ARNOLD BENNETT

Hilda Lessways

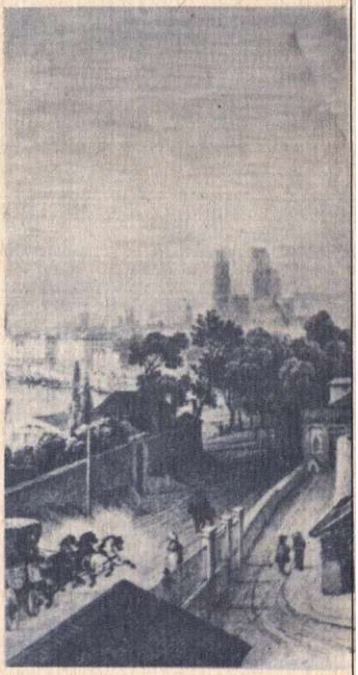

Editura Univers

clu

Clasicii

Literaturii Universale
Coperta colecţiei. *Vasile Socoliuc*
Arnold Bennett HILDA LESSWAYS Methuen & Co., London
Toate drepturile asupra acestei versiuni sunt rezervate Editurii UNIVERS
Arnold Bennett
HILDA LESSWAYS
În româneşte de CONSTANTIN VONGHIZAS
Bucureşti, 1982
Editura Univers
CARTEA I
Început de viaţă
Capitolul I
Un eveniment în viaţa domnului Skellorn
I
FAMILIA LESSWAYS, alcătuită din Hilda şi mama ei, rămasă văduvă, nu avea deocamdată servitoare. Hildei nu-i plăcea deloc să fie gospodină, şi din cauza asta când se apuca de treabă, o făcea cu patimă şi minuţiozitate, în după-amiaza asta, ieşind din bucătărie, faţa ei brună, sfidătoare, era plină de satisfacţia dârză că lăsase în urma ei o bucătărie ireproşabilă, strălucind de curăţenie, o bucătărie fără cel mai mic semn că ar fi folosit vreodată, sau că ar putea fi folosită, la pregătirea hranei de toate zilele a oamenilor – o bucătărie de expoziţie. Chiar şi şorţul pe care-l purtase îl agăţase, cât mai pitit, în dosul uşii de la cămară. Pendula din vestibul, aflată cam la doi metri înălţime, care trebuia să fie întoarsă în fiecare seară trăgând de un cordon, se pregătea zgomotos să bată ora două. De n-ar fi fost ajutorul dezordonat şi nedorit al doamnei Lessways, Hilda şi-ar fi terminat treaba cu un sfert de ceas mai devreme. Urcă în linişte scările. Când

ajunse aproape în capul scărilor, glasul mamei ei, plângăreţ şi blajin, se auzi din salonaş:

— Unde te duci?

Se lăsă o tăcere, dramatică pentru amândouă, şi în acea scurtă tăcere însăşi viaţa casei păru timp de o clipă să se întrerupă, şi apoi undele dragostei ostile ce le unea pe cele două femei îşi reluară cursul, pe când buzele Hildei se înăspriră.

— Sus, o lămuri ea cu răceală.

Niciun răspuns din salone!

În ultima miercuri a fiecărei luni, la ora două, bătrânul domn Skellorn, angajat de doamna Lessways ca să-i încaseze chiriile locuinţelor, se înfăţişa cu raportul şi cu banii **într-**un săculeţ de pânză. Tocmai trebuia să apară. În timpul ultimei lui vizite, Hilda încercase să-şi convingă mama că locuinţele aveau nevoie de reparaţii, dar neînţelegerea ce se iscase atunci între ele nu se potolise nici până acum.

„Dacă rămân jos, n-o să-i placă”, se văită Hilda în sinea ei, furioasă, „iar dacă nu apar, iar n-o să-i placă! Asta-i mama!”

Se duse în odaia ei. Şi în felul cum închise uşa, încet, cu gesturi reţinute, puse mai multă vehemenţă exasperată decât dacă ar fi trântit-o.

II

La această dată, sfârşitul lui octombrie 1878, Hilda mai avea câteva săptămâni până la împlinirea vârstei de douăzeci şi unu de ani. Era femeie în toată firea, dar nu-şi dădea seama. Îşi amintea că atunci când se dusese prima dată la şcoală, la opt ani, o învăţătoare stagiară de nouăsprezece ani i se păruse categoric a fi pe deplin femeie, părând să aparţină indiscutabil unei generaţii anterioare. Anii trecuseră, şi Hilda era acum mai mare

decât fusese pe atunci femeia aceea aparent matură; şi totuşi, nu se simţea adultă, deşi anii copilăriei licăreau departe în urmă, iar ultimii zece ani se întindeau ca o sută de ani, ca o veşnicie. Se simţea tare nenorocită şi starea asta se agrava din zi în zi mai mult; partea proastă era că nu ştia ce vrea. Dacă mama ar fi rugat-o deschis: „Spune-mi ce te-ar face să te simţi mai mulţumită, şi-ţi voi da, chiar eu preţul vieţii mele!” – Hilda n-ar fi putut decât să-i răspundă cu disperare: „Nu ştiu! Nu ştiu!”

Mama ei era o fiinţă destul de mulţumită. Şi de ce nu – din moment ce avea un venit îndestulător, un cămin confortabil şi o sănătate bună? La capătul unei zile petrecute în parte trândăvind fără rost şi în parte lăsându-se în voia mecanismului simplu şi monoton al existenţei fizice – eterna bucătărie, eterna curăţenie şi eternul cârpit – mama ei nici n-ar fi oftat măcar, jinduind: „Oare toate acestea or să continue la nesfârşit, sau va veni şi o nouă eră?” Nici gând! Doamna Lessways se ducea la culcare, aşteptând resemnată să vină ziua următoare, identică, după care va urma un şir nesfârşit de asemenea zile. Ceea ce, pentru Hilda, era de neînţeles şi îngrozitor.

Se simţea ca într-o temniţă cu mama ei, şi nu vedea niciun mijloc de a evada, nu vedea nici măcar o uşă ferecată, nu vedea decât ziduri goale. Chiar dacă, printr-un miracol, ar sparge zidurile temniţei, unde să caute necunoscuta materializare a dorinţelor ei, şi ce anume să caute? Mister! E adevărat că citea, uneori cu o bucurie febrilă, în special versuri. Dar nu citea, şi nici nu putea citi, destul. Din raftulcărţilor care în treizeci de ani se rătăciseră într-un fel sau altul în familia Lessways, citise toate volumele, în afară de „Lexiconul” lui Cruden. Ce jalnică şi eterogenă adunătură! „Fizionomia” lui Lavater, în traducere şi legată în piele! „Anotimpurile” lui Thomson,

care o emoţionaseră prin frumuseţea lor romantică! „Casa Danesbury” de doamna Henry Wood, şi vreo două romane de Charlotte M. Yonge şi Dinah Maria Craik, pe care le înghiţise cu lăcomie doar de dragul acţiunii lor. „Ixion” de Disraeli, pe care-l admirase fără să-l înţeleagă. O „Istorie a indienilor americani”! Acestea erau titlurile cele mai interesante din tot raftul. Cel mai pasionant dintre toate era un volumaş verde – „Maud” de Tennyson. Cunoştea „Maud” pe de rost. Dintr-o simplă încăpăţânare prostească, stăruise ca mama ei să-i dăruiască volumul de ziua de naştere, după ce văzuse un fragment din el într-o revistă feminină. La vremea aceea, în Tumhill, ca în multe alte oraşe din Anglia, poemul încă mai era socotit imoral; dar, din fericire, doamna Lessways nu avea decât o idee foarte vagă despre nocivitatea lui, şi mai era şi o fire nepăsătoare. Dar ce primejdioasă era cartea asta! Odată, recitind cu glas tare din „Maud” în odaia ei, Hilda fusese aproape gata să leşine, încât trebuise să se întrerupă şi să se întindă pe pat, până când izbutise să se convingă că nu ea era iubitul ce-şi chema iubita. O experienţă îngrozitoare, fără seamăn, pe care n-ar mai fi repetat-o prea uşor! Pentru Hilda» „Maud” era un izvor de plăcută şi minunată suferinţă.

De ce nu-şi folosise puterea de convingere ca să obţină mai multe cărţi? în primul rând, erau grfeutăţi prea mari de întâmpinat. Zilele de naştere sunt rare; şi apoi, fusese atât de complicat şi de anevoios pentru doamna Lessways să cumpere „Maud”, încât se jurase, cu ciudata îndărătnicie ce o caracteriza uneori, să nu mai încerce vreodată să cumpere o carte. Tumhill, un orăşel de cincisprezece mii de locuitori, nu avea librărie; singura librărie de care auzise vreodată doamna Lessways se afla în Oldeastle. Doamna Lessways făcuse de două ori drumul

peste dealul Hiliport, până la Oldeastle, în strania căutare a unei cărţi numite „Maud” de „Tennyson - poetul laureat”; cartea a trebuit să fie comandată la Londra; şi în cel de-al doilea drum spre Oldeastle, doamna Lessways fusese prinsă de ploaie în mijlocul mlaştinii din Hiliport. Nu! Hilda nu mai putea cere să i se dăruiască o altă carte, când în High Street se puteau cumpăra tot felul de cadouri frumoase, cu adevărat folositoare. Şi nici nu exista în Tumhill o bibliotecă comunală, sau vreo altă bibliotecă publică de împrumut.

Totuşi, poate că datorită egoismului ei teribil, Hilda ar fi putut obţine în vreun-fel cărţi noi de undeva, dacă ar fi crezut cu adevărat în valoarea lor. Numai că până acum cărţile nu-i oferiseră ceea ce căuta, şi încrederea ei în făgăduiala lor rămânea destul de şubredă.

În lipsa cărţilor, n-ar fi putut ea oare evada în vreo ocupaţie? Singura ocupaţie imaginabilă pentru ea era învăţământul, şi ştia fără să fi încercat, că nu putea suferi să predea lecţii. Şi-apoi, nu exista niciun motiv economic să muncească. În 1878, dacă nu era împinsă de nevoi, nicio tânără nu se gândea la o ocupaţie: ideea era monstruoasă; aproape că nici nu putea fi pomenită. Şi, în plus, Hilda nici nu ţinea să muncească de dragul de a munci. Mai rămânea căsătoria. Dar se simţea încă o copilă, departe de gândul căsătoriei. Şi-apoi, nu întâlnise încă un bărbat. Fapt e că, în afară de domnul Skellorn, de câţiva furnizori, de vicar, diacon şi câte un paracliser, nu vorbea cu lunile cu vreun bărbat. Corul bisericii îşi ţinea balul anual, la care era invitată şi ea; dar acestei fiinţe capricioase nu-i plăcea să danseze. Mama ei nu se dădea în vânt după societate, şi nici nu părea să aibă nevoie de ea. Nici Hilda nu-i ducea prea tare lipsa. Nu putea să-şi explice de ce avea nevoie. Tot ce ştia era că tinereţea, clipă cu clipă, rămânea

inexorabil în urmă. Şi, deşi copilă încă în inimă şi în suflet, se vedea îmbătrânind, apoi îmbătrânită, şi apoi ofilită. A douăzeci şi una aniversare se zărea la orizont. Curând, curând va fi „trecută de douăzeci şi unu”! Şi nici nu se născuse încă! Asta era! Nu se născuse încă! Dacă forţa pătimaşă a dorinţei ar fi putut realiza miracolul, timpul ar fi rămas neclintit în ceruri până când Hilda îşi va fi găsit drumul în viaţă.

Dar nu **s-**ar fi putut spune că era cu totul nefericită. La fel cum atitudinea faţă de mama ei era contradictorie, tot astfel se întâmpla şi cu atitudinea faţă de viaţă. Uneori, profunda ei nefericire îşi schimba o clipă faţa, şi iată! se simţea scăldată în fericire. Un fenomen care o deruta! Nu ştia că posedă cea mai preţioasă dintre toate facultăţile **–** puterea de a simţi cu intensitate.

III

Domnul Skellorn nu mai venea; fără nicio îndoială că era prea târziu să mai vină.

De la fereastra odăii ei, care dădea spre stradă, Hilda avea vedere spre apus, către pantele împădurite de la Chatterley, unde se ducea cu alţi copii când era mică să culeagă rarii clopoţei care înfloreau acolo. Districtul Tumhill se afla în spatele ei; şi întreaga regiune a celor Cinci Oraşe **–** Tumhill fiind avanpostul dinspre miazănoapte **–** se întindea spre miazăzi. Lmarginea pădurii Chatterley, canalul şerpuia în curbe largi, în drumul său către câmpiile întinse din Cheshire şi apoi către mare. În direcţia canalului, exact în faţa ferestrei Hildei, se afla o moară de făină, care uneori scotea aproape tot atâta fum ca şi cuptoarele şi coşurile ce închideau din ambele părţi perspectiva. De la moară, o cărare pavată cu cărămizi, despărţind un şir lung de vilişoare noi de grădinile lor anexe, dădea drept în Lessways Street, în faţa casei

doamnei Lessways. Pe această cărare ar fi trebuit să vină domnul Skellorn, elci locuia în vilişoara cea mai îndepărtată.

Hilda îl dispreţuia pe domnul Skellom, aşa cum dispreţuia tot şirul de vilişoare. Avea impresia că, **într-**un chip misterios, domnul Skellorn şi vilişoarele semănau, prin meticulozitate, îngâmfare şi suficienţă. Totuşi vilişoarele, cam treizeci la număr, rezistaseră destul de mult până când Hilda, privi**ndu-**le, le zdrobise sub dispreţul ei. Şirul de case îşi zicea Vile Particulare; un nume plin de o deliberată mândrie, **într-**un district unde cea mai mare parte a pământului era arendat şi nu putea să**-**şi schimbe proprietarul decât plătind o „filodormă" şi obţinând consimţământul feudal al unui „tribunal", prezidat de agentul unui stăpân al domeniului. Majoritatea locuinţelor erau proprietatea celui ce le ocupa, care, stăpân absolut pe pământul său, trebăluia seara în grădină, printre cămăşile şi prosoapele întinse la uscat. Vilei?; Particulare simbolizau triumful final al economiei victoriene, apoteoza meşteşugarului prevăzător şi harnic, materializând concepţia despre paradis a secretarului societăţii de construcţii. Şi era într-adevăr o foarte mare realizare, numai că dispreţul iraţional al Hildei nu voia **s-**o recunoască. Ea nu vedea în Vilele Particulare decât îngustime (ce fâşii lungi şi înguste de grădini, şi ce case înguste, toate înghesuite la un loc!) şi uniformitate, decât cărămizi, alămuri lustruite, integritate şi veşnicul spălat al rufelor.

De la etajul casei, arunca priviri critice în jos, spre toate acestea, şi spre globul rece şi roşu al soarelui care apunea. Casa ei nu era ideală, dar era mai bună decât toate celelalte. Era una din cele două case aflate la mijlocul unui cvartal de patru case, clădite de bunicul ei

Lessways, fabricantul de ceainice; era cea mai mare dintre cele patru, evident locuinţa proprietarului cvartalului. Într-una dintre casele din colţ se afla o băcănie, aşa că această casă nu avea lotul ce i **s-**ar fi cuvenit de grădină, ceea ce făcea ca grădina rezidenţială să fie un pic mai mare decât celelalte. Cvartalul nu era alcătuit din vilişoare, ci din case solide, evaluate la 26 – 36 de lire sterline pe an; mai presus de posibilităţile meşteşugarilor, ale agenţilor mărunţi de asigurări şi ale perceptorilor de chirii. Şi în plus, erau bine clădite, chiar generos clădite; arhitectura lor, deşi depreciată, arăta urme vagi de graţie georgiană. Se admitea că erau cele mai bune case din acest cartier nou al oraşului. Venind încoace dinspre Vilele Particulare, era vădit că domnul Skellorn venea spre ceva superior, mai larg, mai liberal.

Deodată, Hilda o auzi pe mama ei vorbind pe un ton agitat, şi apoi auzi glasul unei alte femei; deodată glasurile amuţiră. Fără îndoială că doamna Lessways deschisese cuiva uşa din dos, şi poftise apoi acea persoană în salonaş. Era ceva neobişnuit. Hilda ieşi încetişor pe palier şi ascultă, dar nu putu prinde mai mult decât un murmur slab, neregulat. Abia se oprise pe palier, când mama ei se năpusti din salonaş şi strigă cu glas tare:

— Hilda! Şi din nou, după o clipă, cu glas nerăbdător şi agitat, cu mult înainte ca Hilda să fi putut ieşi să**-**i răspundă, dacă **s-**ar fi aflat în odaia ei, aşa cum presupunea mama ei, repetă: – Hilda!

Hilda putea vedea fără să fie văzută. Faţa slabă, zbârcită, a doamnei Lessways, încadrată de părul neîngrijit, dar încă negru şi lucios, era întoarsă în sus, cu o expresie de tragică agitaţie. Era faţa necontrolată, de o expresivitate nereţinută, a cuiva care se ştie neobservat. Hilda începu să coboare fără zgomot şi apoi întrebă cu glas scăzut, stăpânit, ca un reproş adresat fiinţei nestatornice

care era mama ei:

— Ce **s-**a întjpplat?

Surprinsă, doamna Lessways exclamă „Oh!” şi **într-**o clipă trăsăturile i se schimbară, în încercarea de a părea liniştită şi stăpână pe sine.

— Tocmai coboram, urmă Hilda.

— Şi în sinea ei: întotdeauna se poartă de parcă n**-**aş exista, dar când ceva nu merge cum trebuie, chiar dacă e vorba de un fleac, aleargă la mine, disperată ca un copil”. Şi cum doamna Lessways nu-i dădea niciun răspuns, ci stătea pur şi simplu la piciorul scării, întrebă din nou: – Ce **s-**a întâmplat?

— Păi, începu mama ei cu glas jalnic. E vorba de domnul Skellorn… A venit doamna Grant…

— Cine**-**i doamna Grant? întrebă Hilda, cu o urmă de dispreţ, deşi ştia foarte bine că domnul Skellorn avea o fiică măritată care purta acest nume.

— Sst! sst! protestă doamna Lessways, arătând spre uşa deschisă a salonaşului. O cunoşti pe doamna Grant. Se pare că domnul Skellorn a avut un atac de apoplexie. Nu-i îngrozitor?

Hilda continuă să coboare calm scările şi o urmă pe mama ei în salonaş.

Capitolul II

Sfârşitul scene!

I

SĂCULEŢUL DE PÂNZA cu bani şi registrul cu socoteli, ia zi până în ultima miercuri a lunii, erau aşezate pe faţa de masă verde de damasc a mesei rotunde, unde Hilda şi mama ei luau masa în fiecare zi. Un atac de apoplexie nu fusese destul de drastic pentru a strica desăvârşita reputaţie de probitate şi corectitudine a domnului Skellorn. Situaţia încasărilor şi cheltuielilor,

împreună cu suma corespunzătoare, urmau să fie prezentate la ora două, şi în ciuda atacului de apoplexie nu întârziaseră decât cu mai puţin de un sfert de oră. De o parte a pungii cu bani şi a registrului se aflau femeile mai în vârstă. – doamna Lessways, slabă şi vioaie, şi doamna Grant, voinică şi solemnă; iar de cealaltă parte, în opoziţie parcă, tânăra brună-zveltă, cu părul negru cam sârmos, cu fruntea dreaptă şi proeminentă, şi cu extraordinara ei expresie de rezervă intransigentă.

„Pur şi simplu, situaţia îi face plăcere, asta e!” îşi zise Hilda în sinea ei, observând-o pe doamna Grant.

Şi adevărul era că doamna Grant, fără să-şi dea seama, părea să savureze nenorocirea. Deşi pe vremea aceea atacurile de apoplexie erau mai răspândite decât în zilele noastre, ele constituiau chiar şi atunci un eveniment extrem de dramatic. Ba mai mult, erau socotite ca o pedeapsă a lui Dumnezeu. Şi mai era şi ceva misterios, care impresiona în mod agreabil, în cuvântul „apoplexie”, şi oamenii îl repetau pentru plăcerea de a-l repeta. Doamna Grant, cu pelerina neagră potrivită acestei ocazii fluturând peste pieptu-i voluminos, folosea întruna cuvântul, povestind din nou, pentru Hilda, cum se produsese atacul.

— Da, zise ea, au venit şi m-au sculat din pat la trei dimineaţa; şi, vă rog să mă credeţi, deşi aproape că nu putea să vorbească, registrul ăsta şi banii erau pe birou, şi mi-a spus să-i duc! La şaizeci şi şapte de ani ai lui! Totdeauna a fost aşa. Şi am convingerea că dacă ar fi paralizat în amândouă părţile, şi nu doar în partea dreaptă, şi n-ar fi putut nici să vorbească, m-ar fi făcut într-un fel să pricep că trebuie să vin aici la ora două. Dacă am întârziat niţel, e din cauză că a trebuit să stau acasă cu fiul meu, Enoch; are un sugel care-l sâcâie rău, Enoch al

nostru.

Cu multă căldură în glas, doamna Lessways nu-i îngădui să-şi ceară scuze pentru nepunctualitate, şi îşi şterse plină de compasiune ochii.

— S-a terminat cu tata, urmă doamna Grant. Doctorul mi-a dat de înţeles, în mod discret, că n-o să se mai dea vreodată jos din pat. O să zacă atât cât o să mai aibă de trăit... Şi doar a fost prevenit! Au fost semne. Dar ce să-i faci!...

Doamna Grant contempla cu o solemnă dar şi volubilă satisfacţie copleşitoarea măreţie a dezastrului care i se întâmplase tatălui ei. Acest bătrân activ, o figură permanentă a străzii, fusese într-o clipă smuls din lume şi condamnat pe viaţă să zacă pe o saltea. Doamna Grant se credea în mod sincer cuprinsă de durerea cuvenită; dar evaluarea estetică a efectului teatral al nenorocirii era categoric mai puternică la ea decât oricare alt sentiment. Observând că doamna Lessways plângea, îşi scoase şi ea batista.

— V-aş ruga să număraţi banii, zise doamna Grant. N-aş vrea să fie nicio...

— Nu, nici vorbă! protestă doamna Lessways.

Îndatoririle neîntârziate ale doamnei Grant îi cereau să plece imediat. Doamna Lessways stărui ceremonios ca vizitatoarea să iasă pe uşa principală.

— Nu ştiu unde o să mai găsiţi un perceptor de chirii de valoarea lui – în oraşul ăsta, observă doamna Grant, în prag. Nu ştiu ce-o să vă faceţi, doamnă Lessways!

— Am să-mi strâng chiriile singură, fu răspunsul.

După ce doamna Grant trecu strada şi o luă pe cărarea pavată cu cărămizi ce ducea spre casa tatălui ei lovit de apoplexie, doamna Lessways închise încetişor uşa, o zăvori, şi apoi se adresă Hildei:

— Ştii, fetiţo, cred că ai fi putut să arăţi un pic mai multă simpatie!

Stăteau aproape una de cealaltă în vestibulul îngust, în care tic-tacul pendulei părea să-i bată pulsul.

Hilda replică:

— Cred că n-ai vorbit serios când ai spus că vrei să strângi singură chiriile, nu-i aşa, mamă?

— Serios? Sigur că am vorbit serios! zise doamna Lessways.

II

— De ce să nu strâng eu chiriile? întrebă doamna Lessways.

Întrebarea, oarecum sfidătoare, fu pusă cu vreo două ore mai târziu. Între timp, nu s-mai pomeni nimic despre chirii. Mama şi fiica erau acum în salonaş, la ceai. Hilda îşi petrecuse cea mai mare parte a celor două ore ce se scurseseră sus, în odaia ei, chibzuind la ideea absurdă a mamei ei de a strânge singură chiriile. Şi stând aşa singură, imagina discuţii cu mama ei, reducând-o la tăcere pe nesăbuita femeie cu argumente sarcastice la care nu exista replică şi anihilându-i cu totul raţionamentele ilogice. Era încântată să repete aceste argumente, să repete chiar conversaţii întregi; şi, tot stăruind încântată asupra nemulţumirilor pe care i le provoca mama ei, ajungea treptat la o stare de resentiment surd împotriva ei. Ar fi putut, dacă voia, să scape cu uşurinţă de această obsesie fie prin lectură, fie printr-un efort brusc de voinţă; dar de multe ori prefera să n-o facă, spunându-şi cu voluptate: „Nu, *vreau* să-mi întreţin nemulţumirea; am s-o întreţin mereu! Este a mea, şi e întemeiată, şi orice om cu bun simţ va recunoaşte oricând că am dreptate”. Aşa era şi în după-amiaza asta. Când coborî la ceai, chipul îi era extrem de expresiv, şi nici nu ţinea să-şi modifice

înverşunarea acestor trăsături intransigente. Dimpotrivă, de îndată ce văzu că mama ei observase starea ei de spirit, o intensifică cu bună ştiinţă.

Doamna Lessways, o femeie care nu era în stare să-şi urmeze firul gândurilor, care uitase complet şi apoi îşi amintise de mai multe ori de subiectul chiriilor după plecarea doamnei Grant, nu găsi pe loc explicaţia acestei stări; şi cu pripeala ei obişnuită, se apucă să respingă un atac care încă nici nu fusese pornit. Doamna Lessways nu era tare în strategie, mai ales în conflictele cu fiică-sa. Era o fiinţă deschisă, pripită şi mult prea naturală. Nu numai că-i lipsea orice simţ practic şi nu era în stare să înveţe nimic din experienţă, dar nu avea nici măcar iscusinţa de a-şi ascunde defectele, recurgând la tradiţionala autoritate maternă. Rarele şi scurtele ei eforturi de a juca rolul de mamă eşuaseră în ridicol. Era prea simplă şi cinstită pentru a-şi câştiga respectul bizuindu-se po demnitatea ei maternă. Printr-un instinct profund, trata pe oricine ca pe egalul ei, ca pe seamănul ei; chiar şi pe fiica sa. Nu. era modul cel mai potrivit de a ieşi cu faţa curată din disputa ce ameninţa să izbucnească în legătură cu încasarea chiriilor.

Cum Hilda nu răspundea nimic, doamna Lessways vorbi mustrător:

— Hilda, uneori eşti prea rea!

— Şi apoi, după o scurtă pauză: – În orice caz, m-am hotărât.

— Atunci, la ce bun să mai vorbim despre asta? zise fiica ei, nemiloasă.

— Dar *de ce* să nu încasez singură chiriile? Nu-ţi cer să le încasezi tu. Şi-apoi, economisesc cele cinci procente, şi slavă Domnului că avem nevoie de ele.

— Mai curând ai să pierzi douăzeci şi cinci de

procente, zise Hilda. Mai dă-mi puţin ceai, te rog.

Doamna Lessways se simţea sincer scandalizată.

— Să nu-ţi închipui că am să fiu indulgentă cu chiriaşii din Calder Street! Nici gând! Ba am să fiu chiar foarte aspră!

— Ai să fii şi foarte aspră şi fodrte indulgentă, zise Hilda cu înverşunare. Ai să pierzi chiriaşii buni şi ai să-i păstrezi pe cei răi, şi toate casele or să ajungă nişte dărăpănături, şi atunci ai să vinzi toate proprietăţile în pierdere. Asta o să se întâmple. Şi ce-ai să faci dacă n-o să te simţi bine sau o să plouă luni dimineaţa?

Hilda şi-o putea foarte bine închipui pe mama ei uitând complet luni dimineaţa de chirii, sau amână**ndu-**le pe luni după-amiază, cu cine ştie ce scuză absurdă. Parcă auzea văicărelile şi născocirile ei nesfârşite, hotărârile ei zadarnice în calitatea de-perceptor de chirii pe care şi-o arogase. Era cu neputinţă să-ţi imaginezi o femeie mai puţin potrivită decât mama ei, să strângă chiriile de la diferiţi meşteşugari risipitori care locuiau pe Calder Street. Proiectul pur şi simplu o îmbolnăvea. Simţea că viaţa în casă o să devină un infern.

Cât despre doamna Lessways, se simţea şocată, pentru că proiectul ei i se păruse foarte frumos, fiind şi acum convinsă că ar putea să încaseze chiriile şi să administreze proprietăţile, la fel de bine ca oricare altul. Era încredinţată că avea obiceiuri regulate, un caracter ferm şi plin de tact, precum şi o judecată excelentă. Se simţea mai mult decât şocată; rănită. Începu să plângă, întinzâ**ndu-**i Hildei ceaşca pe care o umpluse din nou.

— Ar trebui să-ţi fie ruşine! murmură ea cu glas slab, dar hotărât.

— De ce? întrebă Hilda cu prefăcută naivitate. Ce-am spus? Nu eu am început. M-ai întrebat, şi ţi-am spus doar

ce gândesc.

— E vorba de tonul pe care l-ai folosit, vorbi doamna Lessways cu mâhnire.

III

Cu toată marea putere de judecată şi agerime a Hildei, ultima remarcă a nesăbuitei sale mame era lucrul cel mai adevărat ce se spusese în timpul discuţiei. Tonul Hildei se afla la rădăcina răului. Dacă Hilda, cu inteligenţa de care era în sinea ei atât de mulţumită, nu reuşea s-o dirijeze într-un mod afectuos pe mama ei, inevitabil ajungeai la concluzia fie că era stângace, fie că era rea, sau amândouă. Dar nu-i păsa. Aşezată acolo, în odăiţa familiară, având în jurul ei maşina de cusut, grilajul de metal al căminului, candelabrul înnegrit, şi toate celelalte obiecte cotidiene pe care le detesta şi în acelaşi timp le iubea, aşezată lângă prostuţa ei marnă care o înfuria, dar căreia îi recunoştea o calitate într-un fel misterios preţioasă şi minunată, privind prin ferestruică spre peticul umbros de grădină unde rododendronii întunecaţi se legănau în vântul de octombrie, se lăsă cuprinsă ne o teribilă melancolie, încercând să pară chiar deznădăjduită.

Într-un fel, savura scena. Nu avea decât să strângă din buze – şi îşi uita imediat stângăcia şi cruzimea, delectându-se cu penibilul situaţiei, agăţându-se de el! Când şi când, gândul la tragedia domnului Skellorn îi trecea prin minte, şi atunci înduioşarea ţâşnea de undeva dinlăuntrul ei şi se îmbina de minune cu tristeţea-i sumbră. Şi ce mult îi plăcea să citească în sărmana ei mamă ca într-o carte deschisă – sau cei puţin aşa îşi închipuia. Iar în tot acest timp, mama ei se gândea la primul; n de viaţă al Hildei, înainte de a fi descoperit că sănătatea soţului ei era tot atât de şubredă ca şi caracterul lui, comparând realitatea de acum cu iluziile ei de atunci. Dar deşteapta ei

fată nu era chiar atât de deşteaptă încât să poată citi şi această pagină.

— Ar trebui ca fiecare din noi să fie totul pentru cealaltă, zise doamna Lessways, continuându-şi gândurile cu glas tare.

Hlda nu putea suferi sentimentalismele. Asemenea discuţie era ceva peste puterile ei.

— Şi să nu wiţi, vorbi Hilda foarte rece, articulând cuvintele cu o limpezime şi mai tăioasă ca de obicei, că nu e averea ta. O ai doar cât trăieşti. E averea mea.

Atitudinea mamei se schimbă într-o clipă.

— De unde ştii? N-ai văzut niciodată testamentul tatălui tău.

— Vorbea cu o duritate sfidătoare.

— Nu; fiindcă nu m-ai lăsat niciodată să-l văd.

— Ar trebui să ai mai multă încredere în mama ta. Tatăl tău avea. Sunt curator şi executor.

Doamna Lessways era extrem de grijulie în privinţa situaţiei ei juridice, a cărei importanţă nu o uita niciodată şi nu admitea s-o minimalizeze.

— E foarte bine, în ceea ce te priveşte, zise Hilda; dar dacă averea nu este gospodărită bine, s-ar putea să mă pomenesc slugărind când am să ajung de vârsta ta, mamă. Şi cine o să fie de vină?... în orice caz, am de gând...

— Ai de gând, ce?

— Nimic.

— Bănuiesc că dumneaei vrea să-şi consulte avocatul! zise doamna Lessways cu amărăciune.

Se priviră una pe alta. Hilda roşi până în vârful urechilor. Doamna Lessways părăsi brusc odaia. Apoi Hilda

O putu auzi zdrăngănind la plita din bucătărie. După câteva clipe, Hilda o urmă în bucătăria aproape cufundată acum în întuneric. Silueta doamnei Lessway?; tot robotind

zgomotos pe lângă plită, se zărea nedesluşit, Hilda se apropie de ea şi-i atinse cu stângăcie umăral.

— Mamă! rosti ea fără pic de dulceaţă în glas şi rămase singură uimită de propria ei stângăcie şi duritate.

— Tu erai? întrebă mama ei pe un ton ciudat, într-un fel prostesc.

Se sărutară. O asemenea împăcare candidă nu se mai petrecuse niciodată între ele. Doamna Lessways, tot atât de simplă în iertare ca şi în mânie, nu-şi ascunse plăcerea în faţa neobişnuitului fapt că Hilda fusese cea care făcuse primul pas. Hilda se gândi: „Ce ciudat mă port! Ce se întâmplă oare cu mine?” Aruncă o privire spre plită, în care mai licărea jarul, şi licărirea aceea, în semiîntuneric.

I se păru nespus, fermecător de tristă. Pentru că şi ea era tristă în privinţa viitorului – foarte tristă. Nu vedea mijind nicio speranţă. Totuşi, tristeţea ei i se părea frumoasă. Şi era mândră de ea.

Capitolul III

Domnul Cannon I

PUŢIN MAI TÂRZIU, Hilda coborî, îmbrăcată de oraş. Mama ei aprindea un bec de gaz în antreu, stând în vârful picioarelor. Mai înainte ca doamna Lessways să se lase iar pe călcâie şi să se întoarcă spre ea, Hilda spuse repede, anticipându-i întrebarea curioasă:

— Mă duc să cumpăr aţa de care ai nevoie. Vrei să-mi dai nişte bani?

Nimeni n-ar fi bănuit, din tonul ei placid şi purtarea indiferentă, că se afla într-o stare de extremă agitaţie. Dar aşa era. Brusc, după ce o sărutase pe mama ei în bucătărie, luase o hotărâre teribilă! Şi într-o clipă hotărârea pusese stăpânire pe ea, trimiţându-o în goană sus în odaia ei, silindu-o să facă febril mişcările ştiute, în timp ce-şi punea boneta, pelerina, voalul şi mănuşile, în

întunericul ce domnea în cameră. Acum stătu ca pe ghimpi cât timp mama ei căută în buzunarul încăpător al fustei, găsi o pungă şi scoase din ea o monedă de şase pence. Dar după ce închise uşa peste tot acel interior bântuit de agitaţia mamei ei, după ce se pomeni în siguranţă în prag şi apoi în întunecimea străzii bătute de vânt, se lăsă cu o teamă voluptuoasă în voia unui fior care o scutură.

„Ar fi trebuit să-mi pieptăn părul”, se gândi. „Bah! Ce contează părul?”

Gândurile îi erau preocupate de o aventură prin care trecuse cu şapte ani în urmă, pe când avea treisprezece ani şi era doar o fetiţă de şcoală. Câteva zile, la rând, o chinuise atunci fără milă pe mama ei, văicărindu-se că nu-i place mâncarea. Mofturile nu puteau fi mulţumite, în cele din urmă, când copila refuzase în întregime un prânz abundent, doamna Lessways izbucnise în plâns şi, aruncând pe masă patru pence, strigase: „Gata! M-am săturat! Du-te şi cumpără-ţi de mâncare! Aşa o să-ţi faci cheful!” Şi fetiţa fără să şovăie o clipă, luase banii şi ieşise, cu capul gol, şi îşi cumpărase de mâncare la o mică dugheană care era şi un fel de birt, şi o mâncase acolo; apoi, fără o vorbă, se întorsese acasă. Atât mama cât şi fiica rămăseseră uluite şi înspăimântate de gestul îndrăzneţ al fiicei, de dispreţul ei sfidător faţă de orice respect filial. Doamna Lessways n-ar fi pomenit pentru nimic în lume înfaţa nimănui de această întâmplare. Era o taină ruşinoasă, despre care nici nu se mai amintea. Dar era limpede că doamna Lessways făcuse aluzie, deşi indirect, la acea întâmplare atunci când, mânioasă, îi spusese fiicei ei de douăzeci de ani: „Bănuiesc că dumneaei vrea să-şi consulte avocatul!” Hilda înţelesese, şi de aceea roşise.

Acum, dând colţul de pe Lessways Street în Oldeastle

Road, în drum spre centrul oraşului, încerca aproape exact aceeaşi emoţie intensă ca a fetiţei îndrăzneţe şi înfumurate când se dusese să-şi cumpere de mâncare. Singura diferenţă era că recenta împăcare îi inspirase o oarecare milă nepăsătoare pentru mama ei, o ciudată înduioşare care o mira în sinea ei.

În

Piaţa centrală din Tumhill, Market Square, era foarte întinsă pentru mărimea oraşului. Clădirea minusculă a primăriei, care în realitate nu era decât o gheretă, părea un simplu accident pe suprafaţa ei neregulată, mărginită de prăvălii şi case cu un singur etaj. Dincolo de şirul clădirilor cărămizii, cu acoperiş de ardezie, se înălţau siluetele mai semeţe ale unei biserici şi unei capele mari, situate pe străzi laterale. Piaţa era liniştită şi aproape pustie în întunericul ce se lăsa, fiind oarecum tipică pentru calmul molcom al acestui district, rupt de viaţa ce domina cele Cinci Oraşe şi nelegat de ele nici măcar printr-un tramvai sau autobuz. Abia în ultimii ani, Tumhill-ul se alesese cu o gară – punct terminus al unei linii ferate auxiliare. În aceste părţi, Tumhill-ul era capătul civilizaţiei. Dacă porneai din Market Square spre miazănoapte te pomeneai curând printre întinderile mlăştmoase ¿1 povârnite, presărate cu satele fierului şi cărbunelui, unde furnale aprinse ilustrau» veşnica osândă ce constituia punctul principal al cucernicei lor religii. Iar în Market Square, vânzătorii de ziare nici măcar nu strigau ultima ediţie din „Staffordshire Signal”, deşi cu excelenta lui rubrică sportivă se vindea discret prin câteva prăvălii. În fabricile înăbuşitoare şi urât mirositoare, luminate cu luminări, unde adevărata viaţă activă a oraşului continua încă o jumătate de oră până la lăsarea nopţii, bărbaţii şi femeile nu ajunseseră încă să se ocupe de cursele de cai;

pariau pe iepuri, cocoşi, porumbei şi propriii lor pumni, fără mijlocirea ziarului „Signal”. Singurul zgomot din Market Square era clopoţelul unui negustor ambulant, care vindea uscăţele calde cu un penny bucata pentru ceaiul copios al comercianţilor. Negustorul ambulant era o instituţie nemuritoare, o dovadă vie că retrasul Tumhill va rămâne mereu exact ceea ce a fost întotdeauna. Totuşi, în partea de răsărit a pieţei, dincolo de High Street, un teren destul de mare fusese curăţat de cocioabe, pentru a se ridica o nouă primărie, de o îndrăzneaţă măreţie.

Hilda străbătu piaţa, privind dispreţuitoare în jur.

Îşi zicea: „Ar fi mai bine **s-**o fac înainte de a cumpăra aţa. N**-**aş fi în stare să suport fandoselile domnişoarei Dayson! Aş începe să ţip!” Dar în clipa următoare, cu pasiunea ei de a**-**şi dovedi cât de tare putea să fie, adăugă: „Ei bine, o să cumpăr totuşi mai întâi aţa!” Şi se îndreptă spre mica galanterie, plină de tejghele şi cutii de carton, în mijlocul cărora trona domnişoara Dayson; rămase înăuntru cel puţin cinci minute, ieşind fără să aibă aerul că se grăbeşte. Câteva case mai încolo se afla o clădire oarecum nouă, cu două etaje **–** cea mai înaltă din piaţă. La parter era un magazin de fierărie; dar clădirea mai avea şi o intrare laterală, a cărei uşă rămânea veşnic deschisă. Intrarea laterală avea o firmă de alamă. „Q. Karkeek, avocat”. Obloanele celor două ferestre de la etajul întâi purtau şi ele cuvintele: „Q. Karkeek, avocat. Q. Karkeek avocat”. Ciudăţenia numelui atrăsese atenţia Hildei încă de câţiva ani, pe când firma era nouă. Nu ştia nici ea cum de o observase; plăcuţele de pe uşă sau obloanele altor avocaţi nu-i atrăseseră atenţia. Nu**-**l cunoştea pe domnul

Q. Karkeek nici din vedere, nici nu ştia iac**-**a este faâtrân sau tânăr, căsătorit sau burlac, agreabil sau nesuferit.

Intrarea laterală dădea spre un şir lung de trepte goale, şi pe acestea porni Hilda să urce, spre un necunoscut înfricoşător şi primejdios. „S-ar putea să fiu văzută”, îşi zise în sinea ei, „dar nu-mi pasă, nu-mi pasă deloc!” Din capul scării pornea un coridor, în unghi drept, şi apoi se vedea o uşă cu geam, purtând inscripţia cu litere negre: „Q. Karkeek, avocat”, şi alte două uşi cu misteriosul anunţ: „Particular”. Deschise uşa cu geam şi văzu un bărbat între două vârste, mânjit pe faţă, stând pe un taburet, şi rosti dintr-o suflare, cu glas aspru, limpede, hotărât, fără să-şi ia răgazul să se gândească.

— Aş vrea să vorbesc cu domnul Karkeek.

Omul se uită la ea cu o privire acră, stânjenită.

Hilda îşi spuse: „N-am să mai pot rezista multă vreme acestei emoţii”.

— Nu puteţi vorbi cu domnul Karkeek, zise omul, pentru că este reţinut la tribunalul districtului din Hanbridge. Dar dacă sunteţi atât de grăbită, puteţi vorbi cu domnul Cannon. În general, domnul Cannon primeşte clienţii. Din partea cui veniţi, domnişoară?

— Din partea cui? repetă Hilda, speriată.

— Numele!

Nu se aşteptase la asta. „Cred că va trebui să-i spun! „îşi zise ea, iar cu glas tare rosti:

— Lessways.

— Oh! Ah! exclamă omul. Doamne! Da!

Era ca şi cum ar fi spus: „Fireşte că Lessways! Cum de nu mi-am dat seama!” Şi Hilda se simţi copleşită de sentimentul uriaşei nebunii pe care o săvârşea.

Aşa cum stătea pe taburet, omul se răsuci pe jumătate şi luă capătul unui tub de cauciuc ce atârna într-o parte a biroului vechi şi încărcat cu tot felul de lucruri, chiar sub becul de gaz. Vorbi şoptit, ca un conspirator, în

pâlnia tubului:

— Domnişoara Lessways – doreşte să vă vadă, domnule.

— Apoi duse repede tubul la ureche şi ascultă. După care şi-l puse din nou la gură şi repetă: – Lessways.

Hilda se simţea pradă tuturor chinurilor.

— Poftiţi pe aici, domnişoară, zise omul, dându-se jos de pe taburet.

— În acelaşi timp, îşi vfrî între dinţi tocul lung, pe care până atunci îl ţinuse în mâna dreaptă, cu pielea zbârcită.

„Nicicând", gândi Hilda, urmându-l pe funcţionar, cuprinsă ca într-un vârtej de temeri groaznice, „nicicând n-am mai făcut o asemenea nebunie! Şi nu am încă nici douăzeci şi unu de ani!"

III

Iat-o, în sfârşit, aşezată în faţa unui avocat, într-un birou de avocatură – dumneaei consultându-şi propriul avocat! Părea de necrezut! Cu câteva minute în urmă mai era acasă, şi acum iat-o într-o lume necunoscută, alarmantă. Păcat că mama ei, fără să-şi dea seama. îi vârâse în cap această idee! Oricum, era un lucru înfăptuit. De obicei aşa făcea Hilda: mai întâi acţiona, şi apoi chibzuia. Era înspăimântată, dar mai curând de necunoscutul situaţiei, decât de ceva anume.

— Aţi venit în legătură cu proprietăţile? zise domnul Cannon prietenos, pe un ton firesc.

Avea ochii negri şi părul negru, ca şi Hilda, dinţi frumoşi, regulaţi şi o faţă deschisă; nasul poate că era cam mare, dar drept. Cu mâinile mari şi palide îşi mângâia din când în când mustaţa lungă şi moale; bărbia apărea albăstruie. Era îmbrăcat elegant, în bleumarin; purta o cravată frumoasă, iar albeaţa pură a manşetelor era

remarcabilă **într-**o regiune în care lenjeria scrobită se înfăţişa de obicei cenuşie sau albastră. Nu era un filfizon, ci un bărbat care se respecta; se vedea că acorda multă atenţie persoanei sale; şi trăsătura aceasta, singură, era de ajuns ca să-l deosebească printre cetăţenii din Tumhill.

— Da, zise Hilda.

Se gândi: „E un bărbat foarte bine! Ce ciudat că nu-mi amintesc să-l fi văzut pe stradă!” Se uita cu sfială la el. Era doar ceva mai în vârstă decât ea, dar Hilda se simţea ca un copil, stânjenită în fotoliul ei.

— Bănuiesc că în legătură cu strângerea chiriilor? urmă el.

— Da – aşa e, răspunse Hilda, mirată că ghicise scopul vizitei ei. Vreau să spun…

— Ce vrea mama dumneavoastră să facă?

— Oh! exclamă Hilda. şi urmă cu glas scăzut: Nu-i Vorba de mama. Am venit singură să vă consult. Mama nu ştie. Am aproape douăzeci şi unu de ani, şi de fapt e averea mea, ştiţi! Roşi, ruşinată.

— Ah! făcu el. **–** încerca să-şi ascundă uimirea prin**tr-**un zâmbet degajat, prietenos, dar se vedea că era uluit. O privi pe Hilda cu alţi ochi, cu o curiozitate sporită.

— Da, reluă ea.

Acum îl privea oarecum ca pe un egal, şi nu ca pe un membru al generaţiei mai vârstnice, ostile.

— Deci, aveţi aproape douăzeci şi unu de ani?

— În decembrie, admise ea. Şi cred că, în testamentul tatălui meu… Se opri, descumpănită.

— Adevărul este că n-o cred pe mama în stare să se îngrijească cum se cuvine de proprietăţi şi mă tem că… vedeţi, acum când domnul Skellorn a avut atacul acela…

— Da, zise domnul Cannon, am auzit, şi mă gândeam că poate doamna Lessways v-a trimis… Şi noi strângem

chirii, ştiţi.

— Înţeleg! murmură Hilda. Adevărul e că mama nici nu ştie măcar că sunt aici. Nici nu-i trece prin gând! Şi n-aş vrea să-i rănesc în niciun fel sentimentele.

— El încuviinţă, înţelegător.

— Dar m-am gândit că trebuie iacut ceva. Ea s-a hotărât să strângă singură chiriile de pe Calder Street, şi nu cred că s-ar pricepe. Şi-apoi, mai este problema reparaţiilor... Ştiu că acum chiriile scad. Înţeleg că totul îi revine mamei, cât va trăi, dar aş vrea să-mi rămână şi mie ceva când ea n-o să mai fie, înţelegeţi? Şi dacă... ştiţi, n-am văzut niciodată testamentul. Credeţi că ar exista vreo posibilitate să văd şi eu o copie, pe undeva?... N-aş putea să-i cer mamei.

— Ştiu totul în legătură cu testamentul, vorbi domnul Cannon. >, *

— Adevărat?

Extraordinar, ce om minunat!

— Da, explică el. Am lucrat pe vremuri la firma Toms şi Şcoles. Eram acolo când a fost întocmit. Eu l-am transcris.

— Serios?

Simţea că omul acesta o va scăpa, nu numai de eventualele consecinţe neplăcute ale escapadei ei, dar o va ajuta şi să nu piardă totul din cauza ideii prosteşti a mamei ei.

— Aveţi perfectă dreptate, urmă el. Îmi amintesc foarte bine. Mamadumneavoastră are ceea ce numim noi uzufructul; totul vă revine însă dumneavoastră la urmă.

— Şi? întrebă Hilda brusc. Tot ce vreau să ştiu este, ce pot face?

— Bineînţeles, fără s-o supăraţi pe mama dumneavoastră?

Şi îi aruncă o privire. Hilda roşi din nou.

— Fireşte, zise ea cu răceală.

— După cum spuneţi, aveţi impresia că proprietăţile scad în valoare; aşa este, toată lumea o ştie; şi că mama dumneavoastră intenţionează să încaseze singură chiriile… Ei bine, domnişoară, va fi foarte greu, întrucât mama dumneavoastră este şi curator şi executor testamentar.

— Da, aşa spune şi ea mereu - că este curator şi executor.

— Ar fi bine dacă nj-aţi lăsa o zi sau două să chibzuiesc.

— Şi trebuie să vin din nou?

— Puteţi urca dacă aveţi drum pe aici. Am să văd ce-i de făcut. Desigur, nu v-ar conveni să aveţi greutăţi cu mama dumneavoastră.

— Oh, nu! întări ea cu vehemenţă. Orice, numai asta nu. Dar credeam că nu fac nimic rău dacă…

— Fireşte că nu.

Hilda simţea o profundă încredere în omul acesta. Şi era foarte mulţumită până acum de rezultatul aventurii ei.

— Nădăjduiesc că nimeni nu va afla că am fost aici, zise ea cu timiditate. Pentru că, dacă ar ajunge la urechile mamei…

— Nimeni nu va afla, o asigură el.

Categoric, influenţa lui era liniştitoare. Chiar şi când insista asupra dificultăţilor situaţiei, părea că le înlătură

Hilda simţea că el va găsi vreun mijloc ca să schimbe hotărârea absurdă a mamei ei şi să întărească propria ei poziţie. Dar când, la sfârşiful întrevederii, el ocoli biroul mare care îi despărţea şi ea se ridică şi se uită în sus spre el, de aproape, deodată îi fu foarte frică. Era un bărbat înalt şi voinic, cu o statură maiestuoasă, iar ea stătea ca un copil. Gestul lui părea să spună: „Da, ştiu că ţi-e frică. Şi

îmi place că ţi-e frică. Dar sunt binevoitor în exercitarea puterii mele”. Sub privirea lui, privirea ei se fixă asupra oblonului şi a ferestrei întunecoase, citind literele inversate de pe oblon.

Când plecă, o porni pe scări în jos fugind ca un şoarece. Era fericită, speriată şi plină de speranţe… O făcuse! Consultase un avocat! Era uluită de ea însăşi.

În Market Square era acum noapte de-a binelea. Aruncă o privire sfioasă la obloanele luminate de deasupra magazinului de fierărie. „Am fost acolo!” îşi spuse. „Şi el mai este încă acolo”. Întregul oraş, întregul viitor păreau acum pline de romantism. Totuşi, cauzele imensei ei nemulţumiri nu păreau să fi fost înlăturate sau schimbate în vreun fel.

Capitolul IV

Tihna casei e tulburată I

LA ÎNCEPUTUL după-amiezii, două zile mai târziu, Hilda intră cu un aer de reproş în odaia pustie a mamei sale. Doamna Lessways răcise zdravăn, ceea ce i se întâmpla des, şi accepta boala cu o resemnare fatalistă, lăsând-se chiar cu plăcere în voia ei, ca un martir pe scaunul de tortură. Răcelile doamnei Lessways o cam agasau pe Hilda care izbutea întotdeauna să ghicească cu precizie ce imprudenţă anume le provocase, şi pentru care spectacolul capului ei înfăşurat zi şi noapte în şaluri era supărător de ridicol. În plus, pe Hilda o mai enerva şi faptul că pe toată durata răcelilor ăstora maică-sa dădea iama printre batistele ei. Deşi avea mult mai multe batiste decât îi trebuiau, nu putea suferi să i le împrumute mamei ei la nevoie. îi împrumuta, şi încă fără să protesteze, dar cu răceală ostilă. Pasiunea ei tinerească pentru ordine şi eficienţă era lezată de neglijenţa şi zăpăceala măsurilor luate de mama ei pentru a face faţă bolii inevitabile. Acum

venise să cerceteze odaia mamei, socotind că îi fuseseră cerute batiste **într-**un stadiu prea incipient al bolii. Era cu neputinţă ca mama ei să fi terminat toate batistele ei! Atotştiutoare cum era, avea certitudinea că numeroase batiste curate se rătăciseră pe undeva, prin dezordinea din şifonierul mamei sale.

Iat**-**o intrând în dormitor, dormitorul principal al casei, cu patul dublu şi şifonierul imens, ce**-**i aminteau trecutul, când avea nu numai o mamă dar şi un tată, şi când păşea cu atâta sfială în dormitorul acela! O fetiţă slăbuţă, în rochie cafenie, cu şorţuleţul negru pe care nu**-**l putea suferi dar era silită să**-**l poarte; cu trăsături fine, palidă, hotărâtă, cu părul strâns fără pic de graţie şi cu ochii negri încruntaţi, sfidători. Avea un fel foarte hotărât de a călca cu picioarele încălţate în ghete atât de puţin cochete. Şi acum era absurd de tânără, fireşte; dureros de tânără! Era nedszvoltată, şi nici nu arăta de aproape douăzeci şi unu de ani. Puteţi zâmbi de aerele ei \ de privirea ei critică, insolentă care părea să spună, compătimitor: „Ah! dacă ar fi odaia mea, ar fi cu totul altfel!”; de expresia ei serioasă, preocupată, ca şi cum grija pentru necazurile întregii lumi i**-**ar fi chinuit inima; şi de suprema ei convingere care, la urma urmei, nu era decât o percepere exagerată a nebuniei şi lipsei de consecvenţă a celorlalţi!… Hilda nu poate fi înţeleasă dacă o cunoşti doar de câteva zile. Ani întregi ar trebui să treacă până **s-**o poţi înţelege. Nici ea singură nu se înţelegea. Nici măcar nu se cunoştea. Păi cum! Era destul de naivă ca să se mire că se simţea, în acelaşi timp, mai bătrână decât mama ei, şi mai tânără decât copila frumoasă ce se înfăţişa lumii!

Deschise uşa din mijloc, cu oglindă, a şifonierului cândva înfricoşător, şi făcând asta imaginea patului şi a

unei jumătăţi a odăii se răsfrânse repede în oglindă, înlocuind propria ei imagine. Şi **într-**o clipă, vârâ**ndu-**se între uşa şifonierului şi interiorul său expus vederii, se pomeni în cea mai tainică intimitate a vieţii mamei ei. Iată mirosul familiar al vechilor mănuşi de piele… Se simţi mai aproape de mama ei decât ar putea fi vreodată stând de vorbă cu ea. În partea de jos a şifonierului erau trei sertare adânci, cu mânere de alamă, o minunată piesă de mobilier de mahon. Din**tr-**un sertar se iţea un colţ de pânză albă. Tipic pentru mama ei! în partea de sus a şifonierului erau un fel de tăvi glisante, fiecare cu o margine mai înaltă ca nu cumva conţinutul să se reverse în afară. Şi tăvile acestea erau pline cu un talmeş**-**balmeş de lucruri personale ale mamei ei **–** fleacuri de îmbrăcăminte, mărunţişuri nedefinite, un manşon, un mănunchi de balene, voaluri, genţi şi mai ales cutii de carton. Mormane de cutii de carton! Mama ei păstra totul, nu putea arunca sau distruge ceva care fusese cândva folositor; în timp ce tendinţa Hildei era de a arunca cu un gest de nerăbdare orice ameninţa să devină o povară. Suspinând, începu să aranjeze metodic conţinutul tăvilor. Mamă nepricepută şi neglijentă! Hilda se minuna cum reuşea bătrâna să**-**şi tu – că viaţa de zi cu zi cu cel puţin o aparenţă de ordine. Nu-i trecea prin minte că timp de douăzeci şi cinci de ani înainte de naşterea ei, şi mult timp după aceea, doamna Lessways izbutise să se descurce în lume, fără ajutorul fiicei ei, spre mulţumirea generală a ei şi a altora. În cele din urmă, tot scotocind prin penultimul raft, avu parte de satisfacţia profundă şi plină de mândrie, asemănătoare cu cea a filosofului care deduce corect concluziile unui raţionament. Sub un şal de Paisley descoperi comoara pierdută a unor batiste curate. Una, două, trei, patru **–** erau unsprezece! Şi printre ele se afla şi una de**-**a ei,

însuşită de mama ei din**tr-**o nebăgare de seamă de neiertat. Zăceau poate de săptămâni, de luni de zile sub şal!

Totuşi, nu**-**şi îngădui să se înfurie. De la strania lor îmbrăţişare spontană din obscuritatea bucătăriei, începuse să simtă pentru mama ei o ciudată îngăduinţă blândă, iertătoare, fatalistă. „Aşa**-**i mama, n**-**ai ce**-**i face!” Şi**-**apoi, dispoziţia îi fusese atât de schimbată şi de exaltată de emoţie şi speranţă, încât nu putea să fie cu adevărat aspră. Cât de tare o emoţionase îndrăzneala vizitei ei la domnul Cannon! Şi deşi nu nădăjduia să aibă vreun folos de pe urma ei, simţea fericirea fără seamăn a aventurii. Se furişase pentru o clipă afară din cercul îngust şi sufocant al rutinei zilnice. Adulmecase parfumul febril al lumii exterioare. Şi datora totul numai sieşi! Avea de gând ca mâine, în timp ce mama va face cumpărături în piaţă, să**-**şi continue iniţiativa; gândul acesta era plăcut, dar nu ştia de ce. Ştia doar că trăia absorbită de un vis.

După ce luă două batiste, închise şifonierul şi răsuci cheia. Se duse mai întâi în odăiţa ei ordonată, să pună la locul cuvenit ceea ce**-**i fusese sustras, şi apoi coborî în bucătărie, cu cealaltă batistă. Când i**-**o va înmâna mamei, ascunzâ**ndu-**şi triumful sub o mască de bunăvoinţă atotştiutoare, răbdătoare, îi va spune; „Am găsit zece batiste de-a**l**e tale, mamă. Iată una!” Iar mama, sincer uluită şi încântată, va exclama: „Unde, draga mea?” Iar ea, continuând să se stăpânească, aşa cum se cuvenea din partea unei fiinţe superioare, îi va răspunde indiferentă: „În şifonierul tău, fireşte! Susţineai morţiş că nu mai era niciuna; dar eu aveam certitudinea că se aflau acolo”.

II

Dia ogul care însoţi în realitate prezentarea batistei, deşi corespundea în mare repetiţiei făcute în gând, fu lipsit

de acuitatea dramatică necesară unui adevărat triumf; motivul fiind că atât gândurile mamei, cât şi ale fiicei, fuseseră abătute în alte direcţii decât spre batistă, de prezenţa lui Florrie în bucătărie.

Florrie era noua lor slujnică, şi se prezentase chiar în dimineaţa aceea. Recomandată de o mătuşă de-a ei, care era una din cele mai bune chiriaşe de pe Caider Street, Florrie fusese cam anevoie acceptată, motivul fiind că era prea tânără – treisprezece ani şi jumătate. Doamna Lessways nutrea un vag sentiment umanitar împotriva angajării copiilor; cât despre ceea ce simţea Hilda, era când mai multă compătimire chiar decât maică-sa, când aproape o indiferenţă cinică. Mătuşa fetei, totuşi, o făptură cu mult bun-simţ, o convinsese pe doamna Lessways că ar da o adevărată dovadă de bunătate dacă ar lua-o pe Florrie de probă. Florrie era foarte voinică, şi fusese învăţată să muncească din greu, şi chiar îi plăcea să muncească din greu. „Nu-i aşa, Florrie?”, „Da, mătuşă”, răspunsese în şoaptă, cu sfială fata, zâmbind drăguţ. Era cea mai mare **într-**o familie cu zece copii, şi o ajutase dintotdeauna pe mama ei să trebăluiască **într-**o casă amărâtă şi să îngrijească un regiment de copii. La treisprezece ani şi jumătate, însă, o fată trebuie să câştige bani pentru părinţii ei. Slavă Domnului! Ştia ce era prăvălia de amanet, fiindcă tatăl era adesea fără slujbă, suferind de astmul olarilor; se pricepea un pic la bucătărie, şi mai ales ştia foarte bine cum să fiarbă cartofi. Dacă o angaja era dovadă de adevărată bunătate din partea doamnei Lessways, căci era o „casă” nu numai uşoară, ci şi o casă „bună”. Dacă doamna Lessways refuza **s-**o angajeze – ei, atunci „Florrie ar. trebui să se ducă la un atelier de olărie unde n-ar duce-o prea grozav, sau ar putea să fie angajată **într-**o prăvălie, unde se ştie că treaba nu se mai termină niciodată, sau ar

fi silită chiar să lucreze **într-**o cârciumă. Mătuşa ei ştia că aveau nevoie de o chelneriţă la „Regina Adelaide”, unde leafa ar fi destul de bună. Dar nu! N**-**o **s-**o lase pe nepoata ei să lucreze **într-**o cârciumă! Păi, cu cafeaua cu rom fierbinte care trebuia să fie gata pentru clienţi la cinci şi jumătate dimineaţa, şi cu curăţenia ce trebuia făcută noaptea după închidere, biata fată n**-**o să mai aibă nici când să doarmă! Pe când la doamna Lessways…! Aşa încât doamna Lessways o luă pe Florrie, ca s-o scape de la o muncă de rob.

Fetiţa slăbuţă era drăguţă, cu mişcări graţioase şi vioaie, şi înţelegea totul foarte uşor. Ochii cenuşii scânteiau, iar părul castaniu era legat în sus cu cochetărie, aşa cum se leagă cozile cailor de întâi Mai. Venise singură dimineaţa, cu o bocceluţă, şi avea o înfăţişare foarte îngrijită **–** dacă nu te uitai la ghetele ei, care se vedea că fuseseră înainte purtate mult de altcineva. Hilda încer Gase un sentiment plăcut la gândul că fata asta tânără va lucra în casa lor.

Acum o vedea însă sub un alt aspect. Purta un şorţ mare, grosolan, din pânză de sac, încât trupul ei frumos părea otova, şi stătea în genunchi pe podeaua bucătăriei din plăci de gresie roşii şi negre, cu ghetele enoriâte şi crăpate iţi**ndu-**se de sub fustă. Lângă ea se afla o găleată plină cu zoaie aburinde, iar în mâinile mici, roşii şi cu pielea aspră, părând să nu ţină de braţele subţirele, ţinea o cârpă şiroind de apă. În faţă, pe porţiunea aproape uscată de podea, strălucind de curăţenie, stătea doamna Lessways, cu capul înfăşurat **într-**un jupon de flanelă. Lângă fetiţă se vedea un ochi de apă murdară; iar în spatele ei se întindea podeaua necurăţată încă. Florrie se uita în sus, spre stăpâna ei, cu o atenţie respectuoasă, încordată. Nu**-**şi putea continua treaba, pentru că doamna

Lessways alesese exact acest moment ca **s-**o instruiască, fornăind pe nas, care erau îndatoririle şi răspunderile ei.

— Da, coniţă, şopti Florrie.

Părea să nu fie în stare să vorbească decât în şoaptă. Dar şoapta era delicată şi agreabilă; şi poate că era un semn misterios al forţei fizice ce se bănuia în ea.

— O să trebuiască să cobori la şase şi jumătate. Apoi aprinzi focul la bucătărie, dar mai întâi ai grijă să aduci cărbunii. Şi apoi o să lustruieşti încălţămintea. Pe urmă, iei şunca **–** dar lasă asta **–** ori Hilda ori eu o să coborâm mâine dimineaţă să**-**ţi arătăm.

— Da, coniţă, şopti Florrie, recunoscătoare.

— După ce o să înveţi ce**-**ai de făcut, o să te apuci de salon **–** dar asta ţi**-**am mai spus. Ce nu ţi**-**am spus **–** e că miercurea faci în salon curăţenie generală, însă *după* micul dejun; şi ai grijă să fie totul rânduit pentru dejun la douăsprezece şi jumătate.

— Da, coniţă.

— Am să**-**ţi arăt cum să aprinzi focul…

Doamna Lessways continuă **s-**o dăscălească pe Florrie ce şi cum, arătâ**ndu-**i ce avea de făcut, când Hilda o întrerupse dâ**ndu-**i batista, şi apoi o sfătui să se ferească de umezeala duşumelei, sfat care fu primit cu oarecare iritare **–** drept care Hilda părăsi bucătăria. Era întotdeauna o imprudenţă să te amesteci între doamna Lessways şi o nouă slujnică.

Hilda rămase în antreu, ascultâ**ndu-**i nesfârşitele instrucţiuni dezlânate. În cele din urmă, doamna Lessways zise cu bunăvoinţă:

— Nu văd de ce n**-**o să poţi să te duci la culcare la opt şi jumătate, sau cel mai târziu nouă. N**-**ai niciun motiv. Şi dacă eşti iute şi îndemânatică **–** şi sunt sigură că eşti **–** o să**-**ţi rămână destul timp după**-**amiaza, ca să coşi sau să

cârpeşti ceva. Am să văd cum te pricepi la cârpit, adăugă doamna Lessways cu glas încurajator.

— Da, coniţă.

Hilda se revoltă în sinea ei, nu atât împotriva defectelor de organizare ale mamei ei, cât împotriva cumplitei harababuri ce domnea în gospodărie. Ştia că, atâta vreme cât mama ei se afla în casă, Florrie nu se va culca niciodată la opt şi jumătate şi foarte rar la nouă, şi că nu va fi niciodată liberă după-amiezile. Ştia că, dacă mama ei ar accepta să stea liniştită şi să nu se amestece, treburile casei ar putea fi îndeplinite cu jumătate din truda pe care o cereau acum. În casă se aflau trei femei, sau în orice caz o femeie, o tânără şi o fetişcană – şi, teoretic, principala lor preocupare erau treburile gospodăreşti. Fără îndoială că era ridicol, şi nu va reuşi vreodată să facă pe cineva să-şi dea seama că era ceva ridicol. Dar asta nici nu era tot. Însăşi treaba în sine îi făcea silă. îi făcea în asemenea măsură silă, încât ar fi preferat să trebăluiască cu mâinile ei, pe ascuns, decât să-i vadă pe alţii făcând-o pe faţă, în toată abjecţia ei. Treaba putea fi organizată mai eficient – de exemplu, nu era deloc nevoie ca salonaşul să devină o dată pe săptămână de nelocuit între micul dejun şi prânz – dar rămânea totuşi odioasă. Podeaua bucătăriei trebuia negreşit să fie spălată în fiecare zi de o fată care să frece dalele în genunchi, cu şorţ de pânză de sac, distrugându-şi mâinile. Asista acum la primul stadiu în drumul unei victime a treburilor casnice. Florrie era astăzi o fiinţă tânără, fermecătoare, plină de graţie zveltă, dar în curând va deveni o roabă dezumanizată. Şi Hilda nu putea face nimic ca să împiedice asta! În tot oraşul, pe fiecare stradă, în dosul tuturor perdelelor şi obloanelor frumoase, se înfăptuia aceeaşi ruşine ascunsă: o uriaşă oroare socială, murdară, aburindă, slinoasă – şi inevitabilă! Era o

adevărată barbarie, gândi Hilda, revoltată. Îi era scârbă de ea. Şi totuşi, nimănui altuia nu părea să-i fie scârbă. Nimeni altul nu părea să observe că treaba în gospodărie nu era viaţa însăşi, ci cel mult maşinăria grosolană, exterioară a vieţii. Dimpotrivă, cam jumătate din populaţia adultă i se închină, ca în faţa unui exerciţiu sacru şi suprem, sporindu-i importanţa şi îngăduindu-i chiar cu plăcere să monopolizeze existenţa lor. Nouă zecimi din conversaţia mamei era legată de treburile gospodăreşti – şi încă doamna Lessways privea aceste treburi cu mai multă uşurinţă decât majoritatea femeilor!

III

Se auzi o bătaie stăruitoare la uşa din faţă – fenomen rar, dar nu necunoscut.

Doamna Lessways strigă cu voce groasă dintre faldurile juponului ei de flanelă:

— Hilda, uită-te cine este, vrei?... Să bată în halul ăsta! Florrie nu poate să se ducă.

Şi tocmai când Hilda ajunse la uşa din faţă, mama ei „deschise larg uşa bucătăriei, ca să-l vadă pe nepoftitul gălăgios şi să-i spună că, întrucât îşi depăşea după cât se pare drepturile, ar fi făcut mai bine să încerce la uşa din dos.

La uşa din faţă se afla domnul Cannon.

Hilda auzi uşa bucătăriei trântită în spatele ei, dai zgomotul ajunse în mintea ei ca o halucinaţie. Rămăsese descumpănită de apariţia domnului Cannon la intrare. Se întrebase vag cam ce putea face el ca să-şi îndeplinească făgăduiala că o va ajuta; se gândise că nu avea prea mult timp de pierdut dacă voia s-o împiedice pe mama ei să înceapă luni cu încasarea chiriilor; se aşteptase poate, plină de naivitate, ca el să săvârşească un miracol; dar categoric, nici prin cap nu-i trecuse că va veni personal

acasă la ea. „Trebuie să fie nebun!” ar fi exclamat în sinea ei, dacă măreţia imaginii lui în inima ei n-ar fi făcut cu neputinţă o asemenea acuzaţie. Nu era nebun; era doar enigmatic, înspăimântător de enigmatic. Era ca şi cum temeritatea ei aventuroasă, personificată, s-ar fi întors asupra ei, constituind o minunată ameninţare.

— Bună ziua! zise domnul Cannon, zâmbindu-i încrezător şi ceremonios în acelaşi timp. E acasă mama dumneavoastră?

— Da.

Hilda, fără să-şi dea seama, vorbea şoptit, în felul lui Florrie.

— Pot să intru?

— Oh! Vă rog!

Vorbele îi ieşeau precipitat din gură, atât de dornică era să şteargă urma oricărei impresii şi-ar fi putut face el că nu era dornică să-l vadă intrând în casă.

El trecu pragul şi, cu un gest, îi luă mâna. Hilda închise uşa. El aşteptă într-o tăcere politicoasă. În antreul îngust, abia dacă era loc pentru amândoi, şi ea aproape că nu îndrăznea să-l privească. Vizitatorul o domina cu uşurinţă. Statura lui înaltă o subjuga, iar înfăţişarea-i chipeşă şi felul cum era îmbrăcat constituiau o intimidare morală. Era splendid de bine făcut, lucru subliniat şi ilustrat şi de strălucirea lenjeriei şi a hainelor sale. Pe lângă el, ea părea modestă ca un şoricel. Tânăra superioară, care filosofa cu severitate şi indulgenţă în acelaşi timp, dispăruse cu totul, rămânând doar un biet şoricel.

— Vreţi să poftiţi în salonaş? murmură ea când, după o uriaşă sforţare să-şi păstreze controlul facultăţilor, se hotărâse să-l primească.

— Mulţumesc, zise el.

În timp ce Hilda se trăgea lângă pecete lipi**ndu-**se cu rotunjimile line şi frumoase ale trupului, ca el să**-**şi poată strecura masivitatea prin uşa salonaşului, domnul Cannon îi aruncă o privire pe jumătate binevoitoare şi pe jumătate de o politicoasă maliţiozitate, care părea să spună: „Ştiu că ţi**-**e teamă, şi asta**-**mi place. Dar să ştii că n**-**are de ce să**-**ţi fie”.

— Vă rog, luaţi loc, îl pofti ea.

— Şi**-**apoi repede, întrucât el nu părea dispus să**-**i vorbească confidenţial: – O **s-**o anunţ pe mama.

Ieşind din odaie, îl văzu aşezâ**ndu-**se liniştit **într-**un scaun, cu pălăria pluşată **într-**o mână înmănuşată, şi un baston de abanos în cealaltă. Prezenţa lui avea un efect dezastruos asupra salonului rece, rar folosit, reducâ**ndu-**l **într-**o clipă la o stare de jalnică ponoseală.

Uşa bucătăriei era tot închisă. Da, toată mizeria treburilor gospodăreşti trebuia ascunsă de această fiinţă minunată! Hilda păşi cu un aer vinovat în bucătărie. Doamna Lessways, cu gesturi repezite, îi făcu semn să închidă uşa înainte de a spune ceva. Florrie se uita vrăjită în sus, spre amândouă. Întreaga gospodărie era în fierbere.

— N**-**o să**-**mi spui că**-**i chiar domnul Cannon! şopti emoţionată doamna Lessways.

— Îl… îl cunoşti? se bâlbâi Hilda.

— Dacă**-**l cunosc!… Ce doreşte?

— Vrea să te vadă.

— În ce chestiune?

— Bănuiesc că**-**i vorba de proprietăţi sau aşa ceva, răspunse Hilda, roşind.

— Niciodată nu se mai simţise atât de prost în faţa mamei.

Doamna Lessways îşi desfăşură repede juponul de

flanel şi apoi, cu un disperat gest, de sacrificiu, îl aruncă pe masa de bucătărie. Trebuia să facă faţă situaţiei. Bărbatul acela splendid o aştepta în odaia îngheţată. Bărbatul acela splendid avea pe el paltonul, dar ea, care era suferindă, va trebui să facă faţă, lipsită de ocrotire, rigorilor şi riscului. Nu contează că se va alege cu o bronşită! Lucrul trebuia făcut. Nici chiar Hilda nu se gândea **s-**o acuze pe mama ei de nebunie. Doamna Lessways, după ce**-**şi trecu mâna prin păr, îşi goli de batiste cele două buzunare ale şorţului negru brodat şi, luând batista curată adusă de Hilda, plecă să**-**şi înfrunte soarta. Era categoric uimită şi nedumerită, dar câtuşi de puţin intimidată, şi înţelegând asta, Hilda simţi fără voie un nou respect pentru mama ei.

Din bucătărie, Hilda auzi cuvintele de salut din salonaş şi apoi zgomotele înfundate de câte ori bolnava îşi sufla nasul. Hilda tânjea să se ducă şi ea în salonaş. Probabil că mama ei se aştepta să vină. Dar nu îndrăzni. îi era teamă.

— Mă întrebam, se auzi glasul domnului Cannon, dacă v**-**aţi gândit vreodată să vindeţi proprietăţile din Calder Street, doamnă Lessways.

Şi apoi uşa salonului se închise, şi tic-tacul pendule! puse din nou stăpânire pe vestibul.

Capitolul V

Perspicacitatea doamnei Lessways I

AŞTEPTÂND NEHOTĂRÂTA în pragul bucătăriei, Hilda petrecu cele mai emoţionante şi mai plăcute momente pe care i le hărăzise vreodată destinul. Analiza în gând calitatea misterioasă, atrăgătoare a vocii domnului Cannon **–** era sigură că, deşi vorbi**ndu-**i mamei ei avea o blândă stăruinţă, faţă de ea folosise însă un ton şi mai intim, şi mai insinuant. El şi ea aveau un secret: erau

conspiratori; fapt deconcertant şi minunat totodată. Îşi aminti cum stătuseră aproape în antreu; cuvintele rostite de el – pe care şi le amintea – se amestecau cu parfumul vag al hainelor sale, cu albeaţa manşetelor, cu strălucirea butonilor, cu mustaţa lăsată în jos, cu privirea aplecată în jos, şi cu gesturile mândre, pline de agilitate pe care le făcuse – şi îşi alcătui în minte imaginea lui ideală. O imagine privită nu cu duioşie, ci cu o admiraţie naivă şi cu respect indiscutabil! Şi totuşi, cu ceva în plus, căci stăruind asupra privirii lui, simţea o uşoară ameţeală trecătoare, care venea şi dispărea **într-**o clipă, şi pe care nu stătu să o analizeze – şi nici n**-**ar fi putut **s-**o facă.

Nori de teamă pluteau cu iuţeală capricioasă pe cerul visării ei, întunecâ**ndu-**l: teamă de iniţiativa cutremurătoare a domnului Cannon, teamă de deznodământul aventurii ei, şi teamă fără pricină anume. Cu toate astea, jubila. Jubila pentru că se afla în miezul aventurii ei minunate, palpitând de mii de temeri.

Trecuse multă vreme, când deodată clanţa uşii de la salonaş scârţâi. Hilda se retrase în bucătărie, ca să nu poată fi zăx**-**ită din antreu. Ştia bine că fetiţa din ea avea **s-**o silească să aştepte ca un copil până când musafirul va fi plecat, în loc să**-**i iasă cu îndrăzneală în întâmpinare ca o domnişoară. Pentru Florrie, însă, tânăra ei stăpână, cu masca întunecată şi severă a chipului, cu sprâncenele mari şi aerul de dispreţ suveran, era maiestuoasă ca o zeiţă. Tot retrăgâ**ndu-**se, Florrie ajunsese acum cu frecatul, spălatul şi ştersul pe jos aproape de uşa oficiului; se mânjise până şi pe faţă. Privi**nd-**o absent, Hilda se duse cu gândul la manşetele albe ale domnului Cannon. Îşi imagină cum erau spălate şi călcate aceste manşete, şi le văzu pe bietele femei şleampăte oftând şi gemând printre norii de aburi, **într-**un decor de cenuşă, clăbuci şi umezeală… Totul

pentru ca făptura aceasta magnifică să poată avea timp de o zi o fâşie de un alb imaculat la manşete! Era ceva inevitabil. Numai că făptura magnifică nu trebuia **s-**o ştie. Ruşinea aceasta necesară splendorii lui trebuia să**-**i fi ascunsă, ca să nu se simtă jignit. Căci acesta era devotamentul femeii! Ideile ei asupra treburilor gospodăreşti i se învălmăşeau acum în cap confuze, contrarii şi contradictorii, şi începu să bănuiască, ei da, că bazele societăţii **s-**ar putea să fie mai complexe şi mai încâlcite decât îşi închipuise în sinceritatea**-**i tinerească.

II

— Ei, ai obţinut ce**-**ai vrut! zise doamna Lessways, cu o veselie amară, dispreţuitoare, din care nu lipsea şi oarecare bunăvoinţă. Tratamentul drastic la care supusese răceala se părea că**-**i făcuse bine. În orice caz, nu**-**şi mai înfăşură capul în juponul de flanel, iar simptomele nazale erau mult mai puţin pronunţate.

— Obţinut ce**-**am vrut? repetă Hilda, încurcată şi cuprinsă de temeri noi.

Mama şi fiica pregăteau ceaiul. Florrie se descurcase foarte bine, dar nu era încă la înălţimea situaţiei, şi cele două stăpâne îi îndeplineau acum îndatoririle mai uşoare, în timp ce ea se transforma din roaba şleampătă în camerista curăţică. Toată după**-**amiaza, Hilda ocolise privirea mamei; în parte fiindcă dorea să fie singură (fără să ştie de ce), în parte fiindcă se temea ca nu cumva domnul Cannon, făcând parte din generaţia mai în vârstă, **s-**o fi trădat faţă de mama ei. Nu era o teamă chiar foarte sinceră, deşi Hilda se prefăcea că e şi îi plăcea să cocheteze cu ea: de parcă ar fi dorit cu adevărat ca aventura să se încheie cu o catastrofă. Coborâse doar atunci când o chemase mama, şi de îndată ce o văzu înţelese că domnul Cannon nu o trădase. Fapt care o făcu

să fie, fără voie, încântată. Aşa încât, în parte datorită bunei ei dispoziţii, în parte ca urmare a imboldului stârnit în doamna Lessways de vizita domnului Cannon, precum şi datorită mulţumirii ce domnea în casă după ce-şi dăduseră seama că Florrie era mai mult decât „corespunzătoare”, atmosfera în jurul măsuţei, cu clinchetul ceştilor de ceai în lumina slabă, era de-a dreptul plăcută.

Cu toate astea, felul ciudat cum rostise doamna Lessways cuvintele: „Ai obţinut ce-ai vrut” - o făcu să tresară pe Hilda care se ştia vinovată.

— Domnul Cannon se va îngriji de încasarea chiriilor de pe Calder Street, explică doamna Lessvays. Aşa încât cred că eşti satisfăcută, domnişoară.

Hilda se simţi stânjenită.

— Da, poţi să roşeşti! continuă doamna Lessways, jovială dar maliţioasă. Poţi fi foarte mândră că ai făcut-o pe bătrâna ta mamă să-ţi facă din nou pe plac! Nu-i nevoie să mi-o spui!

— Am avut impresia, zise Hilda cu o indiferenţă afectată, am avut impresia că l-am auzit spunând ceva despre cumpărarea proprietăţilor?

Doamna Lessways râse sceptic, încrezătoare, ca cineva ce nu poate fi înşelat.

— Bah! exclamă ea. N-a fost decât un pretext. A zis doar câŞcij Cel Scl poată începe discuţia! Să nu-mi spui mie pe nume! S-ar putea să fiu eu naivă, dar nu sunt chiar atât de naivă cum mă crede el, şi nici cum mă cred alţii! - (în această privinţă, Hilda se văzu nevoită să admită că, într-adevăr, mama ei nu era chiar naivă - avea o sensibilitate şi o agerime care uneori ieşeau la iveală şi făceau ca toată filosofia critică a Hildei să pară copilărească).

— Crezi că nu-l cunosc pe George Cannon? A venit

aici anume ca să obţină încasarea chiriilor. Ei, şi a obţinut-o, şi-mi pare bine, căci nu mă îndoiesc că o va face mai bine decât bietul domn Skellorn! Dar nu-i nevoie să se felicite că a fost prea deştept, pentru că n-a fost. îl las să încaseze chiriile pentru că am socotit că aşa e mai bine!…

Cumpărarea proprietăţilor! Păi, n-a găsit el client bun pentru casele din Calder Street, cum n-a găsit client bun pentru oala asta cu zaţ.

Hildei nu-i plăcu s-o audă cum defăima nepăsătoare o fiinţă care pe ea o impresionase atât de profund. Şi, în plus, era convinsă că mama ei, foarte flatată şi încântată în sinea ei de vizită, adopta o atitudine batjocoritoare numai pentru a „face paradă” în faţa fiicei ei. Părinţii sunt atât de naivi! Dar era atât de şocată şi jignită, încât socoti că mai bine n-ar spune nimic.

— George Cannon se pricepe să vorbească de orice, urmă doamna Lessways, plină de mulţumire. Şi totuşi, nu spune mare lucru. Nu. Dar recunosc că a fost întotdeauna un domn. Şi îmi pare rău că nu pot spune şi despre sora lui că este o doamnă. Este omul cel mai manierat din Tumhill, şi întotdeauna atât de îngrijit!

— Sora lui?

— De fapt, sora lui vitregă, dacă ţii să afli, domnişoară Precizie!

— Vrei să spui domnişoara Gailey? întrebă Hilda, începând vag să-şi amintească de un lucru uitat, pe care cândva îl cunoscuse.

— Da, domnişoara Gailey, trânti doamna Lessways, tot jovială şi mulţumită. Am auzit că, până la urmă, s-a certat şi a rupt-o şi *cu el*! – îşi strânse buzele şi-i spuse: – Trage oblonul în jos.

Domnişoara Gailey, o fată bătrână de familie bună care era profesoară de dans, fusese în trecutul îndepărtat

prietenă bună cu doamna Lessways. Prietenia aceasta rămăsese în casa lor ceva legendar, şi marea ceartă care-i pusese în cele din urmă capăt făcea parte din primele amintiri ale Hildei, ca un eveniment istoric. De ani de zile cele două femei nu mai schimbaseră o vorbă.

Doamna Lessways aprinse gazul, şi atunci ceştile de porţelan, faţa de masă albă, jeleul de fructe colorat şi linguriţele de argint reflectară vesel lumina.

— A măturat în faţa căminului? Da, a măturat, zise doamna Lessways, privind la focul aprins.

Hilda se aşează şi începu să aştepte, împreunându-şi mâinile cu un aer parcă de resemnare. După câteva clipe Florrie intră cu ceaiul şi cu ibricul cu apă fiartă. Fetiţa purta cu mândrie un şorţ alb, nou-noutH puţin prea lung pentru ea, şi zâmbi fericită auzind lauda zgârcită a doamnei Lessways în privinţa înfăţişării şi vioiciunii ei. Părea în al nouălea cer.

— Vino să-ţi iei şi tu o ceaşcă, după trei minute, zise doamna Lessways; şi apoi către Hilda, după ce Florrie răspunsese în şoaptă şi ieşise: Acum o să vedem dacă e în stare să prepare ceaiul. I-am explicat foarte amănunţit azi dimineaţă, şi pare destul de isteaţă.

După cele trei minute, doamna Lessways gustă ceaiul. Da, era bun. Chiar foarte bun. Era neîndoielnic că apa mai fiersese cinci secunde după ce fusese turnată peste frunze. Era ceva de capul acestei Florrie. Începuse să şi dea dovadă de misterioasa calitate a eficienţei. Prima zi – căci era prima zi – nu fusese fireşte lipsită de momente descurajatoare, dar în general Florrie dovedire că poate să înţeleagă şi să execute ce i se spunea.

— Uite încă o bucată de zahăr pentru tine, zise doamna Lessways, radioasă, către Florrie care se pregătea să iasă din salon, cu o ceaşcă mare plină de ceai, pe care

urma **s-**o bea cu o felie groasă de pâine cu unt, singură, pe masa bine frecată din bucătărie. Şi nu umbla la flacăra gazului din bucătărie; e destul de mare pentru nişte ochi tineri, strigă apoi doamna Lessways în urma ei.

— Mititica de ea! murmură ea matern, ca pentru sine, gândi**ndu-**se la copilăria fragedă a lui Florrie.

III

Tare fericită se mai simţea doamna Lessways în atmosfera casei sale. Prevedea că viitorul imediat va fi liniştit. Se pregătea să se rezeme pe eficienţa lui Florrie, ca pe o pernă. îl plăcea fetiţa. îi plăcea şi ceaiul bine preparat, împreună cu un jeleu limpede. Şi**-**apoi, rezolvase problema chiriilor din Calder Street; şi, în felul acesta o potolise şi pe Hilda. De ce n**-**ar fi fericită? Nu**-**şi mai dorea altceva. Şi nu era o femeie care să caute cu tot dinadinsul necazurile. Una dintre calităţile ei cele mai mari era că nu se necăjea din**tr-**un fleac. (Hilda ar spune că nu se necăjea destul, lăsând lucrurile în voia lor.) Deşi era răcită, savura ceaiul cu mai multă plăcere decât de obicei, şi spuse chiar că dacă Florrie „continuă să se formeze", vor avea din nou pâine prăjită fierbinte. Renunţaseră de mult la pâinea prăjită fierbinte, întrucât dădea prea multă bătaie de cap. În general, masa se lua în grabă, fără să i se dea prea multă atenţie, ca o ceremonie religioasă ce şi**-**a pierdut semnificaţia dar este menţinută din obişnuinţă.

Hilda nu putea decât să împărtăşească satisfacţia mamei ei. Nu putea scăpa în întregime de sub influenţa calmă a liniştii în care era acum scăldată casa. Existenţa casnică a doua femei **într-**o casă fără bărbat, deşi plină de cumplite exasperări, are şi ceasurile ei de farmec **–** un farmec dulceag, pervers şi unic. Hilda simţea acest farmec. Dar brusc, se simţi tristă şi tristeţea asta nu-i displăcea. Era tristă pentru că aventura ei se terminase **–** se

terminase prea curând şi prea uşor. Se gândi acum că ar fi preferat, de fapt, o catastrofă la sfârşitul aventurii. Obţinuse ceea ce dorea; dar nu se simţea mai mulţumită decât fusese înainte de atacul de apoplexie al domnului Skellorn. Atmosfera casei o înghiţise iarăşi. Aventura ei tainică fusese zadarnică. Riscurile ei dispăruseră, şi nimic nu mai putea ieşi din ea. Totuşi, aventura mai trăia în inima ei. La urma urmei, fusese ceva extraordinar! Şi îndrăzneala iniţiativei era miraculoasă!... Da, mama ei era destul de perspicace – asta nu se putea tăgădui – dar nu atât de perspicace pe cât îşi închipuia; că nici măcar nu-i trecuse prin minte, şi nici n-o să-i treacă vreodată, chiar şi în visul cel mai absurd, că vizita domnului Cannon fusese provocată de tânăra aşezată în faţa ei, care ciugulea delicat din jeleu!

— Cum este el fratele vitreg al domnişoarei Gailey? întrebă Hilda în timp ce mânca.

— Păi, doamna Gailey – adică mama lui Sarah Gailey – s-a măritat cu un străin, după ce i-a murit primul soţ.

— Dar domnul Cannon nu-i străin!

— E pe jumătate. Uită-te la ochii lui. Dar fireşte că ştiai toate astea, draga mea!... Ba nu, s-a întâmplat înainte de a te fi născut.

nuda află acum că doamna Gailey se măritase cu un franţuz pe nume Canonges, modelator de porţelanuri, care fusese adus din Limoges (sau un oraş care se chema cam aşa) de către firma Peel din Bursley, concurenta firmelor Minton şi Copeland. Şi că odată cu trecerea timpului, modelatorul îşi schimbase, neoficial, numele în Cannon, pentru că nimeni din cele Cinci Oraşe nu-i putea pronunţa corect numele adevărat. Şi că George Cannon, rezultat din această căsătorie, rămăsese de timpuriu orfan.

— Cum a ajuns avocat? întrebă Hilda cu nerăbdare în

glas.

— Se spune că nu-i cu adevărat avocat, zise doamna Lessways. Adică, nu şi-a dat toate examenele. Dar pot spune că cunoaşte legile mai bine decât mulţi avocaţi! Şi-apoi, îl are pe domnul Karkeek care să-l acopere. Aşa se spune… A fost mai înainte funcţionar la un birou de avocatură – la Toms şi Şcoles, cred. Pe urmă a plecat din districtul nostru pentru vreo doi ani – sau poate mai mulţi. Şi-apoi, uite-l pe dumnealui că se întoarce deodată şi se aranjează cu domnul Karkeek.

— Vorbeşte franţuzeşte?

— Cine? Domnul Cannon? Zi-i mai bine dacă vorbeşte *englezeşte*! Zău aşa! Ei, e un om ciudat, tare ciudat!

Hilda nu mai stătea aşezată la masă, ci plutea pe tărâmul îndepărtat al viselor romanţioase.

Tresărind, un gând îi trecu prin minte: „Bineînţeles că mă aşteaptă să mă duc să-l văd! A făcut ce i-am cerut, şi aşteaptă să vin să stăm de vorbă. Şi cred că va trebui să-i plătesc ceva. Am uitat de asta, şi n-ar fi trebuit să uit”.

Capitolul VI

Victor Hugo şi Isaac Pitman I

A DOUA ZI DIMINEAŢĂ, sâmbătă, Hilda nu risca nimic vizitând-l pe domnul Cannon. Răceala mamei, după o aparentă ameliorare, se agravase ca pentru a demonstra că natura nu poate fi luată în râs în octombrie, în odăi neîncălzite, fără teamă de pedeapsă; şi Hilda fusese rugată să se ducă la piaţă singură. Era liberă. Şi chiar dacă vizita ei ar fi observată de ochi curioşi, nimeni nu-i va da importanţă, întrucât oricine va putea afla în curând că domnul Cannon se îngrijea acum de proprietăţile din Calder Street.

Trecând pe lângă firma de alamă a domnului Q. Karkeek, după ce străbătuse zarva pieţii presărate cu paie

pe jos, Hilda urcă şirul lung de trepte ce duceau spre birourile de la primul etaj**. Într-**o mână înmănuşată ţinea un coş de piaţă din răchită multicoloră, legă**nându-**l sub marginea gofrată, garnisită cu volănaşe a jachetei albastre. În buzunarul fustei cafenii drapate **–** căci în vremea aceea şi în locurile acelea nici unei femei nu i**-**ar fi trecut încă prin minte că buzunarele sunt doar de formă **–** se afla în siguranţă o jumătate de liră sterlină, din banii ei proprii, în cea mai ascunsă despărţitură a punguţei cu bani; moneda era destinată să**-**l răsplătească pe domnul Cannon. Îşi duse mâna liberă la conciul greu ce atârna de sub bonetă **–** gest de cochetărie pe care în sinea ei îl dispreţui.

Chipul îi era o mască afectată şi cam ostilă, în orice caz misterioasă. N**-**ar fi putut să**-**şi explice sentimentele pe care le încerca. Era încă în plină aventură, dar sfârşitul era aproape. N**-**avea nimic de sperat de la viitor. Nefericirea ei fundamentală era la fel de enigmatică şi de profundă ca oricând. Ar fi putut spune, cu o deliberată şi vehementă sinceritate, că nu era fericită* Un observator inteligent, experimentat, studii**nd-**o aşa cum păşea pe stradă, ar fi putut spune despre ea, cu o convingere tristă şi plină de înţelegere: „Fata asta nu e fericită! Păcat!” Aşa şi era. Şi totuşi, se simţea mulţumită în nefericirea ei. Îşi savura nefericirea. O sorbea cu patimă, ca şi cum ar fi fost însăşi apa vieţii **–** ceea ce şi era. Trăia din plin fiecare clipă. Romanţa tainică a vieţii nu îi era ascunsă. Crearea bruscă **–** prin acţiunea ei **–** a relaţiei cu domnul Cannon îi apărea stranie şi romantică; şi socoti**nd-**o astfel, nu avea niciun gând ascuns: o privea cu simplitatea unui artist privi**ndu-**şi opera. Şi nu era într-adevăr uimitor că, prin**tr-**un simplu capriciu şi gest de îndrăzneală, schimbase şi înseninase viitorul ameninţător al neştiutoarei ei mame şi al ei însăşi?

Nu era absolut uluitor că ea şi acest domn Cannon, pe care nu-l cunoscuse mai înainte şi care altfel nu o interesa, să împartă amândoi un ciudat secret, inocent şi vinovat totodată, în mijlocul întregului oraş surd şi orb?

II

Un bărbat destul de tânăr, de o eleganţă oarecum poţnosită, apăru în capul scării; purta o pălărie de mătase şi o redingotă cam largă. Şi imediat, din coridorul nevăzut de sus, Hilda auzi glasul domnului Cannon, poruncitor:

— Karkeek!

Omul îmbrăcat cu eleganţa ponosită se opri. Hilda vru să se retragă, dar nu mai putea, şi nici mândria ei nu i-o îngăduia. Trebuia să meargă mai departe. Îşi continuă drumul, încruntată.

Omul dispăru pe coridor, şi Hilda îl auzi stând de vorbă cu domnul Cannon. În cele din urmă ajunse şi ea pe coridor.

— Bună ziua, domnişoară Lessways! o salută domnul Cannon cu o politeţe liniştită, întorcându-se dinspre domnul Karkeek, care îşi ridică pălăria. Te rog, poftеşte înăuntru. Un moment, domnule Karkeek.

Printr-o uşă pe care scria „Particular”, domnul Cannon o invită pe Hilda să intre direct în biroul său; apoi închise uşa în urma ei. Ţinea în mână un volum gros, legat în piele, din care se vedea că-i arăta ceva domnului Karkeele. Contrastul dintre costumul nou, scump dar neprotocolar al domnului Cannon şi cel ceremonios dar boţit al domnului Karkeek o izbi la fel de mult ca şi contrastul dintre comportamentul lor; şi simţi, vag, ciudăţenia faptului că numele respectuosului domn Karkeek, şi nu aceia al poruncitorului domn Cannon, se afla pe plăcuţele de pe uşi şi pe obloanele firmei. Dar, desigur că ea nu era în situaţia de a putea înţelege

întreaga semnificaţie a acestui fenomen neobişnuit. Şi-apoi, deşi îşi amintea foarte bine ce-i spusese mama ei despre poziţia domnului Cannon, asta nu-l coborâse câtuşi de puţin în ochii ei – de îndată ce ochii i se îndreptară iarăşi asupra lui. I se părea că era ceva neesenţial. Esenţială era, pentru ea, autoritatea firească incontestabilă şi demnitatea ţinutei lui.

Se aşează, stânjenită, pe scaunul pe care-l ocupase la prima ei vizită, chiar în faţa scaunului de la birou, şi începu să cerceteze peste biroul imens, toate documentele şi dosarele, aşa cum le vedea din această poziţie, cu scrisul de pe ele cu susul în jos. Mai era şi tamponul de sugativă, călimara uriaşă, tocurile şi agenda groasă de însemnări. Felul cum erau aranjate obiectele pe birou părea să indice, categoric şi indiscutabil, ordinea, eficienţa inexorabilă pe care le admira mai mult decât orice în conduita exterioară a vieţii. Spectacolul acesta o satisfăcu, o linişti şi păru să explice farmecul domnului Cannon.

Imediat în stânga ei se af a o bibliotecă deschisă, aproape plină cu volume groase. Ultimul din**tr-**un şir uniform de Colecţii de legi era absent din locul său – fiind în clipa aceea pe coridor, în mâini e domnului Cannon. Cartea următoare, una subţire, se răsturnase **într-**o parte şi ocupa spaţiul gol din**tr-**un colţ; mai mu’te alte asemenea cărţi subţiri umpleau restul raftu’ui. Se uită ţintă la titluri, cu interesul fa al celui care aşteaptă nervos o întâlnire, şi descifra imediat cuvintele „Victor Hugo” pe fiecare din volume e subţiri. **Într-**o clipă, inferesu’ ei deveni real. Cu felul brusc şi nestăpânit care o caracteriza, aşează coşul jos şi, apropii**ndu-**se de bibliotecă, scoase vo umul înclinat.

Titlul era *Les Rayons et les Ombres*. îl deschise, la întâmplare, la un poem fără titlu, un mic triptic oarecum izolat în jumătatea de jos a unei mari pagini albe:

Dieu qui sourit et qui donne, Et qui vient vers qui l'attend Pourvu que vous soyez bonne, Sera content.

Le monde où tout étincelle, Mais où rien n'est enflammé, Pourvu que vous soyez belle, Sera charmé.

Mon coeur, dans l'ombre amoureuse, Où l'enivrent deux beaux yeux, Pourvu que tu sois heureuse.

Sera joyeux.[1]

Asta era tot. Dar Hilda fu cutremurată, de parcă ar fi avut loc o minune. Hilda, în parte datorită afecţiunii unui bunic, altminteri sever, în parte datorită vanităţii prea puţin ilustrului ei tată, fusese până la urmă trimisă la o şcoală frecventată de fete aflate oarecum deasupra situaţiei ei sociale – şcoala lui Chetwynd, în valea dintre Tumhill şi Bursley. (Era încă numită Chetwynd, deşi îşi schimbase proprietarul.) Printre profesori se afla şi o anume domnişoară Miranda – căci nu părea să aibă şi nume de familie. Una dintre îndatoririle domnişoarei Miranda era de a preda facultativ limba franceză, şi una dintre plăcerile domnişoarei Miranda era de a dicta elevelor ei chiar acest poem al lui Victor Hugo, pentru a-l învăţa pe de rost. Fusese singurul poem franţuzesc pe care-l dicta domnişoară Miranda, şi ea îl impunea cu o plăcere nezdruncinată generaţiilor succesive „iniţiate" în limba franceză. Hilda părea să fi uitat franţuzeasca pe care o ştia, dar citind poemul (pentru prima dată îl citea tipărit), el îi reveni în memorie, ca cea mai frumoasă poezie pe care o ştiuse vreodată, şi recitările elevelor din mica clasă a domnişoarei Miranda îi veniră în gând, cu un frumos efect tragic. Şi mai era şi numele lui Victor Hugo,

---

1 Dumnezeu care surîde şi dă / Care vine spre cel ce-l aşteaptă / Ajunge să fii doar cuminte, / Şi va fi mjultumit. // Lumea cu tot ce sclipeşte / Dar unde nimic nu-i aprins, / Ajunge să fii doar frumoasă, / Şi va fi vrăjită. // Inima mea-ndrăgostită, / îmbătată de doi ochi frumoşi, / Ajunge să fii fericită / Şi va fi bucuroasă.

pe care entuziasmul stăruitor al domnişoarei Miranda îl întipărise unei copile sensibile ca un nume sublim şi legendar! Hilda văzu acum numele sacru, imprimat cu auriu pe un întreg şir de volume elegante! Era miraculos că deschisese tocmai la pagina unde se afla acest poem! La fel de miraculos ca descoperirea operelor lui Victor Hugo în prozaicul birou al domnului Cannon! Dar aşa era el oare? Nu era el pe jumătate francez, şi oare aceste cărţi nu întăreau tocmai spusele mamei ei? Dintr-odată, originea domnului Cannon căpătă în ochii ei caracterul ciudat de seducător al unei imagini romanţioase; în ochii ei, el împărţea gloria cu Victor Hugo. În clipa aceea glasurile de pe coridor încetară şi, cu un gest hotărât, domn: „l Cannon deschise uşa. Ea lăsă cartea şi se aşează liniştită în timp ce el intra.

ni

— Bănuiesc că mama dumitale ţi-a spus?

— Da.

— N-am avut de întâmpinat nicio greutate. Doar am întrebat-o ce avea de gând să facă în legătură cu încasarea chiriilor.

Stând în picioare în faţa Hildei, dar de partea cealaltă a biroului, domnul Cannon zâmbi ca un cuceritor în stare să povestească o izbândă cu mândrie, dar nu cu înfumurare. Ea se uită la el cu o admiraţie sinceră. îi făcea plăcere să-l admire; şi îi plăcea şi să se ştie lipsită de importanţă în prezenţa lui. Căută să înlăture însă, fără succes, gândul umilitor că eleganţa lui o condamna să pară sărăcăcioasă – să pară neînsemnată **într-**o anume latură a existenţei ei; şi ar fi dorit să fie îmbrăcată magnific.

— Doamna Lessways este o doamnă foarte perspicace – chiar foarte perspicace! zise domnul Cannon cu un zâmbet, ca pentru a arăta, amuzat, că doamna

Lessways nu putea fi atât de uşor manevrată pe cât **s-**ar putea crede, şi că până şi oamenii cei mai deştepţi puteau avea de furcă cu o asemenea femeie.

— Oh, da, este într-adevăr! consimţi Hilda, cu o accentuare exagerată, care trăda lipsa ei de convingere.

— De fapt, nu o socotise niciodată pe mama ei ca pe o femeie prea perspicace.

Domnul Cannon continua să zâmbească în tăcere la gândul perspicacităţii doamnei Lessways, făcând mici gesturi admirative, strângând din buze şi apoi **umflându-**şi obrajii ca un copil; ochii lui parcă spuneau tot timpul; „Şi totuşi, am manevrat**-**o cum am vrut!” Şi în timp ce persista această plăcută tăcere plină de intimitate, zgomotele pieţii se făcură auzite, destul de agreabile **–** mai cu seamă tropăitul potcoavelor de fier şi duruitul roţilor, pe caldarâmul de cărămizi de sub fereastră **–** era o căruţă cu cai, întorcând **într-**un spaţiu prea strâmt pentru mişcările mari, ample ale animalelor **–** precum şi pocnetul vesel al unui bici. Hilda se simţi iarăşi impresionată, în mod tainic, de insolitul acestei relaţii secrete dintre ea şi bărbatul superb şi eficient din faţa ei. Stăteau acolo, singuri în odaie, aproape ca nişte prieteni! Atmosfera era diferită de cea a primei întrevederi. Şi nimeni nu ştia! Şi o crease ea singură, din**tr-**un simplu capriciu!

— Am fost de**-**a dreptul uluită când te**-**am văzut la uşa noastră, domnule Cannon! zise ea.

El ar fi putut să riposteze: „Adevărat? Nu **s-**a observat”. Hilda chiar se aştepta ca el să spună aşa ceva, dar domnul Cannon rămase pe gânduri, şi începu:

— Ei bine, vezi… şi apoi tăcu, şovăind.

— Nu mi**-**ai spus că aveai de gând să vii, vorbi Hilda.

— Ei bine, se hotărî până la urmă – şi ea nu putu să**-**şi dea seama dacă îi răspundea sau nu **–** eram aproape dispus

să aranjez cumpărarea proprietăţilor din Calder Street. Şi creaeam că despre *asta* voi discuta, în primul rând, cu mama dumitale! Ar fi fost un bun început, înţelegi.

Vorbea cu tot farmecul măgulitor al celui ce împărtăşeşte o confidenţă. Hilda roşi. Sub influenţa mamei, îl judecase greşit. Nu se făcuse vinovat de viclenie, îi părea grozav de bine. Faptul că-i ceru iertare în sinea ei îi produse o ciudată plăcere.

— Eu aş vrea ca mama să vândă, zise Hilda, care nu putea suferi gândul că avea în proprietatea ei locuinţele acelea periferice.

— Foarte curând consimţământul dumitale va fi necesar pentru orice vânzare.

— Serios? exclamă ea, plăcut măgulită, dar nu prea surprinsă de această informaţie. Am să consimt destul de repede! Nu pot suferi să trec pe strada aceea!

El râse cu îngăduinţă.

— Ei bine, după părerea mea, nu cred că mama dumitale va fi de acord să vândă.

— Şi domnul Cannon se aşeză pe scaun.

Hilda se încruntă, regretându-şi mărturisirea, oarecum înciudată de râsul lui.

— Care este onorariul dumitale, domnule Cannon? întrebă ea brusc, şi totuşi cu o timiditate copilărească; şi în acelaşi timp îşi scoase punga, pe care o ţinuse pregătită în mână.

O clipă, el crezu că ea se referea la plata pentru strângerea chiriilor, dar punga scoasă de ea îl lămuri ce voia ea să spună.

— Oh! Nu-mi datorezi nimic! zise el cu glas scăzut, apucând un toc.

— Dar trebuie să-ţi plătesc ceva! Nu pot…

— Nu, nu trebuie!

Privirile lor se înfruntară pe deasupra biroului. Hilda ştiuse că el va spune exact asta. Şi se hotărâse să insiste ca să plătească o taxă – se hotărâse ferm! Dar acum, nu putu înfrunta forţa voinţei lui. Îşi plecă privirea. Brusca dovadă a inferiorităţii ei o nedumerea. Se simţi abătută. Şi- apoi, o senzaţie de slăbiciune şi un fel de ceaţă în faţa ochilor o înfricoşară de-a binelea. Ceaţa se risipi. Privirea lui părea să spună, cu bunăvoinţă: „Vezi că sunt mai puternic decât tine! Dar poţi să ai încredere în mine i „Senzaţia de aventură deveni şi mai acută în sinea ei. Se minună cât de ciudată era viaţa, şi ruşinată, ascunse punga cu bani.

— E foarte drăguţ din partea dumitale, murmură caj

— Deloc! replică el. Din treaba asta am obţinut un profit, Nu uita asta. Nu strângem chiriile pe gratis, să ştii – în special genul de chirii ca cele din Calder Street!

Ililda îşi luă coşul şi se ridică. La rându-i lui, se ridică şi el.

— Am văzut că te uitai la colecţia mea din Victor Hugo, remarcă el, vârându-şi neglijent mâna dreaptă în buzunar, în loc să i-o întindă în semn de rămas bun.

n

Atât de tare o tulbură surpriza dramatică a observaţiei l-ai provocatoare, şi atât de limpede îşi dădu seama, dintr-odată, că felul acesta de a se purta era caracteristic pentru el, încât atitudinea ei se schimbă într- o clipă, transformându-se într-o timiditate delicată, speriată, întreaga sensibilitate complexă a firii ei se exprimă simultan în culorile schimbătoare din obraji, în confuzia din priviri şi gesturi, şi în gingaşa şovăială a glasului ei când îi povesti despre coincidenţa care îi readusese în amintire în biroul lui poemul din zilele şcolii.

El se apropie de bibliotecă şi, luând volumul, îl răsfoi

neglijent.

— Le-am adus aici doar pentru că sunt legate frumos şi umplu raftul, zise el. Nu prea sunt de folos **într-**un birou de avocatură, ştii!

— Privi de la volum spre ea, şi apoi de la ea înapoi spre volum.

— Ah, domnişoara Miranda! Da! Ei bine, la urma urmei, nu-i chiar atât de uimitor. Tatăl meu era cel care i-a dat ei lecţii de franceză. Acest Hugo era al lui. Ţinea foarte mult la el.

— Atitudinea domnului Cannon trăda mândrie, dar se vedea limpede că nu împărtăşea gustul tatălui său. Tonul era binevoitor faţă de tatăl său, şi faţă de Hugo, de asemenea. Continuă să răsfoiască volumul, lăsând paginile să lunece de sub degetul gros; apoi se opri şi, cu un accent franţuzesc perfect, cu totul diferit de cel al domnişoarei Miranda pe care Hilda şi-l amintea, murmură **într-**un fel învăluitor*: – Dieu qui sourit et qui donne*.

— Chiar acesta era! exclamă Hilda.

— Ah! Aşa deci! Vezi, semnul de carte era pus la pagina asta.

— Hilda nu observase panglica îngustă, aproape ascunsă lângă cotorul cărţii.

— N-aş fi deloc mirat dacă ar fi chiar volumul pe care i-l împrumutase tatăl meu! Curios, nu-i aşa?

Era, într-adevăr. Totuşi, Hilda îşi dădu seama că el nu simţea miraculosul vieţii la fel de ascuţit ca şi ea; şi dezamăgirea o învălui.

— Bănuiesc că-ţi place foarte mult să citeşti? o întrebă el. i

— Nu, nu-mi place, replică ea.

Curajul îi reveni **într-**o oarecare măsură, pentru a-l înfrunta, ca o corabie care îşi ridică prora deasupra valului

ameninţător. Ochii ei priviră şovăitori, dar nu se plecară sub privirea lui.

— Serios? Şi, când te gândeşti că aş fi spus că eşti o cititoare pasionată. Ce faci tot timpul?

Vorbea acum ca un frate, aşteptând un răspuns sinceri

— Îmi pierd vremea, răspunse ea cu răceală. – îl văzu nedumerit, interesat şi intrigat, exami**nând-**o cu alţi ochi.

— Ei, începu el după un răgaz, adoptând tonul binevoitor al unui unchi, sau chiar al unui bunic, în curând o să te măriţi.

— Nu ţin să mă mărit, răspunse ea cu îndârjire şi cu o privire înăsprită.

— Dar ce doreşti?

— Nu ştiu.

Hilda simţea o mare uşurare, ba chiar plăcere, expu**nându-**şi astfel cu duritate gândurile în faţa unui străin.

Ciocăni**ndu-**şi dinţii cu un deget, el o privi, ca şi cum ar fi meditat asupra unui caz ciudat. În cele din urmă. zise:

— Să**-**ţi spun eu ce**-**ar trebui să faci. Ar trebui să înveţi transcrierea sunetelor.

— Transcrierea sunetelor?

— Era nedumerită.

— Da; stenografia după sistemul lui Pitman, ştii.

— Oh! stenografia **–** da. Am auzit de ea. Dar de ce?

— De ce? O să fie lucrul cel mai important în viitor. N**-**a mai existat niciodată ceva asemănător!

Glasul îi suna cald şi privirea îi scânteia. Acum Hilda înţelese ce vrusese mama ei să spună când afirmase că avea putere de convingere; simţi dat de adevărată era remarca mamei că se pricepe să vorbească despre orice.

— Dar duce asta la ceva? se interesă ea, cu simţul pe

care-l avea pentru valorile intrinsece.

— Bineînţeles! răspunse el. Duce la orice! Nu există ceva la care să nu folosească! Este cheia viitorului. Ai să vezi. Uită-te la Dayson. A învăţat-o, şi acum dă lecţii. Şi-a luat o odaie deasupra locuinţei mătuşii lui. Pot spune că m-a năucit. Stenografia tot atât de repede pe cât puteam eu să-i dictez, şi apoi citea ceea ce scrisese, fără o singură scăpare. Am pus pe unul din oamenii mei să înveţe. îi plătesc eu lecţiile. M-am gândit o clipă să învăţ şi eu – da, zău! Oh! Este un lucru care va revoluţiona toată activitatea în afaceri, munca de secretariat şi aşa mai departe – O va revoluţiona! Şi cunoaşte o răspândii e! Are să devină un „Sesam, deschide-te" pentru orice. Oricine va şti să scrie o sută douăzeci de cuvinte pe minut, va putea să obţină orice post doreşte – direct! N-a mai existat niciodată aşa ceva. Iată! Asta e!

Scoase din birou o cărticică verzuie şi i-o deschise. Hilda văzu pentru prima dată caracterele acelea criptice. şi le văzu cu ochii lui înflăcăraţi. Văzu în misterioasele ¡Unii, curbe şi puncte romantismul şi cheia viitorului; văzu

1 piatra filosofală. Văzu o nouă religie, care creştea ca drojdia în oraş. Revelaţia era minunată, ameţitoare. Ca **într-**o străfulgerare, Hilda fu convertită. Se lăsă cuprinsă de extazul discipolului. Iată aici – **într-**un fel inexplicabil, de neînţeles – era răspunsul la enigma îndelungatelor ei năzuinţe. Şi era un răspuns original, straniu, deosebit, neaşteptat, unic; da, era divin! Ce minune, ce fericire, să fii stăpânul acestei chei fermecate!

— Trebuie să fie foarte interesant! zise ea încet, cu sfială cutezătoare a unei căprioare căreia i-a trecut spaima.

— Şi vreau să-ţi mai spun ceva, urmă domnul Cannon cu înflăcărarea unui profet. Am ceva care se va ivi destul

de curând – şi repetă ceva mai rar: – am ceva care se va ivi destul de curând, şi va exista un post pentru o tânără care să ştie *bine* stenografia. Nu-ţi pot spune despre ce este vorba, dar e ceva diferit de tot ce-a fost vreodată în oraşul acesta; mai bun *ca orice*.

Privirea lui o stăpânea pe a ei, părând să spună: „Sunt imprecis. Dar tot aşa am fost şi când ţi-am spus că am să văd ce pot face cu mama dumitale – şi iată ce-am realizat, şi ce repede şi uşor! Când sunt imprecis, înseamnă destul de mult”. Şi ea înţelese pe deplin că atitudinea lui imprecisă era calculată – din mândrie.

Vorbiră o vreme despre domnul Dayson.

— Acum trebuie să plec, zise Hilda cu stângăcie.*

— Aş vrea să iei acest volum de Hugo, zise el. Cred că te va interesa… îţi va aminti de vremurile de altă dată.

— Oh, nu!

— Mi-l poţi înapoia când doreşti.

Trăsăturile ei trădau stingherealã. Prea se grăbise să-şi închipuie că dorea să i-l dea în dar.

— Te rog! exclamă el.

Niciun abuz de autoritate morală, de data asta! Doar un apel, copilăresc, dornic, rugător. Era irezistibil, absolut irezistibil. îi dădea o senzaţie extraordinară de forţă personală.

Îi înfăşură cartea **într-**o coală de hârtie albastră, foşnitoare. În vremea aceasta, o părticică din creierul ei explora, parcă automat, o ladă cu cărţi vechi din podul casei, căutând acolo un dicţionar francez-englez pe care-l folosise la şcoală şi la care nu se mai gândise de atunci.

— Complimente mamei dumitale, zise el la despărţire.

Ea îl privi cu un aer întrebător.

— Oh! uitasem, se corectă el, cu un zâmbet protector,

ironic. Nu trebuie să se ştie că ai fost la mine, nu-i aşa?

Apoi Hilda se pomeni în larma de afară; şi, de la înălţimea aventurii ei palpitante, fu nevoită să-şi îndrepte gândurile spre târguieli. Ascunse în coş, sub mere, pachetul albastru, subţire.

Capitolul VII

Secretara de redacţie I

ARTHUR DAYSON, deşi foarte bun stenograf, şi nu lipsit de experienţă ca reporter de ziar şi ajutor de redactor, era un prostănac. Nu putea exista altă explicaţie pentru indiferenţa lui afabilă, complezentă, în timp ce şedea şi zgândărea jarul din**tr-**o sobă cu cărbuni, **într-**o seară geroasă a lui ianuarie 1880, în faţă cu un spectacol atât de minunat şi de fermecător. Soba se afla **într-**o odaie de la etajul de deasupra birourilor purtând firma domnului Q. Karkeek; burlanul, legat cu sârme, se îndrepta în sus, aproape până la tavanul înnegrit, şi apoi cotea orizontal şi dispărea prin**tr-**o gaură grosolană făcută în peretele afumat. Era o sobă sărăcăcioasă, dar nu mai mult decât celelalte câteva obiecte care formau mobilierul **–** o masă mare, un birou mic, trei scaune de trestie deformate, două robinete de gaz şi o veche presă de copiat, pe suportul ei şubred. Singurul obiect care putea ieşi cu fruntea sus din înfruntarea cu flacăra gazului era un splendid afiş albastru, proaspăt tipărit, lipit cu hârtie gumată de perete; care afiş purta inscripţia, cu litere mari de o şchioapă: „The Five Towns Chronicle and Tumhill Guardian”. Câte un exemplar din acest afiş fusese lipit, ca să se vadă de afară, şi pe cele două geamuri fără perdele, astfel ca în Market Square să se afle ce se punea la cale la ultimul etaj de deasupra magazinului de fierărie.

O tânără foarte sobru îmbrăcată se căznea să manevreze manetele duble de metal ale presei de copiat.

Există prese de copiat cu un ghivent atât de precis răsucit şi atât de bine uns, şi cu manete atât de masive, în formă de volan, încât este suficientă doar o atingere ca să se rotească vâjâind, până când se opresc brusc, şi atunci încă o mică smucitură, şi literele sunt copiate cum se cuvine! Dar nu această presă. Fusese folosită în biroul domnului Karkeek până se uzase; rugina îi sporise defectele originare de concepţie, şi producea minimum de rezultate cu maximum de eforturi. Cu toate acestea, tinerei îi plăcea presa. Îşi încleştă mâinile şi dinţii, se încruntă, ca şi cum s-ar fi războit cu ea din dragoste. Şi după ce apăsă tare mapa de multiplicat în presă, o deşurubă drăgăstos şi scoase mapa; o deschise cu grijă pe măsuţă şi desprinse cu gingăşie sugativa de pe foiţa umedă, şi în cele din urmă extrase scrisoarea copiată şi îi examină suprafaţa.

— Mânjită! murmură ea, cu glas tragic.

Iar dobitocul de Dayson, cu veşnica lui veselie prefăcută, şi fără pic de umor, remarcă:

— Profuziunea de H_2O, domnişoară Lessways, este cauza epistolelor mânjite. Sunt gata să revăd corecturile acelea cu dumneata, când eşti gata.

Era un bărbat trecut de treizeci de ani. Avusese de-a face cu multe „tinere, şi socotea că nu mai avea nimic de învăţat. O cercetase atent pe această fată lucrând la presă. O văzuse clar privind ţintă la scrisoarea copiată, sub lumina becului de gaz. Şi totuşi, în mişcările ei încordate, în aplecarea şi ridicarea corpului, în gesturile ei delicate, mângâietoare, în încruntările şi strâmbăturile ei furioase, în privirile atente, în absorbirea ei totală, nu reuşise să-şi dea seama de formidabila revărsare avidă a unui suflet omenesc puternic, pătimaş şi dornic. Îşi ţinuse ochii asupra bustului zvelt şi a taliei strânse, care izbucneau deodată din faldurile rotunjite ale fustei, şi nu se gândise să exclame nici măcar în sinea sa: „Cu feminitatea şi cu

aerul tău de sălbăticiune, cu gravitatea ta care intimidează şi cu delicioasa ta absurditate, mi-aş da leafa pe o săptămână ca să pun mâna pe tine şi să te zgâlţâi puţin!” Nu! Prostănacul nu văzuse absolut nimic, decât o începătoare conştiincioasă învăţând îndatoririle unui post pe care el însuşi îl botezase „secretară de redacţie”.

II

Hilda nu mai era pradă unei tulburări fără nume. Nu mai dorea ceva – nici ea nu ştia ce. Acum ştia cu certitudine că găsise ceea ce dorise. Timp de aproape un an luase lecţii de stenografie de la nepotul doamnei Dayson, adesea în cadrul unei clase serale ce se ţinea CTTN când în când, şi uneori singură în timpul zilei. Nu putea să stenografieze la fel de bine ca domnul Dayson, şi nu va putea niciodată, căci domnul Dayson avea stenografia în sânge; dar, în urma unor eforturi susţinute şi neînchipuit de mari, putea să scrie destul de bine. Se apucase cu dinţii de metoda lui Isaac Pitman şi nu se dăduse bătută. Nici nu-i venea să creadă că izbutise să noteze în clasă cu viteza de nouăzeci de cuvinte pe minut discursurile politice, intenţionat dificile, ale domnului Dayson (conţinând întotdeauna expresia „pedeapsa capitală”, întrucât „pedeapsa capitală” era o abreviere faimoasă); dar aşa era, ceasul domnului Dayson o dovedea.

Cam la jumătatea perioadei de studiu, aflase de la domnul Cannon, **într-**una din rarele lui vizite la mama ei, ceva despre planul lui îndelung gândit de înfiinţare a unui nou ziar local. Ghicise de îndată că intenţiona să-i ofere un fel de slujbă la ziar, şi avusese dreptate. îi era recunoscătoare. Doamna Lessways, fiind o femeie cam nepăsătoare, cu spirit larg şi dispusă la experimente – dispusă să lase lucrurile în voie şi să vadă cum vor evolua – nu avusese obiecţii, deşi nici nu o încurajase.

Într-o clipă, ziarul devenise pivotul întregului crez al Hildei. Accepta ideea acestui ziar, aşa cum o călugăriţă acceptă sfânta împărtăşanie, în extaz. Totuşi, ştia prea puţine despre el. Ştia că domnul Cannon se gândise să-l lanseze mai întâi ca săptămânal, şi apoi, după ce se va dezvolta, să-l transforme în cotidian şi să declare război puternicului monopol al lui „Staffordshire Signal”, care, din birourile sale de la Hanbridge, acoperea întregul district. Titlul original fusese „The Tumhill Guardian and Five Towns General Chronicle”, şi ei îi plăcuse; dar când domnul Cannon, gândi**ndu-**se la dezvoltarea pe care intenţiona să i-o dea, inversase titlul în „The Five Towns Chronicle and Tumhill Guardian”, ea aplaudase cu entuziasm judecata lui profundă. De asemenea, aplaudase proiectul lui de a muta, mai târziu, ziarul la Hanbridge, centrul firesc al celor Cinci Oraşe. Cam asta era tot ce ştia ea. Nu ştia nimic şi nici nu-i păsa de resursele financiare ale ziarului, de politica, programul sau perspectivele sale. Pentru ea, toate ziarele erau cam la fel. Nici măcar nu analiza, în gând, extraordinara psihologie a domnului Cannon **–** omul a cărui energie inventivă şi iniţiativă neobosită îl împingeau să înfiinţeze un ziar, pe lângă practicarea reuşită, dar de o îndrăzneaţă ilegalitate, a avocaturii, Îl accepta fără obiecţii şi cu o admiraţie religioasă pe domnul Cannon, la fel cum accepta şi ideea ziarului. Şi fiind, fireşte, cu totul ignorantă în ziaristică, nu era în măsură să critice felul cum era organizat ziarul. Nu pentru că ar fi fost ceva prea complicat pentru o fiinţă familiarizată cu improvizaţiile întâmplătoare ale ziaristicii minore de provincie! Ea îşi închipuise, într-adevăr, în neştiinţa ei, că la baza editării unui ziar ar trebui să stea o tipografie; dar când domnul Dayson, care lucrase la „Signal” şi la alte ziare de provincie din Shropshire, o

asigură că majoritatea foilor săptămânale erau tipărite pe prese mărunte, acţionate manual, îşi corectă imediat părerea prostească.

Singurul ei interes – dar care era formidabil! – consta în ceea ce avea ea de făcut – şi anume, să noteze după dictare, să transcrie, să copieze, să claseze, să păstreze scrisorile şi documentele, şi uneori să corecteze şpalturile. Dincolo de asta – totul plutea pentru ea **într-**o ceaţă, şi niciodată nu **s-**a străduit să străbată prin această ceaţă.

În afară de dorinţa de a se perfecţiona în îndatoririle sale, nu avea nicio altă dorinţă. Era mulţumită. În biroul sumbru, murdar, neîngrijit, dezordonat şi neconfortabil, polar lângă ferestre şi tropical lângă sobă, cu praf pe haine şi cerneală pe degete, cu fumul becului de gaz în nările fremătânde. şi cu mintea încordată şi chinuită de simţul ei exagerat de răspundere, se simţea în al nouălea cer! Ea. care se ridica cu atâta vehemenţă împotriva mizeriei murdare a treburilor casnice, se desfăta în mizeria murdară a acestei activităţi. Ea, a cărei inimă se revolta la gân fiul ci truda lui Florrie nu se mai termina niciodată, era încântată să aştepte ore în şir, la bunul plac al unor oameni ce păreau însăşi întruchiparea schimbărilor şi capriciilor imprevizibile. Şi ce era ea? Nimic altceva decât o funcţionară, cu un salariu de început de cincisprezece şilingi pe săptămână! Ah! Dar era o preoteasă! Simţea o vocaţie, care nu era mânjită de argumente materiale. Era o pionieră. Nicio altă tânără nu făcuse ceea ce făcea ea. Era singura fată din cele Cinci Oraşe care ştia stenografia. Şi până în două săptămâni (se spunea) ziarul avea să apară.

ra

La masa mare, încărcată cu mormane uriaşe de tot felul de hârtii şi alte resturi, Hilda şedea aplecată asupra corecturilor, alături de domnul Dayson. El avea corectura,

iar ea o copie; originalul se afla între ei. Era primul şpalt al unei circulare către cetăţeni, pe care îl corectau împreună. Citind şi explicând cu glas tare, el înscria semnele cabalistice ale corecturii pe marginea exemplarului său, iar ea le copia conştiincios ce marginea exemplarului ei, ca să se obişnuiască cu ele.

— „l.m.”, intonă el.

— Ce înseamnă asta?

— Litere mici, explică el emfatic, cu vanitatea naivă a cunoştinţelor sale. Adică, nu majuscule.

— Mulţumesc, zise ea şi, scriind „l.m.”, notă în mintea ei sârguincioasă că însemna litere mici în loc de majuscule; dar nu ştia de ce, şi nu întreba; cauza nu o interesa.

— Cred că vom pune „luminat” acolo, înaintea lui „public”. Cerc, te rog.

— Cerc? Oh! înţeleg!

— Da, pune un cerc în jurul cuvântului pe margine. Asta-i ca să arate că nu-i greşeala zeţarului inteligent, înţelegi!

Apoi se auzi un pas cunoscut şi imperios pe scară, şi atenţia le fu abătută.

IV

Arthur Dayson şi corecturile sale îşi pierdură pentru Hilda întreaga importanţă şi întregul interes când domnul Cannon intră în odaie. Gestul inconştient, expresiv, brusc şi dispreţuitor cu care lăsă totul deoparte ar fi putut părea teribil de jignitor unui tânăr mai sensibil decât Dayson. Dar Dayson, în mediocritatea-i înfumurată de băiat bun, avea o piele de crocodil. Ba chiar socoti mişcarea ei firească, întrucât se născuse să fie servil. Hilda se uită cu îngrijorare spre patronul ei, în timp ce acesta îşi aşeza bastonul negru în colţul de după uşă şi îşi desfăcea fularul alb şi paltonul larg (căruia Dayson îi spunea „şuba”). Şi ea

îşi zise că patronul arăta obosit şi îngrijorat. Dacă se îmbolnăvea tocmai în acest moment crucial! întreaga lor iniţiativă **s-**ar poticni, şi nici patruzeci de**-**alde Dayson n**-**ar putea **s-**o urnească! Patronul se obosea prea mult **–** avocatură ziua şi ziaristică noaptea. Toată lumea trudea prea mult, foarte posibil, dar ceilalţi nu contau. Cu toate acestea, domnul Cannon se apropie de masă cu pas sprinten şi uşor, zâmbitor, îndreptâ**ndu-**şi umerii, dovedi**ndu-**şi cu mândrie sieşi şi celorlalţi că forţa**-**i individuală era inepuizabilă. Gestul acesta de a**-**şi îndrepta umerii o impresiona întotdeauna pe Hilda, socoti**ndu-**l oarecum trist, aproape patetic, prin caracterul lui copilăresc şi încrezător. îi trezea sentimente materne şi îşi spunea (dar nu în cuvinte), cu un fel de superioritate maternă: „Ce cura jos e, bietul de el!” Da, în inima ei îndrăznea să aplice epitetul „bietul de el” acestei făpturi magnifice, a cărei superioritate o recunoştea cu mai multă fervoare decât oricine. Cât despre neînfricata îndreptare a umerilor, o adoptă şi ea, şi după un timp deveni şi pentru ea un gest caracteristic.

— Ei, ce **s-**aude? întrebă domnul Cannon în loc de salut.

— Păi, începu Arthur Dayson, încercând să pară că**-**l tratează de la egal la egal, m**-**am dus la Bennion şi i**-**am dat de înţeles că, dacă nu ne garantează un tiraj de până la două mii de exemplare de opt pagini, va trebui să ne adresăm lui Clayhanger din Bursley, chiar şi în ultima clipă.

— Şi ce**-**a spus?

— A mormăit.

— Voi risca două mii, în orice caz.

— Hârtia a fost livrată, şefule? întrebă Dayson cu glas scăzut, cu o privire vicleană, ca şi cum ar fi vrut să

arate că era un om despre care poţi fi sigur că se gândeşte la toate.

— O **s-**o avem mâine, cred, zise domnul Camion. Ai pregătit scrisoarea aceea, domnişoară Lessways?

Hilda se însufleţi.

— Da. zise ea, întinzâ**nd-**o cu o ezitare. Dar dacă vrei **s-**o refac... vezi, că e...

— Profuziune de H_2O, explică Dayson, indulgent.

— Oh, nu! hotărî domnul Cannon.

— După ce citi scrisoarea, i**-**o întinse lui Dayson.

— Nu contează, dar ar fi trebuit **s-**o semnezi înainte de a o da la >piat.

— Vai! Domnişoară! murmură Dayson, uitâ**ndu-**se la Hilda cu sprâncenele ridicate.

Adevărul este că amândoi uitaseră de această formalitate. Dayson luă un toc şi, după ce descrise în aer câteva înfloriturі, cam la un centimetru deasupra hârtiei, semnă maiestuos: „Dayson & Co”. Aceasta era titulatura firmei. Aşa cum Karkeek era omul de paie al domnului Cannon în avocatură, la fel era şi Dayson în afacerea cu ziarul. Dar în timp ce Karkeek se ruşina în sinea lui, Dayson se simţea mândru de acest rol, care îi dădea iluzia puterii şi gloriei.

— Notează asta, te rog, zise domnul Cannon.

Hilda luă caietul de note şi un creion, şi apoi rămase încordată, aşteptând să i se dicteze, cu ochii ţintă la foaia albă. Dayson se afundă în scaun, dâ**ndu-**şi capul pe spate. Ştia că prezenţa lui, marele expert stenograf, o făcea pe Hilda să se emoţioneze când aveş de scris după dictare; şi asta îi flata vanitatea de om simplist. Hilda îşi ura şi îşi blama emoţia, dar nu şi-o putea stăpâni.

Domnul Cannon, în picioare lângă masă, îşi împinse pălăria spre ceafă de pe fruntea**-**i largă, luminoasă, şi apoi,

gânditor, absent, îşi ridică mai sus mâna îngrijită şi coborî o clipă flacăra şuierătoare a becului cu gaz, pentru a o ridica apoi din nou.

— Domnului Ezra Brunt. Stimate domn, cu referire la publicitate. În legătură cu scrisoarea dumneavoastră ca răspuns la o scrisoare a noastră, în care ne întrebaţi despre tirajul sus-numitului ziar, dorim să vă informăm că intenţia noastră este de a tipări patru mii de…

— Două mii, îl întrerupse Hilda, cu îndrăzneală.

Netulburat, domnul Cannon continuă politicos:

— Nu, patru mii la primul număr. Reprezentantul nostru va fi încântat să ia legătura cu dumneavoastră, prin înţelegere prealabilă. Cu respect, al dumneavoastră.

— Poţi **s-**o semnezi, Dayson, şi **s-**o expediezi în seara asta. Sowter e aici?

Drept răspuns, Dayson făcu semn cu capul spre o uşă interioară. Sowter era slujbaşul bătrân care o primise pe Hilda prima dată în birourile domnului Q. Karkeek. Câştiga ceva bani în plus, făcând seara muncă administrativă în legătură cu secţia de publicitate a noului organ de presă.

Domnul Cannon se îndreptă spre uşa interioară şi o deschise. Apoi se întoarse şi strigă:

— Dayson **–** o clipă.

— Imediat, zise Dayson, sărind de pe scaun.

Îşi împinse pălăria pe ceafă eu un gest vulgar, îşi vârî mâinile în buzunare, şi porni ţanţoş în urma patronului său.

Uşa interioară se închise peste cei trei bărbaţi. Hilda, privind fix la caietul de notiţe, roşind şi muşcând uşor creionul între dinţi, fu lăsată singură sub lumina becului de gaz. Îşi simţea inima bătând cu putere.

Capitolul VIII

Janet Orgreave I

— AMICUL NOSTRU aşteaptă scrisoarea aceea către

Brunt, zise Arthur Dayson, ieşind după câtva timp din odaia din fund.

— Imediat, replică Hilda cu răceală, deşi nu începuse încă să scrie scrisoarea.

Dayson dispăru, cu un semn scurt din cap.

Tare nu-i mai plăcea Hildei să-l audă spunând despre domnul Cannon „amicul nostru", dar nu ştia de ce, poate doar fiindcă o socotea o impertinenţă sau, dacă intenţiona să fie glumeţ, ca o dovadă de proastă creştere din partea lui Arthur Dayson. Luă o foaie de hârtie şi scrise scrisoarea cu mâna, cât putu de repede, dar cu o grijă laborioasă în trasarea fiecărei litere; o scrise punându-şi la contribuţie toate aptitudinile. Chiar şi în treaba cea mai măruntă, nu era felul ei să se cruţe; trebuia să dea totul sau nimic. Când ajunse la cifre – 4.000 – îşi intensifică strădania, risipind un uriaş efort inutil; ca un ciocan pneumatic folosit să spargă o nucă. În cele din urmă, conştiinţa ei se revoltă. Dar Hilda o ignoră. Ştia şi recunoştea că făcea o greşeală sprijinind înşelăciunea domnului Cannon. Dar o sprijini. Ar fi sprijinit-o chiar dacă ar fi socotit că făcând asta era condamnată la osândă veşnică – nu numai din lealitate faţă de domnul Cannon; doar puţin din lealitate; dar mai ales din simplă mândrie iraţională, şi de asemenea pentru că se crampona cu încăpăţânare de o hotărâre.

Scrisoarea odată terminată, o duse în odaia din fund, unde cei trei bărbaţi şedeau într-un conclav misterios. Domnul Cannon o citi, apoi Arthur Dayson împrumută tocul mânjit al bătrânului slujbaş şi, cu încetineala ceremonioasă cuvenită sentimentului propriei sale importanţe, îşi aşternu semnătura cu înfloriturі.

Când se întoarse în odaia din faţă, Hilda auzi o bătaie la uşa din afară.

— Intră, porunci ea sfidător, pentru că fără să-şi dea

seama mai păstra încă atitudinea sfidătoare cu care îi oferise domnului Cannon scrisoarea mincinoasă.

n

O tânără bine îmbrăcată, cu trăsături regulate, aproape frumoasă, cam de aceeaşi **–** vârstă cu Hilda, deschise uşa, cu o sfială încântătoare.

O clipă, cele două tinere se uitară uluite una la alta.

— Ia te uită, Hilda…!

— Janet!

Era o veche colegă de şcoală, Janet Orgreave, fiica lui Osmond Orgreave, un cunoscut arhitect din Bursley. Janet urmaşe un timp la şcoala lui Chetwynd; şi, împreună cu fratele ei Charlie, mai luase parte în acelaşi timp cu Hilda şi la cursurile particulare de dans ţinute de Sarah Gailey (faimoase pretutindeni în Tumhill, Bursley şi Hanbridge). Se ştia, era aproape un fapt notoriu, că toată lumea o plăcea. Prin instinct, fără să vrea, plăcea tuturor, mari şi mici. Natura o răsfăţase, înzestrâ**nd-**o cu oarecare frumuseţe, cu o eleganţă de netăgăduit, şi din belşug cu amabilitate plină de sinceritate. Nu trebuia decât să zâmbească, şi îşi făcea imediat un prieten; nu o costa nimic. Zâmbea şi acum, creând iluzia, nu numai pentru Hilda, dar şi pentru sine, că plăcerea ei în această întâlnire neobişnuită era de**-**a dreptul emoţionantă.

Îşi strânseră mâinile, ca nişte femei de lume.

— Ştiai că sunt aici? întrebă Hilda, cu rezerva ei caracteristică, făcând o mişcare nervoasă, copilărească, din picior, care poate că nu era cuprinsă în codul unei adevărate femei de lume.

— Nu, habar n**-**aveam! exclamă Janet.

— Ei bine, sunt! Sunt angajată aici**.**

— Ce minunat pentru tine! zise Janet cu entuziasm, fără nicio urmă de aluzie prin tonul folosit că situaţia

Hildei ar fi ciudată, sau necorespunzătoare, sau de neinvidiat.

Hilda, însă, o cerceta cu o tainică invidie, trecătoare dar reală. În cei vreo şase ani ce trecuseră din vremea şcolii de dans, Janet se maturizase. Era acum un produs finit. Avea farmecul sexului ei, şi se bizuia pe el. Avea graţie şi o amabilitate fără margini. Avea un fel de a fi degajat şi plăcut. Era plină de demnitate. Cu haina ei de blană, cu voalul scump care-i proteja obrajii rumeni, şi cu toate micile detalii studiate ale ţinutei ei, era îmbrăcată admirabil şi luxos. Era femeia obişnuită – nu una remarcabil de neobişnuită – ajunsă la perfecţiune. Nu întruchipa nicio revoltă împotriva obiceiurilor stabilite, îndoieli şi dorinţe nu o chinuiau. Era mulţumită în cercul ei: regina sortită a căminului. Şi totuşi, nu putea fi învinuită de a fi demodată. Nimeni n-ar îndrăzni s-o dispreţuiască. Era ceea ce Hilda nu va putea fi niciodată, şi nici nu dorise să fie. Şi iat-o pe Hilda, lipsită de maturitate, de drăgălăşenie, de feminitate şi de eleganţă, ţinând fără graţie scrisoarea între degetele mânjite cu cerneală, în mijlocul întregii dezordini masculine din încăpere – şi făcând parte din ea –, subalternă devotată orbeşte, care nu se putea aştepta la niciunul din omagiile rituale acordate femeilor, condamnată să şadă şi să muncească, să se ridice şi să se spetească, să spună „da”, şi să se prefacă, băţoasă, că este imitaţia unui robust, util şi nesimţitor bărbat printre bărbaţi! Dacă Hilda ar fi fost o valkirie sau o sfântă, poate că n-ar fi simţit nici invidie şi nicio strângere de inimă. Dar era femeie. Formidabila ei mândrie fu străbătută de autocompătimire; şi durerea sfâşietoare îi abătu până şi curiozitatea de a afla cu ce scop venise Janet.

III

— Am venit să vorbesc cu domnul Cannon, zise Janet. Intendentul de jos mi-a spus că e pe-aici, pe undeva.

— E ocupat, o lămuri Hilda cu glas scăzut, cu instinctul discipolului de a-l înconjura de mister pe superiorul său.

— Oh! murmură Janet, descumpănită.

Hilda se întreba, furioasă, ce treabă putea să aibă ea cu domnul Cannon. Janet începu iar:

— E vorba despre domnişoara Gailey, ştii.

— Da - ce anume?

Şi Hilda dădu din cap cu nerăbdare, vorbind pe un ton şi mai încet, mai prevăzător.

Janet coborî şi ea glasul:

— Este sora domnului Cannon, nu-i aşa?

— Sora vitregă.

— Ştiu. Am văzut-o de curând.

— Janet şovăia.

— Am auzit doar întâmplător. Ştii, m-am dus cu tata. Trebuia să vină aici, la o întrunire a epitropilor sau aşa ceva. Sunt certaţi, nu-i aşa?

— Cine? Domnişoara Gailey şi domnul Cannon? Păi, ea se ceartă cu toată lumea.

— Hilda părea să-l apere pe domnul Cannon.

— Mă tem că aşa e, biata de ea!

— S-a certat şi cu mama mea.

— Serios? Când?

— Oh! Cu ani şi ani în urmă! Nu ştiu când. M-am mirat întotdeauna cum de m-a lăsat mama să mă duc la lecţiile de dans.

— A fost foarte frumos din partea ei, zise Janet, cu admiraţie.

— Are vreun necaz? întrebă Hilda direct.

— Mă tem că da.

— Ce anume?

Janet luă deodată un aer confidenţial.

— Cred că moare de foame!

— Moare de foame! repetă Hilda **într-**o şoaptă.

— Da, aşa cred! Sunt convinsă că nu are ce mânca. **S-**a certat aproape cu toată lumea. Suferă cumplit de reumatism. Nu iese niciodată **–** sau aproape niciodată. Ştii că **s-**a ales praful de lecţiile ei de dans. Mi se pare că a încercat să ia chiriaşi…

— Da, aşa**-**i. După câte ştiu, era foarte pricepută la gospodărie.

— Acum nu mai are niciun chiriaş. Stă singură în toată casa, şi…

— Dar nu se poate să moară de foame! protestă Hilda, aruncând din când în când priviri alarmate spre uşa interioară.

— Ba cred că da, stărui Janet, cu glasul plin de convingere.

— Dar ce**-**i de făcut?

— Tocmai asta**-**i. Am văz**ut-**o de curând. M**-**am dus anume, pentru că auzisem… Dar a trebuit să mă prefac preocupată de alte lucruri, ca să**-**mi găsesc o scuză. Nu puteam să**-**i ofer pur şi simplu ceva, nu-i aşa? Nu-i îngrozitor?

Erau tare necăjite, cele două tinere fete, pline de sănătate, vigoare şi încredere, de mândrie şi simplitate, aruncând această primă privire uluită spre una din realităţile crude ale vieţii. Şi încercau, cu sinceritate, să se simtă mai necăjite decât erau în realitate; făceau tot ce puteau, din simpatie, să**-**şi domolească vitalitatea plină de vioiciune şi elan din ele **–** şi nu izbuteau pe de**-**a întregul. Erau bune, erau înduioşătoare **–** dar erau delicios de amuzante **–** cum îşi concentrau toate resursele de

solemnitate şi de experienţă de viaţă asupra cazului tragic al femeii pe care viaţa o învinsese. Gândul Hildei se îndreptă spre Victor Hugo. Încerca aceeaşi totală dezolare – dar oarecum mai puţin nobilă – ca aceea ce-o cuprinsese când îi apăruse pentru prima dată imaginea nemuritoare din „Oceana Nox”, tabloul văduvelor palide care, obosite să-i tot aştepte pe cei a căror corabie pierise în furtună, stăteau de vorbă liniştite despre cei pierduţi – răscolind cenuşa din cămin şi din inimile lor… Totuşi, Sar ah Gailey nu era nici măcar văduvă. Era o profesoară de dans care îmbătrânea. Iniţiase cândva tinerele lor mădulare în graţia mişcărilor ritmice; şi acum era reumatică.

— Nimeni nu poate face ceva, în afară de domnul Cannon, murmură Janet.

— Sunt sigură că n-are nici cea mai mică idee – nici cea mai mică idee! zise Hilda luându-i apărarea.

— Dar în sinea ei îşi spunea: „Omul acesta m-a pus să scriu o minciună, şi acum aflu că sora lui moare de foame – în acelaşi oraş!” Şi gândul îi fugi la opulenţa lui ostentativă.

— Sunt sigură de asta! repetă ea către Janet.

— Oh! Şi e a! se grăbi Janet să recunoască. Tocmai de aceea am venit… Cineva trebuia să-i spună… Nici nu visam că am să dau de tine, draga mea!

— E ciudat, nu-i aşa? zise Hilda, impresionată de romantismul uimitor al lucrurilor.

— Văzută acum, prin ochii acestei fermecătoare şi simpatice cunoştinţe, nu era oare de-a dreptul uluitoare originalitatea domnului Cannon de a o fi angajat?

— N-ai putea să-i faci vreo aluzie?

— Ba da, am să-i spun, zise Hilda. Sigur!

Fără voie, îşi asuma un anumit drept de proprietate asupra domnului Cannon.

— Ce bine-mi pare! exclamă Janet. E foarte drăguţ din partea ta!

— Mie mi se pare că tu eşti drăguţă, Janet, zise Hilda, încruntată.

În sinea ei, îşi spunea: „Oare aş fi venit eu, doar din bunătate şi caritate, să-i spun în mod deliberat unui om pe care nu-l cunosc… că sora lui moare de foame? Niciodată!”

— E datoria lui să se îngrijească de asta! zise Janet, mulţumită.

— Sigur că da! adeveri Hilda, închizând discuţia, cu un murmur intim, confidenţial.

— Ai să-i spui în seara asta?

Hilda încuviinţă.

Schimbară o privire gravă de apreciere şi înţelegere reciprocă. Fiecare era sigură de înalta stimă a celeilalte. Fiecare era bucuroasă că întâmplarea le făcuse să se întâlnească. Apoi lăsară de o parte îngrijorarea pentru soarta lui Sarah Gailey, şi Janet, oftând uşurată, începu să vorbească despre vremurile de altă dată. Şi glasurile le sunau acum mai puternice şi mai degajate.

— Poţi să-mi spui cât e ceasul? întrebă Janet ceva mai târziu. Mi **s-**a rupt arcul de la ceas, şi trebuie să mă întâlnesc cu tata la gară, la zece şi un sfert.

— Habar n-am! zise Hilda, oarecum ruşinată.

— Sper că nu-i încă zece.

— Aş putea să întreb, se oferi Hilda, şovăind.

În ceea ce o privea, putea să fie nouă, unsprezece sau chiar miezul nopţii. Nu-i păsa de timp.

— Am fugit, zise Janet, pregăti**ndu-**se de plecare. Am să-i spun lui Charlie că te-am văzut, prima dată când o să-i scriu. Sunt sigură că o să se bucure. Şi trebuie să ne faci o vizită. Zău că trebuie, neapărat! Mama şi tata vor fi încântaţi. Mai ştii să reciţi, ca pe vremuri?

Hilda clătină din cap, roşind.

Nu-i dădu un răspuns precis la invitaţie, care o surprinse, o tulbură şi o măguli. Ar fi vrut **s-**o accepte, dar era convinsă că n**-**o va accepta niciodată. Înainte de a pleca, Janet îşi ridică voalul, cu un gest drăgălaş, şi-şi oferi buzele pentru o sărutare. Se îmbrăţişară drăgăstos. În clipa următoare, Hilda, în capul treptelor întunecoase, goale şi răsunătoare, o privea pe Janet coborând **–** o siluetă infinit de elegantă şi plăcută privirii.

Capitolul IX

Pe stradă I

CÂTEVA MINUTE mai târziu, pe când Hilda. Închidea ultima scrisoare, domnul Cannon ieşi oarecum grăbit din odaia clin fund, închei**ndu-**şi paltonul la gât.

— Noapte bună, zise el, luâ**ndu-**şi bastonul din colţul unde**-**l lăsase.

— Domnule Cannon!

— Da?

— Voiam să îţi spun ceva.

— Ce **s-**a întâmplat? Sunt grăbit.

Hilda îşi aruncă ochii spre uşa interioară, pe care el o lăsase deschisă. Din dosul uşii se auzeau glasurile lui Arthur Dayson şi al bătrânului slujbaş; dar ea nu avu curajul să străbată toată odaia şi **s-**o închidă, şi deşi domnul Cannon nu părea dispus să facă nicio mişcare, ochii lui îi urmăriră privirea şi probabil că ghici încurcătura ei. Tânăra fată nu ştia ce să facă**. Într-**o clipă, se părea că va izbucni între ei o criză teribilă. Ea tremura şi părea foarte tulburată.

— E ceva destul de important, zise cu timiditate, şi în acelaşi timp, cu o anumită violenţă.

— Ei, atunci mâine după**-**amiază.

Părea că şi el era **într-**o stare irascibilă. Situaţia

putea deveni periculoasă. Dar Hilda nu ar fi îngăduit ca purtarea să-i fie influenţată de primejdii sau dificultăţi, care aproape totdeauna aveau efectul de a-i întări hotărârea. Dacă trebuia făcut ceva, atunci trebuia făcut – şi gata! El aştepta, nerăbdător, a ea să se declare de acord, şi astfel să poată pleca.

— Nu, se împotrivi ea, cu o îndârjire categorică în glasul limpede. Trebuie să-ţi voibesc în seara asta. E foarte important.

El scoase din vârful limbii un sunet nearticulat, de exasperare stăpânită.

— Dacă ai terminat, îmbracă-te şi vino împreună cu mine, zise el.

Hilda se grăbi să-l asculte, şi îl ajunse din urmă pe când cobora încet ultimul şir de trepte. Îşi încheiase haina, îşi înnodase fularul gros, şi acum, cu scrisorile ţinute strâns sub braţ ca să nu cadă, îşi trăgea mănuşile.

— Am o întâlnire la Sarazin, zise el domol.

Era vorba de „Capul Sarazinului” – localul central al oraşului, unde conservatorii şi liberalii se întâlneau pe teren neutru.

II

Domnul Cannon o luă spre stânga, către High Street şi marele loc viran, în care se şi excavaseră pivniţele noii clădiri a primăriei. Îşi ţinea mănuşile groase în mâinile albe şi elegante, ca unul care nu simţea gerul. Ea păşea în urma lui. Răsuflarea lor aburea aerul tăios. Era înspăimântată şi se socotea de o laşitate abjectă, dar era hotărâtă până la disperare. El trebuia să afle adevărul, şi trebuia să-l afle de îndată: nimic altceva nu mai conta. În spaima ei, se gândi: „Dacă nu încep imediat, o să-mi ceară să încep, şi asta va fi mai rău decât orice”. Era ca cineva care, după ce se lăudase că va sări de pe o înălţime **într-**o

apă adâncă şi rece, se suie pe înălţime, măsoară distanţa înfricoşătoare, i se face rău de frică-şi nu îndrăzneşte să sară, dar ştie că trebuie să sară.

— Bănuiesc că ştii că domnişoara Gailey moare de foame, zise ea abrupt, pe un ton dur, privind în pământ.

Sărise! Viaţa părea să se scurgă din ea. Nu vrusese să folosească aceste cuvinte, şi nici acest ton. Bineînţeles că nu-şi închipuia că el ştia despre starea domnişoarei Gailey. Îşi afirmase în faţa lui Janet Orgreave convingerea absolută că el nu ştia. Cât despre ton, acesta era acuzator, brutal, plin de cruzimea inconştientă şi teribilă a tinereţii.

— Ce?

— Domnul Cannon întoarse brusc capul spre ea, fixând-o cu privirea.

— Domnişoara Gailey – se pare că moare de foame! zise acum Hilda cu timiditate, aproape scuzându-se. Eram sigură că dumneata nu ştii. M-am gândit că *cineva* trebuie să-ţi spună.

— Ce vrei să spui – moare de foame? întrebă el cu asprime.

— Nu are ce mânca, răspunse ea cu simplitatea directă a unui copil.

— Şi de unde s-a aflat povestea asta?

— E adevărată, zise ea. Mi s-a spus în seara asta.

— Cine ţi-a spus?

— O prietenă de-a mea – care a văzut-o!

— Dar cine?

— N-ar fi corect din partea mea să-ţi spun cine.

Merseră mai departe într-o tăcere cumplită, până la colţul pieţii cu High Street.

— Iată cutia de scrisori, zise el, oprindu-se.

Hilda aruncă, cu o grabă nervoasă, scrisorile în cutie”. Apoi se uită spre el, rugător. În lumina nopţii

înstelate, văzu pe faţa lui un zâmbet sardonic, meditativ. Partea de mijloc a buzei superioare era ridicată, în timp ce colţurile erau trase în jos **–** o expresie de dezgust dispreţuitor. Ea izbucni:

— Fireşte, ştiu bine că nu-i vina dumitale. Ştiu că dacă ai fi *ştiut*... dar cum nu vă vedeţi niciodată, şi oamenii nu **s-**au gândit să**-**ţi...

— Îţi sunt foarte recunoscător, o întrerupse el liniştit, tot gânditor.

Se vedea că era sincer. Atitudinea lui era demnă. Mulţi alţii **s-**ar fi simţit ruşinaţi, umiliţi, chiar dacă se ştiau nevinovaţi. Dar el reuşi să se ridice deasupra acestei slăbiciuni. Hilda se simţi bucuroasă; îl admira. Şi mai era foarte bucuroasă şi pentru faptul că el nu găsea de cuviinţă să declare categoric că nu ştiuse în ce situaţie se găsea sora lui vitregă. Pentru că, bineînţeles, nu ştiuse!...

Brusc, se simţi fericită; era însufleţită de o bucurie fără nume. Se simţea fericită pentru că era atât de tânără, de fragilă şi lipsită de experienţă, iar el cu atât mai matur, mai puternic şi mai capabil. Se simţea fericită pentru că era o fată simplă, iar el un bărbat matur şi important. Se gândi că relaţia dintre ei era în clipa aceea minunat de frumoasă. Se simţea fericită pentru că fusese extrem de înfricoşată şi frica se risipise. Piaţa întunecată şi străzile ce ce întindeau până departe erau liniştite şi pustii în noapte, înconjurând tăcerea lor **într-**o tăcere şi mai mare: şi se simţea fericită şi din cauza asta. Un poliţai cu braţele ascunse sub manta se apropia fără grabă din direcţia băncii.

— Frumoasă seară, domnule sergent, zise domnul Cannon cu cordialitate.

— Da, domnule. Noapte bună, domnule, răspunse poliţaiul cu respect şi cu un aer demn, paşii săi răsunând

apoi din ce în ce mai departe.

Înfăţişarea şi ţinuta curajosului poliţai, care fără să-ipese de ger veghea asupra oraşului, ca şi felul cum se salutaseră, el şi domnul Cannon – chiar şi toate astea i se părură Hildei straniu de frumoase. Şi apoi un tren se auzi trecând de-a lungul digului în depărtare, şi procesiunea feestrelor galbene lunecând în noapte era tăiată, la intervale regulate de siluetele negre ale schelelor noii primării. Ce frumos! Hilda era năpădită de o tristeţe mângâietoare. Cu trenul acesta plecase Janet. Într-un compartiment de clasa întâi, Janet şi tatăl ei şedeau împreună, alături, într-o deplină înţelegere şi apropiere. Iarăşi, o relaţie frumoasă! Din vârful unui cuptor înalt, undeva mai aproape, izbucneau din când în când-flăcări uriaşe. Ceramica era arsă în timpul nopţii: şi undeva, nevăzut, fochistul trebăluia la gurile cuptorului. Ici şi colo, pe faţadele întunecoase ale caselor, câte o fereastră strălucea aurie… atâtea şi atâtea fiinţe vii în dosul obloanelor! Totul era frumos, îmbucurător. Gândul la mama ei, care o aştepta neliniştită să se întoarcă acasă, o incita. Gândul la domnul Cannon şi domnişoara Gailey, despărţiţi de atâţia ani, şi acum în pragul unei împăcări, era nespus de înduioşător şi frumos, într-un fel pe care mi-i putea defini. i

— Chiar mai deunăzi mă gândeam, vorbi domnul Cannon, tratând-o de parcă ar fi fost egala lui în ani şi înţelepciune, mă gândeam că am găsit tocmai ce-i trebuie surorii mele vitrege – un post potrivit pentru ea – o şansă la o mie, numai dacă ea…

Nu mai era nevoie să termine fraza.

— Şi acum e prea târziu? se grăbi Hilda să întrebe.

— Nu, zise el. Nu-i prea târziu. Primul lucru pe care am să-l fac mâine dimineaţă va fi să mă duc s-o văd. Nu se

face să mă duc în seara asta, înţelegi, ar putea părea prea ciudat.

— Da, murmură Hilda. Ei, atunci, noapte bună.

Se despărţiră. Ea îl simţea profund mişcat. Totuşi, nu o întrebase mai multe amănunte despre domnişoara Gailey. Era un om prea mândru şi, sub aerul lui inflexibil, prea sensibil ca **s-**o facă. Avea de gând să descopere singur adevărul. O crezuse **–** şi acesta era esenţialul. Se purtase superb. Scrisoarea mincinoasă către Ezra Brunt nu fusese decât o mică abatere, chiar dacă nu era cu adevărat o dovadă de virtute.

Porni în grabă, încercând să imite ţinuta frumoasă, degajată, calm sfidătoare a domnului Cannon şi a poliţaiului.

IV

— Florne **s-**a culcat? întrebă ea voioasă pe doamna Lessways care se agita în jurul ei prin salonaş prefăcâ**ndu-**se îmbufnată, dar încântată în sinea ei **s-**o întâmpine acasă cu un foc bun şi cu o masă îmbelşugată Hilda era. şi ea încântată de această primire. Ş S llda

— Dacă Florrie **s-**a culcat? Cred şi eu că **s-**a culcat E doar trecut de zece jumătate! Doamnei să umbli pe**-**afara după ora ceaiului. N**-**am mai pomenit aşa ceva Hai, încălzeşte**-**ţi picioarele.

cev-lâir* mai devreme acasă dar’s” a

— Oh! exclamă indiferentă doamna Lessways.

Adevărul este că nu o interesau câtuşi de puţin afacerile firmei Dayson & Company. Singurul lucru care o interesa era absenţa şi reîntoarcerea zilnică a Hildei. Părea mulţumită să nu ştie ce făcea Hilda în biroul acela misterios. Foarte volubilă atunci când era bine dispusă, rareori trecea în conversaţia ei dincolo de nimicurile vieţii, personale şi domestice **–** viaţa căminului oră de oră şi

minut de minut. Adesea Hildei» i se părea uimitor că mama ei nu se plictisea niciodată de aceste subiecte, şi nici nu ţinea să descopere alte subiecte.

— Da, zise Hilda. Domnişoara Gailey…

Doamna Lessways deveni **într-**o clipă altă fiinţă.

— Şi el ştie? se repezi ea să întrebe, după ce Hilda îi povesti despre vizita lui Janet şi veştile aduse.

— Da. I**-**am spus eu **–** fireşte.

— Tu?

— Păi, trebuia să**-**i spună cineva, zise Hilda cu un aer nepăsător. Aşa că i**-**am spus chiar eu.

— Şi cum a luat**-**o?

— Păi, cum **s-**o ia? răspunse Hilda prin**tr-**o altă întrebare. N**-**avea ce face! A fost foarte recunoscător, şi mi**-**a spus**-**o.

Doamna Lessways începu să plângă.

— Ce te**-**a apucat, mamă?

— Mă gândeam doar la biata Sarah! răspunse doamna Lessways la mustrarea conţinută în întrebarea bruscă a Hildei. Am să mă duc mâine dimineaţă **s-**o văd.

— Dar, mamă, nu crezi că ar fi mai bine să aştepţi puţin?

Doamna Lessways vorbi cu hotărâre:

— Mâine dimineaţă am să mă duc **s-**o văd pe Sarah Gailey, să fim bine înţelese! N**-**am nevoie să mă înveţe fiica mea când trebuie să mă duc să**-**mi văd prietenele şi când nu… O cunosc pe Sarah Gailey dinainte de a se fi născut domnul Cannon al tău!

— Oh, foarte bine! Foarte bine! o linişti Hilda.

— Am să**-**i spun lui Sarah Gailey că poate să conteze pe mine, fie că vrea sau nu! Asta am să**-**i spun lui Sarah Gailey!

Doamna Lessways îşi şterse ochii.

— Mamă, întrebă Hilda după ce urcară scările, ai în = vârtit ceasul?

— Cred că nu, răspunse vinovata cu glas şovăielnici din uşa dormitorului ei.

— Oh, mamă, ce exasperantă eşti! Alaltăieri seara ml m-ai lăsat să-l ating. Mi-ai spus că ţii să-l învârteşti singură. Şi acum, puteam să aştept mult şi bine să bată mâine dimineaţă – dă-mi luminarea, te rog!

Coborî încântată în antreu şi deschise uşa cea mare a pendulei, îşi vârî mâna în cavitatea întunecată şi, cu o strâmbătură, ridică greutăţile masive. Această uitare din partea mamei îi spori **într-**un fel extraordinara ei împăcare cu viaţa. Urcă din nou scara întunecoasă, pe aripile unei exaltări pure şi nevinovate

Capitolul X

Declinul domnişoarei Gailey I

ŞTIIND PE CINE va întâlni, Hilda veni după două zile acasă, la ceai, cu o stare de spirit în care predomina emoţia. Vremea era şi mai rece şi ea îşi legase strâns sub bărbie panglicile cafenii ale bonetei mititele, cu funda dublă puţin spre stânga. O vestă croşetată pusă peste rochie, sub jachetă, făcea ca aceasta din urmă să pară mai strâmtă decât de obicei, aşa încât garnitura de blană se curba în afară izbucnind printre nasturi, şi bustul părea încorsetat, în timp ce fustele se înfoiau bogate în afară. Un manşon, viu colorat, ca să se asorteze cu rochia, cu boneta şi cu obrajii, îi completa toaleta. Intră în casă venind prin grădină, şi tropăi uşor cu picioarele pe lespezile din antreu, în parte ca să le încălzească şi să scuture cele câteva fire de zăpadă, în parte ca să-şi anunţe clar sosirea. Apoi, aşa cum se găsea, cu mâinile în manşon, intră în salon. Era rumenă la faţă şi palpita de viaţă intensă, şi de o senzaţie de forţă juvenilă. Avea convingerea profundă,

inconştientă, a superiorităţii tinereţii asupra vârstei înaintate. Şi iată-le pe cele două femei mai în vârstă, aşteptând-o, stând parcă în defensivă, şi tot atât de emoţionate ca şi ea!

— Bună ziua, domnişoară Gailey, zise ea cu un zâmbet amabil şi chiar cordial, scuturând cu căldură mâna flască şi reumatică ce îi era întinsă afectat.

— Şi totuşi, fără să vrea, poate chiar fără să-şi dea seama, în tonul, în zâmbetul şi în strângerea ei de mână viguroasă se simţea ceva care voia să spună: „Sărăcuţa de tine!” – cu milă, cu indulgenţă, cu dispreţ.

Nu mai vorbise cu domnişoara Gailey, şi abia dacă o mai văzuse, din vremea lecţiilor de dans. O femeie pe cale de a pierde totul, în afară de mândrie, poate dispărea din vedere tot atât de uşor într-un orăşel, ca şi într-un oraş mare; cunoştinţele ei îşi vor spune: „N-am mai întâinjt-o în ultima vreme pe Cutare. Mă întreb…” Şi curiozitatea nu va merge mai departe. Iar după puţin timp, invizibilitatea ei va înceta să mai trezească vreun comentariu, în afară de: „Se ţine rezervată în ultimul timp”. Domnişoara Gailey nu-i părea Hildei mai bătrână; părul castaniu avea doar câteva fire albe şi pielea îi era destul de netedă şi îngrijită. Dar, într-un fel curios, părea mai mică şi mai neînsemnată, această femeie care, cu un oarecare aer pedagogic, învăţa pe vremuri fetele să fie graţioase şi pe băieţi, curtenitori, această femeie socotită de toţi elevii ei o autoritate necontestată în corectitudine şi comportament degajat. „Ia să vedem, tinere domn Charles”, şi-o amintea Hilda spunând, „vrei să mă inviţi din nou la polca următoare, şi să încerci să nu arăţi de parcă mi-ai face o favoare şi ţi-ar fi ruşine?” Avea o limbă ascuţită, ca să-i muştruluiască pe băieţii prea neglijenţi, ca şi pe fete, de altfel.

Şi vorbea atât de corect – la fel de corect cum

executa şi figurile unui dans! Hilda, care vorbea şi ea fără regionalisme, se debarasase de accentul specific celor Cinci Oraşe la şcoala lui Chetwynd, unde se învăţa cel mai pur accent de Kensington; dar domnişoara Gailey îl pierduse pe al ei chiar în Kensington **–** aşa se spunea! **–** cu mulţi ani în urmă. Şi acum, deşi aflată în declin, avea încă o vorbire desăvârşită. Dar autoritatea şi importanţa ei se risipiseră, parcă golite de substanţă: doar umbra lor mai rămăsese. Avea într-adevăr şi acum o atitudine pe jumătate conciliantă şi pe jumătate sfidătoare, dar temător şi slab sfidătoare. Capul îi era agitat de mici mişcări nervoase; ochii umezi păreau să spună: „Să nu credeţi că nu sunt la fel de mândră şi de independentă ca întotdeauna, pentru că vă înşelaţi. Uitaţi**-**vă la rochia mea de mătase, la ghetele lustruite, la părul periat şi la mâinile mele! Poate cineva să găsească *la mine* vreo urmă de înfăţişare sărăcăcioasă?” Dar în spatele acestei bravade, se afla recunoaşterea jalnică, ieşind mereu la iveală, că decăzuse, deşi cu o anumită demnitate personală pe care nimeni în afară de ea n**-**ar fi putut **s-**o păstreze.

Cele două femei erau aşezate în faţa unui foc strălucitor. Hilda, simţind cum nervozitatea i se risipeşte, veni între ele să**-**şi încălzească mâinile, care se înroşiseră de frig, în ciuda manşonului şi a mănuşilor.

— Ţine, mamă! zise ea tachi**nând-**o, pu**nându-**i în poală manşonul şi mănuşile.

Sarah Gailey se ridică de pe scaun ţeapănă, cu mişcări încete.

— Te rog, nu te deranja din cauza fetei ăsteia, Sarah! protestă doamna Lessways.

— Oh, nu, Caroline! zise liniştit domnişoara Gailey. Voiam doar să**-**mi pun şorţul.

Din**tr-**o geantă de pe masă, scoase un >orţuleţ negru

de satin, având brodată pe el cu borangic o rămurică de trandafir. Era un şorţ extrem de elegant – mult mai elegant decât cel al doamnei Lessways – deşi nu chiar după ultima modă în materie de şorţuri; nefiind comestibil, fusese probabil păstrat multă vreme **într-**un şifonier, cu gândul tocmai la o asemenea ocazie. Îşi potrivi elasticul în jurul taliei subţiri, şi se aşeză la loc. Şorţul era un semn că venise hotărâtă să-şi petreacă aici întreaga după-amiază. Şi dovedea cât de totală era împăcarea dintre cele două vechi prietene.

În timp ce conversaţia trecea de la subiectul urgent al vremii, la marea problemă a lecuirii degerăturilor, Hilda se întreba ce oare se petrecuse între mama ei şi domnişoara Gailey, şi dacă mama ei se descurcase prin simplă cordialitate sau prin şiretenie; detalii pe care nu le va afla niciodată, căci doamna Lessways era foarte loială faţă de fosta ei prietenă şi, în plus, trebuia neapărat să susţină onoarea vechii generaţii împotriva celei noi. Hildei i se părea de necrezut că această femeie, care şedea cu atâta demnitate şi afectare lângă focul din căminul lor era aceeaşi cu cea care acum două zile murea de foame în închisoarea, impusă de mândrie, a propriei sale case. Dacă domnişoara Gailey ar fi ştiut că Hilda ştie!… Dar Hilda ştia că domnişoara Gailey ştie că ea ştie – şi că alţii bănuiesc! Totuşi, atât de mare era sublima forţă a con.

venţiilor, încât masca generală a ignoranţei triumfa nestingherită.

Şi iat-o pe Fiorrie – schimbată, crescută, dezvoltată, versată în detaliile saloanelor, dar timidă din cauza musafirei – intrând să servească ceaiul. Iar domnişoara Gailey o inspectă cu detaşarea calmă şi atotştiutoare a unei zeităţi, şi după plecarea ei îi spuse Carolinei că Fiorrie părea o fetiţă promiţătoare – având în ea „calităţile

unei bune slujnice”. Mai târziu, stăpâna casei îi relată această opinie lui Fiorrie, care păru foarte impresionată şi încurajată să-şi facă bine treaba.

III

— Va să zică, aveţi de gând să plecaţi la Londra, domnişoară Gailey? întrebă Hilda în timpul ceaiului.

— Gustarea se desfăşura satisfăcător, deşi Caroline nu izbuti s-o convingă pe Sarah să mănânce destul.

Domnişoara Gailey roşi uşor, făcând din cap o mişcare nervoasă caracteristică. Se vedea că devenise extrem de susceptibilă.

— Şi ce ştii tu despre asta, curioasă mică? interveni în grabă doamna Lessways, deşi chiar ea o informase pe Hilda despre acest vag proiect. – într-un fel, în prezenţa vechii ei prietene, doamna Lessways părea să se simtă obligată să joace rolul mamei autoritare.

— A pomenit domnul Cannon de aşa ceva? întrebă domnişoara Gailey pe un ton politicos. – în orice caz, se vedea că domnişoara Gailey recunoştea, foarte corectă, că Hilda era acum o persoană în toată firea şi nu o elevă de dans cu picioare slăbănoage.

— Ei bine, se pare că el ţine la asta. A venit ieri dimineaţă la mine să-mi propună, aşa, pe neanunţate. Şi era entuziasmat! Ţi-am spus cât de entuziasmat era de această idee, nu-i aşa, Caroline? Ştii cum e el când îl apucă ceva.

— Eu să nu ştiu? murmură Caroline, ridicând din sprâncene.

— Ea vorbea mult mai deschis decât celelalte două.

Domnişoara Gailey urmă să-i vorbească Hildei, cu seriozitate:

— E vorba de o pensiune pe care o are el acolo. Ceva în legătură cu o ipotecă pe mobilier, mi se pare. Dar poate

că ştii?

— Nu, nu ştiu, zise Hilda.

— Oh! exclamă domnişoara Gailey, uşurată. În orice caz, stăruie să mă ocup eu de pensiune. Zice că-i tocmai ce-mi trebuie. Dar… dar nu ştiu! încheie ea, descurajată.

— Toată lumea ştie că eşti o gospodină desăvârşită, zise doamna Lessways. Întotdeauna ai fost.

— Îmi aduc aminte ce bunătăţi erau la serbările de sfârşit de an, zise Hilda cu un entuziasm politicos.

— Întotdeauna m-am îngrijit de ele personal, recunoscu obiectiv domnişoara Gailey.

— Eu nu ştiu nimic despre bunătăţile de la serbări, zise doamna Lessways, dar ştiu cum te" pricepi la gospodărie, Sarah!

— Ei bine, asta spune şi George! se fandosi Sarah. Spune că n-a mai avut mâncăruri şi îngrijire ca în anul când a stat cu mine.

— Sunt sigură că s-a căit de multe ori că te-a părăsit! exclamă Caroline. De nenumărate ori!

— Oh, ştii… Rudele… murmură Sarah, vag.

— Aceasta fu singura referire la înstrăinarea lor. Apoi continuă cu mai multă însufleţire: – Şi apoi, domnul Cannon a avut întotdeauna tot felul de idei în privinţa pensiunilor şi a camerelor mobilate şi aşa mai departe. Spunea întotdeauna că se pot scoate o mulţime de bani din ele, dacă ai grijă de ele cum trebuie; numai că de obicei nimeni nu are… El ar fi trebuit să ştie; a fost destul timp celibatar, şi a avut de-a face cu destule! Spune că nu se simte deloc bine acolo unde stă, adăugă ea, parcă aparte către Caroline. E vorba de oameni care închiriau locuinţe la artiştii din Hanbridge.

— Oh! Aceia / exclamă Caroline.

Conversaţia se rătăci **într-**un labirint de amintiri, şi

Hilda se văzu nevoită să-şi recunoască tinereţea şi lipsa ei de experienţă. Sarah şi Caroline îşi reaminteau una alteia zeci de persoane şi întâmplări, deschizând perspective istorice **într-**un mod care o umplu pe tânăra fată, fără voie, de un respect plin de invidie.

— Îţi aminteşti când **s-**a construit teatrul din Hanbridge, Sarah? întrebă Caroline. Bunicul meu **–** străbunicul Hildei **–** a făcut o ofertă, dar n-a obţinut slujba **–** era foarte bătrân.

— Nu, nu-mi amintesc. Dar cred că pe atunci eram la Londra.

— Probabil că de aceea nu-ţi aminteşti.

— Da, zise Sarah, întorcâ**ndu-**se din nou spre Hilda, asta spune şi domnul Cannon. Spune că n-aş putea pretinde că nu cunosc Londra… Dar a trecut atâta timp de atunci!

Şi se uită la Caroline, ca şi cum ar fi căutat înţelegere.

— Haide, haide, Sarah! protestă Caroline cu tărie, şi totuşi cu grijă faţă de sensibilitatea lui Sarah. La urma urmei, nu-i chiar atât de mult de-atunci!

— Pare atât de mult, zise Sarah, pe gânduri, şi buzele i se mişcau neliniştite. Apoi, după o tăcere: – E atât de hotărât?

— Hotărât la ce? Să te duci la Londra?

— Da.

Irşi de ce nu?

„— Păi, nu ştiu dacă am să pot…

— Bah! pufni Caroline, ironic şi măgulitor. Eşti mai tânără decât mine, şi nici eu n-aş îngădui cuiva să insinueze că sunt bătrână. Şi acum, termină-ţi bucăţica aceea de prăjitură.

— Nu, Caroline, mulţumesc. Zău că nu pot.

— Doar că-mi va părea rău să te pierd, trase concluzia Caroline. Prieteni vechi nu găseşti aşa uşor.

— Ah! Nu! murmură Sarah încet, uitându-se cu ochii umezi la o pată de pe şerveţelul alb.

— Hilda, lasă puţin flacăra gazului, zise repede doamna Lessways, puţin stânjenită. A început să fâsâie.

Şi schimbă subiectul.

Cu o grabă exagerată, Hilda se repezi la robinetul de gaz. Brusc, se simţi năpădită de tristeţea cea mai dezolantă. Nu putea suporta să se uite la domnişoara Gailey; mai mult chiar, domnişoara Gailey i se părea ireală, nu o femeie adevărată, ci o imagine abstractă a suferinţei, creată de mintea ei. Cu câteva minute în urmă, Hilda se simţise mândră de tactul şi spiritul întreprinzător al lui George Cannon, care avea talentul misterios de a găsi ceva potrivit pentru oricine avea nevoie. El o pusese pe Hilda pe picioarele ei; şi făcea acelaşi lucru pentru sora lui vitregă, şi cu atâta diplomaţie şi abilitate, încât domnişoara Gailey putea să pretindă, faţă de sine şi faţă de ceilalţi că George Cannon, şi nu Sarah Gailey, era cel care trebuia să fie recunoscător. Dar acum Hilda vedea că Sarah Gailey se temea să se ducă la Londra, şi că George Cannon o împingea înainte, cu întreaga forţă nemiloasă a spiritului său întreprinzător. Şi tabloul era de un tragism extraordinar, inexplicabil. Privirea timorată a lui Sarah Gailey părea să spună: „Mă sperie gândul să plec. E ceva peste puterile mele – peste curajul meu. Dar va trebui să mă duc, şi va trebui să par bucuroasă că mă duc. Şi nimeni nu mă poate salva!”

Rochia de mătase bună a domnişoarei Gailey, şorţul ei frumos, aerul îngrijit şi manierele demne, pretenţia ei plină de semeţie că era ca pe vremuri – toate acestea o izbiră pe Hilda ca insuportabil de patetice – astfel încât se

văzu silită să-şi întoarcă privirea, ca nu cumva să înceapă să plângă, mişcată de atâta patetism. Da, era un lucru la care nu putea să privească! Nu putea suporta nici să-şi lase imaginaţia să rătăcească în trecutul imediat al domnişoarei Gailey! îşi zise: „Abia ieri dimineaţă nu ştia poate de unde va face rost de ceva de mâncare. Probabil că el i-a dat nişte bani. Abia ieri dimineaţă nu ştia poate de unde va face rost... Dacă îmi mai repet asta încă 6 dată, am să izbucnesc în plâns!" îşi balansă linguriţa de marginea ceştii şi o lăsă să cadă.

— Ce faci, domnişoară Neastâmpărată f comentă mama ei, amuzată.

Şi imediat auziră tustrele o bătaie la uşa din faţă.

— Oare Florrie o fi auzit? întrebă nervoasă doamna Lessways. Ceea ce voia de fapt să spună era: „Cine naiba poate fi?" Dar asemenea întrebări nu se pot pune în faţa unei vechi prietene cu care abia se împăcase. Trebuia să se poarte de parcă lucrul cel mai obişnuit la ora ceaiului era ca cineva să bată la uşa din faţă.

Capitolul XI

Dezamăgire I

INTRAREA LUI George Cannon în salon produse o agitaţie care stimulă în mare măsură atât însufleţirea cât şi stinghereala celor trei femei. Sarah Gailey îşi exterioriză emoţia înroşi**ndu-**se la faţă şi mişcând fără rost capul şi mâinile, precum şi scoţând monosilabe care nu exprimau nimic altceva decât o teamă vagă, dar intensă. Doamna Lessways era şi ea tulburată şi oarecum neliniştită; dar se simţea măgulită şi încântată. Hilda rămase de-a dreptul bănuitoare în primele clipe. Ghicise că domnul Cannon ştia de vizita surorii sale, şi că venise să-şi vadă de propriile interese. Bănuielile îi fură confirmate când îl văzu că o salută pe sora lui fără o surprindere vizibilă; dar când, ca

răspuns la insistenţele doamnei Lessways, îşi scoase paltonul uriaş, cu gesturile largi, viguroase, care impresionează femeile susceptibile şi provoacă plăcere chiar şi celor indiferente, el zise degajat către Sarah Gailey:

— Nu mă aşteptam să te întâlnesc aici, Sally. Am venit să schimb o vorbă în particular cu doamna Lessways, în legătură cu evacuarea unuia dintre chiriaşii ei de pe Calder Street.

Sarah râse nervos şi zise că se va retrage, şi doamna Lessways zise că Sarah nu va face aşa ceva, şi că putea foarte bine să audă tot ceea ce ar putea avea de spus domnul Cannon despre proprietăţile ei de pe Calder Street.

După câteva clipe, domnul Cannon stătea la masă, degajat, împreună cu ele, frecându-şi satisfăcut mâinile şi recunoscând că n-ar refuza o ceaşcă de ceai dacă era rugat. Hilda primi instrucţiuni precise din partea mamei să scoată o ceaşcă şi o farfurioară din bufet şi o linguriţă din sertar.

Le aduse la masă ca o fată în casă, dar ca o fată în casă delicată şi stilată, şi îi făcu plăcere să joace rolul fetei în casă delicate şi stilate. Domnul Cannon şedea lângă mama ei, şi Hilda aşeză cu un clinchet ceaşca cu farfurioara pe faţa de masă albă, între ei; şi în timp ce făcea asta, domnul Cannon se întoarse şi îi mulţumi cu un zâmbet prietenesc, iar ea îi întoarse zâmbetul. Nu mai erau acum patron şi angajată, ci exclusiv oameni de lume; cu toate astea, relaţiile lor de serviciu creau între ei o intimitate pe care era amuzant s-o simţi acasă. În plus, Sarah Gailey era aşezată în faţa lor, şi Hilda nu putea face să nu i se vadă în ochii negri gândul: „Dacă ea se află aici, dacă voi toţi staţi prieteneşte laolaltă, asta mi se datorează

mie”. Încântător şi, **într-**un fel, primejdios secret!… Întorcâ**ndu-**se pe scaunul ei, aranjă cu mai multă grijă paltonul uriaş, pe care el îl aruncase neglijent pe balansoarul mamei ei. Era extrem de greu, cât o duzină de jachete plăpânde de**-**ale ei, şi chiar mai mult; şi ea, care **s-**ar fi pierdut în el ca o pisică **într-**o pătură, se gândi cu plăcere cât de puternic era omul acesta în stare să**-**l poarte. Şi cât de plăcută la pipăit era ştofa aspră şi moale în acelaşi timp. Din**tr-**unul din buzunarele imense, atârna capătul unui fular colorat de mătase, mai delicat decât tot ceea ce purtase ea vreodată.

Acum, când toţi erau iarăşi aşezaţi, domnul Cannon acceptă ceaiul oferit de doamna Lessways. Albeaţa lenjeriei lui „croiala şic a costumului său, eleganţa şi distincţia gesturilor **–** toate acestea stârniră în femei o reacţie, o emulaţie: era datoria lor de femei. Cochetăria domnea, în special între gazdă şi musafir. Hilda se conformă şi ea atmosferei. Iar Sarah Gailey, deşi vorbea puţin şi niciodată nu**-**şi sfârşea fraza, făcu tot ce putu ca să nu strice ambianţa, încuviinţând cu capul, zâmbind stingherită cu un aer aprobator, şi întorcând brusc capul de la unul la celălalt. După ce domnul Cannon şi doamna Lessways, prin câteva cuvinte grave, schimbate printre politeţuri, pecetluiră soarta nenorocită a unei întregi familii din Calder Street, nu mai rămase nici urmă, în comportarea lor, din ruşinoasa conştiinţă a faptului că, numai cu două zile în urmă, fuseseră dezbinaţi de adversităţi cumplite şi că una dintre ei fusese lipsită chiar de mijloacele de existenţă.

— Oh, nu! draga mea! Eşti prea modestă **–** ăsta**-**i cusurul tău, zise George Cannon cu înflăcărare către soră**-**sa vitregă.

Epitetul o măguli, dar nu-i risipi timiditatea. Hilda

găsea că totul era de un tainic romantism.

Subiectul suprem îşi croise drum în conversaţie. Stăpânind gândurile tuturor, se pare că izbucnise prin propria sa energie intrinsecă, împotriva voinţei celor de faţă. Imposibil să spui cine l-a abordat mai întâi! Dar George Cannon îl înşfăcase acum bine şi îl dezvolta. Era entuziasmat aproape ca un copil de subiect. Sângele latin din el îi însufleţea trăsăturile şi vorbirea. Era un adevărat poet în timp ce vorbea despre pensiunea care îşi aştepta stăpâna. Scosese din buzunar tăietura unui anunţ din ziarul londonez „Daily Telegraph", un ziar care nu se vedea niciodată prin Tumhill. Şi acest petec de hârtie, descriind în patru rânduri avantajele pensiunii, avu efectul de a oferi casei o realitate simbolică. „Iat-o!" exclamă el, lovind cu palma peste hârtie. Şi păru într-adevăr că pensiunea era acolo. Petecul de hârtie deveni extrem de convingător. îi sili pe toţi să-şi dea seama, acum pentru prima dată, că pensiunea exista cu adevărat. George Cannon avea câte un răspuns zdrobitor la toate obiecţiile temătoare. Pensiunea era rentabilă; chiar în clipa aceea avea chiriaşi. Proprietarul iniţial o părăsea nu pentru că pierdea bani cu pensiunea, ci pentru că pierduse bani în altă afacere, fără legătură cu pensiunea, şi amanetase tot ce se găsea în pensiune, ca garanţie. Ocazia era una la o mie, una la un milion. El, George Cannon, printr-un client, avea la cheremul lui această minunată afacere, iar Sarah Gailey era categoric cea mai indicată pentru postul vacant, de care dispunea el. Era marea ei şansă. Nu avea altceva de făcut decât să intre în casă, ca un regent într-un regat, şi să conducă. Numai că, nu se putea tărăgăna. Orice era posibil, în afară de tărăgănare. Sarah Gailey va izbuti categoric; nu putea să dea greş. Şi va fi o afacere de familie...

Ceaiul fusese băut şi dat uitării.

— Spre binele tău! îşi încheie el peroraţia. Pentru mine zău că n-are nicio importanţă… Nu sunteţi de acord cu mine, doamnă Lessways?

Privirea lui era plină de respect.

— Oh, dumneata! exclamă doamna Lessways, zâmbind fericită. Nu trebuie decât să deschizi gura, şi convingi pe oricine că ziua e noapte.

— Mamă! o mustră Hilda cu blândeţe.

— Acum era convinsă că domnul Cannon venise dinadins ca să aranjeze afacerea.

El râse, încântat.

— Dar vorbesc serios! Credeţi-mă! insistă apoi.

Şi doamna Lessways, devenind serioasă, zise cu o uşoară sfială:

— Oh, cred că e ceva care merită să fie luat în considerare!

— Vezi! strigă domnul Cannon către domnişoara. Gailey.

— Am să fiu singură acolo! zise domnişoara Gailey, încercând să pară veselă.

— O să merg cu tine ca să te văd instalată. Va trebui să mă întorc însă în aceeaşi seară – sunt atât de ocupat tocmai acum – cu ziarul şi cu celelalte.

— Da, dar – sunt de acord cu tot ce spui, George – dar…

— Mai am încă o idee, izbucni el. De ce n-o rogi pe doamna Lessways să vină cu tine şi să stea o săptămână, sau două? Va fi o schimbare grozavă pentru ea, şi vei avea şi tu companie.

Domnişoara Gailey aruncă iute o privire spre vechea ei prietenă.

— Oh! Doamne! zise doamna Lessways. N-am fost la

Londra decât o singură dată, şi n-am stat decât două zile – înainte de a se naşte Hilda. N-aş fi bună de nimic în Londra, la vârsta mea. Sunt o femeie obişnuită să stea acasă.

Totuşi era limpede că ideea o atrăgea şi că-i făcea plăcere să cocheteze cu ea.

— E absurd, doamnă Lessways! zise George Cannon: O să vă prindă foarte bine, iar Sally *se* va simţi cu totul altfel.

— Asta aşa e! întări Sarah, continuând să se uite la Caroline cu ochii umezi, întrebători.

Sarah îşi vedea salvarea în Caroline, şi se agăţa de ea; Caroline nu ştia să facă nimic cum trebuie; nu excela în nimic; tot ce ar fi putut face Caroline, Sarah putea face mai bine. Şi totuşi, prin tainica virtute a perspicacităţii ei seci dar geniale, ca şi prin echilibrul nestabil, dar demn de încredere, al temperamentului ei, Caroline era superioară îndemânaticei Sarah. Amândouă o ştiau şi o simţeau. Până şi orgolioasa Hilda o recunoştea. Însăşi Caroline o recunoştea în sinea ei, printr-o anumită bunăvoinţă îngăduitoare, spontană şi neprefăcută faţă de Sarah.

— Du-te, mamă! o îndemnă Hilda.

În sinea ei, îşi zicea: „Încă una din i4 eile lui minunate!” Perspectiva de a rămâne singură în casă cu Florrie, de a fi o perioadă de vreme liberă să-şi trăiască viaţa nestingherită şi să-şi îndrepte tot zelul spre munca ei, o atrăgea nespus de mult pe Hilda. Se întrevedea a fi că mai admirabilă experienţă pe care avea s-o trăiască vreodată.

— Da! i-o întoarse doamna Lessways. Şi să te las singură aici! Frumos lucru!

— O să fie foarte bine, zise Hilda, încrezătoare şi bucuroasă.

Avea certitudinea că această călătorie la Londra îi surâdea mamei ei, care fusese întotdeauna atrasă de neprevăzut, şi că facultatea ei de a accepta resemnată tot ce-i oferea soarta o va împiedica să reziste stăruinţelor pe care Sarah Gailey şi domnul Cannon le vor exercita, fără îndoială, asupra ei.

— Oare? murmură doamna Lessways.

— De ce să n-o luaţi şi pe fiica dumneavoastră? sugeră domnul Cannon.

— Oh! exclamă Hilda, şocată. Mi-e imposibil să-mi las munca tocmai acum… Ziarul trebuie să apară… Nu o să vă puteţi dispensa de mine la ziar.

Vorbea cu mândrie, folosind cuvinte asemănătoare cu cele folosite de el, ca să-i explice lui Sarah Gailey de ce n-ar fi putut sta cu ea la Londra nici măcar o noapte.

— Ba da, o să putem, răspunse el amabil, pe un ton degajat şi nepăsător, spulberând – preocupat să-şi urmărească gândul – toate frumoasele ei pretenţii la loialitate. O să ne descurcăm.

III

Hilda se simţea jignită. Rănită de moarte. Lovitura era prea crudă. Îşi plecă ochii sub privirea lui, aţintindu-i pe faţa de masă. Fruntea i se întunecă. Buza de jos îi ieşi în afară. Era din nou copil. Cu o brutalitate atroce, el o redusese la situaţia lipsită de importanţă a unui copil. Ea îi oferise, lui şi intereselor lui, darul întregului ei suflet, şi el spusese că se putea lipsi de el. Şi lucrul cel mai cumplit era că nici nu era conştient de ceea ce făcuse. Nici măcar nu observase semnele de pe chipul ei. Se întorsese de îndată spre cele două femei. mai în vârstă şi îşi continua conversaţia. Trecuse peste ea, şi trecuse fără să arunce o privire înapoi. După un timp, conversaţia reveni iarăşi la scuza plauzibilă a vizitei lui. Dorea să vadă un registru

vechi al chiriilor, care să-i arate cum ajunsese să aibă restanţe chiriaşul din Calder Street ce urma să fie evacuat.

— Unde-i registrul acela vechi al domnului Skellorn, Hilda? întrebă mama ei.

Dar ea nu putu vorbi. Îşi simţea hohotele de plâns în gât. Dacă ar fi vorbit, ar fi izbucnit, şi atunci n-ar mai fi fost un copil, ci un copil nenorocit.

— Hilda! repetă mama ei.

Tăcerea ei ciudată atrase atenţia tuturor. Se făcu roşie ca focul. Nu! Nu putea scoate o vorbă. Se blestemă în sinea ei: „Ce proastă sunt! Sigur că pot…”. Degeaba! Nu putea scoate o vorbă. Adoptă singura cale disperată ce-i mai rămăsese, şi fugi afară din cameră, spre uimirea celor trei adulţi nedumeriţi şi oarecum speriaţi. Ruşinea ei era acum notorie. „Copili Un copil mare!” scrâşni ea faţă de propria-i prostie nemaipomenită. Nu avea pic de mândrie? … Se afla acum în antreul întunecat, şi o putea auzi pe Florrie în bucătărie, fluierând încetişor… Stătea în antreul întunecos, exact ca un copil prost şi nestăpânit… Ştiuse tot timpul că o putea convinge uşor pe mama ei **s-**o lase singură acasă cu Florrie; avea ea mijloacele ei de a o convinge… Dar la ce bun acum?

Capitolul XII

Telegrama I

ERA LA SFÂRŞITUL lui februarie 1880. Ziua îşi desfăşura făgăduielile primăvăratice, înşelătoare, dar minunate. Hilda, care pornise grăbită spre birou după masa de prânz, fusese nevoită să se întoarcă acasă, după o corectură pe care o uitase.

Casa era acum numai pe seama ei, ca un regat peste care domnea; căci, dinlăuntrul întregii ei umilinţe şi deprimări, izbutise **s-**o convingă, cu un efort imens, pe mama ei să plece la Londra cu domnişoara Gailey. Era

singură, liberă; şi îşi gusta libertatea până la extaz. Buchisea în timpul meselor şpalturi corectate: aceasta era adevărata viaţă! Când Florrie venea cu un alt fel de mâncare, Hilda ridica ochii enervată de pe textul tipărit, de parcă ar fi fost deranjată din**tr-**un vis, iar Florrie părea să**-**şi ceară iertare cu un aer vinovat. În mare parte, totul nu era decât pretext din partea Hildei, dar era viaţă adevărată. Apoi, mai avea şi plăcuta grijă de a răspunde de Florrie. „Ascultă, Florrie, ies în seara asta ca **s-**o văd pe domnişoara Orgreave din Bleakridge. Mă bizui pe tine că n**-**ai să te culci mai târziu de nouă. Am cheia. **S-***ar putea să nu mă întorc decât cu ultimul tren*”. „Da, domnişoară!” Şi nu ştiu cum, dar solemnitatea Hildei şi privirea impresionată a lui Florrie făceau ca trenul de zece patruzeci şi cinci să se transforme într-unul circulând în ceasul întunecat şi tainic dinaintea cântatului cocoşilor. Acum, când era singură, Hilda apela întotdeauna la lealitatea lui Florrie. Uneori, când desfiinţa discret câte o metodă demodată, extenuantă a mamei ei, i se adresa brusc lui Florrie pe un ton de vremelnică intimitate, ridicâ**nd-**o o clipă la rangul unei egale în ce priveşte judecata, atunci când glasul sugera că mama ei aparţinea, la urma urmei, unei generaţii apuse.

Cu mâinile înmănuşate, răsfoind stângace paginile unei cărţi în care rămăseseră, din neglijenţă, ascunse corecturile, Hilda, din odaia ei, o auzi pe Florrie cum cobora fluierând pe scările dinspre mansardă. Era limpede că Florrie nu o auzise pe tânăra ei stăpână întorcâ**ndu-**se, după ce plecase spre birou trântind uşa. Crezând că se afla singură în casă, Florrie fluiera, nu ca o fată modestă, ci ca un birjar. Hilda o ştia că fluieră, şi îi spusese de mai multe ori pe ocolite că nu-i frumos să fluieri; dar nu o auzise niciodată fluierând ca acum. Primul ei impuls fu să se

repeadă din odaie ca **s-**o „prindă” pe Florrie şi **s-**o facă să se simtă prost; dar gândul la demnitatea proprie o reţinu de la un triumf atât de meschin, aşa că rămase liniştită în odaie. O auzi pe Florrie intrând în goană în dormitorul mamei ei; şi apoi auzi vocea ei, de obicei atât de timidă, rostind tare, încântată, cu multă bădărănie: „Oh! Ce frumoasă sunt! Ce frumoasă sunt! Pot să**-**i fac pe bărbaţi să se ţină scai de mine! Chiar aşa, să se ţină scai!” Expresia asta vulgară o supără grozav.

II

Hilda se furişă fără zgomot până la uşa întredeschisă, şi se uită prin ea, ca un hoţ. Uşa de la odaia mamei ei era larg deschisă, şi o putu vedea pe Florrie fandosi**ndu-**se în oglinda cea mare a şifonierului. Priveliştea pur şi simplu o izbi. Era după**-**amiaza liberă a lui Florrie, şi fetiţa îşi pusese, pentru prima dată, o veche fustă cafenie a Hildei pe care Hilda i**-**o dăruise. Dar în fusta aceasta lungă, nu mai era o fetiţă. Deşi abia dacă împlinise cincisprezece ani, era acum femeie. Se dezvoltase uluitor de când venise în slujbă la doamna Lessways. Era aproape la fel de înaltă ca şi Hilda, dar mai voinică, cu trupul împlinit, care o punea în inferioritate pe Hilda. Stranie **–** această precocitate a copiilor săraci! Tulburătoare! Pe un scaun se afla paltonul nou „trainic” al lui Florrie, şi o bonetă ieftină, dar rezistentă: amândouă fiind rodul unui drum special, făcut împreună cu mătuşă**-**sa, la magazinul de manufactură al lui Baines din Bursley, care avea un mic raion sobru pentru slujnicele cu destulă judecată să nu cedeze ispitei pentru „zorzoane”. Florrie, care la treisprezece ani şi jumătate nu fusese niciodată în stare să pună deoparte un ban, câştigase de atunci cam două mii cinci sute de pence; din banii ăştia se îmbrăcase, pusese ceva deoparte şi mai şi revărsase o ploaie de arginţi peste familia ei veşnic în

nevoie. Uimitoare realizare! Uimitoare dezvoltare! Florrie îşi puse paltonul „trainic” şi călduros, acoperind astfel vesta veche şi sărăcăcioasă, îşi scoase în afară părul, legat după moda „coadă de cal”, scuturâ**ndu-**l cu un gest dezinvolt al capului ca să se aranjeze; iar pe cap îşi aşează boneta, legâ**ndu-**i panglicile pe sub bărbia frumoasă. Şi apoi, după ce se mai cercetă o clipă cu atenţie, începu să danseze şi să fluiere, exclamând iarăşi: „Ce frumoasă sunt! Ce drăguţă sunt!”

Era într-adevăr. Nimeni n**-**ar fi putut spune că arăta ca o biată roabă. Nu mai era Florrie care robotea în bucătărie, cu şorţul din pânză de sac, ci o tânără proaspătă, cu pieptul împungâ**ndu-**i haina, care ar fi putut tulbura orice bărbat cu modestia prefăcută a privirii sfioase. Miraculoasa fustă, de care Hildei i se urâse, avea strălucirea unei fuste noi. Mâinile şi braţele îi erau roşii şi crăpate, dar chipul îi înflorise în bucătărie, ca o floare **într-**o groapă de gunoi. Era un chip pe care o tânără ambiţioasă se putea bizui. Farmecul acestui chip şi graţia fluidă a mişcărilor ei compensau de o mie de ori întreaga**-**i ignoranţă vulgară şi necioplită; murdăria de pe gât nici nu conta.

Hilda continua **s-**o pândească, ruşinată că o spiona, dar nu se putea hotărî să se retragă. Era mânioasă pe Florrie; se simţea jignită. Apoi se gândi: „De ce să fiu mânioasă? Adevărul e că încep să fiu ca mama. La urma urmei, de ce Florrie să nu…?” Şi era puţin geloasă pe Florrie, puţin invidioasă pe ea, pentru că fata avea naturaleţea unei sălbăticiuni, sau a unei vietăţi care nu ştie ce**-**i fandoseala. Hilda rămăsese uluită descoperind că Florrie era o adevărată femeie, Florrie, cu mai bine de şapte ani mai mică decât ea! Se simţi plină de experienţă şi de indulgenţă, cum se simt oamenii în vârstă. Pentru

prima dată în viaţă, se văzu bătrână. Şi se întrebă – pe jumătate îngrozită: „Florrie a ajuns până aici. Dar *eu* unde sunt? *Eu* ce fac?” Tristeţea o năpădi.

În cele din urmă, Florrie îşi scoase boneta şi fugi în sus pe scări, închizând uşa mansardei după ea. Se părea că voia să-şi înfrumuseţeze în vreun fel boneta. După ce aşteptă nervoasă câteva clipe, Hilda cea „matură” se furişă pe tăcute în jos pe scară, apoi ieşi prin bucătărie, şi de acolo o porni prin grădină, unde copacii golaşi, cu rădăcinile înfipte în pământul reavăn, vesteau apropierea primăverii, sub cerul senin şi blând. Ajunse în stradă. Florrie nu va şti niciodată că fusese iscodită.

III

Zece minute mai târziu, intrând în biroul firmei Dayson & Co., Hilda se simţea mai tânără ca oricând. Într-adevăr, o tânără şi fragilă fată, în ciuda încruntăturii severe a seriozităţii ei intense, fu aceea care înteţi focul în sobă, cu gesturi ştiute, îşi atârnă boneta şi jacheta **într-**un cui şi apoi se aşeză la masa încărcată; o fată inocentă, absurd dar grozav de dornică să ia în spinare povara întregii lumi. Îşi petrecuse întreaga noapte revoltân**du-**se împotriva infamiei lui George Cannon; furioasă, socotise că era o insultă. Îşi spusese: „Ei bine, dacă sunt chiar atât de inutilă, n-am să mai calc niciodată în biroul lui”. Dar a doua zi după-amiază apăruse ca de obicei la birou, sfioasă, modestă, cu un zâmbet obosit şi resemnat şi cu glasul blând. Şi muncise cu şi mai mare energie şi devotament. Această resemnare, această instinctivă umilinţă iraţională, era pentru ea o experienţă stranie şi plăcută. Aşa era Hilda la birou; dar Hilda de acasă, arţăgoasă, încăpăţânată şi dură, oferise un contrast remarcabil faţă de cealaltă, până în clipa când se luase hotărârea ca mama ei **s-**o însoţească pe domnişoara Gailey la Londra. Din clipa aceea, Hilda de

acasă devenise un înger, iar Hilda de la birou manifesta o oarecare revenire a dârzeniei şi trufiei de pe vremuri.

Astăzi, primul număr din „The Five Towns Chronicle” urma să intre la tipar... Amânările i se păruseră Hildei inexplicabile şi exasperante, deşi nu le criticase nici măcar în sinea ei; acum trecuseră. Oraşul nu părea prea emoţionat de apariţia noului său ziar. Doar birourile ziarului erau emoţionate. Însăşi odaia părea febrilă. Era schimbată; fuseseră aduse mai multe mese, pe care se îngrămădeau mormane de hârtii; era o încăpere umanizată prin folosire, cu o fizionomie proprie, simpatică.

De dincolo de uşa închisă a odăii din fund se auzeau glasuri repezite de bărbaţi. Hilda recunoscu glasul domnului Cannon, ca şi pe acela al lui Arthur Dayson; mai era un al treilea, necunoscut ei. Neavând nimic de făcut, se apucă să-şi facă de lucru, aranjând din nou îngrămădeala de pe biroul ei, răsfoind cu zor prefăcut pachetele groase ale copiilor tuturor scrisorilor sosite de la sate (domeniu organizat cu mână forte de marele Dayson), şi manuscrisele, acum inutile, şi nenumăratele scrisori pe care Dayson le răvăşea mereu, şi mostrele de plăci encaustice, aduse de un inventator dornic de vajnicul sprijin al presei, şi cataloagele, şi tăieturile făcute de Dayson din ziarele din Manchester, Birmingham şi Londra, şi hârtia de scrisori, plicurile şi fişele, şi almanahul Voale Chifferiel & Co., adus împreună cu alte lucruri din „biroul de jos al domnului Karkeek. Şi-apoi şterse praful, strângând buzele reprobator în faţa neglijenţei jalnice dar scuzabile a bărbaţilor; apoi îşi privi, disperată dar şi mândră, mânuţele mânjite (ca mâinile unui şcolar drăguţ dar neglijent), scuturându-le uşor una de cealaltă. Apoi găsi sub masă un şpalt. Era copia unei corecturi a articolului de fond din „The Five Towns Chronicle”, dictat ei în ajun de un uimitor Arthur Dayson, în prezenţa

domnului Cannon, articol ce se ocupa nepărtinitor de „Scandalul din Calder Street” şi de domnul Enville, un membru al Consiliului comunal **–** implicat în numitul scandal. Corectura era acum inutilă, căci editorialul fusese cules. Cu to & te astea, Hilda o clasă cu grijă, „pentru cazul că…”

Pe un scaun se afla ziarul „Daily Telegraph”, pe care Dayson evident îl citise, căci era însemnat cu creion albastru. Şi Hilda trebuia să**-**l citească; era de datoria ei să**-**l citească: Dayson îi declarase că nu trebuia să piardă niciodată ocazia de a citi un ziar, şi că o tânără cu postul ei de răspundere se cuvenea să se informeze cât mai mult. Sfat care, deşi venea de la cineva socotit de ea ridicol, părea destul de temeinic, şi în realitate era chiar măgulitor. În „Telegraph” citi ea, în rândurile însemnate cu albastru de Dayson, relatarea unui teribil dezastru militar. Ştirea o impresionă în feluri diferite. Pe de o parte îi provocă o disperare dureroasă, dezolantă; dar îi dădu şi o senzaţie extraordinară de plăcere înflăcărată. Era o ştire care trebuia să apară şi în „Chronicle”, şi asta însemna o nouă punere în pagină, şi încă foarte repede, ca şi alte plăceri similare. Ziarul ar fi trebuit să fie acum în maşină, deşi de fapt, după cum ştia ea foarte bine, încă nu era. Nu se îndoia că subiectul în discuţie din odaia interioară era tocmai acel dezastru!… Da, se simţea nespus de emoţionată şi fericită. Mai târziu, ori de câte ori avea să audă sau să citească sinistrul cuvânt „Majuba” (ale cărui implicaţii politice nu o interesau câtuşi de puţin), îşi va aminti de sentimentele ei contradictorii, plăcute totuşi, din acea dramatică după**-**amiază.

În timp ce era ocupată să decupeze ştirea din „Telegraph”, ca **s-**o pregătească pentru Arthur Dayson, se auzi o bătaie timidă în uşă şi Florrie intră, ca în biroul

formidabil al unor cârmuitori tiranici.

— Vă rog, domnişoară… începu ea în şoaptă.

— Ah, Florrie, exclamă Hilda, de ce ţi-ai pus fusta asta veche, când ţi-am dat-o pe-a mea? Ţi-am spus…

— O pusesem, domnişoară. Dar a venit o telegramă. I-am spus băiatului că sunteţi aici, dar a zis că asta nu-l priveşte, aşa că am adus-o singură, şi m-am gândit că nu v-ar plăcea să mă vedeţi cu fusta de la dumneavoastră, domnişoară, când sunt în timpul slujbei, domnişoară, mai ales aici! Aşa că am urcat repede la mine şi m-am schimbat la loc.

— O telegramă? repetă Hilda.

Florrie, cu răsuflarea tăiată de atâta alergătură şi de vorbă şoptită, se apropie fâstâcită de tron, şi Hilda luă telegrama cu un gest pe care încercă să-l facă cât mai degajat. Expresia fâstâcită a lui Florrie şi sosirea telegramei îi îndreptară spinarea şi îi întăriră mâna. Păi cum, fetiţei ăşteia îi era teamă de ea, de Hilda! Şi asta, de asemenea, era viaţa! Iar murmurul bărbaţilor în odaia din fund ră – suna provocator în urechile Hildei.

Deschise dintr-o mişcare telegrama şi citi: „Lessways/ Lessways Street, Tumhill. Mama bolnavă. Poţi „veni?

— Gailev”.

Capitolul XIII

Lumea Hildei I

DISCUŢIA DIN odaia din fund părea că n-o să se mai termine. Hilda nu se putea hotărî ce să facă. Nu era chiar speriată în privinţa mamei. Doamna Lessways nu se simţea bine de multe ori, dar nu era niciodată cu adevărat bolnavă; avea una din constituţiile care nu se împacă cu boli grave; dacă se îmbolnăvea totuşi, „avea” boala într-o formă uşoară. Fără îndoială că Saruh Gailey, preocupată de

noile ei răspunderi, nu ţinea să mai aibă şi grija unei bolnave. Asta explica telegrama. Mai mult, dacă ar fi fost ceva grav, n-ar fi pus rugămintea la forma interogativă; ar fi scris pur şi simplu „Vino imediat”. Nu, Hilda nu se simţea prea neliniştită. Cu toate astea, o muncea gândul să se repeadă la gară şi să ia primul tren care pleca din Knype la patru fără cinci; ideea nu-i izbucni din propria ei conştiinţă, ci mai curând din demodată conştiinţă colectivă a familiei. Dar la patru fără un sfert, când era prea târziu ca să mai prindă trenul local din Tumhill, bărbaţii nu ieşiseră încă din odaia din fund; şi nici Hilda nu luase încă o hotărâre. Întrucât la plecarea mamei şi a domnişoarei Gailey îşi pierduse multă vreme studiind atent mersul trenurilor, cunoştea acum orarele tuturor trenurilor spre Londra; pentru a-l prinde pe următorul, şi ultimul, ar fi trebuit să plece din Tumhill la 5, 55. Îşi zise că va aştepta şi va vedea ce va face. Treaba pe care o avea ea de făcut pentru primul număr al ziarului era practic încheiată, dar intervenise conclavul acesta misterios care îi aţâţa curiozitatea, cu perspectiva unor consecinţe interesante; de asemenea, dezastrul din Majuba va crea cuiva necazuri. Şi, în orice caz, îi displăcea însuşi gândul de a pleca din Tumhill înainte de apariţia lui „Chronicle”. Trăise în aşteptarea clipei când se va publica, şi nu putea suporta s-o piardă. Aproape că se simţea supărată pe mama ei; oricum, era supărată pe domnişoara Gailey. Tot egoismul adeptei fervente din ea era stârnit şi iritat.

Şi deodată, brusc, bărbaţii ieşiră din odaia din fund. Domnul Cannon apăru primul, şi după el domnul Enville; ultimul venea Arthur Dayson, cu nişte hârtii în mână. Intimidată de prezenţa străinului, Hilda se prefăcu ocupată la biroul ei. Domnul Enville dădu mâna foarte prietenos cu domnul Cannon, şi plecă imediat. Pe când pornea pe scări, ea îl observă: un bărbat cărunt de vreo cincizeci de ani,

slab şi jerpelit, în ciuda reputaţiei lui de om bogat. Ştia că va candida la sfârşitul anului pentru postul suprem de judecător şef şi înfăţişarea lui nu se potrivea defel cu idealul ei spectaculos de judecător şef; actualul judecător şef era un bătrân frumos şi pitoresc, cu favoriţi albi îngrijiţi, şi mereu cu o floare la butonieră. Şi-apoi, nu ştia cum să împace această prietenie aproape expansivă dintre domnul Enville şi domnul Cannon cu imputările din articolul de fond compus de Arthur Dayson, pe care domnul Cannon îl aprobase, abia cu douăzeci şi patru de ore în urmă.

Când domnul Cannon închise uşa din capul scărilor, îl văzu făcând cu ochiul către Dayson în semn discret, dispreţuitor. Apoi se întoarse brusc spre Hilda şi zise, preocupat şi sever:

— Ia-ţi carnetul de notiţe, te rog.

Adu**nându-**şi forţele, plină încă de mândrie pentru iscusinţa ei de a scrie în misterioasa stenografie, îşi deschise carnetul de notiţe şi aşteptă cu creionul în mână. Fizionomia celor doi îi transmitea o surescitare care o întrecea pe a lor în intensitate şi beatitudine. Întreaga-i vitalitate era concentrată în vârful creionului, şi părea că îşi spune: „Îmi pare foarte rău, mamă, dar vezi cât de important e ce fac! Am să văd ce pot face pentru tine de îndată ce o să fiu liberă”.

Arthur Dayson tuşi şi se lăsă greoi **într-**un scaun.

Acestea erau momentele când Dayson trăia cu adevărat, cu toată forţa mediocrităţii sale. George Cannon nu era ziarist; putea compune o scrisoare, dar habar n-avea cum se face un articol. Simţea, de fapt, oarecare dispreţ faţă de oamenii care posedau acest talent, ca faţă de actorii din**tr-**un circ; categoric nu-i invidia, căci ştia că-i poate cumpăra, aşa cum un tâmplar îşi cumpără unelte.

Atitudinea lui era aceea a unui adevărat burghez faţă de un artist: posesivă, lipsită de curiozitate şi dispreţuitoare. Dayson, de fapt, nu cunoştea această atitudine a lui George Cannon şi poate că nici nu o observa. El se făIea cu capacităţile sale. Obişnuit să dicteze elevilor săi de stenografie discursuri improvizate din orice subiect, se simţea în largul lui, stăpân pe facultăţile sale, şi automulţumirea părea să-i izbucnească pe frunte, ca o sudoare genială, în timp ce vorbele banale se revărsau curgător din caverna din dosul dinţilor ştirbi; şi fiecare frază era un model tipic de stil gazetăresc de provincie. George Cannon trebuia să stea şi să asculte – să aprobe sau, în cel mai rău caz, să încerce să facă unele sugestii.

Prima frază care pătrunse prin creierul exterior al stenografei, până la fortăreaţa tainică unde Hilda stătea şi judeca lumea, fu aceasta:

„Campania de defăimare vulgară, inaugurată ieri de ziarul „The Staffordshire Signal" împotriva stimatului nostru concetăţean, domnul Richard Enville…"

Această frază urma după altele ca: „Prima noastră obedienţă către public…". „Datoria noastră solemnă faţă de districtul pe care avem ambiţia supremă de a-l sluji…" etc. Fraze care se găsiseră şi în articolul de fond dictat în ziua precedentă.

Hilda înţelese curând că în douăzeci şi patru de ore domnul Enville, din speculant lipsit de scrupule care îşi folosise poziţia oficială pentru a dobândi profituri ilicite vânzând terenuri oraşului pentru îmbunătăţiri comunale, devenise însăşi oglinda onestităţii şi a fidelităţii faţă de tradiţiile nobile ale administraţiei locale. Fără a înţelege despre ce era vorba, şi înainte chiar de a formula vreo critică împotriva persoanelor implicate, simţi deodată că i se face greaţă. Nu îndrăzni să privească spre George Cannon, dar odată, când îşi înălţă capul ca să aştepte

continuarea unei fraze întrerupte la un superlativ laudativ, îl surprinse pe Dayson făcând-i fără ruşine cu ochiul lui Cannon. Îl urî pe Dayson pentru asta; George Cannon putea să-i facă cu ochiul lui Dayson (deşi ea regreta un asemenea familiarism condescendent), dar Dayson nu avea dreptul să-şi permită să-i facă cu ochiul lui George Cannon. Nădăjdui că domnul Cannon îl mustrase în sinea lui pentru asta.

În timp ce articolul înainta, de jos, din piaţă, se auziră strigăte. Un vânzător de ziare, unul dintre primii care sfâşie liniştea obişnuită a pieţei, striga titlurile noii ediţii a „Signal"-ului, şi prin încâlceala dictării lui Arthur Dayson, ea putu auzi cuvintele: „Amănunte din Africa de Sud". Domnul Cannon se uită cu nerăbdare la ceas. Hilda, cum şedea aplecată, cu fruntea încruntată, îi putu zări mina albă mişcându-se pe suprafaţa neagră a vestei.

Îndată după aceea domnul Cannon, întrerupându-l, zise:

— E foarte bine aşa. Termină-l singur. Eu trebuie să plec.

— De acord! zise Dayson, dându-şi importanţă. Fug cu el chiar eu la tipograf, de îndată ce este transcris.

Domnul Cannon încuviinţă.

— Şi spune-i că trebuie să fim la chioşcurile de la gară mâine dis-de-dimineaţă.

— N-o să izbutească.

— Trebuie să-l termine. Nu-mi pasă dacă o să lucreze toată noaptea.

— Dar...

— Nu poate fi vorba de niciun „dar", Dayson. Şi aşa, s-a întârziat al dracului de mult până acum.

— Foarte bine! Foarte bine! se grăbi Dayson să-l împace.

Şi domnul Cannon plecă.

Hilda simţi un fior, dar nu ştia dacă de durere sau de plăcere. Niciodată domnul Cannon nu mai ocărise în prezenţa ei. Toată ziua se comportase ciudat, ca şi cum încordarea unor nelinişti misterioase i-ar fi schimbat dispoziţia. Şi acum plecase, şi ea nu-i spusese nimic de telegrama domnişoarei Gailey!

Arthur Dayson perora în continuare, în apărarea omului pe care ieri îl atacase.

Şi atunci intră Sowter, bătrânul slujbaş.

— Ce-i? Nu mă întrerupe! se răsti Dayson.

— Iată „Signal”-ul… Ultimele amănunte… Uite afacerea Majuba!

— Ce-mi pasă mie de Majuba ta? replică Dayson. Am ceva mai important decât Majuba ta.

— Patronul mi-a spus să ţi-l dau, zise Sowter, îndărătnic.

— Ei bine, dă-mi-l, atunci; şi nu mă mai ţine de vorbă!

— Şi Dayson întinse o mână suverană după ziar. Privi spre Hilda, căutând parcă sprijin moral şi vorbi către ea, pe un ton de martir: – Cred că va fi în bui să încropesc câteva rânduri despre Majuba asta a lui Sowter, în timp ce dumneata transcrii articolul.

— Şi patronul a mai zis să-ţi amintesc că domnul Enville vrea şpaltul cu anunţul lui, strigă Sowter, moş-ocănos, în timp ce dispărea în jos pe scări.

Hită a roşi, aşa cum roşise şi când scrisese prima minciună a lui George Cannon în legătură cu tipărirea primului număr. Se obişnuise cu minciunile, şi chiar destul de uşor şi fără ezitare. Da! Ajunsese chiar până acolo încât se simţea mândră deele! Dar acum, conştiinţa ei terorizată şi călcată în picioare se ridică din nou, şi în spaima acestui

şoc, inima începu să-i bată iarăşi mai tare. Totuşi, în mijlocul confuziei totale a sentimentelor ei, o inteligenţă mecanică îi călăuzea mâna, pentru a nota propoziţiunile finale ale lui Arthur Dayson. Şi din sufletul ei izbucni raza unui dispreţ faţă de acest scrib mizerabil, atât de puternică încât l-ar fi orbit – dacă n-ar fi fost orb dinainte.

III

În seara aceea rămase singură la birou. Primul număr din „The Five Towns Chronicle", după aventurile cele mai uluitoare, ca prin minune fusese totuşi trimis la tipar. Dayson şi Sowter plecaseră. Nu exista niciun motiv ca Hilda să mai rămână – să consume gazul fără rost. Telegrafiase, prin bunăvoinţa. unui băiat de birou de la Karkeek, domnişoarei Gailey, spunându-i că va veni a doua zi, sâmbătă, cu primul tren. Avea multe de făcut acasă, şi totuşi, şedea fără rost în birou, incapabilă să plece. Întreaga ei viaţă era aici, în acest birou, şi exact când se simţea de-a dreptul extenuată de lumea înconjurătoare, îi era cpl mai greu să-l părăsească. Era nefericită şi neliniştită, mult mai puţin din cauza mamei decât din cauza moravurilor acestei noi lumi în care intrase. Incidentul dramatic cu Enville îi stricase plăcerea pe care o simţise sacrificându-şi datoria strictă de fiică în faţa datoriei de salariată la ziar. Fusese dezamăgită. Privea viitorul cu nelinişte.

Şi totuşi, într-un mod straniu, dezamăgirea şi teama constituiau un izvor de plăcere. Le savura cu loialitate, cu acea loialitate care supravieţuise chiar şi groaznicei lovituri date de desconsiderarea nepăsătoare a lui George Cannon la masa de ceai a mamei ei! Oricum ar fi această lume nouă, era a ei, şi ţinea la ea. Nu s-ar gândi s-o abandoneze, aşa cum o tânără mamă nu s-ar gândi să-şi abandoneze copilul plin de defecte… Nu, avea să se lege şi

mai tare de această lume!

George Cannon urcă scara cu pasul său hotărât şi grăbit. Hilda se ridică de pe scaunul de lângă masă când el intră. Era îmbrăcat cu un palton nou, pe care ea nu-l mai văzuse până atunci, cu un guler de catifea extrem de frumos.

— Pleci? o întrebă el, gâfâind uşor.

— *Aveam* de gând, răspunse ea cu glas limpede, sfios, dând de înţeles că ar fi fost gata să rămână.

— Totul e în ordine?

— Domnul Dayson spunea că da.

— A plecat?

— Da. Şi domnul Sowter.

— Bine! murmură el.

Îşi îndreptă umerii şi, vârându-şi mâinile în buzunarele pantalonilor, începu să se plimbe prin odaie.

Hilda se duse să-şi ia boneta şi jacheta. Păşea foarte uşor. cu grijă şi, din cauza prezenţei Uii, îşi puse boneta şi jacheta cu gesturi stânjenite, pline de modestie. El părea să nu o bage în seamă, aşa încât Hilda îi aruncă pe furiş o privire. Părea acum mai puţin îngrijorat. Totuşi, chipul îi era enigmatic, şi ea n-avea de unde să ştie ce făcuse el de când plecase după-amiază în mare grabă. Poate că se ocupase de treburile sale avocăţeşti, sau poate umblase după cine ştie ce afaceri misterioase.

— Ciudată treabă, gazetăria asta, nu-i aşa? începu el după o clipă. Închipuieşte-ţi, Enville ăsta! Pe legea mea, nu-l credeam în stare!... Fireşte – şi îşi dădu capul pe spate, râzând nepăsător – fireşte, ar fi fost o nebunie din partea noastră să lăsăm să ne scape o asemenea ocazie! E unul din oamenii de viitor în acest oraş.

— Da, se declară ea de acord, într-o şoaptă înflăcărată.

Într-o clipă, George Cannon modifică total atitudinea conştiinţei ei **–** şi nici măcar prin**tr-**o vorbă, ci prin**tr-**o intonaţie**. Într-**o clipă, o făcu să**-**şi recâştige toată încrederea. Era limpede, din orice intonaţie a vocii lui, că nu făcuse nimic de care să socoată că**-**i este ruşine. Afacerile sunt afaceri, şi gazetăria este gazetărie; iar adevărul simplu era că absurda ei conştiinţă se înşelase. Datoria ei era să accepte normele noii lumi în care intrase. Cine era ea? Nimeni! Aşa că acceptă cu fervoare normele acestei noi lumi. Era mândră de ele, ba chiar mândră şi de aparenta lor ticăloşie. Îndeplinise un act de credinţă. Bucuria ei deveni intensă, licări**ndu-**i din ochi în timp ce**-**şi punea mănuşile. Viaţa ei îi apăru deodată magnifică. Ştia că era cunoscută în oraş ca „fata care ştie să stenografieze”. Nu avea o situaţie obişnuită; avea o situaţie unică. Şi**-**apoi, orele neregulate, şi faptul că slujba nu începea decât după**-**amiaza **–** toate astea i se păreau romantice şi frumoase. Iat**-**o acum, la ora nouă seara, singură cu George Cannon, la etajul al doilea al casei! Cine oare, privind din piaţă spre fereastra luminată, ar bănui că ei doi erau singuri acolo?

Toate activităţile legate de publicarea ziarului le poetiza prin entuziasmul ei. „Chronicle” nu era o biată fiţuică săptămânală, zbătâ**ndu-**se să se menţină pe linia de plutire, oricum, la întâmplare, depinzând de alte ziare pentru tot în afară de ştirile pur locale. Era un organ de presă! Era rivalul curajos al lui „Signal”, inamicul lui firesc! **într-**o bună zi, va călca în picioare întregul „Signal”! Şi deşi rolul ei era umil, deşi nu înţelegea aproape nimic din această activitate, în afară de îndatoririle de stenografă, era foarte mândră de acest rol. Şi**-**i părea bine că bărbaţii erau, după cât se pare, atât de neglijenţi, de dezordonaţi, de neatenţi la amănunte, **într-**

un cuvânt, atât de copilăroşi! Căci făcea parte din rolul ei să le amintească, să-i îndrume, să vegheze asupra neglijenţei lor, să pună iar ordine acolo unde ei lăsaseră dezordine. Pe toţi cei cu care venea în legătură prin rolul ei, îi privea cu îngăduinţă.

Acum îi anunţă lui George Cannon boala mamei ei, şi-i spuse că avea de gând să plece a doua zi dimineaţa la Londra, şi că probabil se va întoarce după câteva zile. El îşi întrerupse plimbarea prin odaie şi se opri lângă ea. Ca şi ea, nu era în mod serios îngrijorat în privinţa doamnei Lessways, dar îşi exprimă politicos simpatia.

— E bine că n-ai plecat la Londra împreună cu mama dumitale, zise el, după câteva clipe de conversaţie.

Nu adăugă: „Ai fost indispensabilă”. Nu avea aerul că şi-ar cere scuze pentru felul cum o jignise în timpul ceaiului. Dar o privi ferm, cu o expresie ciudată.

Brusc, ea îşi simţi toată slăbiciunea şi fragilitatea; simţi toată fetiţa din ea şi tot bărbatul dominant din el, şi tot spaţiul gol din jurul lor. Fu copleşită de tulburare. Ochii i se împăienjeniră. Simţi o fericire extatică; dar era şi profund stingherită. Dorea ca această clipă să dureze veşnic, să rămână mereu amândoi aşa, nemişcaţi; şi în acelaşi timp, ar fi vrut **s-**o ia la fugă. Sau, mai bine zis, n-ar fi vrut, dar glasul şi picioarele acţionară singure, împotriva voinţei ei.

— Atunci, noapte bună.

— Stai un moment! Salariul dumitale. Să-ţi plătesc acum?

— Nu, nu! N-are importanţă, mulţumesc.

El îi strânse mâna, zâmbind prietenos, **într-**o doară, de parcă ar fi spus: „Fiinţă prostuţă! Nu te poţi apăra, şi aerele astea sunt amuzante. Dar eu sunt mărinimos”. Hildei îi fu ruşine de ruşinea care o cuprinse, şi furioasă că

se încruntă copilăreşte, îşi coborî privirea şi o zbughi din odaie ca un şoricel.

Capitolul XIV

La Londra I

ÎN MIJLOCUL NOPŢII, Hilda se trezi din somn şi, după câteva clipe, îşi dădu seama că atitudinea ei după ce primise telegrama domnişoarei Gailey fusese de-a dreptul monstruoasă. Şi aşa cum zăcea în întuneric, o văzu ca o adevărată mârşăvie. Ar fi trebuit să reacţioneze imediat ce primise telegrama; ar fi trebuit să plece la Londra cu trenul de după-amiază. Oare de ce nu bătuse la uşa odăii din fund, şi nu-i spusese domnului Cannon, indiferent cine ar fi fost de faţă: „Îmi pare foarte rău, domnule Cannon, dar tocmai am primit o telegramă de la Londra că mama e bolnavă, şi trebuie să plec cu primul tren”? De ce n-o făcuse? în cel mai rău caz, ar fi prins trenul de seară. Treburile nu contau în asemenea situaţie. Mama ei **s-**ar putea să fie foarte bolnavă, **s-**ar putea să fie pe moarte, **s-**ar putea să fie moartă. Asemenea telegrame nu se trimit pentru fleacuri. Lucrul cel mai uluitor era că putuse să fie atât de oarbă faţă de datoria ei evidentă… Şi îşi zise, aminti**ndu-**şi cu o tainică şi plăcută remuşcare de ultimul minut al discuţiei ei cu domnul Cannon: „Dacă aş fi procedat aşa cum **s-**ar fi cuvenit, eram la Londra, sau în drum spre Londra, în loc să fiu cu el acolo în odaie; şi lucrul acesta nu **s-**ar fi întâmplat!” Dar ce era lucrul „acesta” **–** n-ar fi putut să explice! în orice caz, vorbele domnului Cannon: „E bine că n-ai plecat la Londra—* tot îi mai făceau plăcere, deşi plăcerea era acum umbrită.

Se străduí să se liniştească. Sarah Gailey era o femeie nervoasă care se speria uşor. Mama ei avea o sănătate zdravănă. Gândul că mama ei putea fi grav bolnavă era o prostie. Peste câteva ceasuri vor fi împreună

şi vor râde de absurdele ei spaime nocturne. În orice caz, nu se putea să nu sosească o scrisoare de la Sarah Gailey cu prima poşta, aşa încât înainte de plecare va avea informaţii mai exacte. Izbuti **într-**o oarecare măsură să se liniştească pentru scurt timp; dar curând se simţi mai nefericită ca oricând, având convingerea clară că nu făcuse ce trebuia. Vedea mereu, în închipuire, scene în viitorul apropiat, cum ar fi, de exemplu, lângă patul de moarte al mamei ei, şi îşi închipuia conversaţiile şi vorbele folosite de ea şi de alţii, repetâ**ndu-**le la nesfârşit. Şi**-**apoi se întorcea la ziua de ieri, intrând de sute de ori în odaia din fund şi spu**nându-**i domnului Cannon: „Îmi pare rău, domnule Cannon, dar tocmai am primit o telegramă…” etc. De ce nu o spusese?... Astfel se învârteau rotiţele imaginaţiei ei, cu o stăruinţă nemiloasă, nebunească, până când nu**-**şi mai dădu seama dacă era trează sau adormită, dar până şi creierul părea să o doară.

Se gândi, vlăguită: „Dacă m**-**aş scula şi aş aprinde luminarea şi m**-**aş plimba puţin prin odaie „aş pune capăt stării acesteia”. Dar nu se putu ridica. Era ţintuită parcă în pat. Şi când încercă să se liniştească cu alte imagini **–** imagini plăcute **–** înţelese că ele îşi pierduseră puterea. Când se dezbrăcâse, cu câteva ore mai devreme, retrăise, cu o minunată şi plină de farmec nelinişte, ultimele clipe ale conversaţiei ei cu domnul Cannon; se culcase reconstituind acele momente. Dar acum amintirea lor o lăsa nepăsătoare, ba chiar îi făcea silă. Şi remuşcarea îşi pierdu puţin câte puţin din tainica ei frumuseţe.

Se agăţă de ideea scrisorii liniştitoare pe care avea **s-**o primească. Era singura ei alinare.

II

La ora şase se sculase şi se agita prin casă, plină de viaţă, pe deplin conştientă de fiecare părticică a trupului şi

de fiecare gând al minţii. În mai puţin de două ore, scrisoarea va fi adusă! La şase şi jumătate, atât ea cât şi Florrie erau îmbrăcate, şi Florrie, încruntată de solemnitatea şi importanţa misiunii ei, pornea spre hanul „Capul Sarazinului” ca să comande o birjă pentru ora opt, care **s-**o aştepte în faţa uşii.

Hilda avea multe de făcut, căci, firește, era nevoie să încuie casă, să vâre ultimele lucruri în cufăr, să**-**l încuie şi să**-**l lege cu sfoară, să**-**i pună apoi o etichetă; şi mai era şi micul dejun de pregătit. Doamnei Lessways i**-**ar fi trebuit cbl puţin două zile ca să pregătească închiderea casei. Şi cu toate astea timpul, în loc să zboare, zăbovea. La şapte şi jumătate, Hilda în salonul pe jumătate despuiat „şi Florrie în bucătărie, se aşezară să-ş**i** ia gustarea. „Într-u**n** sfert de oră”, îşi zise Hilda, „poşta va fi aici”. Dar în patru minute, şi terminase de mâncat şunca şi de băut ceaiul clocotit, în cinci minute dusese toate tacâmurile la bucătărie, unde Florrie mesteca zgomotos la masa de scânduri pătată. Hilda îi spuse răspicat lui Florrie că va avea timp destul ca să spele vasele. Apoi urcă în odaia ei şi, târându-ş**i** cufărul, îl trase singură pe scări în jos. Întorcându-s**e** în dormitor, aruncă în fugă o privire în pungă să vadă ce bani are, şi apoi îşi îmbrăcă hainele de călătorie. Tot aşteptând să se facă ora, se duse lângă fereastră să pândească apariţia poştaşului. Curând după aceea, îl zări în depărtare, apropiindu-s**e** în grabă; dar iată-l oprindu-s**e** în magazinul de alături unde petrecu un minut insuportabil. Când ieşi, Hilda era chinuită de îndoieli. Avea oare vreo scrisoare pentru ea? Ori nu? Omul păru să şovăie la poartă, şi apoi se hotărî să intre… Hilda îl auzi ciocănind de două ori… în câteva secunde, va avea veşti despre mama ei.

Din mândrie, căută să se stăpânească şi se îndreptă liniştită spre scară. Uimită, o văzu pe Florrie cum se

apleca să ridice scrisoarea. Îşi zise că probabil Florrie aşteptase, gata să se repeadă la uşa din faţă. Când se ridică şi o zări pe Hilda, Florrie păru încurcată.

Scara era blocată de cufărul pe care Hilda îl lăsase pe preş, ca să-l ia birjarul. Stând în dosul lui, Hilda întinse mâna după scrisoare.

— Vă rog, domnişoară, e pentru mine, şopti Florrie, cu un aer vinovat.

— Pentru tine? exclamă Hilda, uluită.

Ca dovadă, Florrie arătă cu sfială plicul, pe care Hilda văzu, cu un scris masculin grosolan, mâzgălite cuvintele „Domnişoarei Florrie Bagster”. Faţa lui Florrie era roşie ca focul.

Hilda se răsuci pe călcâie cu un aer sfidător, prea mândră ca să ceară vreo explicaţie. Toate temerile îi fuseseră reînnoite de absenţa unei scrisori de la domnişoara Gailey. În zadar îşi argumenta în sinea ei că domnişoara Gailey nu socotise de cuviinţă să scrie, întrucât se aştepta s-o vadă venind; sau că mama ei nemaifiind bolnavă, domnişoara Gailey, ocupată, amânase să-i scrie. Nu putea goni imaginea unei pensiuni din Londra, răscolită de sus până jos de boala gravă a unei persoane, ca şi imaginea unei proprietărese prea zăpăcite ca să găsească măcar o clipă liberă să scrie câteva rânduri pe o carte poştală. Şi tot timpul cât această viziune o sfâşia şi o chinuia, se gândea: „Închipuieşte-ţi că fetiţa asta are un drăguţ, la vârsta ei! Cu siguranţă că are un drăguţ!”

Birja veni cu cinci minute mai devreme decât o aşteptase.

III

În timp ce birja trecea prin Market Square, unde se instalau în grabă tarabele pentru târgul de sâmbătă, în golul ferestruicii fu încadrată o clipă clădirea magazinului

de fierărie. Hilda păru să vadă piaţa cu alţi ochi – pentru prima dată. Un om cobora obloanele prăvăliei. Mai sus se aflau jaluzelele cu inscripţia „Q. Karkeek”; şi deasupra lor afişele albastre anunţând „The Five Towns Chronicle”. De afară nu se vedea niciun semn că domnul Cannon era acolo! Şi totuşi, domnul Cannon… Simţea, tulburată, că domnul Cannon era un om misterios, şi că întreaga-i existenţă era înconjurată de mister. În clipa aceasta, domnul Cannon exista pe undeva, desfăşurând cine ştie ce activitate. Într-o casă undeva hăt-departe, pe care n-o cunoştea, mama ei exista – dacă nu era moartă! Florrie, cu o boccea în poală, şi fără îndoială cu scrisoarea în sân, şedea impresionată şi supusă în faţa ei, în universul zgâlţâit al birjei, care se îndepărta de casa goală şi tăcută. Florrie se trezi trimisă la loc din lux în cocioaba în care se născuse, şi accepta lovitura cu fatalismul celor tineri şi săraci. Într-o bună zi, Hilcla, mama ei şi cu Florrie se vor reuni în locuinţa acum pustie, a cărei cheie masivă se afla în geanta călatoarei… Dar se vor reuni oare?

La gară, mai era un sfert de oră de aşteptat. Hilda îi spuse lui Florrie să plece, dându-i ultimele dispoziţii, şi o porni, pe urma cufărului, spre peronul pustiu. Bătrânul hamal era foarte cumsecade. Hilda se apropie de micul stand galben, unde se vindeau ziare. Aici, chiar sub mâna ei, se afla un mic teanc din „The Five Towns Chronicle”. Minune! Minunatul domn Cannon! Se îmbujoră de mândrie, având oarecum un sentiment de proprietate, când scoase un penny din geantă să cumpere un exemplar.

— E ziaru’ ăl nou, zise tărăgănat vânzătorul de ziare, cu un aer de superioritate prostească faţă de noul ziar.

„Eşti un bădăran!” îl apostrofă ea în gând. „Dacă ai şti cu cine vorbeşti…!”

Cu câtă mândrie, ascunsă cu grijă sub un aer

nepăsător, îi va înmâna mamei acest exemplar din „Chronicle”! Mama va exclama: „Cerule! „şi va petrece o zi sau două recitind întruna ziarul, descoperind din când în când câte ceva neobişnuit.

IV

Abia după ce ajunse la Euston, unde luă o birjă care o duse prin**tr-**o stradă aglomerată şi murdară până la King’s Cross, şi pe urmă cumpără un alt bilet, şi se instala în alt tren, Hilda începu să simtă deodată, ca o prăpastie deschizâ**ndu-**i**-**se sub picioare, că**-**i e cumplit de foame. Meticuloasă în îndatoririle de la slujbă şi în multe amănunte de rutină minore din existenţa zilnică, era în stare să dea dovadă de o neglijenţă neobişnuită în privinţa unor lucruri pe care partea eroică din ea le dispreţuia şi care nu aveau un scop important şi urgent. Astfel, din neglijenţă, se pomeni cu mai puţin de doi şilingi în buzunar, după ce**-**şi plăti biletul până la Homsey. Gândi, cu o sumbră resemnare: „Nu-i nimic! Mă descurc eu**. Într-**o jumătate de oră ajung acolo, şi grijile mele iau sfârşit”.

Trenul, aproape gol, aştepta stingher **într-**o parte stingheră şi pustie a imensei gări cărămizii, răsun-d de ecouri. Apoi, fără a da de veste sau a slobozi vreuâi semnal, începu să lunece, ca din întâmplare, îndreptâ**ndu-**se către un ţel imprecis. Pe întinderi nesfârşite îşi croi drum prin faţa acoperişurilor unor case **–** case abjecte şi îmbâcsite, fumegând ca nişte ruguri în aerul umed. Şi îşi urma drumul pe lângă platforme cu arcade de cărămidă. Din când în când, calea ferată se unea cu o altă linie cotind lin, şi linia asta putea fi văzută curbâ**ndu-**se în depărtare, împreună cu nenumărate arcade de cărămidă, printre coşuri înalte, pierzâ**ndu-**se **într-**un orizont vag şi întunecat. Uneori, în câte o gară mare, lipsită de viaţă, trenul se oprea o clipă, şi apoi îşi relua mersul. Un ceas

din**tr-**una din aceste gări arăta ora două fără un sfert.

Apoi numele gării din Homsey făcu să**-**i bată mai repede inima neliniştită. Coborî surescitată din tren, iar cufărul îi fu dat jos din vagonul de bagaje din spate. Se duse şi rămase lângă el, până când un hamal, prietenos ca şi toţi ceilalţi, se apropie şi îşi duse mâna la şapcă. Hilda îi ceru să găsească o birjă, dar omul păru cam nesigur că va putea face rost, şi privi îngândurat de**-**a lungul imensului peron gol şi apoi spre celelalte peroane. Trenul plecase mai departe. Ea se căzni o clipă să înţeleagă rostul acestor mari gări adormite; dar îşi simţea atât de ostenit trupul, ca şi sufletul, încât nu mai era deloc curioasă să înţeleagă fenomenele acestui oraş misterios şi înspăimântător.

În sfârşit, hamalul urcă cufărul pe umăr, şi ea o porni în urma lui, pe o scară în sus, peste un pod de fier, şi pe o altă scară în jos; un expres trecu şuierând ca un obuz prin gară şi dispăru'. La o ieşire, pe o stradă desfundată, se afla o birjă cu o mârţoagă între hulube. Birjarul tresări însufleţi**ndu-**se deodată când văzu cufărul şi o fată timidă, părând pierdută în oraşul străin; dar mârţoaga nu se clinti din letargia**-**i cocârjată.

— Ce adresă, domnişoară? întrebă birjarul!

— Cedars House, Harringay Park Road.

Birjarul stătu să chibzuiască mai întâi, şi după câteva clipe o asigură voios:

— Da, domnişoară.

Hamalul îşi duse mâna la şapcă, şi căpătă trei pence. La o lovitură de bici, calul o porni înainte. Hilda se lăsă pe spate, în birja hodorogită, scârţâietoare, şi suspină în sinea ei: „Deci, asta**-**i Londra lor!"

Se pomeni călătorind în direcţia de unde venise, de**-**a lungul căii ferate, în josul celei mai nesfârşite străzi pe care o văzuse vreodată. În stânga se înşirau mii de căsuţe

noi, toate la fel. În dreapta, spaţiile cu case asemănătoare erau întrerupte de petece de câmp verde şi de arcade de cărămizi ale căii ferate; gândi**ndu-**se cât de multă* răbdare fusese trebuincioasă pentru a se construi aceste nesfârşite, nesfârşite şiruri de arcade, i se făcu aproape rău.

Birja coti **într-**o altă stradă, apoi în alta; şi deodată se opri. Hilda văzu că pe poartă scria „Cedar House”, dar nu putu deschide portiera birjei. I**-**o deschise birjarul.

— Obloanele au fost coborâte aici, domnişoară! zise el cu mâhnirea ce se cuvenea **într-**o asemenea ocazie.

Părea o casă destul de mare; şi toate obloanele erau trase. Înseamnă că se întâmplase incredibilul? **S-**o fi lovit oare nenorocirea chiar pe ea, dintre toate tinerele din lume?

O văzu apărând pe Sarah Gailey.

— Bună ziua, vorbi ea cu glas calm. Am venit. Numai că mă tem că n**-**am destui bani să**-**i plătesc birjarului.

Dar în timp ce vorbea, înţelese de pe chipul lui Sarah Gailey că cea mai rea şi mai absurdă dintre temerile din timpul nopţii îi fusese sortită ei.

Cu trei zile în urmă, doamnei Lessways i se făcuse pe neaşteptate rău pe stradă. Un doctor care trecea cu cupeul îi dăduse tot ajutorul şi o adusese acasă. Ea îi spusese că probabil ceea ce mâncase în seara trecută nu-i „căzuse” bine. La început, nu luaseră prea în serios întâmplarea. Dar cum doamna Lessways nu se simţi mai bine în timpul nopţii, domnişoara Gailey îi telegrafie Hildei. Îndată după aceea, doctorul, chemat în pripă, declară că era vorba de o peritonită provocată de un cancer perforant. Doamna

Lessways muri în ziua a treia, ia unsprezece dimineaţa, în timp ce Hilda era în tren. Era zadarnic să se împotrivească sorţii, să strige că o asemenea nenorocire

nu se putea întâmpla, că doamna Lessways nu fusese bolnavă în viaţa ei! Nenorocirea se întâmplase. Şi sus, **într-**o cameră de la catul întâi, trupul ei zăcea, ca o dovadă a ireparabilului.

CARTEA II întremarea

Capitolul I

Păcatul I

DIN PAT, HILDA putea vedea copacii legăni**ndu-**se în bătaia vântului. Îi privise astfel, fără mare interes, în fiecare dimineaţă. La început, ramurile se izbiseră una de alta golaşe, şi dincolo de încâlceala lor se vedea faţada roză a unei noi şcoli primare. Dar acum ramurile înfrunziseră, ascunzând cea mai mare parte a clădirii şcolii, astfel încât nu se mai putea zări decât o fereastră mare de la etaj. Fereastra aceasta, în care soarele se reflecta orbitor, arunca apoi razele pe patul Hildei, dâ**ndu-**i pentru câteva clipe iluzia luminii directe a soarelui. Era ora unsprezece. Pe noptieră se afla o tavă cu o ceaşcă de ceai, iar pe cearşaful răsucit câteva firimituri de pâine prăjită. Auzind o bătaie înceată, nervoasă, în uşă, Hilda se agită în pat. Sarah Gailey intră cu pas repezit. În mâna osoasă, cu pielea gălbejită, ţinea un teanc de registre ale furnizorilor.

— Bună dimineaţa, draga mea, cum te mai simţi? întrebă ea, aplecâ**ndu-**se cu un gest stângaci peste pat; în aceeaşi clipă, se uită pieziş la tavă.

— Bine, mulţumesc, răspunse Hilda, cu ochii în tavan.

— Nu ţi**-**a fost cam frig fără plapumă? Am uitat să te întreb mai înainte. Ştii, am luat**-**o fiindcă mi**-**am zis că **s-**a încălzit... Nu**-**mi trebuia pentru alt pat. Te asigur că se află în scrinul din odaia mea.

Sarah Gailey adăugă ultimele cuvinte de parcă ar fi

rugat-o s-o creadă.

— Nu-i nevoie să mi-o spui, zise Hilda.

— Nu era supărată, ci plictisită de această remarcă, tipică pentru domnişoara Gailey. În trei luni aflase multe despre noua stăpână a pensiunii Cedars, acel straniu amestec irascibil de iscusinţă, devotament, vanitate susceptibilă şi prostie totală.

— Mi-a fost destul de cald, adăugă Hilda cât putu mai repede, ca nu cumva domnişoara Gailey să aibă timp să se convingă de contrariu.

— Şi pâinea prăjită? Nădăjduiesc… la urma urmei i-am spus lui Hettie să…

— După cum vezi, am mâncat tot, o întrerupse Hilda, arătând spre farfurie.

Chipurile le erau foarte apropiate acum; schimbară un zâmbet trist. Domnişoara Gailey stătea încă aplecată deasupra ei, neliniştită, ca deasupra unui copil. Totuşi, nici femeia îmbătrânită şi veştejită, nici tânăra slăbită nu simţeau diferenţa de vârstă dintre ele. De fapt, Hilda nici nu era bolnavă, în sensul obişnuit al cuvântului. Explicaţia bunăvoinţei arătate de domnişoara Gailey trebuia căutată în ideea exagerată pe care şi-o făcea ea despre datoria faţă de Hilda, întrucât moartea mamei ei intervenise în urma unui gest de prietenie faţă de ea. Dacă doamna Lessways n-ar fi venit la Londra ca să-i ţină tovărăşie lui Sarah, s-ar fi putut – dacă Providenţa ar fi vrut – să fie şi azi în viaţă şi sănătoasă; aşa gândea Sarah, care nu luase cunoştinţă de spusele doctorului. Sarah nu şi-o va ierta niciodată. Dar căuta, printr-un devotament exagerat, să fie iertată măcar de fiica răposatei Caroline. Atenţiile ei poate că ar fi înfuriat-o pe Hilda de mai înainte, sau cel puţin ar fi fost primite cu un dispreţ abia ascuns. Dar Hilda de acum era atât de schimbată, încât nu produceau pur şi simplu niciun

efect asupra ei. Hilda de acum, trăind claustrată în misterioasa fortăreaţă a propriei sale fiinţe, era prea retrasă în sinea ei, prea preocupată şi prea obosită ca să fie atinsă chiar şi de nobleţea gestului expiator şi protector al fetei bătrâne, altminteri oarecum ridicolă, aşa cum stătea aplecată deasupra patului, astupând razele de soare.

În dimineaţa când avusese loc înmormântarea mamei, Hilda se dusese la gara din Homsey ca să întâmpine pe un unchi al doamnei Lessways, care venea din Scoţia cu trenul de noapte. Aproape că nu-l cunoştea pe acest unchi, dar urma să-l recunoască după pălărie şi fular, şi trebuia să-l aştepte la ieşirea de pe peron. Un aranjament cu totul prostesc şi inutil, născocit de un bătrân sucit: singura soluţie fusese să-l accepte.

Aşteptase mai bine de o jumătate de oră, între opt şi nouă, şi în tot ace.st timp avusese prilejul să înţeleagă de ce gările acestea suburbane fuseseră construite atât de mari. Un şuvoi întunecat de fiinţe omeneşti, în majoritate bărbaţi, scurgându-se de pe toate străzile din împrejurimi, se năpustea neîncetat în incinta gării, tropăind pe peroanele lungi. La fiecare câteva minute, sosea un tren, ca din**tr-**un depozit inepuizabil de trenuri de dincolo de orizont şi, după ce înghiţea mulţimea de oameni şi pleca din nou, lăsa peronul timp de o clipă gol – şi în clipa următoare peronul se umplea iarăşi, alimentat de şuvoiul neîntrerupt. Mai puţin frecvent, dar destul de des totuşi, pe o linie mai îndepărtată treceau vuind alte trenuri înţesate şi ele de siluetele negre ale fiinţelor omeneşti, cufundate în citirea ziarelor. Căci până şi în 1880, năvala suburbiilor spre Londra era un fenomen formidabil. Tren după tren, se îndrepta cu încărcătura sa către oraşul nevăzut, şi torentul se năpustea, mai rapid ca oricând, prin

trecătoarea îngustă a gării. Aveai impresia că o populaţie imensă, agitată se revărsa din**tr-**o ţară ameninţată cu dezastrul.

Purtată şi înghiontită de şuvoi, Hilda zărise un tânăr epileptic bine îmbrăcat, în grija unei femei mai vârstnice, apropii**ndu-**se de gară. Tânărul trecuse încet pe lângă ea, care aştepta cu modestie în hainele**-**i cernite improvizate; îngrozită, privise chipul tâmp, albicios, ca o mască deasupra trupului şi membrelor ce se zgâlţâiau. Şi el se uitase la ea cu ochii aceia ca de maimuţă. Nu**-**şi putuse lua privirea de la el, aproape înfiorată, până când se pierdu în mulţimea nepăsătoare din jur. Apoi, fără să**-**l mai aştepte pe unchiul din Scoţia, fără să se gândească ce făcea, se întorsese tremurând la Cedars House, înghiontită şi izbită de şuvoiul de oameni la fiecare colţ de stradă…

Nu mai ştiuse nimic de înmormântare; nu vorbise cru rubedenia aceea. Cine ştie cum, ajunsese în pat. Ziua trecuse. Şi în noaptea ce urmase, când rămăsese singură şi se trezise, îşi dăduse seama că ea, ea însăşi era silueta aceea epileptică; şi că silueta aceea epileptică zăceş în patul ei, şi nimeni altcineva. Nu i.se năzărise **într-**o clipă de nebunie! Ştia că nu**-**şi pierduse minţile, că era cu mintea întreagă; şi această convingere nu făcea decât să**-**i întărească îngrozitoarea descoperire. Îşi trecu tremurând mâna peste obraz, pipăi**ndu-**şi pielea putredă şi albicioasă. Privind în întuneric ştiu că avea privirea unei maimuţe. Înţelese atunci ce înseamnă groaza. Dimineaţa, încetase să mai fie silueta epileptică, dar riscul de a deveni iarăşi plutea în jurul ei şi o înspăimânta atât de mult, încât începu să plângă, terorizată şi distrusă, atât de viitor cât şi de trecut. O găsiseră plângând…

Mai târziu, expresia „criză nervoasă” îi rămăsese întipărită în amintirile**-**i încâlcite. Doctorul fusese foarte

prozaic, logic şi liniştitor. Surmenajul, încordarea nervoasă, lipsa de somn, călătoria, neliniştea, lipsa de hrană, şocul suprem, refuzul încăpăţânat al tinereţii de a se lăsa copleşită, şi apoi apariţia bruscă a epilepticului (pe care doctorul îl cunoştea) – acesta fusese diagnosticul medicului, după ce o consultase discret dar temeinic; şi păruse atât de plauzibil şi de convingător, încât pe faţa optimistă a doctorului se putea citi mândria când dădu dispoziţia: „Repaus absolut”. Dar pentru Hilda, diagnosticul şi expresia „criză nervoasă” nu însemnaseră absolut nimic. Vorbe! Vorbe goale! în sinea ei ştia ce principiu malefic pusese stăpânire pe ea atât de total, încât nu-i mai rămăsese puterea de a i se împotrivi. Acest principiu malefic era Păcatul; nu era stăpânirea păcatelor, oricât de diverse ar fi ele; era Păcatul însuşi. Şi Păcătoasa era ea, osândită de toţi şi de ea însăşi. Una dintre ultimele victime conştiente ale unei maladii care aproape dispăruse din lumea civilizată, trăia în dezolarea îngheţată şi cumplită a acestei cazne de nestrămutat.

III

Păcătuise greu împotriva mamei ei, şi nu putea să-şi îndrepte greşeala. Simplul gând la mama ei, atât de plină de vitalitate, veselă, iubitoare de viaţă, echilibrată, miloasă, dezordonată, nepricepută, naivă şi totuşi isteaţă, îi pricinuia o durere atât de mare, încât înceta să mai fie durere. Trebuia **s-**o fi văzut pe mama ei înainte de a muri; ar fi putut **s-**o vadă, dacă ar fi făcut ceea ce era de datoria ei să facă. Nu putea înţelege cum de şovăise să pornească în grabă la Londra de îndată ce primise telegrama. Dar şovăise, şi mama ei îşi dăduse sufletul fără să o fi văzut. Toate argumentele cu care ar fi putut să se dezvinovăţească erau zadarnice în faţa faptului în sine. În zadar dădea vina pe telegramă! în zadar încerca să-şi

spună că întâmplarea, şi nu ea, fusese de vină! în zadar apela la bunul simţ, împotriva închipuirilor sentimentale! în zadar retrăia întâmplările din după-amiaza dinaintea morţii mamei, pentru a dovedi că nicio clipă nu-şi dăduse seama că nu procedează potrivit conştiinţei ei! întreaga purtare fusese împotriva conştiinţei ei, dar mândria şi egoismul o făcuseră surdă la glasul conştiinţei. Era Păcătoasa.

Deznădejdea, în afara momentelor când Hilda devenea însăşi silueta epilepticului, fusese calmă. Simptomele ei fuseseră, şi rămâneau, o totală lipsă de energie şi o neobişnuită neagră nepăsare faţă de lumea înconjurătoare. Da, străfundul sufletului ei se chinuia, dar pe dinafară părea să fi pierdut orice capacitate de emoţie. Nimic nu o mişca, nici măcar nu o interesa. Şedea în casă, mânca un pic, vorbea când şi când, ca un automat. Mergea pe stradă ca un exflat apatic, dar un exilat care şi-a uitat locul de obârşie. Mintea ei nu mai răspundea nici unui imbold din afară. Sfaturile îşi pierdeau imediat forţa tonică pe salteaua de puf a apatiei ei. Dacă mai trăia totuşi, o făcea din inerţie; i-ar fi trebuit un efort prea mare ca să pună capăt acestei vieţi. Nu regreta profesiunea pe care o abandonase; nu simţea nicio curiozitate în legătură cu soarta ziarului. O nepăsare tragică pusese stăpânire pe ea.

După câteva săptămâni, gândurile începură în mod firesc să se îndrepte spre religie; şi însăşi boala ei era o dovadă că avea o fire profund religioasă. Domnişoara Gailey nu putea decât rareori să se ducă la biserică, dar **într-**o duminică dimineaţa **–** neîndoielnic, cu bună ştiinţă **–** o întrebă pe Hilda dacă vrea să meargă împreună cu ea la biserică, şi ea acceptă. În timp ce se apropiau de biserica spaţioasă, cu turle înalte, în sufletul Hildei licăriră speranţe vagi, ceea ce o surprinse tare, dar slujba nu

răspunse în niciun fel aşteptărilor. „Ce proastă sunt!” gândi ea cu dispreţ. „Lucrurile astea nu m-au impresionat niciodată. De ce m-ar impresiona acum?” Predica, evanghelică, era despre Crez, şi predicatorul vorbi despre vibraţia sufletească provocată de adevărata credinţă. Era o predică destul de bună. Numai că predicatorul risipise chiar şi ultima din dulcile licăriri de speranţă. Hilda acceptă definiţia adevăratei credinţe, aşa cum o dădu el, şi înţelese că adevărata credinţă era imposibilă pentru ea. Ea nu va putea spune niciodată, cu bucurie şi fervoare: „Cred!” În cel mai bun caz, va putea spune doar că nu era necredincioasă – şi oare era sigură şi de asta? Nu! Credinţa îi fusese refuzată; şi ca să visezi la consolarea prin religie – asta era un sentimentalism femeiesc; dar şi în indiferenţa ei, prefera osânda directă, cinstită – autoînşelării dulcegi a religiozităţii feminine. Ah! Dacă ar fi fost catolică, o catolică sinceră şi convinsă – cu ce ardoare ar fi îngenuncheat în faţa confesionalului, mărturisindu-şi în şoaptă păcatul figurii misterioase dinăuntru; şi cu ce extaz şi-ar fi primit absolvirea – acea baie purificatoare a sufletului! ar fi putut să reînceapă!… Dar nu era catolică. Nu mai putea deveni catolică, aşa cum nu putea deveni regina cine ştie cărei ţări latine cu palate şi catedrale. Era o tânără provincială stând într-o pensiune din Homsey, într-o suburbie din nordul Londrei, şi fusese doborâtă de o criză nervoasă. Aceasta era situaţia, privită din exterior.

Uneori, amintirea unui vers din Victor Hugo, răsunând în ritmul uneia din imensele sale melancolii, îi venea în minte şi o clipă vibra de o tristeţe care semăna cu plăcerea.

IV

— Vrei să te scoli azi din pat, draga mea? întrebă Sarah Gailey, în timp ce potrivea mai bine conţinutul tăvii,

făcând loc şi pentru registrele săptămânale.

— Da, **s-**ar putea, murmură Hilda. În curând va fi ora mesei.

Zilele erau lungi, şi totuşi **într-**un fel păreau şi scurte, înainte chiar de a se scula, se şi gândea că va veni seara şi se va culca; şi sâmbătă seara venea repede după luni dimineaţa. Era aproape de necrezut că trecuseră şaisprezece săptămâni de la moartea mamei ei **–** şi depănând în minte aceste şaisprezece săptămâni nu vedea să fi realizat ceva, şi nici să fi dorit ceva.

— Le**-**am dat o înştiinţare soţilor Boutwood că nu mai pot să**-**i ţin, zise deodată Sarah Gailey, cu tava în mână, pregăti**ndu-**se **s-**o ridice.

— Chiar aşa?

— Iar au întârziat îngrozitor de mult la micul dejun, în dimineaţa asta, amândoi. Şi domnul Boutwood a mai avut obrazul să ceară încă un ou. Hettie a venit şi mi**-**a spus, aşa că m**-**am dus chiar eu. I**-**am declarat că în casa mea micul dejun se serveşte la ora nouă, şi că există chiar un anunţ în acest sens în dormitoare, ca să nu mai vorbim de sufragerie. Şi micul dejun este la fel de bun la mine ca în oricare din hotelurile lor! Dacă ouăle sunt reci la zece sau mai târziu, nu-i vina mea. Amândoi sunt perfect sănătoşi, şi totuşi n**-**am văzut oameni mai puturoşi. Fac mofturi când e vorba să se ducă la culcare, iar dimineaţa nu poţi să**-**i scoli nici cu tunul. Şi nu că **s-**ar duce pe la teatre şi ar ajunge acasă târziu şi aşa mai departe. Dacă ar fi aşa i**-**aş ierta **–** din când în când. Dar nu! E doar din lenevie şi neglijenţă. Şi dacă le**-**ai vedea dormitorul! Vai de mine! Frumos exemplu pentru servitori! Şi**-**apoi, el a fost insolent **–** extrem de insolent. A zis că îmi plăteşte ca să**-**i dau nu ceea ce vreau eu, ci ceea ce vrea *el*! A zis că dacă aş intra **într-**o prăvălie, şi acolo mi **s-**ar spune ce să

cumpăr şi când să cumpăr, m-aş supăra. I-am zis că n-am nevoie să mi-o spună nimeni, aşa i-am zis! Şi-apoi, casa mea nu e o prăvălie. El a zis că e o prăvălie, şi că dacă nu e, ar trebui să fie! îţi poţi închipui aşa ceva?

Hilda încercă să-şi arate simpatia plină de înţelegere. Nările domnişoarei Gailey fremătau, şi lacrimile erau gata să se prelingă din ochii ei umezi. Da, era o femeie care putea conduce pensiunea; străduindu-se din răsputeri, se transformase într-o gazdă extrem de eficientă. Dar nu ştia cum să se poarte cu chiriaşii, pentru că nu avea destulă imaginaţie ca să se pună în locul lor „Gândurile ei cele mai tainice erau stăpânite de axioma că Cedars House era o maşină perfectă şi că cel mai bun lucru pe care-l putea face un chiriaş era de a se adapta acestei maşini.

— Aşa că le-ai spus să plece?

— Întocmai! Şi am să-ţi mai spun ceva, draga mea, eu…

Se auzi o bătaie în uşă. Sarah Gailey se opri în mijlocul confidenţelor ei, ca un conspirator prins asupra faptei, şi deschise uşa. Hettie se afla în prag – aceeaşi Hettie care, în ciuda atâtor şi atâtor proteste, lăsa ca pâinea prăjită pentru Hilda să se răcească şi să se întărească, tândălind în drumul de la bucătărie spre dormitor. În mâna lui Hettie se afla o telegramă, pe care domnişoara Gailey o luă.

— Uite, Hettie, ia tava asta, zise ea dt-sfăcând cu nervozitate plicul. Şi pune registrele acestea în biroul meu, adăugă ea.

— Şi mă întreb ce-o să spună *el*! remarcă apoi, după ce Hettie ieşi, privind absentă telegrama deschisă.

— Cine?

— George. Mă anunţă că va fi aici la prânz. Sunt sigură că o să se supere când o să afle de soţii Boutwood.

Dar ce poate el înţelege! Bărbaţii în general nu înţeleg nimic! Nu înţeleg câtă bătaie de cap îţi dă pensiunea.

Apelul din ochii ei era nespus de patetic. Hilda zise:

— Nu cred că o să mă dau jos din pat astăzi, pentru masa de prânz.

Sarah Gailey se îndreptă spre pat, uitând de propriile ei griji.

— Va să zică, nu te simţi prea bine! murmură ea, cu compătimire în glas. Dar, ştii, de data asta va trebui să te vadă. Ţine să te vadă.

— Dar de ce?

— Probleme de-ale tale, îmi închipui. Aşa spune aici: „Vin la prânz ora unu. Trebuie să văd Hilda – George”.

Sarah Gailey îi întinse telegrama. Dar Hildei îi fu cu neputinţă s-o ia în mână. Era prima telegramă pe care îşi arunca ochii, de la telegrama adusă de Florrie în biroul lui George Cannon. Simpla vedere a hârtiei portocalii o tulbură. „Se poate să mă port atât de prosteşte”, gândi ea, „când e vorba doar de o bucată de hârtie!” Dar aşa era.

Când George Cannon venise data trecută la Homsey, ea nu părăsise patul toată ziua, temându-se să dea ochii cu el, fiindu-i şi ruşine să dea ochii cu el; avea o nedesluşită convingere că dacă-l va vedea va săvârşi o crimă împotriva respectului filial. Existau grote obscure în sufletul ei, pe care nu avea curajul să le exploreze cu sinceritate.

— Cred, zise Sarah Gailey, chibzuind şi frământându-se, cred că dacă *ai putea* să te scoli, ar fi mai bine decât să te vadă aici în pat.

Hilda înţelese că, până la urmă, va fi nevoită să dea ochii cu George Cannon.

Capitolul II

Odăiţa I

DUPĂ PRÂNZ, Sarah Gailey îi lăsă pe Hilda şi domnul Cannon singuri în „odăiţă”.

„Odăiţa” – cam şase metri pătraţi – nu avea alt nume; chiriaşii vorbeau întotdeauna despre ea cu drag, iar proprietăreasa se mândrea că era tare comodă. Situată la primul etaj, deasupra acelei părţi a holului ce dădea spre faţadă, ea se afla între două dormitoare principale. Vechii chiriaşi obişnuiau să arate această odăiţă noilor chiriaşi, sau noii veniţi o descopereau singuri, cu o imensă satisfacţie. Era camera intimităţii şi a confidenţelor, un refugiu faţă de viaţa comună a pensiunii şi, **într-**o anumită măsură, faţă de pian. Dacă două chiriaşe, care abia se cunoscuseră şi se simţeau atrase una de alta, voiau să stea în linişte, îşi spuneau: „Mergem sus în odăiţă?” „Oh, da, haidem!” Şi urcau scara, emoţionate la gândul de a intra acolo. „Cea mai încântătoare odaie din casă, scumpă domnişoară Gailey!” – spunea afectat o altă fată bătrână. Şi totuşi, înăuntru nu era nimic altceva decât un covor vechi, două fotolii de răchită, un scăunaş, un raft de bibliotecă aproape gol, o gravură a Mariei Antoaneta înfruntând cu semeţie regească gloata revoluţionarilor, şi vreo două fotografii ale pensiunii.

Hilda stătea aşezată întsr**-**unul din fotolii, iar George Cannon în celălalt; pusese pe jos lângă el o servietă neagră. Hilda se simţea foarte stingherită. În tot timpul mesei, aproape că nu scosese o vorbă; dar cum erau opt la masă, şi cum George Cannon schimbase o vorbă cu fiecare dintre ei, tăcerea Hildei trecuse neobservată. Acum va trebui să vorbească. Şi ceea ce simţise când îl zărise în prima clipă pe George Cannon în sufragerie, acum îi revenise **într-**o formă şi mai acută. i

În primul rând, era stingherită din pricina hainelor cernite care atrăgeau asupra ei atenţia – parcă ar fi ffost o

uniformă compromiţătoare; şi însăşi moartea mamei – lăsând deoparte problema felului cum se purtase ea cu acel prilej – îi dădea, în relaţia cu un om pe care nu-l mai văzuse dinainte de moartea mamei, o senzaţie înrudită cu vinovăţia – de a fi încălcat regulile elementare ale bunului gust şi ale bunului renume. Aşa cum era îmbrăcată în haine cernite, se simţea de parcă ar fi fost dusă prin oraş de nişte poliţişti la comisariat. În închipuirea ei, putea auzi chiar oamenii spunând: „Uitaţi-vă la tânăra aceea în mare doliu”, şi se vedea pe sine roşind, scuzându-se parcă.

Dar şi mai rău decât acest chin în prezenţa unui cunoscut revăzut după un lung interval de timp era sentimentul de constrângere specială, provocat de identitatea acestui cunoscut. Din pricina lui George Cannon o amăgise ea pe nevinovata ei mamă şi apoi complotase împotriva planurilor ei pripite. Loialitatea faţă de George Cannon fusese cauza inexplicabilei ei lipse de loialitate faţă de mama ei. Nu-şi putea aminti de strania şi delicioasa ei tulburare în ultimele clipe ale întrevederii cu George Cannon – în seara aceea de februarie în biroul ziarului, în timp ce mama ei trăgea să moară la Londra – fără s-o copleşească o ruşine profundă, iraţională, care îi sporea până la caznă mâhnirea firească de orfană.

Trebuie s-o spunem: era acum zguduită din apatia şi amorţeala ei faţă de lumea înconjurătoare. În timp ce nu-şi găsea locul, aşa cum şedea palidă şi încruntată, în fotoliul ce scârţâia, simţi din nou sub privirile lui George Cannon, la fel ca de atâtea ori în trecut, cât de romantică e existenţa. Se gândi: „Ce ciudat că scena de care mă temeam atât se şi desfăşoară! Iată-l la Londra, şi iată-ne pe amândoi aici, în casa asta, care la începutul anului nu era pentru mine decât un nume! Iar mama zace departe, în cimitir, şi eu sunt îmbrăcată în negru! Şi totul din cauza

lui. El le-a trimis pe domnişoara Gailey şi pe mama la Londra. El a vrut-o!... Ba nu! Totul e din cauza mea! Eu m-am dus să-l văd într-o după-amiază târziu. Eu l-am căutat. Nu el m-a căutat. Şi numai pentru că m-am dus să-l văd într-o după-amiază, mama a murit, şi eu sunt aici! Ce straniu!" Gândurile acestea i se păreau într-un fel vag, frumoase, cu toată tristeţeşi durerea eh Letargia în care fusese cufundată trecuse, chiar dacă pentru puţină vreme.

II

— Ei, şi-acum, zise el, după ce câteva banalităţi fură urmate de o tăcere stânjenitoare, am de discutat cu dumneata afaceri, aşa că, ce zici? – putem începe?

Glasul lui suna destul de voios, dar era glasul unui om care scutură de pe umerii săi, cu mare uşurinţă, povara unor necazuri sâcâitoare. Avusese după prânz o scurtă întrevedere cu Sarah Gailey.

— Da, acceptă Hilda cu un aer ursuz.

— Ai hotărât ce o să faci?

Şi, zicând asta, îi zâmbi cu simpatie.

— Nu mă mai întorc la ziar, răspunse ea ferm, tăindu-i scurt zâmbetul cu o violenţă aproape feroce.

Neîndoielnic, era cam brutală în amărăciunea ei. Se întrebă: „De ce vorbesc astfel? De ce nu pot să vorbesc firesc, blând şi amabil? Nu am de fapt nimic împotriva lui". Dar nu putea vorbi altfel decât o făcuse. Şi tocmai prin acest simptom, prin asprimea şi duritatea ei, i se manifesta tulburarea din suflet. Ştia că era încruntată, aşa cum stătea şi se uita la peretele din faţa ei, dar nu putu să-şi îmblânzească expresia încruntată.

— Nu, îmi închipui că nu, zise el netulburat. Dar ai de gând să te întorci la Tumhill?

Câteva clipe, Hilda rămase mută. O senzaţie de dezolare o copleşi şi, nu ştiu cum, dar o primea cu bucurie,

încercând **s-**o sporească şi lăsâ**ndu-**se în voia ei.

— De unde să ştiu? murmură ea în cele din urmă, ridicând din umeri.

— Pentru că, dacă n**-**ai de gând să te mai întorci, reluă el, n**-**are niciun rost să ţii casa goală. Trebuie să ştii că stă exact cum ai lăsat**-**o; şi lucrurilor din casa nu le prieşte deloc.

Ea ridică iarăşi din umeri.

— Nu înţeleg pe cine**-**ar putea interesa asta, în afară de mine, zise ea, după încă o pauză, eu un soi de nepăsare arogantă.

Iar în sinea ei, îşi spuse iar: „E cu putinţă să mă port atât de odios?”

Domnul Cannon se ridică dintr-odată în picioare.

— Nu ştiu ce anume aţi complotat amândouă, dumneata şi cu Sarah, zise el, jignit şi dispreţuitor, dar cu uşurinţă. Nu ţin însă deloc să mă amestec în treburile dumitale. În ceea ce o priveşte pe Sarah, a trebuit să mă amestec, din nefericire, în treburile ei şi grozave satisfacţii am mai avut!

— Strâmbă din nas.

— Dar nu în ale dumitale! Doar că i**-**am făgăduit unchiului dumitale… Unchiul dumitale mi**-**a spus că ai vrea ca eu să…

Dar nu sfârşi fraza.

Într-o clipă, Hilda se simţi tulburată, speriată şi extrem de ruşinată. Dispoziţia i se schimbase ca **într-**o străfulgerare. I se părea că se află în faţa unui dezastru cumplit, pe care singură îl provocase, prin**tr-**o nesăbuinţă iresponsabilă şi răuvoitoare. Era ca un copil neascultător care, după ce **s-**a jucat cu primejdia, stă înspăimântat în faţa calamităţii pe care în îndărătnicia sa a pricinuit**-**o. Era de**-**a dreptul. Îngrozită. În spaima ei, îşi spuse: „Am avut

ce-am meritat!”

George Cannon se aplecă şi îşi luă servieta. Iată-l cum se ridică, înalt şi voinic, domi**nând-**o! Şi simţi intens cât era de slabă, cât era de copilă şi câtă nevoie avea de ajutorul lui. Nu-şi putea îngădui să transforme simpatia în antipatie. Era singură pe lume. Niciodată nu-şi mai dăduse seama, ca acum, de groaza: singurătăţii ce-o pândea. Era un moment critic. În clipa următoare el va putea ieşi din odaie, şi ea va rămâne singură, copleşită de o umilinţă fără leac şi dezgustată de sine.

— Te rog! şopti ea cu glas implorator.

Întreaga ei fiinţă era o implorare **–** privirea, gestul, arcuirea trupului zvelt şi fragil. Era ca o sclavă. Nu avea nici mândrie, şi nici vreun gând ascuns. Era toată numai instinct. Lacrimile îi umplură ochii, gâtui**ndu-**i vocea.

El schiţă zâmbetul strâmb, penibil, cam prostesc, al celui care blestemă chinul unei încercări în care a fost aruncat fără voia lui.

— Te rog., ce?

— Te rog să stai jos”.

El făcu cu mâna un gest a lehamite, dar se supuse.

— Foarte bine, zise. Foarte bine! Ar fi trebuit să-mi închipui…

— Apoi zâmbi generos.

— Să-ţi închipui, ce?

— Glasul ei era acum slab şi pătruns de tristeţe.

— Că eşti tare tulburată.

Nu pe furiş, ci pe faţă, Hilda îşi şterse ochii.

— Nu, nu! protestă ea cu convingere. Nu-i vorba de asta. Este… ştii… îmi pare foarte rău.

— Cred că ştiu şi eu puţin ce sunt necazurile! adăugă el, cu un râs scurt, amar.

Cuvintele acestea ciudate o umplură de milă.

III

— Ei, şi-acum – păru el s-o ia de la capăt – să lăsăm deocamdată Lessways Street... Pot să mă angajez să-ţi vând proprietăţile de pe Calder Street, dacă vrei. Şi încă la un preţ destul de bun. Mai curând sau mai târziu, municipalitatea va trebui să cumpere toată partea aceea a străzii. Îţi aminteşti poate ce i-am spus mamei dumitale acum doi ani – că aş putea găsi un client pentru ea? Dar n-a vrut.

— Da, zise Hilda cu înfrigurare, îmi amintesc.

În sinea ei îi cerea iertare lui George Cannon, o dată mai mult, pentru că se lăsase convinsă de mama ei, chiar şi o zi numai, că încercarea lui de a-i vinde proprietăţile era doar un şiretlic, născocit doar ca să poată să ajungă cu ea la învoială în legătură cu strângerea chiriilor.

— Ştii ce reprezintă chiriile, net, urmă el, căci le-ai încasat în fiecare lună. Pot spune că banii obţinuţi din vânzare, dacă sunt investiţi cum trebuie, îţi vor aduce un venit egal. Dar chiar dacă nu ţi-ar aduce acelaşi venit, nu trebuie să uiţi că în prezent Calder Street decade, că se transformă din ce în ce mai mult într-o mahala. Şi vei avea întotdeauna bătaie de cap cu chiriaşii de soiul celor de acolo.

— Aş vrea să pot vinde totul – totul! exclamă ea cu patimă. Chiar şi Lessways Street! Atunci o să fiu absolut liberă!

— Poţi să vinzi! zise el cu un accent dramatic. Şi, dă-mi voie să-ţi spun, peste zece ani casele de pe Lessways Street nu vor mai avea valoarea de acum!

— Şi proprietăţile acelea se depreciază? întrebă ea. Credeaţii că se construieşte peste tot împrejur.

— Aşa este. Dar numai căsuţe ieftine. Casele dumitale sunt prea bune pentru partea aceea a oraşului;

ăşta-i necazul. Oamenii care îşi pot permite să plătească o chirie de 25 de lire sterline pe an – şi chiar mai mult – n-or să mai vrea să locuiască acolo. Ştii că în casa din colţ nu mai stă nimeni.

Toate casele acelea îi apăreau Hildei ca o formă de proprietate extrem de nesigură, şi chiar periculoasă. Dacă vindea tot ce stăpânea se va elibera de trecut. Era punctul de plecare **într-**o viaţă nouă, un nou început, care să nu fie stingherit de urmele suferinţelor şi greşelilor. Putea să plece oriunde, să facă ce dorea. Întreaga lume i se deschidea în faţă.

— Te rog, vinde-mi totul! stărui ea, deprimată. În cazul că o să poţi vinde tot, cam cât aş avea – vreau să spun, ce venit?

George Cannon aruncă o privire împrejur şi apoi, scoţând un creion din buzunarul vestei, mâzgăli câteva cifre pe manşetă „J

— Exact trei lire pe săptămână, zise el.

IV

După o discuţie de formă, prelungită de amândoi oarecum cu bună ştiinţă, ca să nu pară că se pripesc **într-**o problemă atât de importantă, George Cannon deschise servieta neagră şi apoi căută împrejur după cerneală. Odăiţa, neavând masă, nu avea nici călimară, şi atunci el scoase din buzunar un creion chimic automat – stiloul acelor vremuri simple. Nu era potrivit bine, aşa că George Cannon se duse lângă fereastră şi ţinu capătul ascuţit în sus spre lumină, în timp ce deşuruba capătul de jos; era un om foarte meticulos în ceea ce priveşte aceste detalii mecanice ale meseriei sale. Hilda îl privea, din spate, cu o atenţie care o fascina.

— Şi cum merg lucrurile la „The Chronicle?” întrebă ea, pe un ton de curiozitate amabilă, departe de

sentimentele ei reale. Se simţea chiar ruşinată că în timpul mesei nu se învrednicise să pună măcar o întrebare despre ziar. îi era ruşine şi de indiferenţa cu care privea relaţiile de societate... Că Sarah Gailey, mărginită şi ocupată cu treburile, era indiferentă, şi că nu se interesase nici măcar o dată în trei luni cum merge ziarul fratelui ei **–** era un lucru de înţeles; dar ca ea, Hilda, secretara, preoteasa ziarului, să facă dovadă de aceeaşi apatie nepoliticoasă **–** era monstruos; şi nu avea sens să pună asupra ziarului, aşa cum făcea ea, stigmatul morţii mamei ei. Începu chiar să se întrebe dacă nu cumva atitudinea ei de acum faţă de viaţa din trecut era morbidă.

— Oh! murmură el absent, şovăind fără chef, în timp ce potrivea creionul.

Ea stărui mai departe:

— Bănuiesc că ţi**-**ai luat o nouă secretară?

— Nu, zise el, obosit şi plictisit parcă să discute acest subiect. Le**-**am spus că trebuie să se descurce fără... N**-**are niciun haz să publici un ziar nou **într-**o văgăună uitată de Dumnezeu ca cele Cinci Oraşe, ascultă**-**mă pe mine.

Era limpede că marile lui speranţe şi entuziasmul fuseseră puse la grea încercare, poate chiar spulberate.

Ea nu replică nimic. Nu putea scoate o vorbă. Tristeţea o năpădi, o tristeţe plină de compasiune, dar **într-**un fel şi frumoasă. Mai înainte, în timp ce George Cannon mâzgălea pe manşetă, ea observase că manşeta era roasă. Acum, chiar în faţa ferestrei, marginea manşetei îi atrase din nou atenţia, dobândind o stranie semnificaţie. Omul acesta avea mari greutăţi! I se păru tragic şi şocant ca el să treacă prin momente grele, neputând rămâne mereu triumfător, strălucitor, sigur pe sine în toate planurile măreţe, nevătămat şi plin de bărbăţie. I se părea nedrept ca el să sufere; ar fi preferat ca oricine să sufere,

mai curând decât el-George Cannon cu lenjeria roasă! Prin ce eroare a destinului se produsese acest sfâşietor fenom en care nu se armoniza cu el? (Da, sfâşietor!) Era vorba oare doar de neglijenţă şi apatie, sau de o reală şi groaznică strâmtorare financiară? Oricare să fi fost explicaţia, era extrem de dureroasă pentru ea. Hilda avu viziunea unui şir întreg de femei trudind în taină prin aburi şi clăbuci de săpun, şi tot în taină sacrificâ**ndu-**se, pentru a**-**i da lui tot ce**-**i lipsea, astfel încât să poată ieşi întotdeauna în lume fără cusur, strălucind de perfecţiune. Era gata să sacrifice fericirea mulţimilor pentru ceea ce credea ea că i se cuvine.

V

Nefiind acolo nicio masă, George Cannon împinse un bibelou grotesc de pe micul raft pentru cărţi, folosind partea de deasupra ca masă de scris. Îi ceru apoi Hildei să semneze două acte. îi explică exact ce fel de acte erau, dar ea nu înţelese, şi nici nu ţinea să înţeleagă. Unul era un act neoficial de vânzare, iar celălalt o împuternicire; dar care era unul şi care celălalt, şi la ce slujea fiecare, pur şi simplu nu vru să ştie. Hilda putea, prin**tr-**un efort de voinţă neclintit, să devină o funcţionară excelentă, plină de zel şi dornică să facă ce i se spune, dar din instinct îi era silă de formele superioare ale afacerilor. Mai mult, dorea să**-**i acorde o încredere oarbă, fie chiar şi ca tainică compensaţie pentru odioasa ei grosolănie de la începutul întrevederii. Şi îşi mai spuse: „Tranzacţiile astea îi vor aduce profituri. Din asemenea tranzacţii trăieşte el. În felul acesta îl ajut în momentele grele”.

Când îi dădu creionul chimic, arătâ**ndu-**i unde să semneze, ea luă creionul cu ardoare, din ce în ce mai dornică să**-**şi ispăşească greşeala faţă de el. O clipă rămase încurcată, ca **într-**un vis, uitâ**ndu-**se fix la tăblia de

mahon, zgâriată a raftului. I se păru că raftul era un lucru simţitor, răbdător şi folositor, care aştepta dintotdeauna acolo, în colţul acela, ca să-l ajute pe George Cannon în criza prin care trecea – la fel de omenesc ca şi ea însăşi. îi era drag raftul, ca şi creionul chimic, şi actele, şi tapetul de pe pereţi. George Cannon stătea în picioare, în spatele ei. îi simţea prezenţa ca o primejdie fermecătoare. Semnă actele cu un scris mare şi neglijent, pe care timp de câteva săptămâni îl strunise cu forţa să devină caligrafia docilă a unui funcţionar". În timp ce semna, văzu numele „Karkeek" în mijlocul unuia din documente, şi îşi aminti, cu nepăsare încântată, că numele lui George Cannon nu apărea niciodată în afacerile lui George Cannon.

Acum, el se apropie de tăblia raftului şi împături actele. Stătea acolo, lângă ea, în toată virilitatea sa – acest bărbat cu mustaţă, cu bărbia albăstruie, cu mâinile mari şi albe, cu hainele elegante – stătea înfipt pe picioarele-i voinice ca pe un piedestal! Ea nu-l vedea – îl simţea acolo. Şi simţea şi uşa închisă din spatele lor. Unul din fotoliile de răchită, deşi gol, continua să scârţâie, ca o fiinţă vie. Departe, foarte departe „putea auzi pianul – cânta doamna Boutwood! Deasupra răsunau paşii lui Sarah Gailey şi ai lui Hettie – controlau rufele de la spălătorie, ca de obicei sâmbăta după-amiază. Şi se simţea şi pe sine – slabă, tremurândă, firavă, tristă, oarecum lipsită de însemnătate!

George Cannon se uită la ea, întorcându-şi puţin capul. În privirea sa se citea bună dispoziţie, bunăvoinţă, aer protector şi probitate; şi, mai mult decât toate, apăruse ceva din vechea înfăţişare triumfătoare, zâmbitoare şi senină. Nu era ruinat! Nu era în restrişte! Rămânea biruitor! Ea se înfioră de uşurare.

— Acum eşti în mâinile mele – hotărât lucru! murmură el în glumă, luând actele şi aplecându-se asupra

servietei.

Hilda auzi un pas greu urcând pe scări.

În aceeaşi clipă simţi un imbold extraordinar, surprinzător de a-i lua mâna – nu ştia de ce, să-i mulţumească, să-şi exprime simpatia, sau să-şi declare supunerea. Luptă împotriva acestui imbold, dar era ceva ce făcea parte din ea, din însăşi fiinţa ei. îi era teamă, dar teama avea în ea ceva plăcut. îi era ruşine, dar şi ruşinea era plăcută. Ar fi vrut să se mişte din locul unde stătea. Gândi: „Dacă mi-aş impune să mă mişc, aş putea. Dar nu! N-am să-mi impun. Îmi place să rămân aşa, cuprinsă de teamă, de ruşine şi de frământare". Avea o senzaţie clară, uluitoare, a splendorii şi frumuseţii păcatului; dar nu ştia care anume păcat! Şi în tot acest timp, muşchii braţelor îi erau încordaţi în conflictul dintre dorinţa tot mai slabă de a-şi ţine braţele în loc, şi dorinţa crescândă de a-şi lăsa mina să apuce mâna lui George Cannon. Şi în tot acest timp, paşii grei continuau să urce scara nesfârşită. Şi în tot acest timp, George Cannon, cu capul întors **într-**o parte, scotocea prin servietă. Şi-apoi, **într-**o străfulgerare, îi fu cu adevărat frică; frica nu mai era plăcută, iar ruşinea devenise un blestem. Îşi spuse: „Acum nu pot să mă mai mişc**. Într-**o clipă am să săvârşesc lucrul acela îngrozitor. Nimic nu mă mai poate salva". Copleşită de deznădejde, găsi o bucurie sumbră şi tumultuoasă în această deznădejde. Starea ca de transă dură o veşnicie, în timp ce dezastrul se apropia tot mai mult.

Apoi, după ce paşii grei se auziseră urcând scara de la începutul lumii, uşa se deschise brusc, şi chipul rotofei, jovial al domnului Boutwood, apăru în deschizătură, lăsând să pătrundă mai tare sunetul pianului.

— Oh, vă cer iertare! murmură, el, prefăcâ**ndu-**se că se aştepta să găsească odăiţa goală – Adevărul era că îl

căuta pe George Cannon, în care recunoscuse un spirit înrudit.

— Intră, domnule Boutwood, zise Hilda, cu un calm degajat, distant, care o ului şi pe ea. Atunci, asta-i tot? adăugă ea către George Cannon, aruncându-i o privire indiferentă.

Şi plecă fără să aştepte răspuns.

VI

Punându-şi boneta şi luând o umbrelă ca să ţină ceva în mână, Hilda ieşi în libertatea reconfortantă a străzilor. După ce dădu primul colţ, zări apropiindu-se o siluetă feminină pe care i se păru că o cunoaşte – elegantă, semeaţă, plină de graţie tinerească. Era Janet Orgreave, într-un elegant taior de vară de culoarea cafelei cu lapte. Recunoscându-se, cele două tinere roşiră uşor. Janet se apropie în grabă; Hilda rămase pe loc, uimită de întâmplarea care-i trimisese doi vizitatori neaşteptaţi în aceeaşi zi. Îşi strânseră mâinile şi se sărutară.

— În sfârşit, te-am găsit! zise Janet. Ce mai faci, draga mea? De ce nu mi-ai răspuns la scrisoare?

— Scrisoare? repetă Hilda, mirată.

Apoi îşi aminti că primise într-adevăr o scrisoare de la Janet, dar în starea de deprimare letargică în care se afla, neglijase să-i răspundă.

— Am venit cu tata la Londra pentru acest sfârşit de săptămână. Vrem să vii mâine cu noi la Westminster Abbey. Şi trebuie neapărat să te întorci luni cu noi la Bursley. *Trebuie*! Suntem hotărâţi în această privinţă. L-am lăsat pe tata singur în după-amiaza asta, ca să vin să te caut. Nu că ar avea ceva împotrivă! Dar ce drum lung! Cum te mai simţi, Hilda?

Hilda era atât de mişcată de grija plină de afecţiune pe care i-o arăta Janet, încât ochii i se umplură de lacrimi.

Se uită la fiinţa aceea radioasă şi inocentă care întruchipa bunătatea, şi gândi: „Ce diferită sunt eu de ea! Ea nici nu-şi închipuie ce diferită sunt!”

O clipă, Janet i se păru un fel de înger – modern, dar cu atât mai autentic. Văzu în invitaţia la cele Cinci Oraşe o posibilitate miraculoasă de a se apăra de un pericol a cărui perspectivă începuse s-o alarmeze. Înseamnă că se va duce la Tumhill, şi va merge în Lessways Street ca să hotărască ce anume dintre bunurile mamei ei va trebui să păstreze. Fireşte, o va lua şi pe Janet cu ea. În toate treburile din Tumhill, Janet va trebui s-o însoţească. Noua ei viaţă va începe sub protecţia şi în compania lui Janet. Şi inima i se întoarse de la vechea viaţă către cea nouă, cu speranţă şi cu o vagă dar luminoasă aşteptare de fericire.

La Cedars House, o conduse pe Janet în odaia ei, şi apoi ieşi din odaie ca să-şi ia rămas bun de la George Cannon. Neobişnuita complexitate a existenţei, ca şi a impresiilor ce-o năpădeau, o zăpăcea şi o intimida.

Capitolul III

Călătorie la Bleakridge I

HILDA ŞI JANET urcau împreună malul râpos al râului Sytch, în drum de la Tumhill spre Bursley. Se întunecase; pierduseră trenul la Tumhill, şi preferaseră să nu aştepte până la următorul. Deşi fuseseră foarte ocupate în casa Hildei toată după-amiaza şi o parte a serii, şi nu luaseră decât o gustare rece, nu se simţeau obosite, iar cele două mile până la Bursley li se păreau o nimica toată.

Urcând încet panta abruptă, rareori scoteau câte un cuvânt. Janet zise că vremea era în schimbare, şi Hilda, fără să-i răspundă, se uită spre cerul negru, schimbător. Deodată, aerul păru să se facă mai cald. Deasupra, în regiuni nevăzute, activităţi tainice se puseseră în mişcare, ca şi cum cineva ar fi manevrat forţe uriaşe. Stelele

pieriseră. Un vânt slab, dar înşelător adia pe obraji, prevestind ploaia şi părând să aducă pe pământul prozaic o stranie vibraţie din spaţiul infinit. Elementele primare ale nopţii de vară încurajau şi intensificau dispoziţia Hildei, şi voioasă, şi temătoare. Îşi zise: „Acum câteva zile eram în Homsey, având în faţă perspectiva vizitei la Tumhill. Acum vizita a rămas în urmă. Am spus că Janet îmi va ţine tovărăşie, şi mi-a ţinut tovărăşie. Am spus că îmi voi câştiga libertatea, şi mi-am câştigat-o. Nu mai am nevoie să mă mai duc la Tumhill, decât dacă vreau. Mâine voi trimite după cele două cufere; tot restul va fi vândut – chiar şi pendula. Gata, s-a terminat. Am libertate absolută, şi am şi un venit, şi am şi prietenia acestei minunate şi afectuoase fiinţe care e Janet... Ce noroc că domnul Cannon nu era la birou când m-am dus acolo! Fireşte, eram obligată să mă duc... Şi totuşi, n-ar fi fost mai bine dacă l-aş fi găsit?... Cred că eram într-o stare groaznic de morbidă acolo, la Homsey... În curând va trebui să hotărăsc ce voi face în viitor. În curând totul va fi hotărât! ... Ce ciudată e viaţa!” De fapt nu avea nicio idee ce va face cu libertatea, cu venitul şi cu viitorul ei; dar se gândea într-un fel nedesluşit la ceva eroic, grandios şi ieşit din comun.

II

Hilda ducea în mână o cărticică jerpelită, legată în albastru şi auriu, cu muchiile aurite, puţin strâmbe. Găsise cartea în timp ce tria nenumăratele lucruri de tot felul din şifonierul mamei, şi în ultimul moment, văzând că o trecuse cu vederea şi fiindu-i oarecum ruşine s-o lase în seama licitaţiei, o luase fără să ştie ce o să facă până la urmă cu ea. Cartea probabil că-i fusese dragă mamei, dar era limpede că nu putea păstra tot ceea ce-i fusese drag mamei. Era vorba de „Cartea săptămânală pentru fete”, de

doamna Copley, şi fusese publicată de Societatea de broşuri religioase, cândva în anii de tinereţe ai mamei ei. Coperta, o gravură în metal, înfăţişa câteva tinere fete dând firimituri de pâine unor lebede, pe malul îndiguit al unui lac ornamental, şi purta legenda: „Hrănind lebede”. Iar pe pagina de titlu se putea citi: „Fie ca fiicele noastre să devină asemenea pietrelor de temelie, şlefuite ca acelea ale unui palat. Psalmul CXLIV, 12”. La tabla de materii se găseau titluri ca acestea: „Fiecare lucru pe rând. Întuneric şi lumină. Respect faţă de preoţi. Musca ce se îneacă. Să nu iei în glumă vorbele Scripturii. Gâsca şi lebăda. Sănătate şubredă. Cinstirea adevărului. Sensibilitatea şi blândeţea în contrast cu prefăcătoria. Curiozitate şi flecăreală. Şubrezenia bunurilor lumeşti”. O carte ce reprezenta, în ochii Hildei, tot ce era mai grotesc **într-**o epocă terminată şi încheiată definitiv! O carte prostească!

În timpul gustării pe care o luaseră, îi citise pe îndelete lui Janet câteva extrase din ea, fraze amuzante; şi deşi cartea fusese socotită sacră de aceea care astăzi nu mai era, şi deşi ele nu făceau decât să răscolească cenuşa abia răcită a unei tragedii, fetele îşi îngăduiseră totuşi o voioşie blândă, moderată. Hilda citase o conversaţie din carte: „Ştii, prefer să stau liniştită în faţa făcuâai acestuia fesei şi să discut cu mama, decât să mă duc la cel mai strălucit bal ce **s-**a pomenit vreodată!” Şi Janet comentase prompt: „Ce minciună sfruntată!” Şi-apoi amândouă izbucniseră în râs, poate pentru a-şi descărca tensiunea în care le adusese activitatea, ca şi ambianţa acelei zile. După care, Hilda se cufundase mai depajte în lectura cărţii, dar în tăcere. Şi Janet îşi închipuise că prietena ei era pur şi simplu plictisită de absurditatea şi monotonia sentimentelor exprimate acolo.

Dar Janet se înşela. Hilda găsise următorul pasaj:

„Încă o vorbă. Nu te bizui pe concepţiile tale religioase. Ai fost, poate, cuprinsă de spaimă din pricina unui păcat; cugetul a început să vadă lucrurile solemn din cauza unei împrejurări a sorţii; datorită unei boli grave, sau morţii unei rude sau unui prieten… Aceasta trebuie într-adevăr să fie socotită o mare binecuvântare; dar există primejdia ca nu cumva să rămâi aici; ca nu cumva lacrimile, spaimele, şi hotărârile să fie singurele dovezi pe temelia cărora să te încumeţi a desprinde concluzii în legătură cu mântuirea sufletului tău nemuritor. Care este starea ta în acest moment?”

Vorbe care o impresionară pe Hilda, fără să vrea. În zadar îşi repetă că era o carte prostească. Ştia foarte bine că era prostească, dar mai ştia că acest aspect nu era prostesc. îi amintise că nu găsise rezolvarea problemei care o frământase în Homsey. „Care este starea ta în acest moment?” Starea ei de acum era încă aceea a unui suflet slab, cuprins de laşitate, care se prăbuşise zdrobit în faţa marii probleme a păcatului. Şi acum, tot mai întremată în convalescenţa ei morală, ridica ochii din nou să înfrunte problema. Viitorul îi părea înlănţuit de această problemă, în timp ce dădea piept cu creasta de pe malul râului Sytch, sub norii nevăzuţi care coborau tot mai jos, avâ**nd-**o alături pe noua şi adorata ei prietenă, şi ţinând în mână cartea dispreţuită dar plină de forţă, medita **într-**o reverie confuză la starea ei, hărţuită de problema care o însoţea din trecut spre viitor. Reveria îi era întretăiată de înţepăturile ascuţite ale regretului pentru mama ei; şi chiar şi simţind în întuneric braţul lui Janet at. ina**ându-**se de al ei, îşi dădea seama limpede cât de singură era pe lume. Şi totuşi, senzaţia de viaţă era minunată, plină de frumuseţe. Hilda nu era fericită; dar era plină de tainica exaltare vitală care înseamnă mai mult decât fericirea.

III

Coborâră lin până în Bursley, traversând partea de sus a pieţei St. Luke şi cotind spre Market Square, unde totul era dominat de clădirea sumbră şi masivă a primăriei, cu turnul ei înalt în care un cadran luminat strălucea ca un topaz. Pentru Hilda, această intrare nocturnă în Bursley avea farmecul intrării **într-**un oraş prietenos, dar straniu şi de neînţeles. În cele câteva zile cât stătuse la familia Orgreave din cartierul Bleakridge, nu se dusese aproape niciodată în oraş. Şi nu**-**l văzuse niciodată noaptea. Pe vremuri, când stătea la Tumhill, pleca uneori la Bursley cu mama; dar pentru cei ce veneau din Tumhill după cumpărături, Bursley**-**ul însemna piaţa St. Luke **–** atât şi niciun pas mai departe.

Acum, cele două tinere ajunseră la capătul liniei tramvaiului cu aburi, unde o locomotivă uriaşă şi o remorcă aşteptau; şi după ce mai dădură un colţ, Hilda avu în faţa ochilor perspectiva lungă a lui Trafalgar Road, urcând, cu al său şir dublu de felinare, spre elegantul cartier Bleakridge. Gândi, fireşte, că orice altă parte a celor Cinci Oraşe era mai impresionantă şi mai importantă decât mica mahala sărăcăcioasă care era Tumhill, locul ei natal. În Tumhill nu exista nicio stradă care să se poată asemui cu Trafalgar Road, şi niciun cartier elegant. Avea aproape senzaţia că se afla **într-**o metropolă, chiar dacă numai **într-**una provincială.

— A început să plouă, după câte văd, zise Janet.

— Cine**-**i acela? întrebă Hilda, brusc, neţinând seama de remarca prietenei ei, în emoţia rapidă şi spontană a unei sensibilităţi surprinse.

— Unde?

— Acolo!

Coborau pe Duck Bank, spre vale. Spre dreapta, în faţa hotelului „Dragonul”, se întindea Duck Square **într-**o

somnolenţă întunecoasă; în colţul dintre Duck Square şi Trafalgar Road era o prăvălie cu două faţade, cu toate obloanele trase, în afară de două sau trei de la intrare, încadrat astfel în deschizătură, un tânăr se vedea stând în picioare în prăvălie, sub lumina unui bec de gaz din mijlocul încăperii; cerceta cu atenţie o coală mare de hârtie, pe care o ţinea în mâinile întinse, iar tinerele noastre îl vedeau din profil. Era un tânăr înalt, cam uscăţiv, blond, cu părul ciufulit, şi chipul serios, studios şi plin de generozitate; nici nu bănuia că reprezenta un tablou pentru două observatoare nevăzute.

— Acela? zise Janet, pe un ton confidenţial, cu interesul dintr-odată trezit. Acela e tânărul Clayhanger **–** Edwin Clayhanger E fiul tipografului, ştii. De fapt e din Tumhill.

— Nu ştiam, zise Hilda. Dar mi se pare că am auzit de numele lui.

— Oh! Trebuie să fi fost cu mulţi ani în urmă. Acum are cea mai bună tipografie din Bursley. Tata spune că este una dintre cele mai bune din cele Cinci Oraşe. Şi**-**a construit o casă nouă, chiar lângă a noastră. Nu**-**ţi aminteşti că ţi**-**am arătat**-**o? Tata a fost arhitectul. Au de gând să se mute în ea săptămâna viitoare, sau poate cealaltă săptămână. Cred că de aceea fiul şi moştenitorul său munceşte aşa de târziu noaptea **–** probabil cu împachetatul şi celelalte.

Tânărul dispăru din vedere. Dar chipul lui întrezărit în cele câteva clipe emoţionante, făcu asupra Hildei o impresie profundă; aşa încât îl vedea încă, în mintea ei, aproape cu amănunte fizice. I se părea, **într-**un mod misterios, un chip romantic, melancolic, plin de o tristeţe subtilă, de necunoscut şi de seducţie, ca şi de o bunătate latentă. Era tot atât de tainic şi de simpatic ca şi oraşul în

care îl descoperise.

Nu spuse însă nimic.

1 Vezi primul volum al trilogiei Clayhanger.

— Bătrânul domn Clayhanger este un om cu totul deosebit, continuă Janet cu însufleţire, spre marea mulţumire a Hildei. Unii nu-l prea simpatizează. Dar mie îmi place.

— Drăguţă, ca întotdeauna.

— Burtica mi-a povestit odată că el s-a ridicat de jos de tot - a lucrat la un atelier de olărie când era copil.

— Cine? Tatăl, vrei să spui?

— Da, tatăl. Acum, doar Dumnezeu ştie câtă avere are! Tata spune mereu că ar putea să ne cumpere pe *noi*, cu tot ce avem.

— Janet râse.

— Oamenii zic adesea că e avar, dar nu poate fi un om avar dacă şi-a construit casa asta nouă.

— Şi bănuiesc că fiul lui lucrează cu el?

— Da. Voia să se facă arhitect. Aşa a ajuns tata să-l cunoască. Dar bătrânul Clayhanger nici n-a vrut s-audă. Şi s-a făcut tipograf, şi într-o zi o să fie unul din oamenii cei mai de vază din oraş.

— Oh! Va să zică, îl cunoşti?

— Păi, ne cunoaştem şi nu ne cunoaştem. Mă duc câteodată la prăvălie; şi-apoi, l-am văzut de vreo două orî pe la casa lor nouă. L-am invitat să vină pe la noi. Dar n-a venit niciodată, şi nu cred că va veni vreodată. Probabil că tatăl lui *îl ţine* foarte din scurt. Sunt convinsă că e un tânăr extrem de inteligent.

— De unde ştii?

— Oh! Din unele lucruri pe care le spune. Şi se pare că a citit absolut tot! Şi, odată, când o presă tipografică imensă şi foarte grea era să cadă prin podeaua tipografiei,

drept în pivniţă, a făcut ce-a făcut şi totul s-a aranjat. Dacă n-ar fi fost el, s-ar fi produs un accident groaznic. Toată lumea vorbea numai despre asta. Dar nu arată, nu-i aşa?

Treceau acum prin colţul unde se afla prăvălia. Hilda se uită prin deschizătura fără oblon, dar nu-l mai putu zări pe Edwin Clayhanger.

— Nu, nu arată, încuviinţă ea, zicându-şi totuşi că arăta exact aşa. Şi, va să zică, stă numai cu tatăl lui. N-are mamă?

— N-are. Dar are două surori. Cea mică e căsătorită şi tocmai aşteaptă un copil, sărăcuţa! Cealaltă se îngrijeşte de casă. Îmi închipui că este o fată minunată, dar niciuna dintre ele nu-i ca Edwin. Niciun pic. El este…

— Cum?

— Nu ştiu. Ia ascultă, domnişoară, că facem cu ploaia? Propun să luăm tramvaiul până sus, pe deal.

IV

Tramvaiul cu aburi venea huruind în urma lor pe Duck Bank. Se opri lângă ele, imens, şi amândouă se urcară, întâmpinate de mirosul de ulei încins care venea de la motor. Conductorul o salută pe Janet, care-i zâmbi ca unui egal. Doi bărbaţi între două vârste erau singurii călători în tramvai; amândoi îşi ridicară pălăriile în faţa lui Janet. Tinerele fete se aşezară în colţul opus, lângă uşă. Apoi, cu un zăngănit asurzitor de ferestre desprinse şi cu podeaua murdară zgâlţâindu-se, vehiculul porni din nou, ca un elefant în mişcare.

Era cu neputinţă să stai de vorbă în vacarmul acela îngrozitor. Hilda nici nu avea chef de vorbă. O privi ca în vis pe Janet plătind biletele, fără măcar să-i ofere un penny pentru biletul ei, deşi de obicei nu uita să împartă cheltuielile cu Janet cea plină de bani. Fără să-şi dea seama, Janet îi zugrăvise, cu totul inocentă, o imagine a

tânărului Edwin Clayhanger care amplifica pentru Hilda farmecul romantic al clipei scurte când îl zărise. Dintr-odată, îşi văzu viitorul ideal – acel viitor care o aştepta plin de măreţie, nebulos şi straniu – îl văzu precis şi simplu, şi anume devenind soţia unei fiinţe ca Edwin Clayhanger. Schimbarea atât de bruscă era uluitoare. Prin minte îi trecură toate imaginile fermecătoare, pure, ale iubirii dăruite unui bărbat subtil, uimitor şi mărinimos, şi mai presus de toate, superior; unui bărbat respectat de un întreg oraş ca un stâlp al societăţii, dar aducând în intimitatea împărţită cu ea un aer exotic şi melancolic, pe care nici ea şi nici nimeni altul nu-l putea defini. Se întrebă: „Ce mă atrage la el? Nu ştiu. *Îmi place*”. Şi nici măcar nu schimbase vreodată un cuvânt cu el! Ea, care niciodată până acum nu se închipuise cu adevărat măritată! Era un bărbat inteligent; era sincer; era bun; era demn de încredere; şi va avea avere, situaţie şi renume. Toate astea erau bune; dar toate i-ar fi fost indiferente, dacă n-ar fi existat ceva enigmatic, impenetrabil, nemaivăzut la alţii pe chipul lui, în fiinţa lui, care îi stârnea şi îi înflăcăra imaginaţia.

Pe Janet nu o vedea în viitor ca femeie măritată. Dar despre sine se gândea, cuprinsă din nou de tulburare: „Acum sunt nevinovată! Acum sunt inocentă! Sunt doar o fată! Dar **într-**o bună zi n-am să mai fiu aşa**. Într-**o bună zi am să fiu femeie**. Într-**o bună zi am să pun stăpânire pe un bărbat – dacă nu pe acesta, atunci pe altul. Totul se întâmplă; şi lucrul acesta se va întâmpla!” Şi ciudăţenia neaşteptată a vieţii o încântă.

Capitolul IV

La familia Orgreave I

FAMILIA ORGREAVE se adunase ca în fiecare seară în salonul cel mare al casei din Lane End, când Hilda şi

Janet sosiră. Ferestrele boltite erau larg deschise în trei laturi diferite, şi draperiile grele, ca şi perdelele de dantelă fluturau uşor în adierea jucăuşă care bătea dinspre peluza ovală. Răpăitul ploii pe frunzişul pomilor pătrundea odată cu vântul; un tramvai cu aburi putea fi auzit coborând zgomotos pe Trafalgar Road, de care casa era despărţită doar prin câteva acoperişuri scunde.

Doamna Orgreave, o adevărată întruchipare durdulie şi ştearsă a bunătăţii, având buzele roşii şi pline ale lui Janet şi ochii blânzi ai lui Janet, şedea ca de obicei, fie iarnă fie vară, lângă cămin, contemplând cu placiditate teatrul în care se jucaseră nenumăratele „drame ale existenţei ei de mamă. Tom, băiatul cel mare, azi un avocat uscăţiv şi cu ochelari, se zbenguise, pe acelaşi covoraş turcesc din faţa căminului, pe vremea când era nou, cu un sfert de veac în urmă. Stătea acum la pianul de concert, împreună cu fata cea mică, Alicia, în vârstă de doisprezece ani, o copilă drăgălaşă, alternând mereu între obrăznicie şi timiditate. Jimmie şi Johnnie, cei doi tineri dichisiţi de nouăsprezece şi optsprezece ani, erau prezenţi doar în inima mamei lor, întrucât îşi câştigau, prin practică, dreptul de a ieşi seara în lume şi de a se întoarce când pofteau, fără să fie prea tare sâcâiţi de curiozitatea familiei. Alţi doi copii – Marian, fiica cea mai mare şi singura care dăruise nepoţi familiei, şi Charlie, tânăr medic – se aflau tot timpul la Londra. Osmond Orgreave, elegantul şi uşor ironicul tată al familiei, un bărbat chipeş şi cărunt, între cincizeci şi şaizeci de ani, păşea încoace şi încolo între pianul de concert şi pianina din fundul încăperii.

— Ia spuse, draga mea, zise doamna Orgreave către Hilda, nu v-a udat ploaia?

O trase pe Hilda spre ea, o mângâie pe umăr şi apoi o

sărută. îmbrăţişarea trebuia să-i transmită întreaga ei simpatie în greaua încercare care fusese vizita la Tumhill, „şi mulţumirea ei că încercarea luase sfârşit. Doamna Orgreave părea s-o sărute în numele întregii familii, cu toată prietenia; toţi ceilalţi, ţinând seama de situaţia delicată, se abţinură de a rosti vreo vorbă stângace.

— Oh, nu, mamă! exclamă Janet, vrând s-o liniştească. Am venit cu tramvaiul. Şi-apoi, aveam cu mine umbrela. De altfel, n-a început să plouă serios decât când am ajuns la poartă.

— Foarte frumos din partea ploii! ciripi codana de Alicia de la pian.

În clipele ei de obrăznicie, putea vorbi exact ca fraţii ei.

— Alicia scumpo, zise Janet cu glas linguşitor, şezând pe canapea, înconjurată de pălăria, mănuşile şi jacheta pe care tocmai şi le scosese, n-ai vrea să dai fuga până sus cu luci-urile astea şi să le iei şi pe ale Hildei? Sunt complet epuizată. Tata o să leşine dacă le las aici. Cred că se tot plimbă prin odaie, fiindcă e mândru de papucii pe care i-a primit de ziua lui.

— Dar eu tocmai cântam simfonia cu Tom! protestă Alicia.

— Dau eu fuga până sus – tocmai aveam de gând, zise Hilda.

— Nici să nu te gândeşti! vorbi cu glas sever doamna Orgreave. Alicia, mă mir de tine! Janet şi Hilda au umblat toată ziua, şi tu…

— Şi aşa mai departe, şi aşa mai departe, încheie Alicia, sărind ascultătoare de la pian.

— Nu v-am aşteptat cu cina, urmă doamna Orgreave. Dar i-am spus Marthei să păstreze…

— Dragă mamă, o întrerupse Janet. Te rog să nu

pomeneşti de mâncare. Ne-am tot îndopat, nu-i aşa, Hilda? A venit cineva pe la noi?

— Swetnam, zise Alicia, ieşind din odaie cu braţele încărcate.

— *Domnul* Swetnam, o corijă doamna Orgreave.

— Care din ei? Inefabilul?

— Inefabilul, adeveri domnul Orgreave, care se îndreptase, zâmbind enigmatic, spre canapea.

— Picioarele lui, ca şi întreaga-i făptură, aveau un aer distins; îşi ridică mai întâi un picior încălţat cu papuc şi apoi pe celălalt, ca fetele să examineze tăcute, cu un aer prefăcut extatic, papucii. – S-ar putea să vină, mai târziu, E clar că pe Hilda ţine s-o vadă.

Şi domnul Orgreave se lăsă alene într-un fotoliu, în faţa canapelei, şi îşi aprinse o ţigară. Era unul dintre oamenii cei mai destoinici din cele Cinci Oraşe, şi categoric cel mai destoinic arhitect; dar într-o perioadă de răgaz putea concentra mai multă indolenţă decât ar fi putut aduna într-o săptămână chiar şi Johnnie şi Jimmie, pierde-vară notorii.

— Ascultă Janet, intonă Tom de la pian, nu eşti chiar epuizată, nu-i aşa?

— Mi-am mai revenit.

— Ei, atunci hai să încercăm puţin scherzo-ul ăsta înainte de a se întoarce puştoaica. Ea nu-l poate executa nici pe jumătate atât de repede cât trebuie.

— Şi crezi că eu pot? zise Janet, dar se ridică.

În teorie, Janet nu era o pianistă, şi nu cânta niciodată solouri, sau măcar acompaniamente la vreun cântec; dar la duete, prezenţa ei de spirit plină de înţelegere în părţile dificile ale unei piese făcea ca Tom, expertul şi entuziastul, s-o considere superioară tuturor celorlalţi interpreţi din familie

II

Hilda ascultă cu plăcere şi cu exaltare scherzo-ul. Cântase şi ea puţin în cor la şcoală, dar în afară de asta nu avea, practic, cunoştinţe de muzică; acasă nu avusese niciodată pian. Ştia însă că era o piesă de Beethoven; şi chiar şi din felul cum era intonat acest nume în casa Orgreave, îşi dădea seama de măreţia muzicii lui, şi predispoziţiile ei religioase o făcuseră să-i accepte pe dată supremaţia, ca un principiu de adevărata credinţă; astfel încât, deşi nu înţelegea această muzica, era impresionată şi se simţea înălţată de ea. Ori de câte ori asculta ceva din Beethoven – şi asculta des, fiindcă Tom, cum spuneau ai lui, îl avea în momentul de faţă pe Beethoven în cap – gândurile şi aspiraţiile ei erau înnobilate.

Era nespus de mulţumită de existenţa pe care o ducea în mijlocul familiei Orgreave. Largheţea, şi belşugul, şi cultura care caracterizau viaţa lor de familie, atât de diferită de tot ceea ce cunoscuse Hilda, şi mai ales atât de diferită de atmosfera dezolantă de la Cedars House, îi ofereau tihna de care avea nevoie şi, **într-**o manieră subtil plăcută, o şi măguleau. Dar în acelaşi timp, se simţea şi puţin iritată, căci spiritul ei nu se lăsa cu uşurinţă influenţat de condiţii sociale, spirituale sau materiale din exterior. De altfel, membrii familiei Orgreave, deşi evident aparţinând unei categorii sociale superioare celei din care făcea ea parte, dădeau dovadă de o neafectare şi degajare aristocratică, repudiind inconştient asemenea distincţii, până când se ivesc împrejurări care îi silesc să le recunoască. A trăi în mijlocul familiei Orgreave era ca şi cum ai fi trăit **într-**o mică republică particulară agitată de sute de activităţi şi preocupări. Fiecare membru al ei constituia centrul unei anumite energii. Şi de la fiecare, Hilda dobândi ceva preţios: de la doamna Orgreave,

dragoste pură şi calmă înţelegere; de la Janet, dragoste pură şi spectacolul eleganţei; de la mititica Alicia, candoare şi admiraţie; de la Tom, competenţă, entuziasm artistic, şi simpatie deschisă, deşi rezervată; de la Johnnie şi Jimmie, omagiul bărbăţiei lor semeţe şi naive; cât despre domnul Orgreave, îl admira tot atât de mult ca şi pe Janet, şi odată, când făcuseră împreună o plimbare până la Toft End, ea îl găsise pur şi simplu minunat, prin atitudinea lui glumeaţă, mondenă, şi totuşi sensibil de înţelegătoare şi umană. Şi de asemenea, nu o sâcâiau niciodată cu îndrumări şi critici; nu profitau niciodată de ospitalitatea lor, ci o lăsau liberă, de parcă ar fi avut de două ori vârsta pe care o avea. Fără îndoială, în elanul recunoştinţei, ea îl idealiza pe fiecare dintre ei. Singurul reproş pe care, în taină, îl formula la adresa lor era uşurinţa aproape cinică a conversaţiei. Nu tratau niciodată cu seriozitate un subiect serios mai mult de câteva minute. Întotdeauna unul dintre ei ceda tentaţiei de a ironiza în glumă, şi ironia spirituală triumfa întotdeauna în discuţii. Aceasta nu se aplică însă doamnei Orgreave, care era incapabilă de umor; dar i se aplică **într-**o oarecare măsură şi lui Janet.

Gândul care n-o lăsa tot timpul în pace pe Hilda era: „De ce ţin la mine? Ce-au găsit la mine? De ce sunt atât de buni cu mine? Eu n-am fost niciodată bună cu ei”. Nu bănuia că, încă de la prima vizită pe care o făcuse în Lane End, misterul personalităţii ei atât de puternice atrăsese pe aceşti cunoscători ai naturii umans. Nu-şi dădea seama că îi impresionase pe Janet şi pe Charie încă din vremea lecţiilor de dans. Şi-apoi, nu înţelegea cât de impresionantă era situaţia ei de orfană şi fată singură, pentru care moartea mamei ei, atât de neaşteptată, constituise o tragedie.

Scherzo-u.1 luă sfârşit, şi Alieia încă nu se întorsese

în salon. Cei doi pianişti se opriră, ezitând.

— Unde o fi copilul ăsta? întrebă Tom. Dacă termin bucata fără ea, o să se supere.

— Vă spun eu unde ar trebui să fie, vorbi doamna Orgreave, calmă. Ar trebui să fie în pat. Nu-i de mirare că arată atât de palidă, stând trează până la ora asta din noapte!

Exact în clipa aceea se auzi o mişcare neobişnuită, surprinzătoare în dosul uşii, însoţită de chicoteli. Alieia îşi făcu apariţia, urmată de Charlie **–** Charlie, care se presupunea că trebuia să fie atunci la Londra!

— Bună, mamă! zise cârlionţatul Charlie, simulând un calm desăvârşit, ca şi cum ar fi apărut din odaia alăturată.

Şi izbuti să producă un efect pe măsura aşteptărilor sale.

III

În scurt timp, Charlie era aşezat pe canapea, în faţa unei măsuţe pline cu tot felul de bunătăţi; faţa de masă albă forma o ciudată pată plăcută în mijlocul culorilor întunecate din salon. Charlie protestase, explicând că mâncase destul *en route* şi că nu-i era foame; dar în zadar, căci doamna Orgreave zdroţii aceste argumente prin forţa cunoscutei ei teorii, fără replică, potrivit căreia oricine cobora din**tr-**un tren avea nevoie să se întremeze. Partea ciudată era că toţi ceilalţi îşi descoperiră o poftă de mâncare neobişnuită şi se apucară să**-**i ţină tovărăşie **–** aşezaţi, stând în picioare sau plimbâ**ndu-**se prin jur, în timp ce Charlie, tot mestecând, le povesti cum dobândise ca prin minune trei zile libere de la spital, şi cum sărise imediat **într-**o birjă până la Euston, şi cum, după ce ajunsese la Knype, sărise iar **într-**o birjă, care**-**l dusese de la Knype până la Bleakridge, în loc să aştepte trenul local.

Singura lacună în venirea lui era, în ochii doamnei Orgreave, că nu-i adusese veşti noi despre Marian şi copiii ei.

— Nu pari prea surprins că o găseşti pe Hilda aici, zise Alicia.

— Meseria mea e să nu fiu surprins de nimic, puştoaico, replică Charles, zâmbi**ndu-**i Hildei, care stătea lângă el pe canapea. Şi**-**apoi, nu primesc eu zece pagini de ştiri la fiecare trei zile? Pun rămăşag că ştiu mai mult decât tine despre ce se petrece în acest oraş!

Râseră cu toţii uitâ**ndu-**se la doamna Orgreave, marea amatoare de trimis scrisori şi difuzarea universală de informaţii.

— Acum, Alicia, trebuie să te duci la culcare, zise doamna Orgreave.

Şi-Alicia nu putu decât să regrete că fusese atât de imprudentă încât să atragă asupră**-**şi atenţia.

— Puştoaica poate să stea dacă îşi recită bucata, zise Charlie ironic.

Ştia că putea face pe autocratul, în seara asta, cel puţin.

— Ce bucată? întrebă fetiţa, roşind, dar cu glas sfidător.

— „Abou Ben Adhem”, zise Charlie. Crezi că nu ştiu şi despre asta?

— Oh, mamă, eşti o nesuferită! exclamă Alicia, bos**umflându-**se. De ce i**-**ai scris şi de asta?... Bine, am **s-**o spun, dacă recită şi Hilda ceva.

— Eu? murmură Hilda, descumpănită. N**-**am recitat niciodată!

— Din câte ştiam eu, reciţi foarte frumos, zise doamna Qrgreave.

— Doar ştii că reciţi minunat, Hilda! o îndemnă Janet.

— Sunt convins de asta, se alătură Charlie.

— În orice caz, *tu* nu m-ai auzit niciodată! îi răspunse ea, încăpăţânându-se.

De unde le-o fi intrat în cap că era o bună recitatoare? Ce faimă supărătoare!

— Hai, Hilda! stărui domnul Orgreave din spatele canapelei, cu glas împăciuitor.

Ea întoarse capul şi privi în sus spre el, zâmbindu-i abătută.

— Atunci, dă-i drumul, puştoaico! Hilda e de acord, zise Charles.

Şi Alicia turui poemul moral al lui Leigh Hunt, pe care îl pregătea pentru o serbare şcolară ce urma să aibă loc foarte curând.

— Dar nu-mi aduc aminte de nimic. N-am recitat de ani şi ani de zile, se scuză Hilda, când fetiţa izbucni cu un: „Acum, Hilda!”

— *Fleacuri*! rosti Charles.

— Ceva din Tennyson? sugeră doamna Orgreave. Nu ştii nimic din Tennyson? Trebuie să avem ceva.

Şi Alicia, încântată că se achitase de sancţiunea impusă, strigă că nu se putea să dea înapoi.

Hilda se simţea pierdută. Tonul doamnei Orgreave, cu toată blândeţea lui, era o poruncă.

— Tennyson? Am uitat tot ce ştiam din „Maud”, murmură ea.

— Îţi suflu eu, se oferi Charlie. Thomas!

Privirile tuturor se îndreptară spre Tom, expert în literatură, ca şi în muzică; Tom, colecţionarul, posesorul de cărţi şi de biblioteci. Tom se apropie de bibliotecă şi scoase un volum verde, familiar şi sacru în întreaga Anglie.

— Oh, Doamne! gemu Hilda.

— De unde vrei să începi? întrebă, neînduplecat,

Charlie. Întâmplător, tocmai citesc şi eu „In Memoriam”. Câte zece strofe pe zi.

Hilda se aplecă împreună cu el asupra cărţii.

— Dar trebuie să stau în picioare, zise e a cu o bruscă înflăcărare. Nu pot să recit stând jos.

Strigară cu toţii „Bravo!” şi făcură cerc în jurul ei. Hilda se ridică în picioare.

Recitarea primelor **–** versuri fu un chin pentru ea. Dar după aceea se lăsă furată de atmosfera poemului şi uită să mai sufere de ruşine, rostind versurile cu un glas puternic, limpede şi dramatic, pe care îl însoţea de priviri şi chiar de gesturi. După vreo treizeci de versuri se opri şi, redobândi**ndu-**şi simţurile obişnuite, îşi dădu seama că întreaga familie o urmărise cu mare atenţie.

— Nu mai pot, murmură ea cu glas stins, lăsâ**ndu-**se să cadă pe canapea.

Aplaudară cu toţii, entuziasmaţi.

— Minunat! zise Janet cu glas scăzut.

— Trebuie să recunosc că aşa e! vorbi Tom cu seriozitate, şi Hilda se simţi năpădită de o bucurie delicioasă.

— Ar trebui să te faci actriţă; asta ar trebui să te faci! zise Charlie.

O fracţiune de secundă, Hilda fu purtată de aripile visului spre teatru, şi apoi doamna Orgreave zise blând, ca o mamă:

— Sunt sigură că Hilda nici nu se gândeşte la aşa ceva!

IV

Brusc, în cameră năvăliră Jimmie şi Johnnie, împreună cu trei din fraţii Swetnam, inclusiv cel cunoscut ca „Inefabilul”. Jimmie şi Johnnie jucau rolul unor imperturbabili, cu o măiestrie egală cu cea a lui Charlie; saluturile lor se rezumau la câte un foarte calm „Ce mai

faci?” Fraţii Swetnam erau de o exuberanţă mai făţişă. Acum, când salonul era înţesat de lume, Hilda, stingherită de insinuarea glumeaţă a domnului Orgreave că fraţii Swetnam veniseră în vizită pentru ea, îşi căută refugiul mai întâi lângă Janet şi apoi, când Janet fu atrasă în grupul celorlalţi, lângă Charlie, care răsfoia absent poemul „In Memoriam”.

— Pe acesta îl ştii? întrebă el, prietenos, arătând spre poem.

— Nu, zise ea. E splendid, nu-i aşa?

— Vezi, răspunse el, e mai curând de factură religioasă. De aceea îl citesc.

Şi zâmbi **într-**un fel ciudat.

— Serios?

El şovăi, şi apoi încuviinţă. Era cea mai stranie mărturisire din partea acestui tânăr fercheş de douăzeci şi trei de ani, cu limbă ascuţită şi cinică. Hilda gândi: „Iată, deci, încă unul!” Şi frământările ei cele mai tainice îi reveniră în minte.

— Ce**-**i cu Teddy Clayhanger? strigă Charlie, ridicând brusc ochii din carte.

Auzise numele pronunţat **într-**o conversaţie din celălalt capăt al odăii.

Janet îi explică cum îl zăriseră pe Edwin şi apoi adăugă că era cu neputinţă să**-**l convingi să vină în vizită la ei.

— Ce absurd! zise Charlie. Pun rămăşag pe ce vrei că**-**l aduc aici mâine seară.

— Şi adăugă către Hilda: – Am fost coleg de şcoală cu el.

Obrajii Hildei ardeau.

— Pun rămăşag că n**-**o să reuşeşti, se încăpăţână Janet, din celălalt capăt al odăii.

— Pariez pe un şiling că pot, zise Charlie.

— Nu mai am niciun ban, zâmbi Janet. Tată, îmi împrumuţi un şiling?

— Asta e rostul meu aici, zise domnul Orgreave.

— Domnule Orgreave, zise cel mai mic dintre fraţii Swentam, vorbiţi exact ca tata.

Rămăşagul fu încheiat şi, conform unui obicei curios, dar încetăţenit de multă vreme, Tom primi în păstrare mizele.

Hilda era tulburată şi neliniştită. Nădăjduia că Charlie va pierde, dar imediat după aceea nădăjduia că va câştiga. În aşteptarea flecărelilor intime din dormitor cu Janet, care încheiau atât de minunat fiecare seară, îşi zise în sinea ei: „Dacă *vine* într-adevăr, Janet trebuie să-mi promită neapărat că n-o să-mi ceară să recit sau ceva de acest gen. De fapt, am **s-**o rog să aibă grijă să nu se discute despre minee.

Capitolul V

Edwin Clayhanger I

ÎN SEARA URMĂTOARE, domnul şi doamna Orgreave, Hilda, Janet şi Alicia se aflau în sufragerie, aşteptâ**ndu-**i la cină pe cei câţiva tineri, ale căror glasuri puteau fi auzite, prin uşile deschise, venind din salon.

Chariie Qrgreave câştigase rămăşagul, şi Edwin Clayhanger se afla printre tinerii care rămăseseră în salon ca să schimbe între ei, după obiceiul tinerilor, idei despre viaţă şi lume. Hilda îi fusese prezentată, dar datorită unei alte piese de Beethoven care tocmai era. executată, nu avusese loc aproape nicio conversaţie înainte de cină, şi nu-l auzise vorbind. Se postase în spatele pianului de concert, sub pretextul că le întoarce paginile muzicanţilor (deşi urmărea greu muzica pe partitură, riscând mereu să scape clipa exactă când trebuia să întoarcă pagina) şi din

această poziţie sigură se uita pe furiş la Edwin de câte ori putea. „Poate că m-am înşelat complet aseară”, îşi zise ea. „Poate că este un om foarte obişnuit”. Din păcate, însă, nu se putea hotărî dacă era obişnuit sau nu. La un moment dat chipul lui îi apărea lipsit de orice interes, ca apoi să-l vadă întocmai cum îl zărise în seara trecută, încadrat în deschizătura luminată a uşii prăvăliei. Sau îşi închipuia că îl vedea astfel. Cu cât încerca mai mult să facă distincţie între realitatea lui Edwin, şi închipuirile ei despre Edwin, cu atât izbutea mai puţin. Îşi spunea cu hotărâre că închipuirile ei erau absurde, chiar demne de dispreţ. Dar această certitudine nu o convingea. Dacă, la urma urmei, era o minune între bărbaţi? Peste zi profitase, atunci când îi fusese menţionat numele, ca să afle discret amănunte despre legendara lui ispravă, pe când era doar un băieţandru, când salvase tipografia tatălui său de la distrugere. Amănuntele erau vagi şi nu prea uşor de înţeles, dar păreau să indice că dăduse dovadă de o uimitoare prezenţă de spirit, de promptitudine eroică în acţiune. Categoric, cei din familia Orgreave îl priveau ca pe o fiinţă aparte. Şi, în acelaşi timp, cu toţii păreau să-l compătimească.

Stând acum lângă masa din sufragerie, Hilda asculta cu atenţie, străduindu-se să-i prindă glasul printre celelalte glasuri din salon. Dar nu izbutea să-l distingă de celelalte. Poate că tăcea. Îşi spuse: „Şi ce-mi pasă mie dacă tace sau nu?”

Domnul Orgreave remarcă, privind ironic spre soţia sa:

— Cred că o să mă duc sus, să lucrez vreo oră la proiecte. Bănuiesc că nu vor întârzia mai mult de o oră, nu-i aşa?

— Hilda, zise doamna Orgreave, cu calm, dar părând

să ia în serios spusele soţului ei, fii bună, te rog, şi comunică-le tinerilor acelora din partea mea că cina îi aşteaptă.

II

Fireşte, Hilda se supuse, deşi i se păru ciudat că doamna Orgreave nu-i încredinţase Aliciei o astfel de misiune. Ieşind din sufrageria luminoasă, unde gazul era aprins, şovăi o clipă în coridorul larg şi întunecat ce ducea spre salon. Simţea că prin această misiune se va face remarcată în faţa lui Edwin Clayhanger, străinul, şi ea nu ţinea să se remarce în faţa lui; de fapt, îşi luase toate precauţiile ca să nu se întâmple asta. „Ce proastă sunt că mă codesc atâta!” gândi ea. „Parcă aş fi Alicia!

Băieţii – acum îi putea auzi – discutau despre literatura franceză, şi în special despre Victor Hugo. Când prinse numele lui Victor Hugo, înălţă capul şi se apropie puţin. îl adora pe Victor Hugo, cu o pasiune nesăbuită şi intensă, pur şi simplu pentru că vreo câteva versuri din poemele lui erau cele mai splendide lucruri ce-i rămăseseră întipărite în memorie, înnobilând orice amintire, dureroasă ori sordidă. În cele din urmă, se auzi glasul limpede şi voios al lui Charlie:

— Toate bune, şi Victor Hugo *rămâne* Victor Hugo; dar, indiferent ce-aţi spune – există multe lucruri care merită să fie omise, stimabililor.

Hilda ajunsese în pragul uşii. În semiîntunericul din odaia neluminată, chipurile celor patru fraţi Orgreave şi al lui Clayhanger se zăreau ca nişte pete palide în întuneric.

— Nici măcar un vers! declară ea cu vehemenţă, cu dicţiunea ei extrem de clară.

Nu avea niciun drept să facă o astfel de afirmaţie, căci nu citise nici măcar a douăzecea parte din opera lui Victor Hugo; nu ştia nici măcar despre ce carte discutau ei

– Charlie ţinea cu un aer degajat volumul în mână – dar o supărase uşurinţa din tonul lui Charles.

Îl văzu pe Edwin Clayhanger cum tresare, surprins de această neaşteptată întrerupere. Toţi cinci îşi întoarseră capetele, şi ea îşi simţea obrajii arzându-i.

Charlie îi răspunse ceva în zeflemea şi apoi se întoarse spre Edwin Clayhanger, căutând sprijin:

— Nu crezi că o parte din opera lui e cam searbădă, Teddy?

Încurcat, Edwin Clayhanger privi cu părere de rău spre Hilda, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare; ca şi cum ar fi apelat la clemenţa ei împotriva vehemenţei dinainte; şi zise încet:

— Păi… da.

Fusese de acord cu Charlie; dar, deşi în dezacord cu Hilda, îi dovedise într-un fel misterios că nu se înşelase în seara trecută când îşi spusese: *„Îmi place”*.

Incidentul îi apăru enorm şi dramatic. Dădu să iasă, cu respiraţia tăiată de emoţie, şi apoi, amintindu-şi de misiunea ce-i fusese încredinţată, spuse peste umăr:

— Doamna Orgreave ar vrea să ştie când veniţi la cină.

III

A fost o cină zgomotoasă şi voioasă – mai mult ca de obicei, din cauza prezenţei lui Charlie, cel mai vesel membru al familiei. La fiecare capăt al mesei lungi, acoperită cu o faţă de masă albă, erau aşezaţi domnul şi doamna Orgreave; Alicia stătea lângă domnul Orgreave, care se lăsa mângâiat de ea cu nepăsarea unui tată chipeş. Pe o latură era aşezată Hilda, lângă Janet, fiind încadrată de Jimmie şi Johnnie, înalţi, băţoşi, părând hotărâţi să dovedească, printr-o purtare trufaşă şi politicoasă, că o seară întreagă petrecută în cercul familiei era o concesie

din partea lor, mai curând decât un privilegiu. Edwin Clayhanger stătea exact în faţa Hildei, cu Charlie alături; iar ochelarii lui Tom luceau lângă el.

Hilda, deşi încă stingherită, savura această scenă, fiind şi oarecum mândră că făcea parte din ea. Oamenii aceştia generoşi, minunaţi, o respectau şi o simpatizau, chiar ţineau la ea. Seara trecută, când le recitase, fusese un triumf. îi părea grozav de bine că le arătase că poate şi ea să facă ceva destul de bine; dar îi părea bine şi că obţinuse promisiunea lui Janet de a nu se discuta despre calităţile sau despre situaţia ei. La urma urmei, cu viaţa modestă pe care o ducea şi cu venitul ei de abia trei lire pe săptămână, nu era decât o biată sărăntoacă în comparaţie cu fiinţele ce trăiau în luxul acestei case, în care doar întreţinerea ei nu putea costa mai puţin de trei lire pe zi. Janet, **într-**o rochie albă somptuoasă şi scumpă, cu braţele şi gâtul strălucind de bijuterii, era o prinţesă pe lângă ea. Îşi ura rochia neagră sărăcăcioasă, şi pentru a doua oară în viaţa ei dori să aibă toalete scumpe, graţios feminine. Se simţea foarte dezavantajată, şi pentru a remedia acest dezavantaj, i**-**ar trebui nu numai rochii şi pietre preţioase, ci şi facultatea aceea instinctivă de a radia farmec, pe care însă nu o avea. Fiecare gest pe care**-**l făcea Janet era plin de o graţie seducătoare, în timp ce rarele ei gesturi erau ţepene, exprimând un fel de rigiditate masculină. De fiecare dată când modestul Edwin Clayhanger privea cu ochi trişti spre Janet, cuprinzâ**nd-**o şi pe ea în privire, Hilda se simţea pe nedrept dar inevitabil desconsiderată. Şi în cele din urmă îşi spuse: „De ce oare am pus**-**o pe Janet să**-**mi promită că nu se va vorbi despre mine? De ce să nu afle şi el amănunte despre doliul meu, şi că sunt singura fată din cele Cinci Oraşe care ştie stenografia? De ce să**-**mi fie teamă să recit din nou? Oricât de mult m**-**ar fi

chinuit nervozitatea dacă aş fi recitat, puteam dovedi că nu-s chiar o sărmană creatură, acolo! De ce mă port ca un copil?” Şi se simţi copleşită de propriul ei dispreţ.

Era ciudat să te gândeşti că Edwin Clayhanger, abia puţin mai mare decât neseriosul Charlie, era moştenitorul unei întreprinderi importante, virtual un bărbat bogat şi influent. Nu spusese oare domnul Orgreave că bătrânul domn Clayhanger putea să-i cumpere pe toţi cei ca Orgreave, numai să fi vrut? Era ciudat să te gândeşti că acest tânăr melancolic şi aparent timid, acest băiat drăguţ, va fi **într-**o bună zi capul unei familii şi va sta în capul unei mese ca aceasta! Da, aşa va fi! Totul se putea întâmpla. Şi mama acestei familii? Oare va fi ea? Imaginaţia o purta departe în viitor, în vreme ce schimba un zâmbet liniştit, tainic, cu doamna Orgreave şi încerca să se închipuie ca o altă doamnă Orgreave, cu un trecut plin, interesant în urma ei, onorată, iubită, sâcâită, adorată. Dar nu izbutea să se închipuie astfel. Cu neputinţă ca ea, cu temperamentul ei atât de aprins, nedomolit şi ciudat, să ajungă vreodată **într-**un astfel de paradis! Ar fi însemnat să se aştepte la prea mult! Şi totuşi, **într-**o zi, dacă nu cu Edwin Clayhanger, atunci cu un altul, cu cine ştie ce bărbat misterios, pe care nu l-a văzut niciodată!… Oare nu se putea întâmpla orice?… Dar atunci, la fel, ar putea **s-**o aştepte ciudate şi teribile nenorociri!… Simţea în nări mireasma pătrunzătoare, de nedescris, a vieţii.

IV

Se discuta acum despre Bradlaugh, insolentul liber-cugetător, omul care ştiuse să ajungă în centrul discuţiei în fiecare casă din Anglia. Era anul Brandiaugh, apogeul faimei sale. De zeci de ori, la Cedars House, auzise la masă numele şocant al lui Bradlaugh, rostit cu indignare, şi nimeni, niciodată, nu spusese vreun cuvânt în favoarea sa.

Opinia publică de la pensiune era absolut unanimă în a-l socoti un ticălos. În sufrageria familiei Orgreave, atitudinea faţă de el era diferită. Raţionalismul lui nu era propriu-zis apărat, dar mulţi apărau dreptul său de a sta în Camera Comunelor. Hilda se simţi tulburată, şi deveni şi mai stingherită, de parcă s-ar fi aşteptat în orice clipi să fie întrebată de oricare din cei ce discutau cu îndrăzneală: „Dar *tu* eşti cumva liber-cugetătoare?” Asculta discuţia cu un interes personal: interesul celui aflat în primejdie. În comparaţie cu discuţiile de la Cedars, discuţia aceasta era ca marea deschisă, frământată şi bătută de vânt, faţă de un canal năpădit de buruieni. Discuţia se orientă apoi spre politică, şi domnul Orgreave, adăpostindu-se după o atitudine de indiferenţă dispreţuitoare, se văzu atacat de toţi fiii săi, cu excepţia lui Jimmie, care, peste umărul stâng al Hildei, avea pretenţia să împărtăşească dispreţul patern. Nepăsarea Hildei faţă de politică era totală. Începu să se simtă mai puţin tulburată; începu să viseze. Şi-apoi auzi deodată, în mijlocul reveriei ei, numele lui Brandiaugh pronunţat iarăşi; şi Edwin Clayhanger, ca răspuns la o întrebare directă a domnului Orgreave, spunea:

— Nu crezi întotdeauna ceea ce vrei. Nu poţi să te sileşti să crezi orice. Şi nici nu văd de ce ai face-o. Nu-i niciun merit în credinţă.

Şi Tom strigă:

— Uraa!

Hilda rămase înmărmurită. Era orbită, ca de o revelaţie mistică. Se simţea jubilând, din străfundul sufletului. Acest adevăr, enunţat de Edwin Clayhanger, ea îl bănuise dintotdeauna vag; dar acum, într-o strălucire, îl simţi, îl văzu, vibră în faţa autenticităţii lui, şi se eliberă. El o mântuia de toate greutăţile şi uşura povara care o apăsa de luni de zile. „Nu-i niciun merit în

credinţă”. Era un adevăr fundamental. Era darul ce-i oferea viaţa şi pacea. Sufletul îi era tot un ţipăt, căci înţelese, aici, în clipa asta, la masa asta, că o nouă eră se deschidea în faţa ei. Niciodată nu va uita această clipă şi această scenă – când simţise că renaşte.

Doamna Orgreave îl mustra însă, cu o blândeţe melancolică:

— Niciun merit în credinţă! Ei, domnule Edwin!

Şi Hilda, sub privirea mâhnită a doamnei Orgreave încerca să-şi înăbuşe bucuria de pe faţă, ca un copil prins că greşeşte. Dar nu putu. Tom strigă din nou: „Uraa!” Numai că tonul lui îi irită acum sensibilitatea. Nu trăda emoţie; era tonul unui suporter la un meci de box. Şi Janet îşi îngădui o glumă. Iar Charlie” începu de-a dreptul să facă haz. Era oare cu putinţă ca Charlie să fie preocupat de religie? Băiatul ăsta îi plăcea foarte mult, în parte fiindcă ajunseseră să se înţeleagă amândoi încă la lecţiile de dans, şi în parte fiindcă părul lui cârlionţat şi zâmbetul candid te sileau să-l simpatizezi. Dar stima ei faţă de el avea limite. Era uluită că o familie altminteri fără cusur se putea mulţumi cu nişte glume, când glumele erau atât de evident deplasate. Le era oare teamă să fie serioşi?… Edwin Clayhanger nu râdea; roşise. Ochii ei erau aţintiţi asupra lui cu cea mai mare atenţie, studii**ndu-**l, fără să-i pese de riscul că ochii lui ar putea să-i surprindă privirea. Nu-şi mai desprindea ochii de pe chipul lui. Şi deodată, el îi surprinse privirea; iar ea, cu obrajii arzâ**ndu-**i, şi-i plecă ruşinată.

Capitolul VI

În grădină I

ÎN SEARA ACEEA, Janet nu rămase prea mult în odaia Hildei, dâ**ndu-**şi seama că prietena ei se afla **într-**una din stările ei de sumbră visare.

După plecarea ei, Hilda coborî puţin flacăra lămpii cu gaz şi apoi se duse la fereastră, o deschise larg şi, dând storul la o parte, rămase privind afară. Noaptea era întunecoasă şi caldă; câte o adiere umedă se furişa printre ulmii din grădină. Fereastra dădea în partea laterală a casei; dădea spre apus, având vedere asupra casei celei noi de-abia terminate de domnul Orgreave pentru familia Clayhanger. Silueta acestei locuinţe concepute cu generozitate se înălţa, masivă, la o depărtare de vreo cincisprezece metri, turtind parcă şirul de căsuţe de pe aleea din spatele casei de pe Lane End; hornuri felurite se profilau, parcă mai negre, pe cerul enigmatic. Dincolo de grădina familiei Clayhanger, încă necultivată, şi de zidul despărţitor destul de înalt, se vedea Trafalgar Road, marea arteră liniştită, ale cărei felinare cu gaz dominau noaptea tăcută de unde se retrăsese ultimul tramvai cu abur.

Hilda cercetă casa; ce straniu i se părea că această casă, cu puţin timp în urmă inexistentă, şi încă rece şi neînsufleţită, era sortită să devină căminul plin de viaţă al unei familii, încărcân**du-**se de istorie şi de amintiri. Formidabila magie a vieţii i se dezvăluia mereu astfel, încât nu putea privi nici măcar o căsuţă nelocuită, cu faţada de teracotă, fără o tainică emoţie; nici nepătrunsul cer de deasupra nu era mai vrăjit şi mai fermecat decât zidurile acelea de cărămidă. Când se gândi că **într-**o bună zi, melancolicul, copilărosul Edwin Clayhanger va fi stăpânul acelei case, că în casa aceea voinţa lui va fi mai puternică decât a oricui, misterul ascuns în dosul tuturor lucrurilor ţâşni, copleşi**ndu-**i gândurile. Şi deşi se «scurseseră abia două ore de când dobândise cheia unei noi vieţi, nu putu găsi răspuns când îşi puse întrebarea: „bine oare fericita t>au nefericită?”

II

De după colţul casei, de pe peluză, se auziră voci tinereşti. Câţiva dintre fraţii Orgreave îi urau noapte bună lui Edwin Clayhanger, la uşă. Hilda ştia că mai rămăseseră multă vreme la taclaân hol, după ce Clayhanger îşi luase rămas bun de la restul familiei. Se întrebă despre ce oare or fi vorbit, şi despre ce vorbesc tinerii bărbaţi, în general, când rămân numai între ei. În imaginaţie, le înzestra conversaţiile cu atracţia inexplicabilă a masculinităţii, aşa cum această masculinitate este înţeleasă de femei. Tare ar fi vrut să tragă cu urechea la o astfel de conversaţie, şi simţea că ar înfrunta cu plăcere nebănuitele perico e ale acelei discuţii, sorbi**nd-**o cu nesaţ, picătură cu picătură, chiar dacă băutura ar fi fost mortală. Iar între timp, savura măcar sunetul nedesluşit al acestor glasuri îndepărtate, bucuroasă că ascultă şi că băieţii nu bănuiesc. Tăcerea se aşternu după ce uşa de la intrare fusese trântită. Şi**-**apoi, câteva clipe mai târziu, o surprinse scârţâitul pietrişului, aproape sub fereastra ei. Speriată, lăsă storul, dar rămase uitâ**ndu-**se pe furiş, în crăpătura dintre stor şi pervazul ferestrei**. Într-**un loc, proprietăţile familiilor Orgreave şi Clayhanger erau despărţite doar prin**tr-**un gard viu destul de rar, mărunt, lung de câţiva metri. Şi prin acest gard, cineva îşi croia drum. Era Edwin Clayhanger. Cu tot întunericul nopţii, Hilda nu se îndoia că silueta nedesluşită era a lui Edwin Clayhanger, după felul caracteristic cum îşi legăna cam mult braţele lungi. Tânărul trecu gardul, se scutură uşor pe haină cu mâinile, şi porni încet prin grădină, către noua sa casă, pierzâ**ndu-**se în umbra ei deasă. Dar ea continua să audă vagi zgomote de paşi**. Într-**o stare de emoţie extremă, se întrebă ce**-**o fi făcând. Avea simţământul sa el şi cu ea stăpâneau noaptea împreună.

Se gândi: „Aş da orice să pot avea cu el o discuţie mai” apropiată şi să**-**l rog să mă lămurească ce**-**a vrut să

spună în seara asta. Trebuie s-o fac. **S-**ar putea să nu-l mai văd niciodată. În orice caz, **s-**ar putea să nu mai am alt prilej. Poate că a vrut să înţeleagă altceva. Poate că n-a vorbit serios…”. Pielea de pe obraji i se înfioră, şi un val fizic. Se emoţie păru să-i treacă prin tot trupul. Fiorul era minunat, dar o speria.]

Şopti ca pentru sine T]

Aş putea să cobor, să ies, să-l găsesc şi să-l întreb:

În clipa următoare, deschidea uşa odăii… Nu, nu se retrăseseră toţi ai casei, căci mai ardea o lumină pe coridor. Şi totuşi, va ieşi. Coborî scările, **întrebându-**se speriată: „De ce fac asta?” O altă lumină ardea în hol, şi vedea lumină, prin crăpătura uşii întredeschise, şi în sufrageria cea mică. Se opri, şovăitoare. Apoi auzi cum cineva scapără un chibrit în sufrageria cea mică, şi deschise cu îndrăzneală uşa. Tom, cu o carte în faţă, îşi aprindea pipa.

— Hei! exclamă el. Ce **s-**a întâmplat?

— Oh, nimic. Vreau doar să ies să mă plimb puţin prin grădină. Altfel n-o să pot adormi.

Vorbise cu un aer degajat.

— În ordine! consimţi el. Atât timp cât nu calci pe iarbă! Trebuie să fie udă. Am să-ţi descui uşa, vrei?

Hilda spuse că putea **s-**o descuie şi singură, şi atunci el nu mai stărui. Ospitalitatea familiei Orgreave nu era niciodată obositoare. Tom nici măcar nu se ridicase complet în picioare.

— Nu stau mult, adăugă ea în treacăt.

— Foarte bine, Hilda, zise el. Încă nu mă duc la culcare.

— Ceilalţi **s-**au culcat toţi?”

El dădu din cap. Hilda trase uşa după ea, trecu uşurel prin hol şi descuie uşa masivă de la intrare cât putu

mai încet.

Acum era afară, în puterea nopţii. Treptat, ochii i se obişnuiră cu întunericul. Merse de-a lungul faţadei, până ajunse la colţ, unde simţi adierea vântului, şi de unde se desluşea casa cealaltă şi, peste pata mai întunecată a gardului viu, cealaltă grădină. Unde era oare Edwin Clayhanger? Rătăcea prin grădina cealaltă, sau intrase în casă? apoi o lumină apăru câteva clipe la o fereastră de jos a clădirii întunecate. Va să zică, era înăuntru. Ea şovăi. Să meargă mai departe, sau să se întoarcă? Până la urmă merse înainte şi, găsind în gardul viu deschizătura pe care o făcuse Ciayhanger, se strecură prin ea. Fusta i se agăţă **într-**o crenguţă încăpăţânată. Hilda se aplecă liniştită şi pipăi cu degetele: nu se rupsese prea tare. Se afla acum în grădina familiei Ciayhanger, iar cel pe care-l căuta umbla pe undeva prin casă. „Dar dacă îl întâlnesc”, gândi ea, „ce-am să-i spun?” Nu ştia ce-o să-i spună, nici de ce se lăsase târâtă în această aventură neobişnuită. Dar conştiinţa de sine, senzaţia subtilă, tulburătoare, că fiece fibră şi fiece nerv din ea vibra de viaţă era o superbă răsplată pentru îndrăzneala ei. Ar fi vrut ca momentul acesta, de încordare şi aşteptare, să dăinuie în veci.

Se apropie de casă, cu tot trupul tremurând**u-**i. Nu voinţa o călăuzea pe pământul argilos şi povârnit, ci instinctul. Ajunse în faţa micii terase ce dădea spre grădină, şi acolo şovăi iarăşi, aşteptând parcă un semn din casă. Se uită sfioasă împrejur, de parcă i-ar fi fost teamă de hoţi, care ar fi putut să se năpustească asupră-i din umbră. Chiar deasupra zidului despărţitor, apăru lumina blândă a unei lămpi cu gaz. Atunci, pipăind cu picioarele treptele, urcă în adăpostul terasei. Aproape în aceeaşi clipă, mai apăru o lumină, de data asta la geamul uşii; se auzi zgomotul zăvorului ce se trage; lumina se stinse, şi

Hilda rămase locului tremurând, cuprinsă de spaimă.

Uşa se deschise, frecându-se de vreun gunoi sau o pietricică.

— Cine-i acolo? întrebă un glas ciudat, nesigur.

Hilda îi zărea acum silueta.

— Eu! răspunse ea, cu voce prea tare, care îi exprima spaima.

Ei da, o făcuse! – faptul era iremediabil. În odaia ei îşi declarase că va încerca să vorbească cu el, şi iată! se aflau acum faţă în faţă, pe întuneric, în taină! Era speriată, dar, în orice caz, disperat de calmă. Sărise în apă; şi acum se scufunda în marea adâncă; se despărţise definitiv de trecut.

— Oh! ajunse până la ea, slab glasul acela nesigur. Ai nevoie de mine? Are cineva nevoie de mine?

Îl auzi încuind uşa în urma lui.

Ea îi povesti, foarte concis, cum îl văzuse de la fereastră, şi cum coborâse în grădină ca să-i pună o întrebare de mare însemnătate.

— Cred că ţi se pare foarte ciudat din partea mea, adăugă ea.

— Deloc, zise el cu o lipsă de sinceritate care o întristă.

— Ba da, stărui ea, tăios. Dar eu vreau să ştiu – (ce voia oare să ştie?) – Vreau să ştiu… Erai convins când ai spus – ştii, la cină – că nu-i niciun merit în credinţă?

El vorbi şovăitor:

— Am spus eu că nu-i niciun merit în credinţă?

Ea aproape că strigă, iritată:

— Sigur că ai spus! Cum adică, poţi să afirmi un asemenea lucru, şi apoi să uiţi? Dacă-i adevărat, este unul din cele mai minunate lucruri care au fost spuse vreodată. Şi de aceea voiam să ştiu dacă erai convins, sau ai spus

doar aşa, fiindcă suna inteligent.

Se întrerupse o clipă, **întrebându-**se de ce insinua un neadevăr; căci, în realitate, nu se îndoise nicio clipă că el vorbise serios.

— Asta fac ei tot timpul în casa asta, ştii **-** fac pe inteligenţii! urmă ea pe un ton ce sună ostil când rosti „casa asta”.

— Da, se auzi glasul, eram convins. De ce?

Şi tonul era atât de simplu şi de sincer încât îi merse drept la inimă şi îi schimbă imediat starea sufletească, spre o dispoziţie religioasă, astfel încât era într-adevăr preocupată de gânduri de care, cu o clipă mai înainte, se prefăcuse doar că era preocupată; şi din nou trăi strălucirea revelaţiei. Cu toate acestea, un imbold, poate un capriciu de apărare, o făcu să pară a se îndoi de această certitudine. îi era teamă că, dacă n**-**ar adopta această tactică, **s-**ar putea topi de recunoştinţă în faţa lui.

— Serios? murmură ea.

După care, îi mulţumi destul de rece; şi discutară puţin, în general, despre preocupările pentru problemele religioase. El protestă, spunând că nu**-**l preocupaseră niciodată, reafirmâ**ndu-**şi poziţia iniţială.

— Nădăjduiesc că ai dreptate, zise ea cu glas emoţionat.

Iar în taina îşi mărturisea că era cea mai minunată, mai miraculoasă experienţă pe care o avusese vreodată.

V

Se lăsă tăcerea.

„Acum”, gândi ea, „trebuie să mă întorc în casă”; şi suspină, dar nu de mâhnire.

Tocmai când se pregătea să**-**şi ia rămas bun, silueta abia desluşită a tânărului păşi în grădină.

— Pe legea mea! exclamă Edwin Clayhanger. Cred că

a început să plouă.

O pală de vânt se răsuci în văzduh, şi Hilda simţi ploaia pe obraji. Clayhanger o sfătui să se adăpostească sub celălalt zid al terasei, unde ar fi fost mai ferită, şi ea se supuse. Tânărul reveni apoi pe terasă, rămânând însă în bătaia ploii. Ea îl chemă la adăpost. Erau atât de aproape, încât l-ar fi putut atinge pe umăr dacă şi-ar fi întins braţul.

— Oh! stau bine şi aici! zise el degajat fără să se mişte din loc.

— Nu trebuie să-ţi fie frică de mine!

Se simţea jignită că îi respinsese invitaţia de a veni mai aproape. În clipa următoare, ar fi dat orice ca să nu fi rostit aceste cuvinte. Dar era atât de încordată, **într-**o asemenea stare de surescitare, încât îi era cu neputinţă să se controleze.

Abia dându-şi seama ce spune, îl întrebă cât era ora. El scăpără un chibrit, ca să se uite la ceas. Vântul stinse imediat chibritul, dar Hilda apucă să-i vadă chipul melancolic, cu părul răvăşit pe sub pălărie. Imaginea avea ceva de viziune.

El se oferi să aducă o lampă din casă, dar brusc ea îi spuse noapte bună.

Apoi se pomeniră dându-şi mâna – nu ştia nici ea cum şi nici de ce. Nu-i venea să dea drumul mâinii lui. Se gândi: „Niciodată n-am strâns o mână atât de onestă ca asta”. În cele din urmă, îi dădu drumul. Rămaseră tăcuţi, în timp ce pe Trafalgar Road trecu un cal, tropăind. Simţea că va trebui să rămână nemişcată, până când tropăitul se va pierde în depărtare.

Cu pas semeţ, păşi afară, în ploaie. El o strigă:

— Ascultă, domnişoară Lessways!

Dar ea nu se opri. După câteva clipe, se afla iarăşi în casa din Lane End.

„— Tu eşti? se auzi glasul lui Tom din sufrageria cea mică.

— Da, răspunse ea, desluşit. Am tras zăvorul. Noapte bună.

— Noapte bună. Mulţumesc.

Urcă scara, zâmbind în sinea ei, cu picăturile de ploaie răcori**ndu-**i obrajii. Mintea îi era parcă goală de gânduri **–** nu reflecta nici la lipsa de merit a credinţei, nici la noua eră ce începea, sau la Edwin Clayhanger, sau chiar la ciudăţenia purtării ei. Dar întreaga**-**i fiinţă vibra de romantismul tainic şi frumos al vieţii.

Capitolul VII

Următoarea întâlnire I

TIMP DE CÂTEVA ZILE, oraşul Bursley deveni pentru Hilda un loc pur şi simplu periculos şi redutabil, de teama de a nu se întâlni întâmplător pe stradă cu Edwin Clayhanger. O chinuia întrebarea: „Ce**-**o fi gândit despre mine?” Nu destăinuise nimănui ceva despre aventura ei, pe care o căutase cu tot dinadinsul în grădină. Şi cu cea mai ciudată încredere plină de naivitate, îşi închipuia că şi Edwin Clayhanger va păstra o tăcere absolută. Aşa că nu avea de ce să se teamă, decât de părerea lui. Nu se condamna **–** niciodată nu făcea aşa ceva **–** ci mai curând se mira, plină de ciudă, de fapta ei, prevestind că **într-**o bună zi impulsivitatea ei îi va aduce mari necazuri. Amintirea acelei nopţi dădea o culoare de o stranie frumuseţe existenţei ei de peste zi. Cu toate că evita oraşul, de teamă să nu dea ochii cu Clayhanger, se gândea întruna: „Dar asta nu poate să continue la nesfârşit. **Într-**o zi va trebui să mă întâlnesc iar cu el”. Şi părea să aştepte acea zi.

Şi întâlnirea avu loc neobişnuit de repede. Se stabilise ca în toată ţara, să se sărbătorească în penultima zi a lui iunie centenarul şcolilor duminicale. Nici Hilda, şi

nici vreunul din copiii familiei Orgreave nu văzuse vreodată cum arată o şcoală duminicală; şi în casa din Lane End exista tendinţa de a privi cu îngăduinţă serbarea, ca pe o petrecere a proletariatului. Dar când văzură ce amploare ia această acţiune, devenind tot mai uriaşă pe măsură ce se apropia ziua, nu mai putură păstra o asemenea atitudine. Pregătirile pentru centenar umpleau ziarele şi schimbau aspectul oraşelor.

Şi iată şi dimineaţa festivă, slăvită de un soare strălucitor; la micul dejun al familiei Orgreave domnea o însufleţire sinceră. Domnul Orgreave îşi exprimă regretul că obligaţiile activităţii sale nu-i permiteau să vadă distracţia. Tom se ducea să vadă serbarea la Hanbridge. Jimmie şi Jonnie se duceau şi ei să vadă serbarea, dar nu voiau să spună unde. Slujnicele se duceau şi ele. Charlie se întorsese la Londra. Alicia ar fi vrut să se ducă şi ea să vadă serbarea, dar cum obrajii îi erau aprinşi şi avea febră, doamna Orgreave o opri acasă, şi se hotărî să rămână şi ea cu Alicia. Altminteri, chiar şi doamna Orgreave **s-**ar fi dus să vadă serbarea. Hilda şi Janet păreau să şovăie, nehotărâte dacă să se ducă sau nu, dar domnul Orgreave, subliniind că nu va mai exista, chiar şi în cele mai favorabile circumstanţe, un alt centenar al şcolilor duminicale timp de cel puţin o sută de ani, le îndemnă pe un ton sarcastic să se ducă. Adevărul era, după cum îi spuse Janet tachi**nându-**l pe când se agăţa de gâtul lui, că el ţinea să**-**şi accentueze cât mai mult cu putinţă martiriul pe altarul hărniciei. Oare nu îşi închiseseră obloanele toate magazinele şi birourile din cele Cinci Oraşe? Oare nu toţi membrii familiei lui, în afară de cei siliţi de boală, luau parte la spectacolul istoric al centenarului? Numai el îşi sacrifica plăcerea, de dragul muncii. Zâmbetele ironice şi drăgăstoase ale lui Janet preziceau că astfel va vorbi capul familiei în următoarele câteva zile.

II

Prin urmare, Hilda şi Janet coborâră împreună de-a lungul unui Trafalgar Road însorit şi împodobit cu steguleţe. Janet purta o altă rochie albă, iar Hilda, spre marea ei uşurare, abandonase negrul pentru o rochie de culoarea ardeziei, pe care i-o cususe o croitoreasă din Bleakridge. Chiar doamna Orgreave o sfătuise pe Hilda, dacă nu mai suporta, după cum spunea, să umble în negru, să renunţe la negru. Întreaga familie aprobase, în cor, hotărârea.

Riscul de a-l întâlni pe Edwin Clayhanger în acea zi de mare înghesuială era infim. Şi cu toate astea, după şase minute improbabilul se produsese. La colţul dintre Trafalgar Road şi Duck Square, Janet, atrasă de priveliştea steagurilor din depărtare, coti spre stânga pe Wedgwood Street, drept prin faţa prăvăliei Clayhanger. Teoretic, prăvăliile erau închise, dar un oblon al prăvăliei lui Clayhanger era deschis, şi acolo în „uşă stătea Edwin Clayhanger. Hilda îşi simţi trăsăturile încleştân**du-**i**-**se **într-**un fel de duşmănie îndărătnică dar nu prea sinceră, în timp ce dădeau mina. Înăuntru în prăvălie, zări în întuneric siluetele a doua femei cu înfăţişare demodată **–** fără îndoială, surorile despre care îi vorbise Janet **–** care se făcură nevăzute înaintea intrării în prăvălie a lui Janet şi Hilda.

„S-a împlinit! L-am văzut din nou!” îşi zise Hilda, în timp ce şedea pe scaun în prăvălie şi-i asculta discutând pe Janet şi Edwin Clayhanger. După cât se părea, Edwin Clayhanger urma să li se alăture, urmând să meargă tustrei să vadă istoricul spectacol.

Câteva minute mai târziu, rămaseră surprinşi văzând că apare Osmond Orgreave, vesel, legăni**ndu-**şi bastonul. Curiozitatea fusese mai tare decât hărnicia, şi Osmond

Orgreave se lăsase cucerit de interesul general.

— Oh! Tată! strigă Janet. Cât îţi mai place să amăgeşti oamenii!

„Acum câteva zile”, se gândea Hilda, „nici nu auzisem vreodată despre el. Şi prăvălia lui îmi părea atât de stranie şi de romantică. Şi acum stau aici, în prăvălie, ca o veche prietenă. Şi nimeni nu bănuieşte că el şi cu mine am avut o întâlnire secretă!” Iar prăvălia apărea importantă şi prosperă.

Domnul Orgreave, după ce se hotărâse să cedeze plăcerii, nu voia acum să mai aştepte şi, minaţi de nerăbdarea lui, părăsiră prăvălia. Janet ieşi prima, împreună cu veselul ei tată. Edwin Clayhanger aştepta respectuos să treacă Hilda. Dar tocmai când era gata să păşească afară, ea îl zări pe George Cannon venind dinspre celălalt capăt al lui Wedgwood Street, îndreptâ**ndu-**se spre Trafalgar Road, adâncit **într-**o discuţie cu un alt bărbat. Aşa că rămase în adăpostul prăvăliei, până când cei doi trecură, fiindcă nu dorea să se întâlnească cu George Cannon, cu care nu mai vorbise de la întrevederea lor de la Cedars. El îi scrisese că îi vânduse proprietăţile, şi ea îi răspunsese. Nu avea niciun motiv să**-**l ocolească. Dar nu voia să complice situaţia. Se gândi: „Dacă mă vede, o să vină să**-**mi vorbească, şi o să fiu nevoită să**-**l prezint tuturor acestor oameni, şi cine ştie ce**-**o să mai iasă!” Această întâmp are făcu să**-**i bată inima mai tare.

Când ieşiră din prăvălie, Janet, la câţiva paşi mai în faţă cu domnul Orgreave, le făcea semne.

III

*

Hilda stătea în picioare pe un butoiaş, alături de Edwin Clayhanger, pe alt butoiaş. De acolo, din partea cea mai de suş a pieţei St. Luke, cuprindeau cu privirea un

uriaş covor de chipuri, formând un fel de desen de puncte mai palide pe un fond întunecat, vărgat cu diferite culori; Aproape toţi copiii din Bursley, mii şi mii, se adunaseră în piaţă, înghesuiţi unii **într-**alţii, nelăsând nicio bucăţică de Inc între faţadele prăvăliilor din partea de răsărit a pieţei şi cele din partea de apus **–** toate cu obloanele închise. În fundul pieţei, un şir de vagoane**-**platformă erau înţesate cu prunci **–** sau aşa păreau **–** prea plăpânzi ca să meargă în procesiuni. În partea de sus a pieţei, o estradă imensă, plină de bărbaţi bărboşi, se înălţa ca o insulă din oceanul de copii. Şi din adăpostul fiecărei ferestre de la fiecare casă, oamenii priveau spre oceanul acela tălăzuit peste care fluturau steagurile sub soarele orbitor şi fierbinte.

Hilda ar fi putut să**-**şi deschidă umbrela de soare. Dar nu voia. Se gândi: „Dacă toţi copilaşii ăştia pot să reziste la soare, fără să leşine, pot şi eu!” Se simţea extrem de impresionată de mulţimea aceea imensă de copii, tot atât de neajutoraţi şi expuşi fatalităţii ca nişte oi, complet la discreţia adulţilor ce**-**i minaseră încoace. Exista în ei o tristeţe colectivă ce**-**ţi sfâşia inima; dacă ar fi meditat mai mult la situaţia lor, ar fi izbucnit în plâns. r şi când mulţimea începu să cânte din toată inima, cu ar – doare şi neînfricare, făcând să răsune piaţa, totul amplificat **într-**o măsură enormă de alămurile fanfarei, Hildei i se puse un nod în gât. Centenarul şcolilor duminicale era cu totul altfel decât se aşteptase; nu**-**şi închipuise că va simţi asemenea emoţie.

După imnul „Ţâşneşte un izvor cu sânge”, în liniştea ce se aşternu în timpul unui discurs, Edwin Clayhanger, preluând o expresie evanghelică din discurs, îi şopti:

— Mai mult sânge!

— Cum? exclamă ea, uluită de accentul lui ironic atât de deosebit de starea ei sufletească, precum şi de felul

familiar cum se aplecase spre ea, **şoptindu-**i la ureche.

— Ei bine, zise el. Priveşte! Nu mai lipseşte doar Gangele, curgând în josul pieţei!

Lucrul era neîndoielnic: pentru Edwin Clayhanger toate religiile erau la fel de păgâne! Mult prea uluită, nu izbuti decât să**-**l roage, aproape umilă, să nu ia în râs spectacolul. În clipa următoare, îi păru rău că nu-i răspunsese cu mai multă duritate. Acum, nu se mai simţea prea bine lângă el. În primul rând, se rătăcise de domnul Orgreave şi de Janet **–** şi, fireşte, era zadarnic să**-**i mai caute pe străzile înţesate din jurul pieţei St. Luke. Apoi îi spusese, pe un ton foarte ciudat: „Nădăjduiesc că n**-**ai răcit în seara aceea, pe ploaie” **–** şi asta nu-i plăcuse. Socotea că e o lipsă de tact din partea lui, aproape ca o trădare să pomenească de scena din grădină. În sfârşit, felul cum se tocmise cu omul cu butoaiele, ca să se urce amândoi pe două butoaie era, după părerea Hildei, meschin şi lipsit de autoritate; era convinsă că oricare din fraţii Orgreave ar fi rezolvat problema ca un om de lume.

Punctul culminant al serbării veni odată cu intonarea imnului „Când privesc minunata cruce”. Hilda era aproape copleşită, resimţind un efect de**-**a dreptul fizic. Cuvintele teribile, sublime păreau să se reverse asupra ei încărcate cu întreaga semnificaţie atât de deosebită a mulţimii. Profund mişcată, stăpâni**ndu-**se să nu izbucnească în lacrimi, scutură din cap.

— Ce **s-**a întâmplat? întrebă Edwin Clayhanger.

„Neghiob stângaci!” gândi ea. „N**-**ai destul bun**-**simţ *că* să mă laşi în pace?” Iar cu glas tare zise, transformâ**ndu-**şi pătimaş slăbiciunea în tărie neîmblânzită:

— Este cel mai minunat imn religios care **s-**a scris vreodată! Poţi să spui ce vrei. Merită să crezi în ceva, dacă

poţi să cânţi cuvintele astea – şi să le simţi!

El recunoscu că imnul era frumos.

— Ştii cine l-a scris? întrebă Hilda cu glas răstit. Nu ştia, şi ea rămase încântată.

— Doctorul Watts i, fireşte! zise, surâzând sarcastic. Oare ce-o fi vrut Janet să înţeleagă când a spus că el a citit aproape orice?

IV

Un incident petrecut chiar lângă butoaiele lor contribui foarte mult la agravarea ostilităţii ei. La marginea mulţimii, un bătrân care încercase să-şi croiască drum era batjocorit de o ceată de derbedei, din jurul unui cărucior cu îngheţată. Deodată, Hilda îl recunoscu pe bătrân. Numele lui era Shushions, o figură familiară pe străzile din Tumhill, cunoscut ca fiind cel mai bătrân învăţător de la şcolile duminicale din cele Cinci Oraşe. Era într-adevăr foarte bătrân, ridicol şi lipsit de demnitate în senilitatea lui; iar derbedeii îşi băteau joc fără ruşine de bietul ramolit lipsit de apărare, şi, în plus, un tânăr poliţist ţinea partea derbedeilor, împotriva bătrânului dezorientat care). e căzuse victimă.

Scoţând o exclamaţie de revoltă, Hilda îl îndemnă pe Edwin Clayhanger să se ducă şi să ia apărarea domnului Shushions. În locul lui, însă, până la urmă sări ea şi se repezi spre cărucior; îşi croia drumul, iar el o urma. Când Hilda protestă faţă de poliţai, el nu o sprijini decât foarte jenat. Poliţaiul, ignorând-o pe ea, i se adresă totuşi lui Edwin Clayhanger. Hilda era de-a dreptul furioasă: se părea că bătrânul domn Shushions avusese o invitaţie pentru estradă, dar o pierduse.

— Trebuie să ajungă, în orice caz, pe estradă! hotărî ea, cu o privire mânioasă.

Numai că Edwin Clayhanger părea incapabil de o

acţiune eroică. Şovăia. Şi poliţaiul şovăia. Din fericire, încurcătura în care se afla cel mai bătrân învăţător al şcolilor duminicale din cele Cinci Oraşe fusese observată

Isaac Watts (1674 – 1748), predicator şi poet englez, autor de versuri de inspiraţie mistică (N.T.).

de pe estradă, şi doi oficiali cu rozete la veston, se repeziră aferaţi, cu intenţia de a-l lua în grija lor. Hilda, cuprinsă de milă şi întristare, se aplecă asupra lui, plângând, şi îi aranjă haina răvăşită.

— Ne întoarcem pe butoaiele noastre? sugeră cam sfios Edwin Clayhanger, după ce domnul Shushions fusese condus spre estradă.

Dar ea nu mai avea chef să se întoarcă pe butoaie!

— Cred că e timpul să-i căutăm pe Janet şi domnul Orgreave, răspunse ea cu răceală, şi se strecurară din mulţime.

Tare mai era dezamăgită de Edwin Clayhanger, faimos tocmai pentru prezenţa lui de spirit, cu care salvase tipografia de la distrugere! Habar n-avea ce ar fi trebuit el să facă; nici nu încercă să-şi închipuie ce trebuia să facă. Dar că ar fi trebuit să facă ceva – ceva bărbătesc, hotărâtor şi grandios – de asta era sigură.

y.

Mai târziu, după tot felul de peripeţii, şi după ce îi găsiră pe domnul Orgreave şi pe Janet, se urcaseră în ultimul vagon al tramvaiului, pe care Janet se hotărâse să-l ia ca să ajungă la Bleakridge. Edwin îşi luă rămas bun. Da, Hilda era profund dezamăgită de acest tânăr. Şi totuşi, privirea lui melancolică şi onestă, la despărţire, îşi făcu efectul. Dacă îi lipsea o însuşire, avea în schimb alta. Ea încercă din răsputeri să-l dispreţuiască, dar îi venea foarte greu.

Domnul Orgreave îşi şterse fruntea, în timp ce

tramvaiul, hurducăind, îi scotea din vălmăşagul centenarului. Deşi zăpuşeală, el nu părea câtuşi de puţin obosit sau deprimat, pe câtă vreme Janet îşi lăsă capul pe spate şi închise ochii.

— Am zărit un prieten de-al tău, Hilda, azi dimineaţă, zise el amabil.

= Oh!

— Da. Pe domnul Cannon. Apropo, am uitat ieri să-ţi spun că celebrul lui ziar – *ziarul vostru* – s-a sfârşit.

— Vorbea cu un fel de blândă simpatie.

— Da! Păi, nici nu-i de mirare! Nimeni până acum n-a izbutit să înfrunte „Staffordshire Signal”!

Hilda se întristă. Când ajunseră în casa din Lane End, cu câteva clipe înaintea servitoarelor ce se grăbeau pline de zel să-i întâmpine, doamna Orgreave îi spuse că o căutase domnul Cannon şi că-i lăsase un bilet. Ea fugi cu biletul în odaia ei. Îi scria doar că dorea să stea de vorbă cu ea imediat.

CARTEA III Povara

Capitolul I

Hilda e de neînlocuit I

HILDA NU-I DĂDU niciun fel de răspuns lui George Cannon la cererea lui de a se întâlni imediat, lăsând să treacă zi după zi fără să facă nimic, şi **întrebându-**se în răstimp cum să se scuze sau să-şi explice purtarea neobişnuită, atunci când împrejurările vor aduce situaţia la un capăt. Ştia că trebuia fie să se ducă ea la Tumhill, fie să-i scrie cerând**u-**i **s-**o întâlnească în casa din Lane End. Dar nu făcu nimic; şi nici nu-i pomeni o vorbă lui Janet, în flecărelile lor din dormitor înainte de culcare. Tot ce-şi mărturisea sieşi era că nu dorea să-l vadă pe George-Cannon, fără a fi sincer convinsă că se temea să-l vadă. Între timp, Edwin Clayhanger rămânea nevăzut, deşi

mutarea familiei Clayhanger în noua locuinţă din Bleakridge adusese multă zarvă şi frământare pe Trafalgar Road.

În marţea din săptămâna următoare, primi o scrisoare de la Sarah Gailey. I-o aduse în odaie, dimineaţa devreme, Alicia Orgreave, chiar înainte să se îmbrace, şi ea o citi stând în pat. Sarah Gailey, luptându-se cu greutăţile la Cedars House, acolo în Homsey, era suferindă şi deprimată. Scria că era chinuită de dureri de cap cumplite când se trezea dimineaţa, că de multe ori avea fierbinţeală şi că se simţea sleită de puteri. „Sunt la o vârstă foarte critică pentru o femeie”, scria ea. „Nu ştiu dacă înţelegi, dar mă aflu într-un moment al vieţii greu de suportat, şi nu sunt bună de nimic”. Hilda înţelegea; se simţea măgulită, chiar mişcată, de această dovadă de încredere; avea impresia că este mai bătrână, o persoană mai importantă în lume, dintr-altă generaţie decât Alicia, care tocmai ridica storul cu ţipetele şi cu gesturile stângace ale unei fetiţe mici. Scrisoarea avea un post-scriptum: „A fost George să te vadă şi să-ţi vorbească de starea mea? Mi-a scris că are de gând să te viziteze, dar nu ştiu ce-a făcut. De fapt, tot aştept să aflu. N-am să mai insist pe lângă tine. Mi-e ruşine că te necăjesc. E atât de important pentru tine să ai o vacanţă. Îţi transmit, iarăşi, multă dragoste, S.G”. Către sfârşitul post-scriptumului şi al paginii, scrisul ei îngrijit devenea din ce în ce mai mărunt, dar ultimele rânduri mergeau paralel cu marginea de jos a hârtiei, pe când celelalte coborau uşor de la stânga spre dreapta.

«— Oh! ciripi Alicia de la fereastră. Uite că Maggie Clayhanger şi-a pus perdelele sus în salon! Oh! Ce frumoase sunt! *Oh*! – cred că m-a surprins că mă uit la ea!

— Şi Alicia se retrase brusc în odaie, roşind, căci îi

fusese descoperit păcatul curiozităţii lipsite de cuviinţă. Se trânti pe pat. – încă trei zile, zise ea. Dacă n-o mai numărăm pe cea de azi. Patru, dacă o numărăm pe cea de azi.

— Începe şcoala?

Alicia încuviinţă, cu degetul în gură.

— Nu-i îngrozitor să te duci la şcoală pe o zi ca asta? Am auzit că tu şi cu Janet vă duceţi din nou la Hiliport astăzi după-amiază, ca să jucaţi tenis. Voi aveţi timp!

— Nu, zise Hilda. Trebuie să mă duc la Tumhill în după-amiaza asta.

— Dar Janet mi-a spus că…

— Privirea îi căzu pe scrisoare.

— Cu treburi?

— Da.

Fetiţa păru impresionată, şi schimbarea ei de ton, respectul ei sincer, măguliră vanitatea Hildei.

— Să mă duc să-i spun lui Janet? Nici nu s-a îmbrăl cât încă.

— Da, te rog.

Alicia o şterse, lăsând uşa deschisă în urma ei.

Hilda se uită lung la scrisoare, ţinând-o fără vlagă în mâna stângă, peste cuvertura în dezordine. Mesager şi acuzator insuportabil de patetic, scrisoarea venea din atmosfera îmbâcsită de la Cedars House. În după-amiaza trecută Sarah Gailey, roasă de griji, o scrisese suspinând la măsuţa din odaia ei înghesuită şi neconfortabilă. Şi aşa cum se uita la cuvintele înşiruite pe kârtie, Hilda o putea vedea pe biata Sarah Gailey scriindu-le, şi scrisoarea era ca o părticică din Sarah Gailey, proiectată ca printr-o magie derutantă în căminul spaţios şi plin de râsete al familiei Orgreave, în fericirea nouă şi misterioasă ce se înfiripa în jurul Hildei. Cei din familia Orgreave, după câte

îşi dădea seama Hilda, nu aveau griji reale. Erau oameni veseli, favorizaţi atât de temperament cât şi de avere. Şi ea, Hilda – ce griji reale avea? Niciuna! Se bucura de un venit mic, dar îndestulător. Durerea pentru pierderea mamei ei se mai domolise. Chinul ei sufletesc nu o mai tulbura: în parte se rezolvase, în parte se risipise. Nici nu era neliniştită în legătură cu viitorul, în legătură cu „noua viaţă”. În loc să se repeadă cu înfocare în întâmpinarea viitorului, se mulţumea să-l aştepte. De ce să îşi facă griji? Era liberă. îi plăcea viaţa din familia Orgreave. Da, era fericită în atmosfera aceasta de pasivitate trandafirie.

Scrisoarea o tulbură, trezindu-i într-un fel sentimentul datoriei faţă de Sarah Gailey, care singură o sprijinise în lunga ei perioadă de nefericire şi deznădejde. Dacă ar fi bănuit că George Cannon venise atunci s-o vadă din cauza lui Sarah Gailey, ea n-ar fi zăbovit niciun ceas; neplăcerea de a-l întâlni pe George Cannon n-ar fi putut-o face să întârzie. Dar nu bănuise; nici nu-i trecuse prin gând.

Se ridică, luă plicul care căzuse pe covor, puse cu grijă scrisoarea înăuntru şi o aşează cu un gest drăgăstos pe măsuţa de toaletă. Prin uşa întredeschisă, auzi păşind pe coridor un bărbat desculţ, şi apoi răsună glasul plăcut al lui Osmond Orgreave, salutându-l scurt pe somnorosul de Jimmie – amândoi bărbaţi puternici şi chipeşi. Se uită în grădină, şi pe urmă şi în grădina familiei Clayhanger, scăldate amândouă în soarele dimineţii. Privi în oglindă, şi îşi văzu părul negru răvăşit şi cămaşa de noapte subţire, şi îşi spuse: „Parcă nu arăt chiar aşa de rău! Şi ce bine mă simt! Cât de mult ţin toţi la mine! Am tocmai vârsta potrivită. Sunt tânără, dar gândesc ca un om matur. Am trecut prin destule încercări, şi nu sunt prea proastă. Sunt tare – pot să rezist la orice!” îşi îndreptă umerii, cu un gest

provocator. Era mândră de felul cum îşi ducea viaţa.

Şi deodată venise scrisoarea, cu viziunea tulburătoare a bietei Sarah Gailey, singură, nefericită, lipsită de farmec, dobonta de slăbiciune, îmbătrânind – îmbătrânind f 1 se părea nespus de crud că oamenii trebuie să îmbătrânească, să ajungă neputincioşi şi singuri; i se părea monstruos. Inima i se strânse o clipă, făcând-o să simtă o durere sfâşietoare. Îşi zise: „Sarah Gailey nu are nimic de aşteptat de la viaţă, în afară de necazuri. Sarah Gailey se află la sfârşit, nu la început n

Când se dădu jos din tren în gara din Tumhill, la începutul aceleiaşi după-amiezi, nu-i mai era teamă să se întâlnească cu George Cannon; nu se gândea măcar să născocească o scuză plauzibilă, care să-i explice tăcerea după primirea scrisorii lui urgente. Se duse să-l vadă numai pentru Sarah Gailey, şi fiindcă avea impresia că-i putea fi de ajutor bietei Sarah, în care anume treabă, nici ea nu ştia. Era mândră că ori Sarah, ori George Cannon se gândise că ea putea da un ajutor, sau că i se putea cere sfatul. Avea un aer grav, ca o persoană care, simţindu-se respectată, îşi dă seama de răspunderile ce-i revin.

În Child Street, îndreptându-se spre High Street, trecu pe lângă birourile agenţilor de licitaţii Godliman. Şi-acolo, printre afişele albe lipite în vitrina largă, se afla şi afişul cu „valoros mobilier şi obiecte casnice provenite din Lessways Street nr. 15”. Şi pe afiş, pe un rând subliniat cu negru, ieşea în evidenţă anunţul: „Garnitură de dormitor masivă”. A mamei ei! A ei! Trebui să se oprească şi să citească tot anunţul, deşi îi era parcă teamă să nu fie surprinsă citindu-l. Toate articolele principale fuseseră menţionate de conştiincioşii licitatori; iar mobilierul, descris astfel, dobândea un straniu aspect important, de parcă ar fi fost nu se ştie cum mai bun, mai solid, mai

atractiv decât oricare alt mobilier din oraş – mobilierul familiei Lessways! Se uită la dată. Vânzarea avusese loc

T 17»

În seara trecută, chiar la ora când ea şedea în salonul din] Lane End, râzând în voie cu membrii familiei Orgreave! Mobilele fuseseră vândute, risipite, duse! Casa era goală! Trecutul – iremediabil închis! Gândul, bineînţeles, o impresionă, trezind amintirea mamei, şi aducân**du-**i în faţa ochilor chipul birjarului când văzuse obloanele trase la Cedars House. Dar era şi mai impresionată la gândul că afişul se afla în vitrină şi mobila fusese risipită – numai pentru că ea o dorise. Spusese: „Te rog, vinde toată mobila, şi nu mă consulta în privinţa vânzării. Nu vreau să ştiu. Prefer să nu ştiu. Fă-o şi gata”. Şi lucrul se făcuse! Cât de misterios şi de romantic! Alte tinere fete n-ar fi vândut mobila, n-ar fi îndrăznit **s-**o vândă, ar fi acceptat mobilele şi casa ca o povară solemnă, şi ar fi continuat să trăiască printre relicvele trecutului, supu**nându-**se tradiţiei. Dar ea îndrăznise! Asta voise – şi mobilierul masiv dispăruse! Iar ea era liberă şi independentă şi dornică de aventură!

Continuă să meargă mai departe. În colţul lui Child Street cu High Street, clădirea noii primării se înălţa spre cer. Zidurile se şi ridicaseră mai sus decât cea mai înaltă casă din vecinătate. Muncitorii se căţărau pe schele, prin praf de moloz, iar o încărcătură de cărămizi roşii tremura răsuci**ndu-**se în sus, agăţată de o frânghie subţire ce atârna din albastrul cerului. Viziuni ale Londrei îi modificaseră vechile aprecieri asupra oraşului natal, şi totuşi, noua clădire a primăriei i se părea foarte mare şi impunătoare.

La oarecare depărtare îl zări pe nesuferitul de Arthur Dayson, şi traversă grăbită spre piaţă, privind ţintă la

etajul de deasupra magazinului de fierărie, ca Arthur Dayson să nu-i poată prinde privirea. Nu mai exista nicio firmă cu „Five Towns Chronicle” în ferestrele goale de la etajul al doilea. Lucrul nu o miră; rămase însă uimită că nu mai văzu inscripţia „Karkeek” pe obloane la ferestrele de la etajul întâi, tot atât de goale ca cele de la al doilea. Ajungând la intrare, observă cu şi mai multă mirare că plăcuţa de alamă cu numele „Karkeek” fusese luată. Urcă şirul lung de trepte, cuprinsă de teamă.

ni

— E cineva aici? întrebă ea, timid.

Se afla în biroul funcţionarilor, care era gol; dar se auzea mişcare în cealaltă odaie. Era ca şi cum locatarii se mutau atunci din casă.

Deodată, George Cannon apăru în cadrul uşii, cu chipul încruntat.

— Bună ziua, domnule Cannon!

— Bună ziua, domnişoară Lessways.

Vorbea cu o politeţe rece, şi părea obosit.

După o scurtă şovăire, se apropie totuşi de ea şi îşi strânseră mâinile. Hilda se simţea nervoasă. I se părea de neiertat că nu răspunsese la scrisoarea lui. Gândi: „Dacă e supărat din pricina asta, va trebui să-l împac. De fapt, nu pot să-l condamn. Probabil că mă socoteşte cam sucită”.

— Mă întrebam ce s-a întâmplat cu dumneata, zise el vorbind foarte politicos, dar în niciun caz cordial.

— Ştii, în fiecare zi am tot aşteptat să vii din nou, sau să-mi trimiţi vreun bilet… Şi m-am luat cu una, cu alta…

— Probabil că ai fost foarte ocupată, zise el ca să umple tăcerea.

Hilda simţi ceva ciudat în tonul lui. Îşi închipui prosteşte că el se referea la timpul petrecut de ea cu Edwin Clayhanger, atunci, la serbarea centenarului. Se

gândi că poate o văzuse împreună cu Edwin Clayhanger.

— Am primit azi dimineaţă o scrisoare de la domnişoara Gailey. Şi se pare că despre ea doreai să-mi…

— Da.

— De-aş fi ştiut! Dacă aş fi bănuit măcar, aş fi venit imediat.

— Vorbea pe un ton foarte grav, şi apoi adăugă zâmbind, ca şi cum s-ar fi rugat să fie înţeleasă cum se cuvine: – Credeam că era vorba doar de treburile *mele*, despre vânzări sau aşa ceva. Şi fiindcă te rugasem să faci lucrurile astea cum credeai că-i mai bine, nu mi-am mai bătut capul…

El râse, iertând-o sau renunţând să mai discute.

— Vrei să vii până aici? o pofti pe un alt ton, de astă dată prietenos. E cam dezordine".

— Şi eşti singur, zise ea, urmându-l în biroul lui.

— Sowter a ieşit, o lămuri laconic, lăsând-o să treacă mai întâi.

Şi nu spuse niciun cuvânt despre băiatul de birou sau despre domnul Karkeek. Hilda era acum convinsă că se întâmplase ceva neobişnuit.

— Va să zică ai primit veşti de la Sarah, începu el, după ce se aşezară amândoi în biroul lui.

Se mai vedeau încă o mulţime de hârtii, deşi mai puţine decât altă dată, pe biroul imens; biblioteca era însă goală, şi câteva poliţe alunecaseră, stând strâmb; în faţă, rafturile erau de un galben palid, pe când mai în fund o fâşie întunecată de praf trăda lăţimea diferită a volumelor dispărute. Biblioteca goală dădea un aer dezolant întregii încăperi.

— Sarah nu se simte bine.

— Sau îşi închipuie că nu se simte bine.

— Oh, nu! protestă Hilda cu căldură. Nu-i doar

închipuire. Cu adevărat nu se simte bine.

— Crezi?

— Nu cred – ştiu!

Hilda vorbea cu orgoliul, dar cu reţinerea, pe care o îngăduie numai siguranţa absolută. Ea zdrobi, mai curând decât înlătură, insinuarea pe care o strecurase George Cannon, plină de nejustificată superioritate masculină. Cum putea el să ştie – cum putea orice bărbat să ştie? Niciodată nu se simţise atât de sigură de ea, atât de maturizată şi plină de experienţă ca acum!

— Dar nu-i nimic serios? sugeră el cu deferenţă.

— Nu… nu ceva într-adevăr serios, recunoscu Hilda imparţial, dar cu un aer misterios.

— Şi totuşi, vrea să renunţe complet la pensiune – asta-i!

După această lovitură dramatică, George Cannon zâmbi, zeflemitor parcă. Şi Hilda se linişti în privinţa lui. Îşi spuse: „O fi oare ruinat? Şi dacă nu-i ruinat, atunci ce înseamnă toate schimbările misterioase de aici?” îşi aminti de aluziile mamei ei, şi de propriile-i temeri de mai târziu, în legătură cu situaţia lui şubredă; şi îi cercetă faţa istovităvlăguită, căutând un semn suspect. Dar zâmbetul încrezător şi ferm nu era zâmbetul unui om ruinat;

şi privirea lui scânteietoare părea să indice o reuşită categorică.

— Vrea să renunţe? exclamă Hilda.

El încuviinţă, dând din cap.

— Dar de ce? Aveam impresia că se descurca destul de bine.

— Se descurcă şi acum.

— Atunci de ce?

— Ah!

— George Cannon îşi înălţă capul, **într-**un gest

exprimând mister.

— Tocmai asta voiam să te întreb. Nu ţi-a spus ceva?

— Că ar vrea să renunţe? Nu!… De asta voiai să mă vezi?

El dădu din cap.

— Mi-a scris la câteva zile după ce-ai plecat, şi mi-a sugerat să te caut şi să te întreb ce părere ai.

— Dar de ce pe mine?

— Fiindcă se pare că Sarah are o încredere oarbă în părerea dumitale.

Hilda se gândi: „Ce ciudat! N-a făcut altceva decât să mă îngrijească şi să mă cocoloşească, iar eu n-am ajutat-o în niciun fel; şi totuşi, are nevoie de mine!” Şi asta o măgulea şi îi făcea plăcere, simţind încântată cum îi creşte respectul de sine.

— Dar dacă totuşi renunţă? zise Hilda cu glas tare. Ce-o să facă?

— Exact! zise George Cannon; şi adăugă, pe un ton confidenţial, îndatoritor: Aş vrea să-i scrii şi să încerci s-o convingi. Nu trebuie să renunţe. Cu ajutorul ei – şi ştii că e pur şi simplu neîntrecută când e vorba de organizare – cu ajutorul ei cred că voi fi în stare să realizez ceva ce va uimi lumea. Numai că nu trebuie să mă lase baltă. Şi nu trebuie să aibă toane când e vorba de chiriaşi. Am avut, de altfel, câteva greutăţi în sensul ăsta. De fapt, a trebuit să fiu cam dur. Ştii de incidentul cu soţii Boutwood, de pildă! Ei bine, am potolit lucrurile… Nu-i nicio problemă, absolut deloc – dacă îşi ţine firea. Dacă îşi ţine firea, pensiunea e o mină de aur – ai să vezi! Numai că – Sarah are nevoie să fie puţin îndrumată. Dacă i-ai scrie…

— N-am să-i scriu, zise Hilda-Am să mă duc s-o văd – imediat. M-aş fi dus în orice caz, după scrisoarea ei de azi dimineaţă, în care îmi spune cât de rău se simte. Are

nevoie de cineva care să-i ţină tovărăşie. A fost atât de bună cu mine, încât nu pot s-o las la ananghie. Nu cred că mai pot pleca astăzi, dar am să iau mâine trenul, iar diseară am să-i scriu câteva rânduri.

— E foarte drăguţ din partea dumitale, zise George Cannon.

Era limpede că se simţea uşurat.

— Ba, deloc! protestă Hilda, extrem de mulţumită şi fericită.

— Adevărul este, urmă el, că nimeni în afară de dumneata nu poate s-o facă. Mama dumitale a fost singura prietenă pe care a avut-o vreodată. Şi acum e prima dată când rămâne singură, înţelegi? Sunt încredinţat că o să salvezi situaţia.

Se bizuia sincer pe ajutorul ei, recunoscând că el singur nu putea face nimic. Amândoi, şi George Cannon şi Sarah Gailey, se întorseseră instinctiv către ea într-un moment de criză. Nimeni nu putea face ceea ce putea ea. Ea, prin forţa personalităţii, putea salva situaţia. Nu mai era o fetiţă, ci o persoană matură, care putea influenţa desfăşurarea lucrurilor. Timiditatea ei de pe vremuri în faţa lui George Cannon dispăruse complet; nu mai avea îndoieli, nici presentimente, nici momente de slăbiciune. De fapt, într-o privinţă se simţea chiar superioară lui, căci încrederea lui în talentele gospodăreşti ale bietei Sarah Gailey, convingerea lui că aceste talente erau unice şi de neînlocuit, o izbi ca o dovadă de naivitate, ca un nou exemplu al absurdei mândrii de familie, pe care ea şi cu mama ei o observaseră adesea în cele Cinci Oraşe. Nu era prea încântată la gândul de a renunţa atâta de brusc la bucuriile casei din Lane End şi la apropierea de Edwin Clayhanger; nu era prea încântată la gândul de a amâna făurirea unor planuri pentru propria ei viaţă; nu era prea

încântată la gândul văicărelilor jalnice cu care o va întâmpina Sarah Gailey. Era deasupra acestei încântări. Era deasupra chiar şi a fiorului de acută şi intensă vitalitate care pe vremuri înnobilase necazurile şi mizeria. O copleşise cel mai minunat sentiment de auto justificare triumfătoare. Avea conştiinţa deplină a puterii sale. Era de neînlocuit.

Încăperea aproape goală, dezolantă, şi misterul situaţiei personale a lui George Cannon, dădeau **într-**un fel şi mai multă acuitate acestui sentiment.

Vorbiră despre lucruri indiferente: proprietăţile ei, familia Orgreâve, chiar şi despre ziarul ce**-**şi dăduse duhul, subiect care**-**l făcu pe George Cannon să ridice din umeri. Apoi conversaţia lâncezi.

— O să plec mâine cu trenul de patru, vorbi Hilda, ridicâ**ndu-**se şi încheind astfel întrevederea.

— **S-**ar putea să plec şi eu cu acelaşi tren, zise George Cannon.

Tresărind, ea îl întrebă:

— Oh! mergi şi. dumneata la Homsey?

— Nu! Nu la Homsey. Am alte treburi.

Capitolul II

Sarah primeşte ajutor I

ÎN DUP**Ă-**AMIAZA următoare, Hilda călători singură cu trenul local de la Bleakridge la Knype, nod de cale ferată unde toţi călătorii pentru Londra, Birmingham şi Manchester trebuiau să coboare ca să ia expresurile rapide, nevoite să oprească acolo, şi numai acolo, în zborul lor razant prin district. Un obicei al ospitalităţii celor Cinci Oraşe cerea ca cel ce pleca să fie petrecut până la Knype şi urcat cu toate onorurile în marele tren… Dar de data asta Hilda dorise altfel. „Aş *prefera* ca nimeni să nu mă conducă până la Knype”, îi spusese ea, pe un ton special,

lui Janet. Era de ajuns. Toţi se miraseră; dar fusese de ajuns. Membrii familiei Orgreave ştiau cât de ciudată şi de misterioasă era Hilda. Şi astfel îşi luară rămas bun nu la Knype, ci în micuţa gară mărginaşă din Bleakridge, cu peisajul vălurit în spate, eu coşuri de fabrici în faţă, şi cu grămezi de zgură şi pietre de jur-împrejur. Hilda îi spusese lui Janet: „S-ar putea să mă întâlnesc cu domnul Cannon la Knype. Probabil că merge şi el la Londra”. Şi, discretă, înţelegătoare, Janeţ nici măcar nu pomenise de acest amănunt în faţa familiei.

George Cannon, **într-**un costum uşor de vară şi cu o pălărie de pai, se şi afla pe peronul din Knype. Hildei îi fusese teamă că la Bleakridge o va căuta de la fereastra trenului local care venea din Tumhill; nu dorise să-l întâlnească în prezenţa vreunui membru al familiei Orgreave. Dar probabil că el venise cu un tren anterior la Knype, sau rămăsese aşezat pe banchetă. Ţinând un sac de voiaj şi un baston **într-**o mână, stătea de vorbă cu un alt bărbat cam de aceeaşi vârstă şi statură ca el. Conversaţia părea însufleţită, cel puţin în ceea ce-l privea pe George Cannon. Hilda trecu chiar pe lângă el, croi**ndu-**şi drum prin înghesuiala de pe peron. O văzu, se răsuci şi îşi ridică pălăria, dar **într-**un fel neglijent, preocupat de altceva; şi imediat îşi reluă discuţia cu tovarăşul său, pe care Hilda îl recunoscu: era „tânărul Lawton”, fiul şi succesorul „bătrânului Lawton”, cel mai renumit avocat din cele Cinci Oraşe. Tânărul Lawton avea un birou-filială în Tumhill, şi locuia **într-**o casă impozantă, la jumătatea drumului dintre Tumhill şi Bursley, unde, în dosul primăriei, se afla istoricul birou principal al firmei.

Expresul intră cu vuiet mare în gară, şi Hilda, după ce se urcă **într-**un compartiment de clasa a doua, se aplecă pe geam ca să-i plătească hamalului. George

Cannon şi tânărul Lawton mai discutau încă, părând să nu le pese de tren. Faţa îngustă a tânărului Lawton avea obişnuitul său surâs vag, rece; îşi ţinqa mâinile nemişcate, **într-**un calm exasperant şi îndărătnic; Hilda simţi că**-**l detestă, doar după înfăţişare. George Cannon, însă, părea vădit surescitat. Era aprins la faţă; gesticula cu mâna liberă **–** chiar şi sacul de voiaj se legăna încoace şi încolo; îşi puncta frazele cu mişcări bruşte, mânioase din cap, insistând şi protestând şi iar insistând, în timp ce celălalt, spunând mult mai puţine vorbe, îşi menţinea odiosul şi stupidul rânjet de dispreţ.

Preocupat şi înfierbântat cum era, va lăsa oare trenul să plece? Hildei îi era cu adevărat teamă că aşa va face. Ultimele cufere fură urcate în vagonul din faţă; şeful gării, cu pălăria lui înaltă, făcu un semn scurt conductorului, care îşi flutura steagul şi fluieră; un hamal trânti uşa compartimentului Hildei, neţinând seama de gesturile ei; locomotiva şuieră. Şi, în acel moment, George Cannon, părând să**-**l blesteme pentru ultima dată pe tânărul Lawton, se repezi spre tren şi, zărind chipul Hildei, sări la uşa pe care ea se străduia **s-**o deschidă.

— Mi**-**era teamă că o să rămâi jos, zise ea, în timp ce el îşi lăsa sacul de voiaj pe banchetă, iar şeful gării, contrariat, închise el însuşi uşa.

— Nici vorbă! exclamă Cannon, încruntat.

Simţiră acum clar cum trenul luneca lin, irezistibil, iar în compartiment se aşternu deodată o linişte încărcată de stingherealâ. Hilda simţi că toţi muşchii îi erau încordaţi.

În compartiment se mai afla o pereche, oameni între două vârste.

— Ce localitate e asta? întrebă femeia.

— Pare a fi Tamworth, zise bărbatul, cam somnoros.

— Knype, domnule! îl corectă George Cannon, destul de dur.

Era atât de întărâtat, încât uitase chiar şi să dea mina cu Hilda. Fără să facă vreun efort de a purta conversaţie şi fără să întrebe măcar cum se simţea Hilda sau ce făcea, el se tot agita pe locul său, şi din când în când deschidea ori închidea sacul de voiaj. Treptat, roşeaţa se şterse de pe chipul său congestionat.

La Lichfield, ceilalţi doi pasageri se consultară cu un hamal şi coborâră în grabă.

n

— Am scăpat acum de fum, spuse Hilda, când trenul se puse din nou în mişcare.

De fapt, ieşiseră de mai bine de jumătate de oră din regiunea cu fum a celor Cinci Oraşe; dar Hilda vorbise **într-**o doară, timidă şi nervoasă, numai de dragul de a spune ceva. Şi chiar părea să se scuze, ca şi cum, prin cine ştie ce observaţie inoportună, ea fusese aceea care îl supărase pe George Cannon.

— Da, slavă Domnului! exclamă el, pornit, suflând cu plăcere pe jăraticul indignării sale. Şi o să am grijă să nu mă mai întorc niciodată **-** vreau să spun, ca să trăiesc acolo.

— Serios? murmură ea, cuprinsă de o mare uimire.

Scoţând o ţigară de foi şi o cutie de chibrituri, ei întrebă **într-**o doară:

— Îmi permiţi? **-** acceptând permisiunea ei ca pe ceva de la sine înţeles.

— Ai auzit de mica mea poveste? o mai întrebă după ce îşi aprinse ţigara de foi, aruncâ**ndu-**i apoi o privire cercetătoare.

Îl 88

— Nu.

— Vrei să spui că nimeni din familia Orgreave nu **ţi-**a spus nimic în ultimele zile?

Şi zicând asta, se aplecă în faţă, căci stăteau în colţuri diferite.

— Nu, repetă ea cu glasul ferm.

Şi totuşi, parcă îşi amintea de o privire cu subînţeles a lui Tom către tatăl său, cu o zi înainte, când fusese pomenit numele lui George Cannon.

— Ei bine, zise el. Mă uimeşti, pur şi simplu!

— Dar… şi se opri, copleşită de temeri.

— N**-**ai auzit niciun zvon despre mine **-** niciodată? stărui el, pe un ton ameninţător parcă.

Hilda clătină din cap.

— N**-**ai auzit niciodată că, de fapt, nu sunt avocat?

— Oh! ştii… Cred că mama mi**-**a spus odată ceva…”

— Bănuiam eu.

— Dar eu nu prea înţeleg lucrurile astea, zise ea cu simplitate. Are vreo importanţă? Este…

— Niciuna! replică el, calm şi convingător. Numai că **s-**a terminat cu mine! **S-**a terminat! Tot ai să auzi **într-**o zi, aşa că… să**-**ţi spun? Vrei să**-**ţi spun?

Zâmbi copilăreşte şi se rezemă de spătar.

— Da, încuviinţă ea.

Atitudinea lui era acum extrem de apropiată, amintind de vechile lor relaţii pe vremea când el era patron şi ea slujbaşă. Amândurora li se părea firesc la el să nu**-**şi ascundă sub masca politeţii sentimentele, ori să**-**şi disimuleze starea sufletească.

— Ei bine, trebuie să**-**ţi spun că mă pricep la avocatură tot atât de mult ca oricare dintre ei, dar n**-**am fost admis niciodată, aşa că…

— Se opri, dând**u-**şi seama că ea nu înţelegea sensul cuvântului „admis”.

— Dacă vrei să practici avocatura, trebuie să dai nişte examene, şi eu n-am dat aceste examene. Costă mult, toate astea! Şi n-am avut de unde, când eram tânăr. Nu că examenele ar fi prea grele – poţi să-ţi dai seama după tipii care le trec. Lawton, de pildă. Dar după o anumită vârstă, examenele sunt o pacoste. În orice caz, aş putea să fac orice altceva. Puteam să am azi ce situaţie aş fi vrut, în conducerea oricărei instituţii în cele Cinci Oraşe, dacă aş fi vrut. Numai că n-am vrut! Ţineam să fiu indfependent, Pot să am clienţi la fel de uşor ca oricare dintre ei. Ba chiar mai uşor! Aşa că l-am găsit pe Karkeek – excelentul domn Karkeek! încă unul dintre străluciţii care au putut să-şi dea examenele! Oh! A trecut toate examenele! Şi-a pierdut cinci ani din viaţă şi a cheltuit nu ştiu câte sute de lire ca să-şi dea examenele, şi cu toate astea nu era în stare să câştige mai mult de două lire pe săptămână. Sute de avocaţi cu diplomă în toată ţara nu câştigă mai mult. Şi nici nu merită să câştige mai mult. Dar eu îi dădeam posibilitatea să câştige mai mult, mult mai mult. Numai ca să-i folosesc numele pe uşă şi pe obloane. Înţelegi? în teorie, eram angajatul lui, dar în realitate el era angajatul meu. Totul era foarte limpede. El a înţeles – fără îndoială c-a înţeles, pe cinstea mea!

— George Canonn râse scurt.

— Toată lumea a înţeles. În scurt timp mi-am format o clientelă. Nu *el* a format-o. N-ar fi putut avea o clientelă nici **într-**o mie de ani. Eram al doilea în Tumhill în ce priveşte clientela, şi în curând aş fi fost primul – dacă nu mi **s-**ar fi dat la cap.

— Da? făcu Hilda!

Era măgulită de încrederea pe care i-o arăta povesti**ndu-**i toate acestea.

— Ei bine, Karkeek a făcut rost de nişte bani, şi pur şi

simplu a părăsit biroul! Pur şi simplu, l-a părăsit! Nu mi-a dat răgaz nici să respir. Şi când te gândeşti că l-am tratat totdeauna cum se cuvine. Dar era invidios pe mine.

— Ce ruşine!

Dispreţul Hildei îl turti pe domnul Karkeek. Nimic nu-i era mai nesuferit decât lipsa de loialitate.

— Da. Bineînţeles că nu l-am putut împiedica. Nu exista nicio înţelegere formală între noi. Nici nu se putea, **într-**un caz ca al nostru! Aşa că m-a dat gata. A încasat salariul pe care i-l dădeam cât timp i-a convenit Apoi a dat de bani, şi pe-aici ţi-e drumul. Invidie! Toţi erau invidioşi **–** întotdeauna au fost. Mă descurcam prea bine. Aşa încât **într-**o clipă **s-**au năpustit cu toţii asupra mea. M-au văzut la ananghie, şi **s-**au repezit să mă distrugă. Întrunire specială a comitetului Asociaţiei Juridice din North Staffordshire **–** mă rog! Zvonuri că mă vor urmări în justiţie **–** sigur că da! Şi câte şi mai câte!… Totul pentru că nu mi-am bătut capul să dau blestematele lor de examene… Păi, aş putea să le dau bătând din palme, dacă n-aş avea altceva mai bun de făcut. Dar am. La început, m-am gândit să mă retrag cinci ani şi să dau examenele, ca apoi să mă întorc şi să-i fac praf. Şi zău că i-aş fi făcut praf pe toţi! Dar pe urmă mi-am zis: „Nu. Nu merită”.

Hilda se încruntă.

— Cine nu merită?

— Cum cine? Cele Cinci Oraşe nu merită! Pot găsi ceva mai bun decât avocatura, şi pot găsi ceva mai bun decât cele Cinci Oraşe!… Şi vine tânărul Lawton, şi are neruşinarea să-mi ţină predici pe peronul din Knype, şi să-mi declare că bine fac că plec! El e preşedintele Asociaţiei Juridice de aici, înţelegi! Grozav preşedinte! Nici măcar n-a fost în stare să păstreze clientela tatălui său! Un dobitoc! Ei, şi i-am şi spus-o, şi încă pe faţă! E la fel ca toţi ceilalţi.

N-au pic de minte în districtul ăsta. Şi sunt atât de mărginiţi – mărginiţi nu-i cuvântul poti-ivit! Grei de cap, mai bine zis. Proşti! Josnici!… Josnici!… Ce le pasă lor? Le-am respectat toate regulile. Aveam un avocat adevărat în birou, şi în curând ar mai fi fost unul, dacă-mi dădeau răgaz. Nu-i treaba lor cum se împărţeau banii între mine şi avocatul cu diplomă. Dar erau invidioşi cu toţii – asta e! Niciunul nu înţelege ce-i aia spirit întreprinzător. Ba chiar îl detestă. Nimic nu se mişcă în cele Cinci Oraşe. Şi nici măcar nu au maniere – cred că asta-i partea cea mai proastă. Uită-te la manierele lui Lawton! Un ţopârlan! încă nu s-au civilizat – ăsta-i defectul lor! Şi taică-meu o spunea. Barbari, obişnuia el să spună. „Ce *sont des barbares*!”… Copiii dădeau cu pietre în el, fiindcă avea cravată. Iar oamenii mari dau cu pietroaie în tot ce nu le place. Asta îşi închipuie că înseamnă să fii deştept.

Hilda era acum speriată de dispoziţia lui furtunoasă. Dar nu-i displăcea că era speriată, aşa cum nu i-ar fi displăcut să înfrunte o furtună primejdioasă. îi plăcea să se ştie acolo, fragilă şi neajutorată, în intimitatea compartimeniului. Era încântată că el nu se scuza pentru lipsa lui de reţinere, şi nici că nu încerca prosteşte să pretindă că o plictiseşte.

— E într-adevăr o ruşine! murmură ea, şi în ochi i se citea cât se simţea de măgulită.

El oftă şi apoi izbucni în râs.

— De câte ori nu l-am auzit pe tata spunând: „Ce *sont des barbares*!” Peels l-a adus în cele Cinci Oraşe numai pentru că n-au găsit aici pe nimeni destul de civilizat, ca să facă munca pe care o făcea el… îmi pot închipui ce trebuie să fi simţit bietul tata prima dată când a venit aici!… Doamne!… Ce mediu!… îţi spun, abia în ultimul timp mi-am dat seama cât de mult urăsc provincia!

Micul spaţiu închis în care se aflau gonea lin, fără oprire, de-a curmezişul câmpiei însorite din centrul Angliei, trecând pe lângă canale şi lacuri, case şi biserici – tăcute şi nepăsătoare, încremenite în stupiditatea aceea englezească pe care el o critica. Şi Hilda văzu dintr-odată în George Cannon tot ce era franţuzesc în el. îl văzu **într-**o lumină nouă, ca o fiinţă oarecum exotică, şi de-a dreptul miraculoasă. Se gândi: „Când l-am întâlnit prima dată, mi-am spus că este un om extraordinar. Şi am avut dreptate. Am avut mai multă dreptate decât mi-aş fi închipuit. Nimeni de aici habar nu are ce fel de om e. Sunt prea mărginiţi, după cum spune el”.

Îi împărtăşea acum dispreţul faţă de viaţa provincială. Trebuia să i-l împărtăşească. Cele Cinci Oraşe îi apărură ca o pată de fum pe orizontul îndepărtat – un loc neînsemnat, primitiv, ridicol în suficienţa lui greoaie. Chiar şi membrii familiei Orgreave erau contaminaţi de acest odios provincialism englezesc.

El zâmbi ca pentru sine şi apoi zise, foarte liniştit:

— Tot ce ţi-am povestit nu are nici cea mai mică importanţă, să ştii. De fapt, sunt chiar bucuros. Nu mi-a fost niciodată greu să câştig bani, şi după ce voi lichida totul, n-am să rămân chiar fără un ban. Şi nu voi avea nicio scuză dacă n-am să mă lansez **într-**o nouă direcţie.

Ea îl încuraja cu sfială să continue.

— Oh, da! urmă el. Avocatura nu e singurul lucru pe care-l pot face – câtuşi de puţin. Şi-apoi, m-am cam săturat de ea. Ştii care va fi afacerea cea mai mare în viitor, vreau să spun ceva în stil grandios, cu adevărat grandios 9

Şi el zâmbi, calm şi încrezător.

La rândul ei, zâmbi, mărturisi**ndu-**şi ignoranţa cu o clătinare a capului.

— Ei bine, am să-ţi spun. Hotelurile!

— Hotelurile? repetă ea, nedumerită.

— Hotelurile! în curând, hotelurile vor aduce mai mulţi bani decât orice altă întreprindere din lume. Ar trebui să vezi hotelurile care se construiesc în Londra! Ai rămâne uimită, nu altceva! Da, hotelurile! Nu există nici douăzeci de inşi în Anglia care să ştie ce înseamnă un hotel! Dar eu ştiu!

— Se opri, şi apoi adăugă dus pe gânduri, pe un ton caraghios de naiv: – Curios cum lucrurile astea îţi vin în minte, aşa, câte un crâmpei! Dacă n-ar fi fost întâmplarea cu Sarah, şi apoi pensiunea aia…

Îşi făcea vânt cu pălăria de pai. Cu un gest neaşteptat, aruncă brusc pălăria în plasa de bagaje de deasupra capului.

— Ce zici de asta?

„Ce copil e, la urma urmei!” îşi spuse Hilda plină de înţelegere, întrebând u-se de ce oare, după ce aflase atâtea noutăţi surprinzătoare, se simţea totuşi veselă şi bine dispusă.

— Ce pacheţel caraghios ai acolo sus! remarcă el într-o doară, cercetând plasa de bagaje din partea cealaltă.

Pacheţelul conţinea ceea ce în concepţia generoasă a doamnei Orgreave însemna gustarea care trebuia luată în tren, în loc de ceai. Aşa că o ajută să-şi mănânce gustarea.

Când trenul se apropie de Londra, George Cannon redeveni iarăşi bărbatul de dinainte. Şi era un bărbat cum nu se poate mai impecabil când o conduse de la Euston la King’s Cross şi o instală într-un tren din capătul peronului peste care amurgul de vară se şi aşternuse.

III

În seara aceea, la o oră târzie, Hilda şedea cu Sarah Gailey în micuţul dormitor al acesteia de la Cedars. Odaia

era luminată cu o lampă, pentru că cel ce construise casa nu putea suferi risipa şi socotise de cuviinţă să nu instaleze conductele de gaz aerian mai sus de „primul etaj. Un pat mare, destul de uzat, umplea jumătate din odaie. Pe măsuţa de toaletă, cam şubredă şi ea, zăceau lângă lampă note de plată şi diferite acte. În dosul uşii erau atârnate nişte haine, iar o perdeluţă de muselină flutura uşurel în adierea caldă ce intra pe ferestruica deschisă. Mai erau şi două scăunele de răchită, lăcuite, pe care şedeau cele două femei, una lângă alta, stânjenite amândouă de aerul înăbuşitor din singura cameră pe care o putea folosi pentru sine stăpâna casei. Odăiţa aceasta era căminul bietei Sarah Gailey; privilegiul de a o folosi constituia noapte de noapte răsplata supremă pentru truda ei. Dacă George Cannon obţinuse pensiunea Cedars ca să-i ofere o ocupaţie surorii lui, această odaie şi satisfacţiile pe care i le dădea ei constituiau singura justificare a întregii case.

Privind la lumina lămpii capul plecat, uşor încărunţit al stăpânei pensiunii, faţa, aflată oarecum în umbră – ridată, plângăreaţă, irascibilă, şi mâinile ei noduroase, încleştate, Hilda sesiză contrastul dintre scena de aici şi viaţa plină de prospeţime, de orizonturi largi, de voioşie şi vigoare din casa Orgreave. Şi îşi spuse, cu un sens renăscut al ciudăţeniei pline de mister a vieţii: „Aseară eram acolo, departe – atâtea zeci de mile de câmpii şi oraşe mă despart de locurile acelea – şi în seara asta sunt aici. Acolo mă mulţumeam să trândăvesc. Iar aici, eu sunt cea puternică. Sunt de neînlocuit. Sunt singura fiinţă pe care Sarah se poate bizui. Fără mine, totul s-ar prăbuşi”. Şi gândul îi fugi la proiectele măreţe, destul de enigmatice, ale lui George Cannon privitoare la marile hoteluri. Trecând pe lângă impozantul edificiu al gării St. Pancras, în drum de la Euston spre King’s Cross, George Cannon îşi

fluturase mâna, spunând: „Uită-te la ea! Uită-te la ea! Ceva cam în genul ăsta o să am ca să mă joc! Şi o să am!” Da, turnurile semeţe ale gării St. Pancras nu-l intimidaseră. Abia venit din**tr-**un orăşel prăpădit ca Tumhill, doborât de înfrângeri, iată-l că se ridica imediat râvnind să ajungă la înălţimea lor şi, prin forţa imaginaţiei, să şi le însuşească! Putea, dintr-odată, întorcând spatele avocaturii **–** să se apuce de hoteluri! Derutant om! Şi însuşi tonul cu care pomenise de planurile sale părea, în mod surprinzător, să înnobileze hotelurile, şi chiar pensiunile; să înveşmânteze **într-**o haină romantică preocuparea atât de prozaică de a găzdui şi a hrăni oameni!… Şi sămânţa din care avea să crească acea magică plantă şedea aici, în odaie, lângă Hilda: capul acesta plecat! Ambiţia şi visul erau ca St. Pancras; iar realitatea prezentă era Cedars, odăiţa sărăcăcioasă şi îmbâcsită de la Cedars.

Sarah începu să plângă încetişor.

— Dar ce **s-**a întâmplat? întrebă Hilda, neuitând că era sprijinul ei de nădejde.

— Nimic. Doar că e o mare uşurare pentru mine că ai venit.

Hilda protestă pe un ton uşor:

— Aş fi venit mai curând dacă aş îi ştiut. Ar fi trebuit să-mi trimiţi mai de mult vorbă.

— Nu, nu puteam. La urma urmei, nici n-a fost nimic. Aşa sunt eu, proastă. De fapt, nu **s-**a întâmplat nimic. Din clipa când ai venit, mi-am dat seama. Pot chiar să-i suport şi pe soţii Boutwood, dacă eşti tu aici. Ştii că George a aranjat lucrurile; şi nu pot spune că n-a avut dreptate. Dar a trebuit să trec peste mândria mea. Şi ieri aproape că mi-a venit să ţip când am văzut în ce fel îşi amesteca doamna Boutwood ceaiul.

— Dar de ce?

— Nu ştiu. Nervii, îmi închipui… Ei, văd că trebuie să mă uit şi prin notele astea de plată.

— Se apucă să răsfoiască cu mâna stângă hârtiile de pe măsuţa de toaletă, în timp ce cu dreapta îşi ştergea lacrimile.

— George ţine foarte mult să ţin socoteli exacte. Şi are dreptate. Dar… ştii… cred că mă pricep să drămuiesc banii ca nimeni altul, şi să mă descurc de minune cu furnizorii - asta da, dar socotelile…! George vrea tot timpul să ştie cât revine de persoană, pe săptămână, ba una, ba alta… Lui îi e uşor să pretindă, dar dacă ar avea de supravegheat slujnicele şi…

— Am de gând să-ţi ţin eu socotelile, o linişti Hilda.

— Dar…

— Am de gând să-ţi ţin eu socotelile, repetă ea.

Şi se gândi: „Uite că mă port exact ca mama!”

Avea impresia că face o făgăduială şi îşi asumă o răspundere împotriva propriei sale voinţe, şi poate chiar împotriva bunului simţ. Putea să ţină socotelile la Cedars o săptămână, două, sau o lună. Dar nu le putea ţine la infinit. Îşi crea singură complicaţii. Libertate, schimbare şi lux - iată ce-şi dorea; nu un birou **într-**o pensiune. Şi totuşi, ceva dinlăuntrul ei o îndemnă să spună cu glas ferm şi blând:

— Hai, dă-mi mie toate hârtiile acelea, domnişoară Gailey.

Şi cu toate că o năpădiră vagi regrete şi presentimente, era mândră şi fericită de rolul ei şi de ajutorul pe care-l dădea.

Când Hilda se ridică în cele din urmă să meargă în odaia ei, Sarah Gailey fu nevoită să-şi tragă puţin scaunul ca ea să poată trece. În faţa uşii, amândouă şovăiră o clipă, şi apoi Hilda, cu un gest brusc, îşi apropie buzele. Era

prima dată când se sărutau. La atingerea obrazului, cu pielea uscată, Hilda simţi cum îi creşte simpatia faţă de femeia îmbătrânită. Îşi zise cu emoţie: „Biata de ea!”

Când ajunse pe micul palier întunecos de sub acoperiş, Sarah, ţinând lampa, o întrebă în şoaptă:

— Hilda?

— Da!

— Ţi-a pomenit el ceva despre Brighton?

— Brighton?

Hilda îşi dădu seama, din tonul ei nerăbdător şi parcă vinovat, că Sarah se străduise toată seara să rostească această întrebare, şi că nu avusese curajul **s-**o facă până când acest sărut o îmbărbătase. Şi simţi parcă, nu ştiu cum, că Sarah o suspecta de a conspira oarecum cu George Cannon.

— Da, urmă Sarah. I-a intrat în cap că singurul loc unde se pot face afaceri bune cu pensiunile este Brighton.

— Nu mi-a spus o vorbă despre Brighton, şopti Hilda pe un ton categoric.

— Oh!

Hilda coborî scările, bâjbâind. Brighton? Ce-o să mai urmeze?

Capitolul III

La Brighton I

ÎN**TR-**O DUPĂ-AMIAZĂ, cam cu trei luni mai târziu, Hilda îşi reaminti limpede această frântură de conversaţie. Stătea în faţa lui Sarah Gailey, **într-**un compartiment de clasa a doua, tot aşa cum stătuse atunci în faţa lui George Cannon **într-**un compartiment de clasa a doua. Trenul, după ce trecuse de Lewes, se apropia acum de Brighton. Şi în urma lor, pe undeva în coada trenului, se aflau câteva cuiere încărcate cu tot ce poseda ea şi tot ce poseda Sarah Gailey ca avere personală **–** singurele lor bunuri pe acest

pământ. George Cannon plănuise şi înfăptuise totul. Urma să le întâmpine pe peronul gării din Brighton. Hilda nu-l prea văzuse în tot acest timp, căci el fusese mereu pe drum între Brighton şi Tumhill. „Peste câteva clipe vom fi cu toţii la un loc”, se gândi ea. „Întâlnirea aceasta se va produce, aşa cum s-au produs toate celelalte, şi o nouă perioadă va începe”. Stătea şi privea la ochii închişi şi figura uscăţivă a lui Sarah Gailey, aşteptând cu neîncredere şi scepticism clipa sosirii – nu cu teamă, nici cu plăcere, ci având presimţirea aventurii, dar şi ideea stranie că într-un fel, clipa sosirii nu va veni niciodată.

Timp de treisprezece săptămâni, care parcă zburaseră, avusese tot timpul grijă de Sarah Gailey, luând-o înainte, prevestind şi interpretând gândurile lui George Cannon. Şi în timp ce vara se apropia de sfârşit şi începea toamna, iar sezonul bun pentru pensiuni se redusese şi apoi iarăşi se înviorase puţin, ea depanase zi de zi cu Sarah planurile lui George, ajutând-o să le înţeleagă, atenuându-le părţile greu de digerat şi făgăduindu-i de bunăvoie să nu o părăsească până nu vor trece momentele grele. îi ridicase în slăvi avantajele unice din Brighton pentru ideile lui George, lăudase judecata sănătoasă a lui George şi judecata sănătoasă a lui Sarah, şi subliniase ce bine se potriveau ei doi. Când primiră vestea că George cumpărase acolo o casă în stare foarte bună, fusese nevoită să-i dovedească şi s-o convingă că nu era sfârşitul lumii. Când primiră apoi vestea că George revându-se Cedars fostului proprietar, tot ea fusese nevoită să-i demonstreze că tranzacţia nu însemna o lovitură secretă dar mortală pentru Sarah. Când primiră în sfârşit vestea că Cedars trebuia evacuat înainte de amiază, într-o anume sâmbătă, trebuise să-i demonstreze totul din nou şi, în plus, s-o convingă pe Sarah că George nu-şi pierduse

complet minţile – cumpărând şi vânzând una după alta pensiuni în tot sudul Angliei! – şi că plecarea de la Cedars nu-i va ruina demnitatea şi distruge liniştea, şi nici nu va aduce după sine dezastre fatale. În clipa când Sarah Gailey află de inevitabila sâmbătă a plecării, Cedars, care fusese infernul ei, făgăduia să devină, în aceeaşi sâmbătă, un paradis.

În general, cele trei luni formaseră un sezon de greutăţi fără seamăn şi multă diplomaţie. Prima lună rămăsese memorabilă prin felul uimitor cum se comportase Sarah atunci când Hilda dorise să-i achite, ca mai înainte, pentru pensiune şi locuinţă. Simplul fapt de a-i oferi bani o lămurise pe Sarah – ceea ce, după cum spunea ea, bănuise dintotdeauna – că Hilda era duşmanca ei ascunsă şi (ca toţi ceilalţi) urmărea s-o umilească şi să-i jignească cele mai sfinte simţăminte. În înfruntarea de atunci, dar numai atunci, Sarah avusese câştig de cauză. Şi odată cu plecarea, la timp, a soţilor Boutwood din pensiune, se instaurase pacea. După plecarea lor, domnişoara Gailey părea să respire aerul din salon ca şi cum ar fi fost ozon de munte. Dar bucuria îi fusese repede spulberată, căci spulberarea bucuriei era principala ei ocupaţie.

Cu două săptămâni înainte de plecarea la Brighton, Hilda, gândindu-se la tot ce era de făcut, îşi spusese înspăimântată: „N-am să fiu niciodată în stare s-o conving să facă toate astea!” încheieri de conturi, concedieri, inventare, note de plată, recipise, împachetări, stabilirea trenului cu care vor pleca, primirea fostului proprietar (mai ales asta!), vizitele de rămas bun, supravegherea încărcării bagajelor în trăsură...! George Cannon nu apăruse nici măcar o dată în aceste ultime săptămâni de mare irascibilitate şi bine făcuse. Şi tot ce trebuia făcut

fusese făcut – nu de Hilda, ci de Sarah Gailey cea susceptibilă şi competentă. Hilda nu făcuse decât **s-**o încurajeze.

II

Şi iat**-**o acum pe Sarah Gailey, dezrădăcinată. şi captivă, stând ca o mărturie cât de mare era influenţa Hildei! Cu ochii închişi, faţa ei istovită sub boneta neagră te făcea să te gândeşti la faţa unui mort – şi încă a unui mort care se stinsese copleşit de toate durerile lumii! Hilda îşi spuse: „Când va muri, va arăta chiar aşa!... Şi **î**ntr-o zi, mai curând sau mai târziu, va muri”. Ciudat că Sarah Gailey, neavând nicio boală în afară de reumatismul ei cronic, şi fără nicio grijă materială, şi. chiar cu perspectiva de a avea o bătrâneţe asigurată, nu ştia să fie mulţumită, nu putea, în orice caz, să nu se simtă nenorocită! Nu putea, şi gatai Era o fântână inepuizabilă de griji şi nefericire. „Cred că ţin la ea”, gândi Hilda. „Dar de ce ţin la ea? Nu e o fiinţă agreabilă. Nici amuzantă. Nici drăguţă. Nu e nici bună la suflet, ce mai”. E dear deprimantă şi plicticoasă. De îndată ce se instalează la Brighton, o să plec. O **s-**o părăsesc. Am făcut destule pentru’ ea şi mi**-**e de ajuns. Trebuie să mă ocup puţin şi de treburile mele. La urma urmei...”. Şi**-**apoi, conştiinţa Hildei o întrerupse: „Dar ai putea **s-**o părăseşti de tot? Fără tine, ce**-**o să se întâmple cu ea? Cu fiecare zi ce trece e mai bătrână şi **într-**o stare mai proastă. Poate că în câţiva ani nu va mai rămâne nimic din priceperea ei. Chiar şi acum parcă nu mai este chiar atât de pricepută ca înainte”. Şi Hilda îşi zise: „Bineînţeles că va trebui să fiu cu ochii asupra ei; să vin şi **s-**o văd din când în când – mai des”. Ştia că, atâta timp cât trăiau amândouă, nu se va putea elibera de simţul de răspundere faţă de Sarah Gailey. Zadarnic să argumenteze: „E treaba lui George Cannon. nu

a mea!” Zadarnic să întrebe: „De ce să mă simt eu. răspunzătoare?” Abia după ce Sarah Gailey va fi în mormânt, va ajunge şi ea liberă.

„Şi va veni şi ziua aceea!” se gândi Hilda din nou. „Va trebui să trec prin asta, şi voi trece!”

Romantismul intens al vieţii o învălui în frumoasele-i văluri. Şi prin vălurile acestea zări, vagă şi micşorată, imaginea îndepărtată a ceasurilor pe care le petrecuse la familia Orgreave. Revăzu seara aceea când venise în vizită Edwin Clayhanger, se văzu pe sine împreună cu el în uşa casei lui; şi îşi aminti ce şoc avusese când îl auzise spunând: „Nu-i niciun merit în credinţă”. Era ca o imagine din-o altă viaţă, cu totul diferită. Se va mai întoarce oare acolo? Janet era prietena ei, teoretic singura ei prietenă apropiată: o văzuse odată la Londra – frumoasă, plăcută, afectuoasă, inteligentă; toţi cei din familia Orgreave erau simpatici. Privirea lui Edwin Clayhanger şi sinceritatea zâmbetului său o impresionaseră într-un fel extraordinar… Dar se va mai întoarce ea vreodată acolo? I se părea ceva fantastic, cu neputinţă, să se mai întoarcă acolo. Parcă destinul o înlănţuise. În orice caz, ştia că nu putea să le dăruiască celor din Bursley nici măcar o părticică din ea. Şi-apoi, nu-i plăcea să scrie scrisori. Şi astfel, dacă prietenii din Bursley o învinuiau că nu era statornică, trebuia să accepte învinuirea, căci se expunea inevitabil singură prin temperamentul ei înflăcărat.

Frânele care începură să scrâşnească o luară pe neaşteptate. Trenul era în Brighton, lunecând pe lângă periferia oraşului. Domnişoara Gailey deschise ochii, speriată. Hilda văzu străzile în pantă, cu casele căţărate pe colinele povârnite ale marelui oraş; îi aminteau de anumite străzi din distinctul ei natal, totuşi foarte diferite, cu o fizionomie cu totul străină ei. Deci, acesta era Brightonul.

Ceea ce fusese o ştampilă de poştă devenea brusc o realitate, risipi**ndu-**i ideile pe care şi le făcuse despre oraş şi dezamăgi**nd-**o fără să ştie de ce. Îşi aruncă privirea pe fereastră, în lungul trenului, şi zări, ¿a o peşteră imensă, gara. În câteva secunde vor sosi şi misiunea ei oficială se va încheia. Se simţea extrem de agitată şi de nervoasă. George Cannon făgăduise să le întâmpine. Le va întâmpina oare?

În clipa următoare apăru peronul şi imediat, îl zări pe George Cannon; de fapt silueta lui îi sări în ochi **–** elegant, **într-**un costum nou, legă**nându-**şi bastonul de abanos. Trenul se opri, şi atunci le observă şi el.

— Iată-l! zise ea prefăcâ**ndu-**se veselă.

Iar în sinea ei gândi: „Nu credeam că va sosi şi clipa asta, dar a sosit”.

Se aşteptase ca din acest moment **s-**o copleşească uşurarea, dar nu simţea nicio uşurare. Dimpotrivă, se simţi stingherită, vinovată faţă de Sar ah Gailey din cauza lui George Cannon, şi faţă de George Cannon din cauza lui Sarah Gailey. Era încordată toată, ca unul care săvârşise un păcat. Şi coborând lângă George Cannon pe peron, îşi dădu seama cât de sărăcăcios îmbrăcată era, acolo o biată fetiţă firavă. Şi totuşi, cu un gest care îi era caracteristic, îşi îndreptă umerii, gândi**ndu-**se cu mândrie şi încercând ca privirea să-i exprime gândul: „Ei bine, iat-o pe Sarah Gailey ajunsă aici **–** mulţumită mie!”

Când Sarah îl salută, Hilda observă la ea, oarecum nedumerită, o atitudine uşor bătoasă **–** fenomen familiar ia Sarah, trădând o supărare ascunsă. Curios! „Sărăcuţa de ea!” gândi Hilda cu milă. „Îmi închipuisem că l-a iertat pentru că a adus-o aici; dar nu l-a iertat”.

III

De la gară, plecară cu o trăsură deschisă,

nestingheriţi de cufere, pe care George Cannon le expediase separat. El şedea cu spatele spre birjar, în faţa celor două femei, i din când în când vorbea despre vreme, despre perspectivele sezonului, despre oraş. Părea atât de familiarizat cu oraşul, încât ai fi crezut că se născuse acolo, şi că, cine ştie cum, asistase chiar la întemeierea şi dezvoltareaoraşului, mândri**ndu-**se cu calităţile lui şi simţi**ndu-**se răspunzător de cusururile lui. Când salută ceremonios două femei care trecuseră pe lângă ei **într-**o altă trăsură, Hilda simţi pregnant inferioritatea unui străin neştiutor faţă de unul pentru care oraşul nu avea niciun secret.

Dezamăgirea din aceste prime momente i se schimbă cu încetul **într-**o curiozitate plină de aşteptare şi de speranţă. Arhitectura atât de variată şi de bizară, ca şi perspectivele largi ale străzilor pe care se îmbulzeau mulţimile, erau pline de făgăduinţi pentru simţul ei romantic. Oraşul părea fără sfârşit, ca şi Londra. Pretutindeni se vedeau hoteluri, biserici, capele, biblioteci şi săli de muzică. Caracteristicile mai obişnuite ale străzilor principale **–** magazinele de bijuterii, manufactură şi tutungeriile **–** aveau un aer de respectabilitate grandioasă; în timp ce străduţele înguste, cotind enigmatic şi pierzâ**ndu-**se printre clădirile semeţe ale marilor artere impunătoare stârneau tainic imaginaţia. Mulţimea de cerşetori, haimanale şi flaşnetari nu făcea decât să dovedească succesul oraşului Brighton în lume; flaşnetarii, adesea un bărbat şi o femeie purtând împreună flaşneta, arătau ca nişte adevăraţi englezi **–** manieraţi şi prosperi, aşa cum păşeau, în straiele lor curate de mici burghezi, prin noroiul drumului, ignorând flegmatic ameninţarea trăpaşilor şi a trufaşelor roţi strălucitoare. Brighton**-**ul era fără îndoială un oraş aparte. Totuşi, Hilda nu putea încă

înţelege de ce George Cannon îl socotise singurul teren potrivit pentru planurile sale.

Apoi trăsura coti pe King’s Road, şi brusc Hilda văzu şirul incredibil de faţade ale hotelurilor, ale pensiunilor şi apartamentelor; şi mai văzu şi promenada largă, nesfârşită, însufleţită de procesiuni vesele fără număr; şi mai văzu şi oceanul. Şi tot ce văzuse până în clipa aceea se prefăcu **într-**un fundal neînsemnat. Înţelese.

La sfârşitul unei zile vântoase, dar calde, de toamnă, soarele stacojiu apunea liniştit între un cer de şofran şi o apă de şofran; razele se aşterneau peste valuri, pânze şi steaguri, peste băltoacele de pe drum, şi peste ferestre şi balcoane pline de flori, proslăvind parcă trufia omului. Trăsura, înghiţită **într-**un şir lung de trăsuri, trecea pe lângă nenumărate case nespus de frumoase, şi fiecare casă, fără excepţie, era o pensiune şi o invitaţie. Unele erau mai înalte decât orice casă pe care o văzuse ea până atunci; şi o clădire nemaipomenită, în curs de construcţie, le şi întrecuse cu mult pe cele mai înalte dintre vecinele ei. Hilda aruncă o privire spre George Cannon care, voit nepăsător, încerca să nu**-**şi asume meritul pentru tot acest spectacol; şi ea recunoscu în sinea ei că atitudinea lui era într-adevăr fără cusur.

— Să ştii, Sarah, zise el după o vreme, în timp ce trăsura coti pe Preston Street, unde îi întâmpină o rafală de vânt, noi n**-**o să începem cu ceva atât de mare, aşa că nu trebuie să te sperii. Ştiţi ce intenţie am **–** acum se adresă atât ei, cât şi Hildei **–** şi anume să dobândim ceva experienţă, mai întâi cu o casă mai mică. Trebuie să plătim pentru experienţa noastră, şi am de gând să plătim cât mai puţin posibil. Pot să vă spun că există o mulţime de lucruri care trebuie să fie învăţate înainte de a prinde rosturile unui oraş ca acesta **–** o mulţime.

Sarah încuviinţă, posomorâtă. Nu scosese aproape nicio vorbă.

— Începem destul de bine. V-am spus că or să stea la noi surorile Watchett, nu-i aşa? Iată un venit, un adevărat venit! Şi apoi Boutwood şi soţia sa s-au hotărât să vină – v-am spus?

— Bout...!

Silaba izbucni spontan de pe buzele bietei Sarah, înfrângându-i rezerva strictă. Dar imediat, printr-un efort imens, se stăpâni. Numai că lovitura pe care i-o dădu această veste îi răvăşi întreaga fiinţă. Chipul ei trăda disperare. Hilda începu să tremure, şi chiar şi semeţul George Cannon, pe care nimic nu-l dobora niciodată, fu descumpănit. Până atunci, Hilda nu-şi dăduse seama câtă amărăciune lăsase în inima impulsivă a lui Sarah Gailey amintirea soţilor Boutwood.

IV

— Am ajuns! declară cu dezinvoltură George Cannon, când trăsura se opri în faţa numărului 59 din Preston Street.

Numai că dezinvoltura lui părea un pic artificială. Tustrei se comportau nefiresc, stingheriţi, căci sosise clipa când George Cannon trebuia să-şi supună ideea pe care o pusese pe picioare inspecţiei celor două femei, mai cu seamă inspecţiei lui Sarah Gailey. Casa era acolo, o realitate fizică ce-l silea pe George s-o explice şi să ceară îndurare din partea celor două femei. Situaţia era critică, aşa că fiecare trebuia să se prefacă neapărat că era o situaţie obişnuită, înţelegând şi zădărnicia simulării. Şi inevitabila stingherealã fusese mult agravată de tăcerea şi îndârjirea cu care primise Sarah vestea că vor sosi şi soţii Boutwood.

În timp ce George Cannon plătea birjarul, Sarah şi

Hilda rămaseră şovăind încurcate pe trotuar, eu mâinile încărcate de tot felul de pacheţele. Se simţeau ca nişte străine în faţa casei; nici măcar nu ar fi putut urca treptele, dacă nu le lua sub aripa lui protectoare; abia îndrăzniră să arunce o privire spre faţada casei. Zăriră, totuşi, un muncitor care fixa la intrare o nouă şi minunată placă de alamă, şi pe această placă se putea citi: „Pensiunea Cannon”. Hilda îşi spuse surprinsă: „În sfârşit, foloseşte propriul său nume!”

Întorcându-se spre ele, le spuse:

— De la fereastra salonului, la primul etaj, aveţi vedere spre mare.

Nici Hilda şi nici Sarah nu răspunseră nimic.

— Şi, la fel, de la fereastra de deasupra, adăugă, aproape jalnic, în încercarea de a părea nepăsător.

Hildei îi fu milă de el, fără să ştie de ce, întrebându-se pentru ce trebuia neapărat să apere casă, înainte chiar ca cineva s-o critice.

— Oh, da! murmură ea prosteşte, aproape fără rost.

Strada şi casa dezamăgeau. După măreţia promenadei, strada părea sărăcăcioasă şi neîngrijită, ca o străduţă lăturalnică; aici se refugia seră cei care nu-şi puteau îngădui ceva mai bun, ca apoi să iasă pe promenadă şi să se grozăvească, de parcă ar fi fost egalii protipendadei. Şi casa era sărăcăcioasă şi neîngrijită – cu biata ei vedere spre mare. Deşi mai mare decât Cedars, era vizibil mai mică şi mai meschină decât orice casă de pe promenadă; şi în timp ce Cedars avea destul spaţiu în jur, numărul 59 nu avea nici măcar o curticică, făcând parte dintr-un lung şi jigărit şir de case cu faţada de stuc comună. Arăta exact ca o pensiune (pe câtă vreme Cedars nu arăta), şi nici costumul elegant, bastonul şi manierele lui George Cannon, pe când urca treptele, şi nici luciul noii

plăcuţe de alamă nu o puteau salva din dizgraţia de a fi o pensiune cât se poate de obişnuită.

George Cannon săvârşise o mare greşeală trecând cu trăsura pe promenadă. E drept că le arătase toată strălucirea Brighton-ului, dar o făcuse în dauna noii sale iniţiative. Faptul că pensiunea de la numărul 59 trebuia privită doar ca un loc destul de ieftin unde se putea dobândi experienţa necesară nu influenţa câtuşi de puţin părerea celor două femei. După părerea lor, era o casă care pe bună dreptate îşi cerea scuze pentru felul cum arăta, şi care merita doar o toleranţă îngăduitoare.

Uşa de la intrare era deschisă pentru ca meseriaşul să poată înşuruba mai uşor plăcuţa de alamă. Omul se dădu la o parte, cu graba caracteristică muncitorului din**tr-**un oraş de trântori, şi grupul lor intră **într-**un hol lung şi îngust, cu pereţii astfel tapetaţi încât să imite plăci neverosimile de marmură de culoarea muştarului. Erau acasă.

— Am ajuns! zise Hilda, cu o veselie care nu izbuti decât **s-**o descurajeze de tot.

În aceeaşi clipă îşi aminti că şi George Cannon spusese puţin mai înainte „Am ajuns!” Se uită de la Sarah Gailey, cu aerul ei teribil de mohorât, la George Cannon, cu aerul lui teribil de însufleţit, şi se simţi de parcă ar fi săvârşit o crimă **–** dar care, nici ea nu putea să ştie.

O slujnică între două vârste îşi făcu apariţia, ca o iscoadă bănuitoare, la celălalt capăt al holului, în dosul scărilor, după ce deschisese o uşă ce dădea în bucătărie.

„— Ceaiul e gata? întrebă George Cannon.

— Nu, domnule, răspunse imediat femeia.

— Atunci, pregăteşte**-**l.

— Da, domnule.

Şi femeia dispăru, **într-**o clipă.

Sarah Gailey, oftând din greu, puse tot calabalâcul din braţe pe o masă îngustă, aşezată la perete lângă piciorul scării. Se lăsa înserarea.

— Îndată vor sosi şi bagajele, spuse George Cannon, legă**nându-**şi pălăria pe vârful bastonului. Şi iată şi sufrageria.

Zicând acestea, împinse o uşă vopsită în galben. Cele două femei îl urmară în sufragerie, uitâ**ndu-**se în tăcere.

— Aici, în spate, e un dormitor, urmă el, după ce ieşiră din sufragerie, şi le arătă dormitorul din spate. Acolo e bucătăria, zise el arătând se» e uşa de alături. Salonul e mai mare; se întinde pe toată lărgimea holului.

Urcară, cu pas ostenit, în urma lui scara îngustă. Uşa salonului era întredeschisă, şi dinăuntru se auzeau sporovăind câteva femei. George Cannon şopti aproape neauzit, preveni**ndu-**le: „Surorile Watchett”. Şi Sarah Gailey, încruntâ**ndu-**se, dădu de înţeles că nu dorea să le întâlnească tocmai acum pe surorile Watchett. Cu multe precauţii ca să nu facă zgomot, George Cannon deschise alte două uşi spre dormitoare. Şi apoi, parcă hipnotizate de el, cele două femei mai urcară un şir de trepte înguste, întunecoase, şi văzură alte camere, şi apoi încă un şir de trepte, şi alte camere, şi în sfârşit lăudata privelişte a mării!

Hilda se văzu nevoită să recunoască în sinea ei că, la urma urmei, casa făcea o impresie mai bună decât bănuise ea la început. Deşi cu o singură faţadă, avea adâncime; existau două dormitoare la primul etaj, şi câte patru **–** două mari şi două mici **–** la al doilea şi la al treilea. În total, văzuseră unsprezece dormitoare, dintre care trei ocupate de surorile Watchett, şi unul, temporar, de George Cannon. Celelalte erau încă goale; dar sezonul abia începuse, şi mai urmau să vină şi soţii Boutwood. George Cannon îi oferi,

mărinimos, Hildei să-şi aleagă odaia care-i place; şi ea o alese pe cea mai mică, de la ultimul etaj. Şi peste tot se aflau din abundenţă mobile, chiar dacă sărăcăcioase şi demodate.

Coborârâ, şi nimeni nu spusese încă nicio vorbă despre odaia pe care o va ocupa Sarah.

Pe palierul de la primul etaj, unde de fapt riscul era cel mai mare, fură opriţi de două dintre surorile Watchett. Cele două bătrânici ţâşniră aproape hoţeşte din salon, şi îi ţintuiră cu zâmbetele lor pe cei ce coborau.

— Oh! V-am văzut sosind, domnule Cannon! se repezi cea mai bătrână, clătinând din cap. Va să zică, dânsa e domnişoara Gailey! Bună ziua, domnişoară Gailey! Mă bucur să vă cunosc!

Dădură mâna. Apoi veni rândul Hildei.

— Ne pare atât de rău că sora noastră cea mai mare nu este aici că? să vă ureze bun sosit la numărul 59, vorbi cea mai tânără. A fost nevoită să plece la Londra pentru o zi. Ştiţi, nouă ne place tare mult aici, la numărul 59. Nu mai există un loc ca ăsta, noi aşa zicem şi avem credinţa că o să ne simţim la fel de bine cu scumpa domnişoară Gailey, cum ne-am simţit şi cu scumpa domnişoară Granville, sărmana de ea. Aseară când a trebuit să ne luăm rămas bun de la ea, ni s-a strâns inima. Poftiţi în salon, vă rog! Se vede de acolo o privelişte tare frumoasă a mării!

Sarah Gailey şovăia. De jos, din holul de dedesubt, răsunară nişte bufnituri.

— Cred că au sosit bagajele, zise ea.

Şi izbuti, dar cu preţul parcă al unor chinuri groaznice, să zâmbească silit, ca răspuns la surâsul afectat al celor două surori Watchett. Făcu apoi un semn nervos spre George Cannon, care se afla cel mai aproape de trepte.

— Atunci, pe mai târziu, pe mai târziu! ziseră **într-**un glas surorile Watchett, şi îşi luară rămas bun cu plecăciuni şi cu cele mai bizare strâmbături.

În hol, un flăcău, asudat şi gâfâind, stătea lângă cufere.

— Aşteaptă un moment, îi zise George Camion, şi apoi murmură către Sarah: Aici e subsolul.

Slujnica cea vârstnică apăru în uşa bucătăriei, cu o tavă mare, încărcată.

— Vino încoace cu ceaiul, Louisa, adăugă el, amabil.

Şi o luă înainte, urmat de Sarah, şi apoi de Hilda.

coborând, cu grijă, un rând scurt de trepte de piatră, întunecoase, din spatele scării; slujnica venea după ei. La picioarele treptelor ardea un bec cu gaz.

— Surorile Watchett se poartă de parcă ar fi ele propriei arese! murmură Sarah, fără a ţine seama de prezenţa slujnicei; şi pufni cu dispreţ.

Hilda râse scurt, stingherită. Ar fi avut* chef să râdă tare, nestăpânit, şi astfel să**-**şi descarce tensiunea nervoasă, din ce în ce mai mare. Deprimarea o copleşise atât de tare, încât începea să**-**i placă, savurâ**nd-**o aproape.

Şi îşi spuse cu o înverşunare voită, care o mulţumi: „Deci, acesta este Brighton**-**ul!”

Capitolul IV

Marea I

PE SEARA, întorcâ**ndu-**se din**tr-**o scurtă plimbare solitară până la digul de la apus, Hilda o găsi pe Sarah Gailey aplecată peste cuierele deschise, în odaia atribuită ei. Era una dintre cele două camere excelente, deşi cam scunde, aflate la subsol; cealaltă urma să fie folosită ca salon personal al stăpânilor pensiunii. Seara, tind lumina era aprinsă şi storul galben tras, iar fâşiile de staniol luceau şi fluturau în grătarul căminului, odaia părea foarte

confortabilă şi primitoare, deşi sărăcăcioasă; ca şi restul casei, avea o mulţime de mobile, mai cu seamă tot felul de mărunţişuri, utile ori inutile, din**tr-**acelea ce se strâng încetul cu încetul, dovedind o îndelungată vieţuire care le umanizase. În odaia aceea, Sarah Gailey nu era într-adevăr decât succesoarea regretatei doamne Granville, proprietăreasa în mod misterios dispărută în necunoscut chiar înainte de a fi sosit Sarah şi Hilda, dar cu care George Cannon avusese probabil multe întrevederi. Neîndoielnic, odaia purta pecetea caracterului doamnei Granville, probabil o celibatară aferată şi meticuloasă, cu un loc potrivit pentru toate şi cu toate la locul lor, şi cu tendinţa de a strânge orice, fără deosebire.

Sarah Gailey se afla în acel stadiu al despachetatului când, cuierele fiind aproape golite şi sertarele abia începând să fie umplute, patul, masa şi scaunele erau încărcate cu grămezi de tot felul de obiecte părând să depăşească cu mult capacitatea acelor cufere.

— Pot să te ajut cu ceva? întrebă Hilda.

Noua stăpână a casei îşi ridică ochii umezi, abătuţi.

— Dacă ai vrea să fii atât de bună şi să iei toate bibelourile acelea de pe poliţa căminului şi să le pui pe raftul de sus al bufetului…

Hilda zâmbi.

— E puţin cam ticsit, nu-i aşa?

— Ticsit!

Doar prin felul cum intonase acest singur cuvânt, Sarah Gailey condamna întreaga viaţă a doamnei Granville.

— Pot să golesc scaunul ăsta? O să am nevoie de ceva pe care să mă sui, zise Hilda.

— Mai bine uită**-**te dacă nu e praf pe raft, o preveni Sarah cu un aer mohorât.

— Ei, murmură Hilda de pe scaun, pot să ajung cu

pământuful până-n tavan!

— Sarah nu răspunse nimic la această remarcă veselă, şi Hilda, cu mâinile pline de tot felul de fleacuri, încercă din nou: – Mă întreb ce-ar spune doamna Granville dacă m-ar vedea!... Ei, dar cald mai e aici sus!

Un glas sonor, foarte amabil, se auzi din dosul uşii:

— E aici?

— Cine? întrebă Sarah, cu glas plângăreţ.

— Domnişoara Lessways.

Era George Cannon.

— Da, e aici.

— Aş vrea să-i vorbesc „dacă e liberă, urmă George Cannon.

Hilda strigă de sus, de sub tavan:

— O să vin imediat după ce...

— Te rog, du-te acum, o întrerupse Sarah, pe un ton încordat.

Uimită, Hilda se uită în jos, spre Sarah, şi-i citi în ochi o rugăminte aproape copilărească, abia desluşită dar pătimaşă, care îţi sfâşia inima.

Sări de pe scaun. Sarah Gailey se aşezase pe pat. Da, pe faţa ei vlăguită, faţa unei femei acum bătrâne, ca şi în braţele-i atârnând fără putere, era ceva din privirea şi din gestul unei tinere fete implorând disperată. Hilda se simţi tulburată, intimidată. Încercase să fie plină de voie bună şi avea de gând să rămână doar până când îşi va fi terminat treaba. Dar nu spuse nimic şi se supuse rugăminţii, dintr-un motiv de prudenţă.

— N-aş vrea să te reţin dacă doreşti să te duci la el, murmură Sarah Gailey pe un ton tragic, când Hilda deschise uşa şi o lăsă singură, pierdută printre atâtea şi atâtea fuste şi jupoane.

II

— Aici sunt, strigă George Cannon din salonaş, când auzi uşa.

— Privea pe fereastră, în stradă; oblonul nu fusese tras. Se răsuci pe călcâie la intrarea Hildei.

— Ai fost afară! zise el, observând că era în haine de stradă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea nervoasă, temându-se că avusese loc vreo ceartă între frate şi soră.

— E vorba de afacerile dumitale personale – asta-i, zise el degajat şi pe jumătate amuzat. Te rog să intri.

— Oh! zâmbi ea uşurată; dar imaginea femeii din cameră de alături o urmărea.

— Au fost şi aşa tărăgănate destul de mult, zise George Cannon, aplecându-se să dreagă focul ce se stingea în căminul de modă veche, care avea câte o plită de fiecare parte.

Pe una din aceste plite se afla un pahar cu lapte. În ziua aceea, Hilda aflase pentru prima dată că seară de seară, la o oră precisă, George Cannon bea un pahar de lapte cald, şi că acest pahar de lapte cald era un factor important în bunăstarea lui zilnică. Şi, într-adevăr, îl văzu cum ia paharul şi-l dă pe gât, şi avu senzaţia ciudată de a fi mai apropiată de el decât fusese vreodată.

Se aşezară la masa pătrată din mijlocul odăii înţesate cu tot felul de mobile, printre care şi un birou luat în stăpânire de George Cannon pentru uzul său exclusiv. Biroul era deschis, şi o parte din conţinutul său fusese răspândit peste tot, pe faţa de masă roşie. Şi Hilda observă, printre altele, cu ochiul ei experimentat de funcţionară, două numere din „Revista hotelurilor şi pensiunilor”, câteva foi cu anunţuri, un document pe mai multe pagini cu titlul „Inventarul mobilierului din Preston Street nr. 59”; de asemenea, mai văzu un plic mare, oficial,

pe care era scris „Bunurile Lessways”.

Din plicul acesta, George Cannon scoase un act pe hârtie gravată şi filigranată, şi îl puse în faţa ei fără o vorbă. Era o chitanţă semnată de directorul sucursalei din Brighton a băncii Southern Counties, pentru suma de trei mii patru sute patruzeci şi cinci de lire, depusă la dispoziţia domnişoarei Hilda Lessways.

— Totul e acum aranjat, zise el. Aici sunt toate socotelile; **–** şi îi înmână încă o hârtie, pe care erau înscrise toate sumele obţinute de pe urma proprietăţilor şi mobilelor ei.

— Suma este pe numele dumitale, şi nimeni nu poate să se atingă de ea în afară de dumneata.

Hilda se uită în treacăt la cifre, fără a încerca să le înţeleagă. Cât despre chitanţă, aceasta o fascina. Petecul acela subţire de hârtie reprezenta subzistenţa ei, viitorul ei, salvarea ei. El, singur, stătea între ea şi spaime neînchipuite. Şi rămase surprinsă văzâ**ndu-**l, surprinsă de asigurarea pe care i**-**o dădea că nu se întâmplase nimic cu averea ei în timpul în care George Cannon transformase bunurile ei în bani. Fiindcă, deşi el fusese mereu aproape obositor de meticulos şi extrem de punctual în formalităţile de vânzare **–** niciodată nu întârziase o dobândă sau o chirie nici măcar cu o zi! **–** ea recunoscu acum în sinea ei că îi fusese frică… că, de fapt, nu avusese chiar toată încrederea în el.

— Şi ce trebuie să fac cu asta? întrebă ea simplu, fluturând între degete chitanţa.

El îi zâmbi, cu o umbră de superioritate protectoare şi totuşi sardonică, fără a spune însă o vorbă.

Şi deodată, Hilda avu impresia că trecuseră secole lungi, nesfârşite, de la prima lor întâlnire în biroul de deasupra magazinului de fierărie din Tumhill, şi că

amândoi se schimbaseră nespus de mult. (Întâlnirea de atunci îi fu readusă în minte nu de chipul sau înfăţişarea lui, nici de felul cum stăteau acum la masă, ci de un foarte vag miros de gaz, căci şi la Tumhill se afla între ei un bec de gaz.) După o perioadă de griji şi deprimare, el îşi recăpătase acelaşi aer triumfător, sigur de sine, pe care şi-l amintea de la prima lor întâlnire. Nu se vedea că ar fi îmbătrânit de atunci. Pentru ea, însă, nu mai era acelaşi bărbat, pentru că acum îl vedea cu alţi ochi; ştiind mult mai multe despre el, putea citi pe chipul lui mii de semnificaţii mărunte, la care mai înainte fusese oarbă. Impresia dominantă nu mai era acum. aerul lui bărbătesc; impresia aceea clară de dominaţie nu mai exista. George Cannon pierduse, în ochii ei, farmecul romantic al unui om străin şi necunoscut.

Totuşi, îl aprecia şi îl admira. Şi avea o veneraţie, care nu-i displăcea, pentru teribilul său spirit întreprinzător şi voinţa sa îndârjită. Facultatea aceasta pe care o poseda el de a se dezrădăcina, şi de a-i dezrădăcina şi pe alţii, o făcea să-i fie puţin teamă de el. George Cannon îşi propusese să se stabilească în Brighton ca administrator de pensiune – el, care până mai ieri (după cât se părea) era avocat în Tumhill – şi iată-l în seara asta stabilit în Brighton; şi împreună cu el venise şi sora lui, iar împreună cu sora lui venise şi ea! Iniţiativa aceasta imensă fusese înfăptuită. Era un gând care o obsedase pe Hilda toată după-amiaza şi toată seara.

Când se gândi ce schimbare se petrecuse cu ea, o văzu în minte pe acea Hilda din Tumhill, care nu călătorise nicăieri, ca pe o străină şi o prostuţă; nimic altceva!

Cum George Cannon nu-i răspunse la întrebare, ea zise:

— Bănuiesc că toţi banii ăştia vor trebui investiţi?

El încuviinţă, şi începu să-i explice:

— Uite ce e, dacă am considera că aduc doar o dobândă de unu la sută pe an... Fireşte, n-ar fi trebuit să depun banii la bancă, dar prefer întotdeauna să procedez aşa. E mai bine.

Prin peretele subţire de lemn, Hilda o putea auzi vag pe Sarah Gailey mişcându-se în odaia alăturată. Şi imaginea acestei femei melancolice o tulbură iarăşi. Care putea fi înţelesul acelei rugăminţi disperate din privirea ei? apoi o auzi deschizând cu zgomot uşa dormitorului, şi o văzu trecând ca un fulger prin faţa uşii salonaşului. Paşii îi răsunară pe treptele de piatră; uşa de la intrare fu trântită; şi fusta şi picioarele ei acoperiră o clipă lumina felinarului care bătea în fereastra salonaşului de la subsol.

— Scuză-mă un moment, murmură Hilda, încruntându-se.

Şi, fără să se gândească, într-unul din impulsurile ei rapide, îl abandonă pe George Cannon şi afacerile ei personale şi o zbughi pe scări şi apoi în stradă.

III

Cu capul gol, fără jachetă sau haină, Sarah Gailey se îndrepta repede pe Preston Street spre promenadă, iar Hilda, înfricoşată dar curajoasă, o urma la o distanţă de treizeci sau patruzeci de metri. Hilda nu putea să înţeleagă de ce era înfricoşată, şi nici de ce trebuia, pentru ceva atât de simplu ca o plimbare pe Preston Street, să-şi adune tot curajul. Chiar dacă Sarah s-ar întoarce şi ar surprinde-o – ei, şi ce? Întâmplarea n-ar avea urmări foarte grave. Dar Sarah Gailey nu se întoarse. Continuă să meargă drept înainte, ca şi cum ar fi avut o misiune de îndeplinit, într-un caz pe care îl cunoştea perfect şi, după ce ajunse la colţul lui Preston Street cu promenada, traversă fără nicio şovăire drumul plin de noroi de pe promenadă şi, după ce

se opri o clipă, coborî în jos, pe treptele din partea stângă a digului. Digul, un şir dublu de felinare pâlpâitoare, se întindea ca prin**tr-**o magie peste marea invizibilă, iar la capătul lui, statornic şi grav, un glob roşu ardea ameninţător în pustietatea bătută de vânt a nopţii. Şi Hilda se gândi, în timp ce se grăbea cu o spaimă crescândă, traversând promenada: „Acolo, la capătul digului, apa plescăie şi izbeşte în piloni!”

Se opri la parapetul malului şi privi în urma ei, feri**ndu-**se. Intrarea spre dig, din fier forjat, era puternic luminată, dar în afară de capul şi umerii unui bărbat închis în cabina de bilete a barierei rotative, nu se zărea nici urmă de viaţă; omul părea să aştepte solitar, cu o răbdare nesfârşită, în lumina flăcăruii pâlpâinde de sub cerul imens şi întunecat. Zeci de afişe, mai mari sau mai mici, anunţau că la teatrul de la extremitatea digului, se reprezenta „Şcoala” de Robertson. Promenada, în afară de un poliţai voinic şi câteva trăsuri îndepărtate, părea pustie, iar şirul de hoteluri vag luminate, întinzâ**ndu-**se nelămurit spre răsărit şi spre apus, aveau la ora aceea un aspect sinistru, părăsit.

Hilda alergă pe trepte în jos; la capăt, un alt şir de îtelinare mărginea ţărmul, şi acum putea auzi fluxul clipocind neîncetat printre pilonii de metal care susţineau digul. Zări imediat silueta lui Sarah Gailey, detaşâ**ndu-**se în întuneric. Femeia se îndrepta spre marginea alburie a apei. Hilda începu să alerge după ea, mai întâi pe asfaltul neted, şi apoi pe nişte pânze de corabie puse la uscat; după aceea picioarele i se înfundară la fiecare pas în brazde coborâtoare de prundiş mărunt, şi se împiedică, gata să cadă. În cele din urmă ajunse pe nisip tare şi se opri locului.

Sarah Gailey se desluşea acum pe spuma albicioasă

ce se prelingea, în curbe mereu reînnoite, pe ţărm. După o vreme, se aplecă, apoi se ridică iarăşi, se îndreptă spre apă, şi iarăşi se retrase. Hilda nu se clinti. Nu se putea hotărî să se apropie de silueta singuratică. Simţea că ar fi de neiertat, lipsită cu totul de delicateţe dacă **s-**ar fi dus şi ar fi abordat**-**o pe Sarah Gailey. Nu voia să pară că o spionează. Descumpănită, nu ştia ce să facă. Dar deodată îşi dădu seama că spuma albă încercuia picioarele lui Sarah şi că Sarah stătea nepăsătoare în mijlocul ei. În cele din urmă, timidă şi tremurând toată, se încumetă să se apropie. Sarah o auzi păşind pe nisip, şi privi înapoi.

— Domnişoară Gailey! o imploră ea cu glasul tremurat.

Sarah nu răspunse nimic, şi Hilda ajunse la marginea apei.

— Te rog, te rog, nu mai sta acolo! Ai să răceşti rău, şi n**-**ai măcar ceva pe umeri!

— Vreau să mă înec, zise Sarah cu glas jalnic. Am vrut să mă înec!

— Te rog, vino înapoi cu mine! o imploră Hilda; dar vorbea mecanic, ca şi cum ar fi spus ceva ce era obligată să spună, dar fără **s-**o simtă.

Spuma se retrase o clipă şi Hilda, tot fără vreun efort de voinţă, mecanic, păşi pe nisipul lucios şi alunecos, şi o apucă pe Sarah Gailey de braţ. Sărmana nu i se împotrivi.

— Am vrut să mă înec, repetă Sarah. Dar am făcut o greşeală. Trebuia să mă fi dus pe muchia de colo. Ştiam că digul are o muchie, dar e atât de mult timp de când n**-**am mai fost pe**-**aici. Am uitat locul.

— Dar ce **s-**a întâmplat? întrebă Hilda, ducâ**nd-**o departe de mare.

Nu se simţea foarte surprinsă. Dar era cuprinsă de un fel de teamă solemnă, în timp ce strângea braţul

sărmanei nenorocite care, dacă nu intervenea întâmplarea, ar fi putut să se arunce de pe muchia digului **într-**o apă destul de adâncă pentru a se îneca. Se simţea cu adevărat umilă în faţa acestei fiinţe care chemase de bunăvoie moartea; nu o osândea defel; nici măcar nu încerca să privească de sus stângăcia pripită a felului cum alesese Sarah Gailey să moară. Era copleşită de această femeie impresionantă, cu totul inconştientă, care întrecea un criminal graţiat pe eşafod, căci îndrăznise o experienţă pe care numai curajul înverşunat şi sublim al disperării o poate înfrunta. Avea sentimentul că trebuia să**-**i ceară din toată inima iertare pentru tot ceea ce pătimise biata de ea. Şi în timp ce auzea clipocitul neîncetat, nemilos al apei prin jungla întunecoasă a scheletului metalic de sub dig, şi furişatul lin al spumei pe ţărm, şi foşnetul uşor al vântului prin noapte **–** toate acestea se combinau tainic cu imensitatea bolţii de deasupra şi cu ciudăţenia dei**-**utantă a oraşului, ca şi cu măreţia femeii înfrânte de lângă ea; şi îi comunicau Hildei o emoţie minunată prin violenţa ei fără seamăn.

Poliţaiul cel voinic de pe promenadă, bănuitor, începu să coboare, discret, spre ele. Ca să evite o întâlnire cu el, Hilda o călăuzi pe însoţitoarea ei spre dig, şi se adăpostiră acolo sub podeaua răsunătoare a digului. La lumina unuia din felinarele de mai jos, Hilda o putea vedea acum limpede pe Sarah Gailey. Faţa ei nu trăda nici urmă de spaimă. Era destul de liniştită în durerea ei obosită, resemnată. Părea iar o copilă; sub pecetea vârstei, Hilda o putea desluşi pe fata tânără care fusese cândva Sarah.

— Nu vrei să vii acasă? o imploră ea.

Sarah Gailey scoase un oftat adânc.

— Nu sunt bună de nimic, zise ea, obosită. N**-**o să pot niciodată să conduc pensiunea! Nu pot!

Hilda o trase încet de braţ, care atârna moale. Nu putea vorbi. Nu putea **s-**o întrebe iarăşi: „Ce **s-**a întâmplat?”

— Nu pentru că ar fi prea mare casă, urmă Sarah Gailey oarecum preocupată; deşi gândeşte**-**te la toate scările alea, şi nu-i niciun robinet cu apă* la etajele de sus! Nu! Şi nu pentru că n**-**aş fi gata să**-**i fac un serviciu. Nu! Ştiu la fel de bine ca oricine că numai datorită lui n**-**am murit de foame. Nu! Şi nu că m**-**ar desconsidera! O, nu! Dar când îl văd cum aranjează cu soţii Boutwood peste capul meu… **-** începu să plângă.

— Şi când te aud cum vorbeşti despre mine împreună cu el în odaia alăturată, şi complotaţi împotriva mea… este… este mai mult decât…

Lacrimile îi înăbuşiră glasul şi până la urmă tăcu.

— Te asigur că te înşeli, izbucni Hilda, cu o stăruinţă pătimaşă, indignată. Nici n**-**am pomenit de dumneata. A vrut să „vorbească cu mine despre banii mei. Şi dacă îţi vine greu să**-**i suporţi pe soţii Boutwood, sunt sigură că el le va spune să nu mai vină.

Sarah Gailey clătină din cap, absentă.

— Sunt sigură că aşa va face! stărui Hilda. Te rog…

Cealaltă începu să meargă, trăgâ**nd-**o şi pe Hilda cu ea.

Poliţaiul le observă de la distanţă, apoi tuşi şi se retrase. Urcară un şir lung de trepte la capătul îndepărtat al digului, traversară promenada şi străbătură Preston Street în tăcere.

— Aş prefera să nu fiu văzută intrând împreună cu dumneata, vorbi Sarah Gailey pe neaşteptate. **S-**ar putea ca… şi îşi eliberă braţul.

— Coboară pe scara de serviciu, zise Hilda, iar eu o să aştept o clipă şi apoi intru prin faţă.

Sarah Gailey porni singură înainte.

Hilda o urmări cu privirea şi, observând urmele ude ale paşilor pe trotuar, se gândi îngrozită la răspunderea ei faţă de viitorul bietei Sarah Gailey. Până în clipa asta, chiar când încercase să judece cinstit lucrurile, nu înţelesese întreaga seriozitate a cazului ei. Nimeni nu înţelesese în ce stare gravă era Sarah Gailey.

Auzi pe cineva apropii**ndu-**se grăbit pe cealaltă parte a străzii. Era George Cannon. De îndată ce Sarah dispăru în casă, el trecu strada.

— Ce **s-**a întâmplat? întrebă, părând neliniştit.

— Ştii…

— Nu cumva a încercat să se înece?

Hâlda încuviinţă şi, fără o vorbă, se îndreptă spre casă. El făcu însă cale întoarsă şi se îndepărtă.

Uşa din faţă de la nr. 59 era încă deschisă. Hilda trecu prin holul tăcut şi coborî cu teamă scara spre subsol. În odaig. lui Sarah Gailey gazul ardea încă şi hainele erau împrăştiate peste tot, ca şi cum nu **s-**ar fi întâmplat nimic. Iar Sarah stătea în mijlocul camerei, între cele două cufere ale ei.

— Unde**-**i George? întrebă ea aspru, dar cu glas obişnuit.

— Nu cred să fie în salonaş, zise Hilda ocolind răspunsul.

— Făgăduieşte**-**mi că n**-**o să**-**i spui!

— Fireşte că n**-**o să**-**i spun! o linişti Hilda cu blândeţe. Hai, vâră**-**te în pat şi lasă**-**mă să**-**ţi aduc un ceai.

Sarah Gailey se precipită spre ea şi o îmbrăţişă.

— Ştiu că am greşit! Ştiu că**-**i numai vina mea! se văicări ea cuprinsă de remuşcare şi începu iarăşi să plângă. Dar nici nu**-**ţi poţi închipui ce sforţări fac! Dacă n**-**ai fi fost tu…

IV

În aceeaşi seară, Hilda, în odăiţa ei de la etajul de sus al casei, aranja distrată, în fundul măsuţei de toaletă, cele câteva volume care nu se despărţiseră de ea, sau de care ea nu se despărţise, de-a lungul marilor frământări de după moartea mamei ei. Printre ele se afla unul pe care nu voia să-l păstreze: *Cartea de fiecare zi a fetelor*, precum şi întregul set al poeziilor lui Victor Hugo, care nu-i aparţinea. Pe acestea din urmă i le împrumutase George Cannon, treptat, şi ea neglijase să i le înapoieze. Îşi spunea tocmai că, în sfârşit, avea prilejul să le restituie, când auzi o uşoară bătaie conspirativă în uşă. Toată pielea i se înfioră când, după o clipă de şovăială, se duse la uşă s-o deschidă.

Pe palier stătea George Cannon, în mână cu o luminare. Nu-l mai văzuse după cele câteva cuvinte schimbate în faţa casei. Asigurându-se că Sarah Gailey se mai liniştise şi se culcase, ea aşteptase multă vreme să apară George Cannon, dar în zadar; apoi se retrăsese în odaia ei.

— Nu te-ai culcat încă! şopti el cu multă grijă.

La câţiva paşi de ei se afla un cotlon fără pic de aerisire, unde dormea Louisa, camerista.

— Nu! Tocmai… Te-am aşteptat nici eu nu mai ştiu câtă vreme.

— Se simte bine acum?

— De… s-a culcat.

— Ar fi bine să vii cu mine într-una din camerele astea, urmă el în şoaptă.

Vorbea şoptit, dar cuvintele, şuierătoare, se auzeau foarte clar.

Hilda consimţi, cu un gest. El o porni în vârful degetelor pe scândurile scârţâitoare ale palierului şi răsuci încet clanţa unei uşi de la capătul coridorului. Uşa explodă

ca împuşcătura unui pistol; încruntâ**ndu-**se, el o deschise. Hilda îl urmă, furişâ**ndu-**se fără zgomot prin uşa pe care el i**-**o ţinu deschisă. După ce intră, el închise uşa pe dinăuntru. Se aflau **într-**o odăiţă asemănătoare cu cea a Hildei; dar patul n**-**avea aşternuturi, covorul era înfăşurat, oblonul lăsat şi perdelele ridicate de la podea. George Cannon aşează luminarea pe policioara de fier a căminului şi se aşează pe pat, cu mâinile în buzunare.

— Nu cumva vrei să spui că a vrut să se sinucidă? începu el, după o scurtă pauză, gânditor, cu capul aplecat dar cu ochii ridicaţi întrebător spre Hilda.

Brutalitatea cuvântului „sinucidă” o impresionă dureros pe Hilda.

— Dacă mă întrebi, zise ea, stând rezemată de un mic garderob, cred că nu ştia prea bine ce făcea; dar nu-i nicio îndoială că pentru asta **s-**a dus acolo.

— Ai ajuns**-**o din urmă? V**-**am văzut venind de pe ţărm.

Hilda îi povesti ce se petrecuse.

— Dar aveai vreo idee… de mai înainte…

— Eu? Nu! De ce?

— Nimic! Doar felul cum te**-**ai năpustit pe urma ei!

— Ştii… mi**-**a trecut prin minte aşa, deodată!… N**-**ai văz**ut-**o de când te**-**ai întors?

El clătină clin cap.

— M**-**am gândit că e mai bine să mă ţin la o parte. Poate că e mai bine să las totul în seama dumitale. E îngrozitor, pur şi simplu îngrozitor!… Tocmai când totul se aranjează atât de bine!

Hilda se gândi, nedumerită: „Se aranjează atât de bine?” Cuprinse cu privirea odăiţa tristă, şi se văzu şi pe sine, împreună cu el, striviţi parcă. În închipuire, văzu toate celelalte odăi, întunecoase, pustii şi neînsufleţite,

aşteptând de-a lungul unor nopţi nesfârşite şi al unor zile pustii, până când vreo fiinţă omenească, la fel de înduioşătoare ca şi ei, va veni şi le va însufleţi puţin, **într-**o falsă umanizare trecătoare; mai văzu odaia lui George Cannon **–** odaia rece a celibatarului care nu a avut niciodată un cămin; şi odăile mumiilor înspăimântătoare care erau surorile Watchett, fiecare pat cu câte un chip hâd pe pernă, în întuneric; şi cotloanele slujnicelor îngălate; şi astfel, tot coborând etajele, până în odaia în care stătea Sarah Gailev, de-a dreptul săpată parcă în pământ, cu făptura ei lipsită de somn zăcând pe pat, acolo, dedesubtul tuturor! Şi însăşi fiinţa pensiunii i se păru profund tragică, înglobată în însăşi substanţa tristeţii! Iar George Cannon spusese: „Se aranjează atât de bine!”

— Ce-i de făcut? întrebă el cu amărăciune.

— Nu văd ce **s-**ar putea face! zise ea.

Simţea o dorinţă irezistibilă să scape de răspunderea ce i se aruncase pe umeri din pricina situaţiei create; dar ştia că nu va putea scăpa niciodată; că era ţintuită, fără putinţa de a fugi.

— Nici eu nu văd ce **s-**ar putea face, vorbi el cu însufleţire, dar calm, şi chiar cu oarecare blândeţe. Închipuieşte-ţi că i-aş spune că poate să plece, şi că-i voi fixa o sumă pentru întreţinere? Ce-ar putea face atunci? Şi-ar pierde minţile dacă ar trăi singură. E ultimul om de pe lume care poate trăi singur. Şi-apoi, nu va accepta **s-**o întreţin. Asta înseamnă că trebuie să rămână cu mine, aici. Şi dacă rămâne aici, trebuie să muncească, căci altminteri n-ar rămâne **–** o cunosc eu! Şi trebuie să fie stăpâna casei. N-ar suporta să aibă pe cineva deasupra ei, sau chiar egal cu ea, asta-i sigur! Pe lângă asta, e foarte pricepută pentru treaba asta. Nu prea ştie să fie organizată, după câte îmi dau seama, dar le poate determina pe slujnice să

muncească cum trebuie fără mare bătaie de cap, şi e atât de chibzuită când e vorba de aprovizionare! Fireşte, nu se poate înţelege prea bine cu chiriaşii – dar e ceva ce pot eu să fac! Şi cu asta, gata! Dacă rămân să *dirijez* eu pensiunea, ea o să se descurce perfect – perfect! Nici că s-ar putea mai bine! Şi acum a vrut să… Te asigur că fac tot ce pot pentru ea. Ţi-o spun cinstit! Dacă cineva îmi poate sugera ce-aş mai putea face – aş face-o imediat, şi ridică braţele în sus, într-un gest de neajutorare.

Hilda fu impresionată de tonul lui binevoitor, dar el nu făcu decât să-i sporească nedumerirea. Sarah Gailey era într-adevăr de compătimit, dar nimeni nu-l putea condamna pentru asta pe George Cannon. Şi totuşi, cineva anume trebuia să fie de condamnat pentru orice mare nenorocire – cel puţin aşa i se părea ei.

— Crezi că se va linişti? întrebă George Cannon, cu glasul schimbat.

— Oh, da! zise Hilda. Sunt încredinţată. A fost doar un fel de… răbufnire pe care a avut-o, cred eu.

— Nu e supărată pe mine?

Hilda nu avu curajul să-i spună: „Îşi închipuie că noi doi complotăm împotriva ei”. Şi totuşi, se întreba de ce oare ezită să-i spună. După o clipă de tăcere, murmură cu un aer cât mai firesc:

— Nu-i place că vin şi soţii Boutwood.

— Ştiam că o să spui asta! mormăi el, încruntat.

— Dacă ai putea să faci în aşa fel încât să-i împiedici…

— Nu, nu! o întrerupse el, nervos şi nerăbdător. Nu se poate, nu! N-aş face aşa ceva! O pensiune nu poate fi condusă în felul acesta. Nu că mi-ar păsa prea mult să pierd doi chiriaşi, şi nici nu mă dau în vânt după soţii Boutwood. Dar nu se poate. Din principiu. Clienţii nu

trebuie să ajungă să-ţi calce pe nervi, atâta timp cât plătesc şi se poartă politicos. Dacă aş ceda, primul lucru pe care l-ar face Sarah ar fi să găsească un motiv de nemulţumire împotriva altui chiriaş, şi n-o să se mai termine niciodată. Realitatea e că ea caută nemulţumirea, vrea să fie nemulţumită – fie că e vorba de Boutwood sau de altcineva, n-are importanţă!... Oh, nu!

— Şi apoi repetă încet, uşor: – Oh, nu!

Ea ştia că argumentul lui era incontestabil. Îşi dădea perfect de bine seama că trebuie să-l accepte. Cu toate acestea, singurul impuls al fiinţei ei în acea clipă era de a lupta orbeşte şi iraţional împotriva lui. Instinctul îi spunea: „Nu-mi pasă de argumente. Soţii Boutwood nu trebuie să vină. Dacă vor veni totuşi, nu ştiu ce o să fac! Nu pot suporta gândul că biata femeie îi va întâlni din nou! Nu pot suporta”. Trase adânc aer în piept. Lacrimi fierbinţi îi împăienjeniră privirea; făcu un pas înainte.

— Te rog! îl imploră ea. Te rog, nu-i lăsa să vină!

Se lăsă tăcere. Şi în tăcerea chinuitoare ce se aşternu, simţi cu putere cât este de slabă, de neajutorată, de iraţională, în comparaţie cu forţa şi inteligenţa lui de bărbat. În fundul sufletului, ştia că greşeşte. Dar era gata să facă orice ca s-o scape pe Sarah Gailey de suferinţa acestei umilinţe. Din toată puterea voinţei, dorea să izbândească.

— Oh, bine! zise el. Desigur, dacă pui atât de mult la inimă...

În ochii lui se aprinse o licărire – aceeaşi licărire care afirma dintr-odată puterea asupra ei, dar o şi liniştea împotriva acelei forţe. Întreaga-i fiinţă fu inundată de bucurie şi mândrie. Câştigase. Câştigase împotriva raţiunii. îl implorase, şi izbândise. Şi îi plăcea licărirea din ochii lui. Se mândrea cu ea. Roşi. O străbătu o undă de

spaimă, intensă, şi ea o savură cu deliciu. Tristeţea profundă a acestei case îi apăru **într-**o nouă lumină. Era tot tristeţe, dar pe un fundal de frumuseţe. O compătimea pe Sarah Gailey la fel de mult ca şi înainte, dar simţământul ei avea

O nuanţă diferită **–** era o suferinţă mai puţin dezolantă. Şi faptul că răspunderea pentru binele lui Sarah Gailey îi unea fără voia lor, pe ea şi pe George Cannon **–** acest fapt

I se părea grandios şi romantic, în niciun caz apăsător. A fi singură cu el în intimitatea acestei odăiţe de la etajul de sus i se părea că**-**i conferă un aer de mondenitate şi de importanţă extraordinară. Şi totuşi, un glas abia auzit răsuna tot timpul în sinea ei: „Şi rugămintea şi renunţarea sunt nedemne! Nu contează dacă omul acesta e bun, sincer şi admirabil! Rugămintea şi renunţarea sunt nedemne!” Dar nu-i păsa. Nu luă în seamă glasul.

— Am să**-**i spun lui Sarah mâine dimineaţă, zise el.

— Nu, te rog! cerşi Hilda. N**-**ai decât Ssă**-**i spui mai târziu că ai primit o scrisoare de la soţii Boutwood şi că nu mai pot veni. Dacă îi spui mâine, va bănui imediat că ţi**-**am povestit; şi nu trebuie să bănuiască niciun moment că ştii ce **s-**a întâmplat în seara asta. M**-**a pus să**-**i făgăduiesc. Dar, fireşte, n**-**avea de unde să ştie că ai să afli singur, înţelegi?

George Cannon făcu câţiva paşi până la fereastră, apoi se duse la poliţa căminului şi luă luminarea.

— Rămân foarte îndatorat pentru tot ce**-**ai făcut dumneata, zise el cu simplitate, accentuând uşor ultimul cuvânt.

Hilda îşi dădu seama că o spusese sincer, fără rezerve. Dar în tonul lui politicos era o linişte plină de

răceală, care o surprinse şi o cam dezamăgi.

CARTEA IV Prăbuşirea

Capitolul I

Întreprindere prosperă I

ÎNTR-O SÂMBĂTĂ după-amiază din luna august, Hilda stătea aşezată cu o carte în salonaşul de la subsol al „Pensiunii Cannon” din Preston Street. Prin fereastra deschisă, auzi paşii câtorva persoane urcând din greu până la uşa de la intrare, şi apoi clinchetul prelung şi îndepărtat al clopoţelului. Din casă nu se auzi niciun zgomot; la intrare, însă, cineva îşi drese glasul; apoi ajunse până la ea un murmur, nerăbdător şi totuşi resemnat, şi un târşâit vag. După un lung răstimp, clopoţelul se auzi din nou; şi apoi globul becului cu gaz de deasupra capului Hildei vibră o clipă datorită unor paşi din hol, şi uşa de la intrare se deschise. Nu putu auzi exact întrebarea; dar răspunsul Louisei, camerista – arogant, dispreţuitor şi uşor compătimitor – răsună foarte limpede:

— Îmi pare rău, dom’le. E plin. Am mai refuzat o mulţime chiar azi... Nu! N-aş putea să vă spun unde... Puteţi încerca la nr. 51, la „Homeleigh”, cum i se spune; dar la noi e plin. Bună ziua, dom’le, bună ziua, doamnă.

Uşa fu trântită cu insolenţă. Paşii se auziră coborând iar pe trotuar, şi Hilda aruncând o privire indiferentă spre fereastră, văzu doi bărbaţi şi o femeie pornind abătuţi cu bagajele în mâini pe strada zăpuşitoare.

Şi deşi o condamna şi o dispreţuia pe slugarnica Louisa, care s-ar fi ploconit cu zâmbete greţoase şi cu vorbe linguşitoare în faţa unor solicitanţi dacă pensiunea ar fi avut nevoie de clienţi, şi deşi în gând o repezea pe Louisa: „Ai noroc că domnul Cannon nu te aude folosind tonul ăsta cu clienţii, fetiţo”, cu toate acestea nu se putea împiedica să nu simtă cam la fel ca Louisa: Era

neîndoielnic tare plăcut să auzi uşa unei pensiuni prospere închizând-se în faţa unor vilegiaturişti prăfuiţi şi dezamăgiţi, şi să-ţi dai seama, în refugiul tău tihnit, că faci parte dintr-o întreprindere înfloritoare şi prosperă.

II

George Cannon, într-un costum de vară uşor şi elegant, trecu încet prin faţa ferestrei şi, căutând-o pe Hilda în locul ei obişnuit, o zări şi o salută. Surprinsă de acest gest neobişnuit, ea făcu o mişcare stingherită şi roşi; şi, în acelaşi timp, se întrebă cu necaz: „De ce mă port astfel? Nu sunt decât angajata lui, şi n-am să fiu niciodată altceva decât angajata lui; şi totuşi, cred că mă simt aici din ce în ce mai rău”. George Cannon se repezi cu uşurinţă până la uşa de intrare; avea o cheie la el, dar înainte de a o putea vârî în broască, Louisa alergase în jos pe scări şi îi deschisese uşa; probabil că-l pândise de la etaj. George Cannon ar fi fost oricum bine servit, oricare ar fi fost poziţia lui în casă, căci era unul dintre bărbaţii aceia joviali adoraţi de slujnice, pe care pe rând le flatează şi le terorizează. Dar poziţia lui în casă era aceea a unui zeu, şi exact ca un zeu şi era slujit. Era creatorul acestei case; însăşi existenţa ei i se datora lui. Fără el, era un organism care ar fi încetat să existe, şi toţi de aici o ştiau, învăţase temeinic meseria. O învăţase la piaţa de peşte de pe ţărm, la şapte dimineaţa, la piaţa de legume la opt, şi o învăţase prin magazine; o învăţase în bucătărie şi pe scări, în timp ce slujnicele făceau curăţenie; şi o învăţase la masă, înconjurat de clienţii pensiunii. Nu exista nimic care să-i fi rămas necunoscut şi, cu excepţia gătitului propriu-zis şi a cârpitului, nimic ce n-ar fi putut face chiar el. Îşi impresiona întotdeauna clienţii declarând că dormise în fiecare cameră a casei pentru a-i înţelege personal calităţile şi defectele; şi putea vorbi, şi chiar vorbea, cu

fiecare chiriaş despre odaia lui cu înţelegerea profundă, amănunţită a unuia care cunoştea perfect locul. Chiriaşii mai erau flataţi şi de aerul şi înfăţişarea acestui amfitrion practic, care nu semăna deloc cu alţi proprietari de pensiuni, ci avea mai curând aspectul unui agent de bursă mai popular. Era o mândrie pentru chiriaşii pensiunii, bărbaţi sau femei, să se plimbe pe King's Road discutând cu George Cannon. Şi nu era nimeni cu care el să nu se priceapă să poarte o discuţie, despre orice subiect, de la ţigări de foi până la ozon, în funcţie de nevoile cazului în speţă. Şi nici nu părea plictisit de discuţii. Doar uneori, după ce o zorise amabil pe una din surorile Watchett, de pildă, să-şi facă plimbarea de dimineaţă, se furişa jos la subsol şi exclamă: „Cotoroanţa blestemată!" – cu o seriozitate calmă şi firească ce o înspăimânta pe Hilda, arătându-i că era capabil de duplicităţi uluitoare.

Acum coborî direct în salonaşul de la subsol, cu pălăria pe cap şi bastonul în mână. Hilda nu ridică nici măcar privirea; stânjenită, se aplecă ceva mai mult asupra volumului. Relaţia dintre ea şi George Cannon în pensiunea aceasta prosperă era destul de neobişnuită, deşi cele zece luni care se scurseseră o definiseră într-un fel. Neplătind pensiunea şi neprimind nici leafă, ea părea să rămână în casă ca tovarăşă şi sprijin moral pentru Sarah Gailey; rămăsese pentru că Sarah Gailey nu se simţise niciun moment destul de bine ca să poată fi lăsată singură – şi lunile trecuseră repede. Dar cum Hilda nu prea avea ce face şi cum se pricepea la stenografie, iar George Cannon avea o nevoie vădită de un funcţionar, în mod inevitabil ei îşi reluaseră rolurile anterioare, de patron şi funcţionar. Hilda se ocupa zilnic de scrisori, circulare, reclame şi – într-o măsură mai mică – de socoteli şi note de plată; pe degetul mijlociu al mâinii drepte, la baza

unghiei, se vedea aproape tot timpul o pată de cerneală, care ei nu-i displăcea; şi adesea ea visa la clasarea scrisorilor. În această prosperă lună a lui august, avea, în general, mai puţin de lucru decât de obicei, căci încetaseră să mai trimită circulare şi anunţuri de reclamă.

George Cannon se îndreptă spre birou, aflat în colţul întunecos dintre fereastră şi uşă, unde se ţineau toate hârtiile de afaceri, dar unde niciunul din ei nu scria, de fapt. Aşa cum stătea cu spatele, Hilda se uită pe furiş la el, fără să-şi mişte capul, şi observă că răsfoia doar neatent hârtiile, uitându-se fix la perete. Se gândi, un pic alarmată: „Ce s-o mai fi întâmplat?” Apoi el se apropie de masă, şovăind lângă umărul ei. Dar ea tot nu ridică privirea, deşi nu mai putea descifra niciun cuvânt de pe pagină: toată fiinţa ei era absorbită ele conştiinţa apropierii lui.

— Interesantă? întrebă el.

Hilda întoarse în sfârşit capul şi îl privi cu un zâmbet prietenos, răsfoind însă nervoasă paginile cărţii. Era *Istoria tiparului* de Cranswick. Într-o zi, cu două săptămâni în urmă, în timp ce George Cannon, pe care-l însoţea, se tocmea pentru un vechi Anuar al Londrei la standul din faţa unei librării de pe East Street, ea văzuse *Istoria tiparului* de Cranswick (cu o etichetă pe care scria: „Faţă de preţul de 1 liră şi 1 şiling la apariţie, preţul nostru este de 6 şilingi 6 pence”) şi o deschisese, curioasă. George Cannon, care avea mereu un ochi îndreptat asupra ei, spusese maliţios: „Bănuiesc că din cauza trecutului dumitale de ziaristă te interesează?” „Cred că da”, răspunsese ea. Ceea ce era un neadevăr, căci singurul lucru la care se gândise fusese că Edwin Clayhanger era tipograf. Straniu gând, venit aşa, într-o doară! Lăsase atunci cartea din mină. Dar a doua zi, George Cannon o

adusese acasă, spunând nepăsător: „Am cumpărat cartea – cu cinci şilingi şi şase pence; librarul părea că vrea să scape de ea, şi e o carte care merită s-o ai”. De atunci, el nu o mai atinsese.

— Pagina 473! murmură el, uitându-se la numărul paginii. Dacă o să continui în ritmul ăsta, în curând o să ştii mai multe despre tipografie chiar decât tânărul Clayhanger!

Hilda rămase împietrită. Niciodată numele de Clayhanger nu mai fusese pomenit între ei! Oare îi ghicea gândurile? Oare bănuia că ea îl citea pe Cranswick numai pentru că Edwin Clayhanger se întâmplase să fie tipograf? Nu! Cu neputinţă! Motivul interesului ei pentru cartea lui Cranswick, inexplicabil chiar şi pentru ea, craprea fantastic pentru a fi ghicit. Şi totuşi, nu vorbise oare el pe un ton ciudat? Sau sunase ciudat numai în imaginaţia ei? Se făcu roşie ca focul şi muşchii i se încordară.

— Ascultă, urmă George Cannon, pe un ton care acum era neîndoielnic ciudat, aş dori să ieşi puţin cu mine. Vreau să-ţi arăt ceva pe faleză. Poţi să vii?

— Chiar acum? murmură ea fără chef, cu glasul chinuit.

Care putea fi misterul atitudinii lui neobişnuite? i

— Da.

— Florrie o să sosească la ora cinci, zise Hilda, după ce-şi drese glasul, tuşind forţat. Ar trebui să fiu şi eu aici, nu-i aşa?

— Oh! exclamă el. Ne întoarcem cu mult înainte de cinci.

— Foarte bine, consimţi ea.

— Sunt gata în trei minute, zise el, îndreptându-se vesel spre uşă.

Din uşă, îi aruncă o privire, pe care ea o susţinu,

lăsând-l să-i cerceteze trăsăturile tulburate, şi încuviinţă din cap.

III

Hilda se duse în odaia din spatele salonaşului, ca să-şi ia pălăria şi mănuşile. Datorită succesului de care se bucura pensiunea, împărţea temporar această odaie cu Sarah Gailey. Ea fusese aceea care stăruise să facă sacrificiul, şi savura tot ceea ce această situaţie implica în materie de lipsă de confort. Când se întindea cu grijă pe patul pliant, îngust şi incomod, înghesuit lângă perete, şi când se răsucea noaptea, fără a-şi găsi locul, şi scheletul şubred de fier scârţâia iar Sarah Gailey gemea, şi când zadarnic căuta un anumit lucru printre hainele atârnate vraişte de cârlige precare şi de colţurile ascuţite ale mobilelor – era mândră şi bucuroasă că odaia ei confortabilă adăuga neîncetat treizeci de şilingi sau chiar mai mult pe săptămână la încasările pensiunii. Beneficiul nu era în niciun caz al ei, şi totuşi se bucura de el, gândindu-se cu plăcere la marea casă de bani lăcuită a lui George Cannon, care părea să fie un depozit inepuizabil de monede de aur şi de argint, şi la vizitele lui misterioase – aproape furişe – la bancă. Propriul ei capital, investit de George Cannon în acţiuni ale căilor ferate, îi aducea un venit de patru ori mai mare decât îi era necesar pentru cheltuieli; şi se bucura, de asemenea, şi de economiile pe care le punea deoparte. Cu cât strângea mai mulţi bani, cu atât mai puţin era dispusă să cheltuiască. Avariţia aceasta născândă o amuza, aşa cum up individ se amuză întotdeauna descoperind o nouă trăsătură a caracterului său. Îşi zicea: „Încep să fiu zgârcită”, şi se asigura cu rezerva: „Fireşte, pot înceta să fiu zgârcită, oricând doresc”.

Când Hilda intră, Sarah Gailey se legăna într-un

balansoar, şi nici nu-şi aruncă privirea spre Hilda, nici nu se întrerupse din legănat. Trăsăturile îi erau chinuite, şi într-adevăr avea tot timpul dureri. Suferea cu adevărat de trei boli – reumatism, sciatică şi nevrită; şi toate erau dureroase. Cea mai recentă şi cea mai rea era nevrita, care îi atacase încheieturile mâinii, şi umflăturile trebuiau oblojite cu apă fierbinte. Pentru Sarah Gailey, viaţa devenise în ultima vreme un continuu tratament şi un continuu legănat. Era atât de absorbită de grija esenţială de a se trata şi de a sta la căldură, încât nu-i mai rămânea energie pentru alte tratamente curative, cum ar fi o plimbare în aer liber. Stătea veşnic îmbrobodită, în general cu mănuşi groase, lungi peste încheieturi şi chiar pe braţe, obloji**ndu-**se sau legă**nându-**se în veşnicul semiîntuneric din odaia ei de la subsol. Refuza orice ajutor – putea să se descurce singură! – şi nu ţinea să aibă tovărăşie, părând să se simtă mai bine singură, doar cu soarta ei amărâtă. În ceasurile mai bune, ţinând o mână peste cealaltă şi amândouă strânse la piept, legă**nându-**se înainte şi înapoi cu o uimitoare perseverenţă monotonă, era ca o misterioasă zeitate indiană din**tr-**un templu subteran. Iar deasupra, nevăzută, etaj peste etaj, viaţa pensiunii se desfăşura în luna marilor vacanţe din august.

— Aproape că am uitat că e nevoie de un pat pentru Florrie, zise Sarah Gailey pe un ton plângăreţ, legă**nându-**se întruna. O să ai tu timp să te îngrijeşti de asta? Fireşte, va trebui să stea cu Louisa.

— Foarte bine, zise Hilda scurt, fără să-şi ascundă exasperarea.

Existau trei motive ca să fie exasperată. În primul rând, spectacolul neîncetat al suferinţei lui Sarah Gailey, şi efectul acestei suferinţe asupra caracterului ei era exasperant – atât pentru Hilda cât şi pentru George

Cannon. Amândoi ştiau foarte bine că această fată bătrână, cu ochii umezi, irascibilă, era o victimă a destinului, complet nevinovată şi neajutorată, şi că merita să fie compătimită şi înţeleasă; şi totuşi încordarea creată de relaţiile lor cu Sarah le producea o senzaţie atât de profundă de plictiseală, încât suferinţele ei de-a dreptul îi iritau şi, cu o tristă lipsă de logică, o învinuiau pentru nefericirea ei, ca şi cum şi-ar fi adus singură bolile asupră-i, doar ca să-i scoată din sărite. Apoi, mai şi trebuia mereu hrănită iluzia lui Sarah că pe ea se sprijinea întreaga pensiune, că ea se îngrijea de tot şi era răspunzătoare pentru tot, şi că dacă n-ar conduce ea lucrurile, totul **s-**ar poticni şi **s-**ar nărui; adevărul fiind, de fapt, că ea ajunsese tot mai neputincioasă şi mai inutilă. îi învăţase tot ce ştia pe cei doi, care prinseseră repede, şi acum nu mai era trebuincioasă. Nu-şi mai găsea rostul pe pământ. Dax% după ce-şi pierduse eficienţa şi se acrise, devenise fără voie un adevărat tiran **–** un tiran care-şi trăgea puterea din loialitatea supuşilor şi nu din propria-i individualitate. Era exact ca o zeitate **–** imanentă, ameninţătoare şi nedâ**ndu-**şi seama de puterea ei! Astfel, problema patului lui Florrie fusese discutată şi rezolvată cu mult înainta ca Sarah Gailey să se fi gândit măcar la ea; dar Hilda nu trebuia să i-o spună. Până la urmă, însăşi problema patului pentru Florrie o exasperase pe Hilda. Căci cotlonul Louisei era şi aşa nepotrivit pentru Louisa, şi acum mai înghesuiseră încă un pat acolo. Hildei îi era ruşine de modificarea făcută; dar nu exista altă alternativă. Aici, socotea Hilda, trebuia căutat secretul strălucitei reuşite a lui George Cannon. Slujnicele erau prost tratate, dar asta se făcea cu blândeţe. Odată cu triumful comercial, ea pierdu sentimentul de tragică dezolare a existenţei la pensiune, aşa cum îi apăruse în prima zi când venise. Dar imaginea

zeităţii indiene din subsol şi a trupurilor culcate ale slujnicelor, înghesuite ca în nişte cutii în cămăruţele întunecoase de sub acoperiş şi prin dosul scărilor – aceste imagini îi otrăveau uneori buna dispoziţie, pe care şi-o menţinea din instinct dar şi cu bună ştiinţă.

Îşi aranjă pălărioara strâmtă, înflorată, aruncă umbrela de soare pe pat şi începu să-şi tragă mănuşile de bumbac.

— Unde te duci, draga mea? o întrebă Sarah Gailey.

— Ies puţin cu domnul Cannon”.

— Unde anume?

— Nu ştiu.

Fără voie, în glasul ei răzbătea o anumită sfidare inutilă.

— Nu ştii, draga mea?

Sarah Gailey se opri brusc din legănat şi se uită la Hilda cu o expresie tristă şi profund îngrijorată, atât de familiară pe chipul ei. Deşi era limpede că temerile neîntemeiate făceau parte din boala bietei Sarah, Hildei nu-i venea totuşi să creadă că toate temerile ei erau complet neîntemeiate. Şi acum, chiar şi tonul folosit trezi în con ştiinţa Hildei o vagă neliniştе.

Continuă în tăcere să-şi tragă mănuşile.

— Şi mai ales sâmbătă după-amiază – când toată lumea e în oraş! adăugă Sarah Gailey, morocănoasă, clătinând din cap ca de obicei.

— M-a rugat să ies câteva clipe cu el acum, zise Hilda, luându-şi umbrela cu un gest hotărât.

— Şi aşa se vorbeşte prea mult despre tine şi despre George, spuse Sarah cu glas hotărât cam acru.

— Se vorbeşte despre mine şi…! strigă Hilda, complet uluită.

Nu se simţea câtuşi de puţin vinovată, dar ştia că

arată ca o vinovată, şi asta o făcea să aibă senzaţiile reale ale unuia vinovat.

— Ştii, n-aş vrea să… începu Sarah Gailey, dar o întrerupse o bătaie discretă în uşă.

În odaie intră George Cannon.

— Eşti gata, domnişoară? o (întrebă el, zâmbind, înainte de a-i zări faţa.

Pentru a doua oară în după-amiaza aceea o văzu roşie la faţă, şi de data asta şi cu lacrimi în ochi.

Hilda şovăi o clipă.

— Da, răspunse ea, cu un nod în gât, îndreptându-se spre uşă.

Capitolul II

Necunoscuta aventură I

CÂND AJUNSERĂ pe stradă, Hilda se simţi ca un marinar care, scăpând de ţărmul bătut de vânturi, este acum înconjurat de primejdiile mai vagi, dar mai cumplite, din largul mării. Era într-o stare de mare agitaţie şi mult prea abătută ca să-şi dea seama prea bine ce se petrece în jurul ei: nici nu simţea trotuarul pe care călca; nu-şi amintea când ieşise din casă. Parcă n-avea nimic sub picioare, mergând alături de un bărbat care putea fi George Cannon, sau putea fi altcineva, printre obiecte înalte care semănau cu nişte case! Se afla într-o situaţie grea, dar nu o putuse evita. Nu putuse, în odaie cu Sarah, să izbucnească în plâns, sau să se înfurie, sau să se bosumfle, şi să-i spună lui George Cannon că nu mai merge cu el; nu putuse s-o ia la goană într-o criză de isterie, şi să se ascundă la etajul de sus, ca o căprioară speriată. Avea prea mult caracter ca să recurgă la asemenea trucuri. Pe de altă parte, nu era în niciun caz destul de stăpână pe sine ca să-şi ascundă ruşinea în faţa lui. De aceea nu fugi şi îl urmă, nedisimulându-şi ruşinea.

Faptul că se cunoşteau de atâta timp făcuse să-i fie măi uşoară această capitulare. La urma urmei, în nenumăratele prilejuri oferite de fiecare zi, se obişnuiseră cu micile autodemascări – şi Hilda mai mult chiar decât George Cannon; Hilda era prea nerăbdătoare şi impulsivă ca să nu rupă, la intervale tot mai dese, vălul etichetei convenţionale.

Starea ei sufletească de acum, în timp ce-l însoţea pe George Cannon spre această necunoscută aventură, era una de ciudă, plină de stinghereală dar şi de înverşunare. Credea, desigur, ce spusese Sarah, şi anume că „se vorbea" despre ea şi patronul pensiunii, şi totuşi i se părea ceva atât de monstruos încât era aproape de necrezut. Era absolut sigură că prin felul ei de a se purta, nu oferise niciodată nici cel mai mic pretext pentru astfel de „vorbe". Nimeni n-ar fi putut prinde vreodată cel mai mic cuvânt sau gest care să justifice asemenea vorbe. Şi chiar dacă vreun răuvoitor ar fi putut urmări cursul tainic al celor mai intime gânduri ale ei, nici atunci n-ar fi putut găsi ceva care să le justifice. Viaţa de la Brighton fusese prea activă şi stranie – şi, cu Sarah Gailey în casă, prea plină de răspunderi – pentru a îngădui vreunuia din ei să cocheteze. Hilda, cercetând-se, n-ar fi putut spune că nu se gândise niciodată la George Cannon ca soţ; căci, la fel ca un tânăr burlac ce se vede într-o săptămână soţul a o duzină de fete diferite, şi o fată nemăritată se leagă în imaginaţie de orice bărbat simpatic, dacă-i liber şi acceptabil, care îi iese în cale. Este distracţia zilnică a imaginaţiei. Dar ceea ce era sigur e că nu se gândise nici măcar o dată, în mod serios, la George Cannon ca soţ. Păi, nici nu era din generaţia ei! Deşi nu ştia câţi ani are, bănuia că trebuie să fie mai aproape de patruzeci decât de treizeci. Era din generaţia lui Sarah Gailey, iar Sarah Gailey era

contemporană cu răposata ei mamă! Şi-apoi, el nu-i arătase niciodată că are vreun sentiment faţă de ea, în afară de o amabilitate binevoitoare şi chiar de tendinţa de a o tachina. Ba mai mult, ei îi era teamă de el, categoric. Şi nu avea nici acele calităţi pe care le atribuia ea în imaginaţie bărbatului ideal. Nu! Se gândise mai des la Edwin Clayhanger, în postura de soţ. Într-adevăr, se măritase de mai multe ori în gând cu Edwin Clayhanger. Tânărul acela o obseda şi nu-i dădea pace.

Îşi spuse, furioasă şi indignată: „Va trebui să plec din Brighton! E limpede! Şi numai Sarah Gailey e de vină!” Da, era cu adevărat supărată foc pe Sarah Gailey, care nu făcuse totuşi decât **s-**o informeze despre un fapt pe care i-ar fi părut rău să nu-l ştie! Şi părăsind Brighton-ul, imaginaţia ei o duse drept la Bursley, să stea împreună cu Janet Orgreave, în casa de lângă noua casă a Clayhangerilor!

Încotro se îndrepta acum împreună cu George Cannon? El nu-i spusese încă nicio vorbă, ca să-i explice ce avea de gând, şi nici nu arătase în vreun fel că ar fi observat starea ei neobişnuită. Mergea tăcut, legă**nându-**şi bastonul. Şi ea tăcea. Nu putea să vorbească, nici măcar să murmure: ¿Unde mă duci?” Mergeau înainte ca **într-**o vrajă.

II

Erau pe King’s Road; pe stânga se vedeau case şi hoteluri înalte, înşirui**ndu-**se de la răsărit spre apus în bătaia soarelui până hăt-departe, iar pe dreapta se vedea ţărmul, şi marea atât de strălucitoare încât abia de te puteai uita la ea. Atât promenada de sus cât şi cea de jos erau înţesate de oameni veseli îndreptându-se care încotro. Pe drumul prăfuit lunecau trăsuri, cu spiţele roţilor şi spinările cailor lucind în bătaia soarelui, şi cu

umbrele bine conturate. Ţărmul era tivit cu steaguri şi catarge şi pânze albe şi cafenii; iar în undele alb-verzui ce se spărgeau uşor de mai se zăreau trupurile celor ce se scăldau. Vreo duzină de oameni cu picioarele goale apucaseră o barcă cu pânze cu tot atâţia pasageri la bord, şi o împingeau cu putere drept în mare, unde îşi săltă botul, apoi se înclină şi o porni brusc înainte, tăind valurile spre larg, unde alte bărci cu pânze lunecau încoace, şi încolo printre diguri, dominând şirurile hoinare de bărci cu vâsle. Digurile erau şi ele pline de mulţimi însufleţite, strălucind în culori vii. Şi toate ferestrele de la toate casele şi hotelurile erau deschise, scânteind de perdele, flori şi pălării.

Hilda se gândi, cu inima încă bătând-i, dar nu atât de tare: „N-am fost aproape niciodată pe aici. Ar trebui să vin mai des”. Şi o văzu pe Sarah Gailey legându-se şi oftând. şi iar legându-se şi clătinând din cap, în semiîntunericul mohorât din subsolul pensiunii de pe Preston Street. Contrastele existenţei o izbiră, părând-i pline de măreţie şi splendoare. Însăşi mizeria şi deznădejdea izolării în care trăia Sarah păreau romantice, splendide, mişcător de frumoase. Fără să ştie de ce, se gândi: „De ce mă aflu aici? De ce nu sunt acasă, la Tumhill? De ce oare sunt atât de diferită de felul cum era mama? Ce-am să devin şi ce-am să fac? Ceea ce sunt acum nu poate să dăinuie la nesfârşit”. Văzu mii de femei cu mii de bărbaţi.

Şi, uitând că în faţa mulţimii, era i ea ca celelalte însoţită de un bărbat (şi încă de un bărbat foarte chipeş!), începu să se compătimească de a nu fi împreună cu un bărbat! Visa, în surescitarea ei extremă, să aparţină cu totul unui bărbat. Şi în ciuda mândriei şi independenţei ei, zăbovi cu plăcere şi nostalgie asupra gândului că era a lui,

cu totul la dispoziţia lui, în puterea lui, lipsită de putere în faţa lui. Se gândi, dezolată: „Nu sunt a nimănui. Şi de aceea *se vorbeşte*!” Se dispreţuia pentru că nu era a nimănui. Să aparţină cu totul unui bărbat – părea să fie singura soartă pe care ar fi suportaţ-o pe lume. Şi era o soartă minunată, fie că-i aducea fericire sau nenorocire. Orice altă soartă era nedemn de zadarnică, detestabilă. Şi apoi se gândi, cu furie: „Dar uită-te cum sunt îmbrăcată! De ce nu-mi dau oare silinţa să arăt drăguţă?”

Brusc, George Cannon se opri pe marginea trotuarului şi se întoarse spre casele de pe partea cealaltă a străzii.

— Vezi acolo, zise el, arătând cu bastonul.

— Ce anume?

— Hotelul Chichester.

Şi Hilda văzu într-adevăr, cu litere aurite, pe faţada unei case înalte din colţ: „Hotelul particular Chichester”.

— Da, şi?

— L-am luat – începând de la Crăciun. Am semnat actele acum o oră. Trebuia neapărat să-i spun cuiva.

— Formidabil! exclamă ea.

Era, fără doar şi poate, un om extraordinar, un om impresionant. Spusese că, după ce va câştiga experienţă în Preston Street, va lua ceva mai mare, şi iată! în mai puţin de un an împlinise ceea ce plănuise. Făcuse în Preston Street o experienţă ce se dovedea un succes imens, şi acum ieşea în King’s Road! (Numai cei care au trăit pe o stradă lăturalnică pot pronunţa minunatele cuvinte „King’s Road” cu accentul de respect cuvenit.) Fiecare casă de pe King’s Road, îşi dădu seama Hilda, era o casă care avea valoare şi distincţie. Nimic nu putea fi de rând în King’s Road: adresa şi perspectiva erau magnifice. Stabili**ndu-**se aici, George Cannon va putea dobândi, şi fără îndoială că

până la urmă va reuşi să dobândească, unul din cele mai mari hoteluri publice; va putea domina întreaga promenadă! Numai el era în stare de aşa ceva! Cu un an în urmă fusese avocat în Tumhill. Iar astăzi, era **într-**un mod atât de firesc şi de esenţial proprietar de hotel, încât nimeni n**-**ar fi bănuit măcar cariera sa anterioară. Nu era doar extraordinar: era uluitor. Nu puteau exista mulţi de calibrul său în întreaga lume.

— Ce impresie îţi face? întrebă el cu o înflăcărare care o mişcă.

— Oh! E splendid! răspunse ea, încercând să pună cât mai mult entuziasm firesc în glas.

Dar în realitate hotelul Chichester nu-i făcuse nicio impresie. O impresionase doar faptul că era situat pe King’s Road **–** şi o impresionase în aşa măsură, încât uită din fericire de tulburarea sa, şi stinghereala supărătoare îi dispăru. Mai remarcase şi alădată hotelul Chichester, dar niciodată în mod deosebit; fusese pentru ea doar un hotel printre multe altele, şi nu unul din cele mai bune **–** în niciun caz nu era impunător. Se afla în colţul pe care**-**l făcea King’s Road cu Ship Street, şi o farmacie se întindea pe întreaga faţadă, intrarea hotelului fiind pe Ship Street; arhitectura era banală şi chiar urâtă, iar clădirea părea neîngrijită, oarecum în decădere.

— Douăzeci de ferestre! murmură George Cannon, şi apoi zâmbi singur, de parcă se ruşinase de naivitatea sa.

Hilda numără şi ea ferestrele. Da, erau opt pe King’s Road şi douăsprezece pe strada laterală. Clădirea era înaltă şi destul de mare în adâncime, întinzâ**ndu-**se departe pe Ship Street**. Într-**o clipă începu să capete în ochii Ilildei calităţi deosebite. Ce înaltă era! Şi ce lungă! Şi în ce loc era situată! Avea însuşiri misterioase, pline de încântare, care o făceau să iasă în evidenţă. Ciudat că

până acum fusese atât de oarbă încât să nu observe!

Aşa cum stătea alături de George Cannon. erau despărţiţi de hotel prin traficul învălmăşit şi zgomotos din mijlocul drumului şi prin şuvoiul de oameni de pe trotuarul celălalt. Şi niciunul din aceşti oameni, care treceau călare, în trăsuri sau pe jos, şi niciunul din cei ce se îmbulzeau pe trotuarul din spatele lor, nu bănuiau că aici, pe marginea trotuarului, se afla viitorul stăpân al hotelului Chichester, un bărbat uluitor, şi că ea. Hilda Lesr Xvays, aflată lângă el, era femeia pe care el o Răsese ca să-i împărtăşească prima triumful? Taina aceasta de nimeni ştiută, în mijlocul marii artere aglomerate, i se păru Hildei captivantă şi plăcută, un motiv de mândrie.

— Bănuiesc că l-ai şi cumpărat? se încumetă ea să întrebe.

Nu ştia nimic despre resursele lui financiare, dar avea tendinţa să le considere infinite.

— Nu! Nu chiar cumpărat, râse el. Nu chiar! Am obţinut concesiunea, începând de la Crăciun. Cât crezi că e chiria?

Părea s-o provoace, ca să spună.

— Oh! Nu mă întreba pe mine!

— Cinci sute pe an, zise el, ridicând mândru capul. Cinci sute pe an! Zece lire pe săptămână! Aproape treizeci de şilingi pe zi! Atâta trebuie plătit, înainte de a începe măcar să te gândeşti la profituri.

— Dar e enorm!

— Hilda rămase uluită. Toate casele pe care le avusese mama ei, puse laolaltă, produceau abia o treime din chiria acestei singure case, care nu era totuşi decât o modestă unitate dintr-un şir kilometric de case.

— Dar poţi să-l faci să renteze?

— Cred că da! Altminteri nu l-aş fi luat. Actualul

stăpân al hotelului nu poate. Şi-apoi el plăteşte 550 de lire pe an, şi e şi bătrân. Şi nu e prea priceput în meserie… Oh, da! Cred că am să-mi scot banii… Aşteaptă până trece Crăciunul şi o să vezi cum o să-i dau drumul!

Hilda era convinsă că viitorul va justifica încrederea lui în sine. Cum va reuşi, asta nu putea spune. De ce ar reuşi el acolo unde altul dădea greş? Doar nu putea să iasă pe stradă şi să-i tragă cu forţa pe clienţi în hotelul său! Totuşi, va reuşi. În orice gest pe care-l făcea, el era omul succesului. Ridică timidă privirea spre ochii lui mărginiţi de gene negre şi mari. Privirea lui o întâlni pe a ei şi îi zâmbi triumfător.

— Nu i-am spus lui Sarah nicio vorbă până acum! zise apoi", coborând vocea aproape **într-**o şoaptă, cu un zâmbet prefăcut de părere de rău.

Hilda îi zâmbi şi ea.

— Ai să păstrezi pensiunea din Preston Street? îl întrebă.

— Sigur că da! se făli el. Am să le dirijez pe amândouă, fireşte. **–** îşi îndreptă umerii.

— Una o va sprijini pe cealaltă, nu înţelegi?

Ea crezu că înţelege, şi încuviinţă aprobator. Avea de gând să conducă amândouă hotelurile! în clipa aceea, un tânăr elegant trecu încet **într-**o trăsurică, şi îl salută, dând din cap cu indiferenţă, pe George Cannon; observând apoi că era cu o doamnă, îşi ridică în grabă pălăria. George Cannon îi răspunse la salut. Tânărul o privi o clipă sever pe Hilda, cu o expresie ciudată, şi trecu mai departe. Ea nu ştia cine era tânărul. Nu ştia absolut nimic despre relaţiile lui George Cannon din oraş, dar era limpede că avea tot felul de cunoştinţe.

Roşi, gândi**ndu-**se la ceea ce-i spusese Sarah Gailey despre „vorbele" care circulau pe seama ei şi a lui George

„Cannon. În ochii tânărului surprinsese o privire în măsură **s-**o supere şi **s-**o ruşineze.

— Hai să trecem strada şi să ne uităm la casă, zise George Cannon coborând un pas de pe trotuar, după ce se uitase **într-**o parte şi în alta a arterei intens circulate.

— N**-**aş veni acum, şovăi ea.

— De ce nu? Te grăbeşti? Doar ai o grămadă de timp până la ora cinci **–** berechet!

— Aş prefera să nu vin, stărui ea, pe un ton strui & iit dar şi sfidător.

— Ce **s-**a întâmplat? întrebă el, revenind pe trotuar şi privi**nd-**o drept în ochi.

Hilda se îmbujoră tot mai tare şi îşi coborî pleoapele.

— Nu vreau să se vorbească *prea* mult pe seama mea! murmură ea, simţi**ndu-**se umilită.

Era limpede cum ajunsese la această hotărâre. Întreaga ei stare de spirit părea să fie influenţată de imensa nemulţumire pe care o avea faţă de lume, în general. Şi sufletul îi era plin de această nemulţumire.

— Să se vorbească? Dar cine…

— Nu contează! Ştiu! Mi **s-**a spus! îl întrerupse ea.

— Oh! înţeleg!

Acum înţelegea de ce fusese ea atât de tulburată în odaia lui Sarah Gailey.

— Asta înseamnă, urmă după o vreme, că trebuie să am o discuţie cu dumneata. Hai să „trecem strada, te rog, şi acum glasul îi suna poruncitor.

Hilda îşi ridică o clipă ochii cu sfială spre chipul lui şi văzu, spre marea ei uimire, că şi el se roşise. Nu**-**l mai văzuse niciodată roşind.

— Vino! stărui el.

Îl urmă ascultătoare de**-**a curmezişul drumului aglomerat. O aşteptă pe trotuarul celălalt, şi apoi se

îndreptară împreună spre Ship Street. El pătrunse în hotelul Chichester printr-o intrare grandioasă, cu câteva trepte scunde, apoi trecu printr-un portal cu două fotolii de nuiele, şi apoi urcă un alt şir de trepte scunde, care se sfârşeau în faţa unei uşi duble, mult mai sus decât nivelul străzii, şi Hilda continua să-l urmeze.

— Nădăjduiesc că nu-i nimeni aici, se adresă George Cannon unui chelner bătrân care se afla în holul întunecos, şi arătă spre o uşă din dreapta.

— Nu, domnule.

George Cannon deschise uşa ca un stăpân, o pofti pe Hilda într-o odaie mică, mobilată cu un birou şi două scaune, şi închise uşa.

ni

Ferestruica avea geam mat şi nu lăsa să se vadă nimic din lumea din afară, de care Hildei i se părea că e despărţită de parcă s-ar fi aflat într-o închisoare. Era singură cu George Cannon, şi dincolo de pereţii înguşti care îi închideau pe amândoi, atât de aproape unul de altul, nu se mai afla nimic! întregul Brighton, în afară de această odaie, încetase să mai existe. Acum Hilda era într-adevăr înfricoşată, ruşinată, tulburată, chinuită. Şi, în acelaşi timp, avea calmul disperat al căpitanului unei corăbii gata să se scufunde împreună cu tot echipajul. Vedea străfulgerările minunate, care o răsplăteau pentru toate, ale romantismului vieţii de toate zilele. Se afla într-un mic birou al unei pensiuni foarte obişnuite – (putea chiar să simtă mirosurile râncede ale bucătăriei) – cu un om de afaceri realist, şi se pregăteau să discute un foarte obişnuit subiect de scandal; şi în mod neîndoios, puteau fi numiţi doi oameni cu bun simţ! Şi, în acelaşi timp, obişnuitul şi firescul acestei scene erau străbătute de razele strălucitoare şi exotice ale romantismului! Se gândi!

„E dureros şi umilitor să fiu ţinută şi pironită aici. Dar e şi minunat!”

— Adevărul este, că noi doi n-am avut prilejul să stăm liniştiţi de vorbă. Zău că nu! Bănuiesc că Sarah este cea care te-a necăjit.

— Da.

— Ce ţi-a spus?... Ai face mai bine să stai jos, nu crezi?

Şi, răsucind fotoliul, turnant din faţa biroului încuiat. i-l arătă cu un gest.

— Oh! începu Hilda, şovăitoare, şi apoi se lăsă să cadă pe scaun, neştiind măcar pe ce se aşezase. Pur şi simplu a spus că se vorbeşte pe seama dumitale şi a mea. Nu ţi-a spus nimic?

El clătină din cap, privi**nd-**o fix. Hilda îşi rezemă braţele de braţele fotoliului şi, ocolind privirea bărbatului, rămase uitâ**ndu-**se la covorul destrămat şi la ghetele lui de pe covor. Ceva din ea ar fi vrut ca el să se depărteze puţin, sau ca odaia să fie mai mare, dar în acelaşi timo ceva din ea îl voia aproape, simţind că – altfel savoarea vieţii şi-ar pierde din intensitate.

— Nu înţeleg cum de pot oamenii să vorbească în felul ăsta! urmă ea, cu glas scăzut, tremurat, preocupat. Nu pot să înţeleg!

Era sinceră în indignarea şi în nedumerirea ei. Şi totuşi, se simţea nu ştiu cum mândră să fie amestecată **într-**un scandal cu George Cannon; îi dădea un anumit sentiment de importanţă; îi dovedea că nu mai era o fetişcană oarecare.

George Cannon rămase tăcut.

— Am să plec din Brighton, urmă Hilda. Am hotărât! Nu-mi place **s-**o părăsesc pe sora dumitale, aşa bolnavă cum e! Dar crede-mă...

Iar în gând se minuna cât era de prevăzătoare, cât de capabilă să aibă grijă de sine, singură cum era pe lume!

— Unde ai să te duci? în Bursleş? La familia Qrgreave? întrebă George Cannon absent şi indiferent.

— Nu ştiu, sună scurt răspunsul Hildei.

El făcu un pas spre fereastră, şi începu să cerceteze curios suprafaţa geamului, ca şi cum ar fi căutat în el cine ştie ce mesaj ascuns. Cu glas schimbat, mai însufleţit, vorbi către fereastră:

— Fireşte că numai eu sunt de vină!

Hilda ridică privirea spre spatele lui, nu mai departe de un metru de ea.

— Cum adică eşti de vină? întrebă ea, după o tăcere.

După o altă tăcere, el spuse:

— Sunt de vină pentru felul cum te privesc, zise el.

Cuvinte în aparenţă simple, dar o făcură pe Hilda să tremure şi să amuţească. „Felul cum te privesc! Felul cum te privesc!” Ce-o fi vrut să spună? Cum o privea? Nu-şi putea închipui unde vrea să ajungă! Ba da. putea! Ştia foarte bine. Tot timpul, deşi se prefăcea că nu înţelege, înţelegea. Era uluitor, dar înţelegea foarte bine. O privise „în felul acela” din prima zi când se cunoscuseră, în biroul lui din Tumhill, şi iarăşi, în casa din <Lessways Street, şi iarăşi în biroul ziarului şi în alte împrejurări „şi iarăşi în seara sosirii lor în Brighton. Dar în ultimul timp, categoric n-o mai privise aşa! Sau o privea „în felul acela” când ea nu se uita? Era oare cu putinţă ca lumea să observe?... Absurd! Explicaţia dată de el, Cel Sa. – i arate de unde porniseră bârfelile, nu o convingea. Numai că acum, dintr-odată, nu o mai interesa deloc de unde porniseră bârfelile. Era preocupată numai de tonul lui George Cannon şi de aluzia lui făcută cu calm, dar şi cu îndrăzneală, la un fenomen care până acum i se păruse Hildei cu mult dincolo de domeniul cuvintelor.

Se simţea speriată. Era ca cineva care, umblând liniştit noaptea, este oprit de zgomotul apei năvalnice şi stă cu toate simţurile încordate, temându-se să facă un pas mai departe, prea absorbit şi intimidat ca să se mai poată mira. Important nu era dacă cunoscuse sau bănuise existenţa acestui râu nevăzut, formidabil; important era că stătea emoţionată, pe malul lui în întuneric. Cu fiecare clipă îi auzea tot mai limpede şuvoiul învolburat. Se gândi: „Sunt oare pierdută? Ce straniu ca acest lucru să mi se întâmple tocmai mie!” Era o fiinţă fatalistă.

El îşi întoarse brusc capul şi îi surprinse o clipă privirea vinovată, înainte de a şi-o pleca în jos.

— Doar nu vrei să spui că nu ştii la ce mă refer? o întrebă.

Ea tot nu putea vorbi. Era nespus de tulburată, şi mult mai stingherită decât fusese mai înainte. Se gândi: „Dar e cu neputinţă ca lucrul acesta teribil şi minunat să se petreacă astfel!” George Cannon făcu un pas spre ea. Nu-i putea vedea faţa, dar era sigură că se uita la ea cu expresia lui şi tiranică dar şi binevoitoare. Putea simţi, copleşind-o, undele ce porneau din personalitatea lui. Era la fel de fâstâcită de parcă ar fi stat goală în faţa lui… Şi totul pornise de la cele câteva cuvinte spuse de el: „Pentru felul cum te privesc”!

El urmă:

— Nu pot face nimic, ştii bine… Din prima clipă când te-am văzut… Bineînţeles, am treizeci şi şase de ani. Dar asta e!… N-am mai cunoscut nicio fată ca tine; şi am cunoscut multe! Realitatea e, Hilda, că tu nici nu ştii cât de minunată eşti.

— Vorbea mai repede, cu un entuziasm copilăresc; glasul lui suna acum nespus de stăruitor.

— Eşti minunată, să ştii! Şi eşti frumoasă! La început

nu mi-am dat seama, dar eşti frumoasă! Te iroseşti fără rost. Oh, când mă gândesc că o fată ca tine...! Nici n-ai idee. Eşti atât de mândră şi inflexibilă, când vrei să fii... În tine aş avea deplină încredere. Eşti singura fată pe care am întâlnit-o în care aş avea încredere ca **într-**un bărbat! Şi ăsta-i adevărul... Vezi, nimeni n-ar putea să te aprecieze mai bine ca mine. E un lucru de care sunt sigur. Nici nu **s-**ar putea. Eu te *cunosc*, să ştii! înţeleg tot ce faci, şi orice ai face pentru mine e desăvârşit. N-ai putea să fii mai fericită cu nimeni! N-ai putea! Simt asta până în adâncul fiinţei mele... Ascultă-mă... ascultă-mă. trebuie să-ţi spun ceva...

Laudele, înţelegerea pe care i-o arăta, pasiunea lui – toate i se păreau uimitoare, minunate, încântătoare. Era oare cu putinţă ca acest bărbat monden şi plin de experienţă să fie captivat de o fată simplă ca ea? Nu bănuise niciodată! Sau bănuise dintotdeauna? Un orgoliu fără margini îi încălzi sângele ca un tonic puternic. Viaţa era chiar mai minunată decât bănuise!... O cuprinse ameţeala, în tot ce-i spusese, nu-i declarase totuşi că nu era mai puternic decât ea. Nu-şi slăbise autoritatea asupra ei. Şi Hilda o simţea, aşa cum stătea pe scaunul şubred, cu făptura lui domi**nând-**o. Ştia că i se va supune. Dorea să i se supună. Mintea îi era plină de imagini ameţitoare, în care îşi vedea voinţa abdicând în faţa voinţei lui.

— Ascultă, Hilda. Aş vrea să-ţi spun...

Poate că nu se aştepta ca ea să-şi ridice ochii; dar şi-i ridică. Şi rămase surprinsă descoperind pe chipul lui frământări şovăitoare, aproape trădând spaima. îl văzu, înghiţi în sec, şi zâmbi; zâmbi-şi îşi îndreptă umerii – gestul pe care-l învăţase de la el.

— Ce vrei să-mi spui? întrebă ea, **într-**o şoaptă.

Cele câteva clipe de curaj luară sfârşit. Se nărui iarăşi în faţa lui. aşteptând cu capul plecat.

Profund tulburat, el rămase tăcut câteva clipe, cu buzele strânse, şi apoi mai făcu un pas spre ea.

— Numele tău ar trebui să fie Cannon, îl auzi ea spunând.

Ea se gândi, încă mai aşteptând: „Dacă mai durează, am să mor cu speranţă, dar fericită”. Şi când simţi mâna lui pe umărul ei, şi umbra-i mare pe o parte a feţei ei, trupul păru să-i ofteze, docil şi pentru o clipă domolit: „Iată minunea, şi toată viaţa e o minune!” Recunoştea că nu crezuse în viaţă.

Fusese prinsă acum în viitoarea râului. Dar, în acelaşi timp, se afla în odăiţa înăbuşitoare, şi mâinile lui George Cannon erau pe umerii ei docili; şi apoi braţele lui o cuprinseră, şi-i simţi apropierea fizică, atingerea hainei lui şi a pielii; ca printr-o ceaţă, văzu teribila-i mustaţă, despărţită în două şi apoi zări toate culorile amestecându-se, înotând în ochii lui; nările ei se dilatară de o spaimă trecătoare, simţind mirosul uşor, dar aţâţător de bărbat. Rămase tulburată, dacă nu chiar înspăimântată, de violenţa primului lui sărut; dar era o tulburare ce-i plăcea.

Şi odată cu frica şi bucuria, cu uimirea acestei neaşteptate surprize, cu grija de a nu fi dusă de viitoarea râului, se gândea liniştit, într-un ungher al minţii: „Uşa nu-i încuiată. Dacă vine cineva şi ne vede?” Şi mai reflecta, într-un extaz de uşurare: „Viaţa mea va fi de-acum înainte simplă. Nu voi avea de ce să-mi mai fac griji. Şi îl pot ajuta”. Căci de un an de zile, nu încetase să se tot întrebe ce să facă pentru a-şi rândui viaţa; conştiinţa nu încetase să-i tot spună că n-ar trebui să se mulţumească să urmeze ideile înguste ale mamei, şi că deşi i-ar fi plăcut să se mărite, trebuia să acţioneze independent de speranţele puse în căsătorie. Şi toată vremea de când şedea în Preston Street, îşi spusese neîncetat: „Şi după asta – ce-o

să fie? E ceva ce nu poate dura la nesfârşit. Când se va termina, ce voi face ca să-mi împac conştiinţa?” Şi se gândise vag la activităţi şi ţeluri măreţe – nici ea nu ştia ce… Acum, problema nu mai exista. Viaţa îi era rostuită. Şi acum, cu mai multă sinceritate decât pe King’s Road, cu douăzeci de minute mai devreme, privea cu groază şi dispreţ viaţa unei femei necăsătorite, în cel mai bun caz, îşi dădu ea seama brusc, eu o orbitoare claritate, ar fi fost jalnică – jalnică! Cu douăzeci de minute mai devreme, pe King’s Road, visase să aparţină cu totul unui bărbat, să fie la dispoziţia lui, în puterea lui, neajutorată în faţa lui. Şi acum!… Minunea minunilor! Minune neînchipuită, de neînchipuit!… De-acum înainte, nu vor mai exista „vorbe”! …

Îşi tot spunea în sinea ei cât de minunat era bărbatul de lângă ea. Recunoştea că era într-adevăr minunat. Îşi reaminti că îl socotise întotdeauna minunat, că abia cu douăzeci de minute înainte, pe King’s Road, când nici nu-i trecuse prin minte ce-i rezerva viitorul, îl admirase sincer. Cât de inteligent, de plin de tact, cât de neîmblânzit, de cuceritor, de generos, şi de bun era! Cât de bun cu sora lui! Cât de răbdător cu ea! într-adevăr, nu-i putea găsi niciun cusur. Şi era sortit inevitabil să aibă parte de succese strălucite. Iar ea va fi soţia unui om mare şi bogat. Şi, în felul ei tainic, îl va putea influenţa, şi astfel va fi mai presus de oricine.

Dragoste? Este un fapt categoric că noţiunea de „dragoste” nici nu i-a venit în minte în primele momente cruciale. Iar când i-a venit, nu i-a prea dat importanţă. Trebuia să recunoască în sinea ei că nu se gândise în mod conştient la George Cannon cu dragoste – în niciun caz cu dragoste aşa cum îşi închipuia ea că era dragostea. Pentru că experienţa pe care o avusese nu se potrivea cu nicio

teorie pe care putea **s-**o formuleze. Dar cu realismul inexorabil al sexului ei, îndepărtă cu uşurinţă noţiunile şi teoriile, şi se acomodă cu faptul în sine. Iar faptul era că îl voia nespus ¡le mult pe George Cannon şi, după cum recunoştea acum, îl voise de când îl văzuse prima dată. Recunoaşterea aceasta îi produse o plăcere intensă. Se abandonă cu inocenţă în voia acestei voluptăţi de dorinţe neştiute. Era neîndoielnic cea mai splendidă şi mai primejdioasă experienţă pe care o trăise vreodată. Nu raţiona, şi nici nu ţinea să raţioneze. Era mai presus de raţiune. Fericită încât aproape că simţea o înţepătură plăcută de durere, tânjea totuşi după o fericire şi mai chinuitoare. Îşi dădea seama că fericirea îi va fi un chin până când George Cannon se va căsători cu ea, până când ea i se va supune cu totul.

Din când în când, totuşi, un glas lăuntric îi spunea: „Totul e o rătăcire. Nu e decât ceva josnic şi ruşinos. Ceva ele care trebuie să roşeşti, crede**-**mă!” Şi roşi. Dar şi asta făcea parte din plăcere. Şi glasul nu era stăruitor. Putea să-i facă să tacă fără prea mare efort, deşi se auzea limpede.

— Sărută**-**mă! îi ceru George Cannon, cu o lacomă autoritate.

O clipă, pretenţia lui o şocă, şi tânăra fată din ea fu pe punctul să se revolte. Dar îl sărută **–** un gest ce combina duioşia supunerii cu gloria triumfului! îl privi stăruitor, încrezătoare în sine şi în el. Simţea că el ştia cum să iubească. Emoţia lui o umplu de o superbă mândrie. Păru să**-**i mărturisească bărbatului **într-**un extaz fatal: „Crezi că nu ştiu ce fac? Ba da! Ştiu!”

Vârtejul râului o purta, răscoli**nd-**o. Îşi dădu seama că o va putea duce spre dezastru. Îşi dădu seama că aruncase o provocare sorţii, cu toate primejdiile ei. Dar nu

era înspăimântată în viitoarea nopţii întunecoase a festinului ei. Îşi îndreptă umerii. Cu toată nevinovăţia şi ignoranţa ei, cu toată impulsivitatea şi slăbiciunea ei, avea în spate forţa unică şi de nepreţuit a tinereţii. Era tânără, şi îşi puse toată încrederea în viaţă.

Capitolul III

Din nou Florrie I

ÎN TIMP CE SE ÎNTORCEAU spre casă pe King's Road, Hilda se opri brusc în faţa unei farmacii.

— Am ceva de cumpărat aici, zise ea cu sfială, şi apoi adăugă: Te ajung din urmă.

— Şi ce ai de cumpărat? o întrebă el, privi**nd-**o în faţă, cu expresia lui binevoitoare, puţin ironică.

— Mă priveşte! şi râse uşor. Nu o să întârzii decât câteva minute.

Încerca să înconjoare în mister acţiunea ei, dar singurul motiv era că nu voia să se întoarcă acasă împreună; şi îşi dădu seama că el ghicise. **Într-**un fel, însă, găsi plăcere în pretextul cu totul inutil al unei târguieli misterioase.

Se simţea foarte stingherită, aşa cum stăteau împreună pe trotuarul prăfuit, printre vilegiaturiştii ce se plimbau pe faleză **–** oameni veseli sau posomorâţi, vorbăreţi sau tăcuţi, dornici cu toţii să se bucure de soare şi de briza sărată. îi era teamă, fără rost, că mulţi dintre ei îşi vor da seama că era proaspăt logodită şi vor remarca diferenţa dintre tinereţea ei şi maturitatea lui. George Cannon nu se simţea însă câtuşi de puţin stingherit. Juca cu uşurinţă rolul îndrăgostitului şi spunea simplu şi convingător tocmai lucrurile pe care ea **s-**ar fi aşteptat să le spună un îndrăgostit. Într-adevăr, discuţia lor, aşa cum o condusese el între momentul logodnei şi sosirea în faţa farmaciei, era singurul moment al logodnei ce

corespundea imaginii pe care şi-o făcuse ea despre asemenea relaţii. O convingea că era cu adevărat logodită.

— Ei? murmură el cu drag şi totuşi amuzat, când rămaseră fără glas, neveni**ndu-**le să se despartă. La ce te gândeşti?

Ea răspunse cu o candoare plină de îndrăzneală, învălui**ndu-**l **într-**o privire blândă:

— Mă gândeam doar ce ciudat e să mă logodesc **într-**o odaie pe care n**-**am mai văz**ut-**o niciodată în viaţă **–** aşa dintr-odată!

O privi fără să înţeleagă, rămânând o clipă nedumerit, apoi zâmbi amabil.

— E atât de ciudat! urmă ea, cerşi**ndu-**i parcă înţelegerea.

— Da. Nu-i aşa? consimţi el, cu o politeţe fermecătoare, liniştită.

„Nu înţelege!” se gândi Hilda, exami**nându-**i trăsăturile feţei. „Nu înţelege cât de minunat este să intru **într-**o odaie care mi**-**era absolut necunoscută, şi apoi să mi se întâmple totul deodată. Şi când te gâiâdeşti că nici nu cunoşteam existenţa acelei odăi!” N**-**ar fi putut explica în ce fel o afecta acest fapt, dar socotea că era ceva teribil de romantic, care o influenţa profund. Iar George nu vedea în el niciun tâle! Era dezamăgită. Fiinţa îi fu străbătută de un tremur, de parcă întregul King’s Road se cutremurase o fracţiune de secundă, şi apoi, făcând pe nepăsătorul, reveni la imobilitatea**-**i trainică de dinainte.

În farmacie, Hilda ceru primul obiect pe care**-**i căzură ochii **–** o periuţă de dinţi. Dar în vreme ce examina felurite, forme de periuţe de dinţi, n**-**o părăsi o clipă imaginea lui George scoţâ**ndu-**şi pălăria ca să**-**şi ia rămas bun, şi putea vedea nu numai arcuirea mâinii lui şi albeaţa manşetei, dar şi nenumăratele semne şi încreţituri infime

de pe pielea aspră a feţei, atât de diferită de tenul ei, neted, pur, delicat, mătăsos. Şi îşi amintea că nici cu trei ani în urmă, îl socotise ca făcând parte din**tr-**o altă generaţie, cineva infinit mai bătrân şi mai experimentat decât ea, o fiinţă copilăroasă şi simplă. Gândul îi provocă o consternare, care în mod straniu îi făcea plăcere.

— Nu, doamnă, spunea farmacistul în halat alb. Periuţele de formatul acesta le vindem în general doamnelor.

Şi Hilda, arborând aerul serios şi privirea critică a unei autentice femei adulte, se încruntă spre farmacist.

II

Ajunsă în Preston Street, pe când se apropia fără chef de casă, văzu o birjă venind din direcţia opusă şi opri**ndu-**se la nr. 59.

„Asta trebuie să fie Florrie!” zise ea aproape cu glas tare.

Întrucât pensiunea avea nevoie de încă o slujnică tânără, puternică şi de nădejde, Hilda venise cu propunerea să fie chemată domnişoara Florence Bagster. Fireşte că Sarah Gailey se declarase de acord cu angajarea unei slujnice din Tumhill, ea neavând prea mare încredere în servitoarele din sud, întrucât, după părerea ei, nu există cu adevărat cinste la sud de râul Trent. Florence Bagster primise să vină cu bucurie, scrii**ndu-**i că nici nu dorea altceva decât să fie iar cu fosta**-**i stăpână). nu-i scrisese însă că numele misterios şi magnetic de Brighton o atrăgea mai tare decât numele fostei ei stăpâne. Şi acum, Florrie era aşteptată să sosească.

Dar nu Florrie coborî din birjă, ci o domnişoară înaltă, cu pieptul împlinit, **într-**un taior în culori vesele, cu mănuşi, umbreluţă de soare şi o pălărie ce**-**ţi lua ochii. Tânără domnişoară aşteptă răbdătoare lângă birjă, cu un

zâmbet pe buze, în timp ce birjarul se opintea să dea jos un cufăr ţintuit; apoi când birjarul coborâse şi târa cufărul după el, tânăra întinse mâna şi apucă de un mâner al cufărului, ca să-l ajute. Gestul era atât de ciudat din partea unei domnişoare, încât Hilda, care se apropiase mai mult, o privi cu atenţie. Şi rămase uluită când înţelese că necunoscuta domnişoară nu era până la urmă nicio domnişoară, ci binecunoscuta Florrie la înaintata vârstă de şaisprezece ani.

Bătrânul birjar însă nu se înşelase. El lăsă cufărul ţintuit pe trotuar şi luă banii sfioasei noastre Florrie, fără să-şi ducă mâna la pălărie. Florrie tocmai îşi punea disperată umbrela pe cufăr şi se pregătea să-l ridice singură, când domnul Boutwood, un bărbat solid, îmbrăcat **într-**un costum negru, ieşi curtenitor din casă şi se grăbi să-i vină în ajutor. împotrivirea sărmanei Sarah

Gailey nu fusese îndeajuns de stăruitoare pentru a-l ţine pe jovialul domn Boutwood departe de pensiune. La puţin timp după Crăciun, soţia lui murise pe neaşteptate, iar domnul Boutwood, cu o grămadă de bani şi de timp liber, se pomenise singur. Singur şi amărât, căutase să dea de vechea sa cunoştinţă, George Cannon, şi ca urmare trecutul fusese dat uitării şi un nou chiriaş sporise prosperitatea pensiunii de la nr. 59. Sarah Gailey nu putuse face nimic. De fapt, vărsase câteva lacrimi pentru moartea unui duşman şi întristarea celuilalt. Şi-apoi, rareori mai avea ea acum de-a face cu chiriaşii.

Împrejurările oarecum neobişnuite ale sosirii lui Florrie risipiră stinghereala Hiâdei, şi ea intră destul de liniştită în casă, în urma cufărului. Acolo, în holul îngust, dădu peste domnul Boutwood, încă cochetând cu Florrie şi cu cufărul! Spectacolul şocant al unui chiriaş ajutând o slujnică să-şi ducă bagajul fusese posibil doar datorită unei

serii de incidente: uşa din faţă fusese lăsată deschisă din cauza vremii, aşa că domnul Boutwood putuse **s-**o vadă pe fată, iar ea nu fusese obligată să**-**şi anunţe sosirea sunând clopoţelul, astfel că nici celelalte slujnice nu observaseră: iar dintre cei trei în seama cărora se afla conducerea pensiunii, una zăcea la subsol, şi ceilalţi doi ieşiseră să se logodească! în mod obişnuit, cea mai mică ciudăţenie petrecută în hol ar fi atras imediat atenţia unuia dintre cei investiţi cu autoritate.

Domnul Boutwood nu o observă imediat pe Hilda, care se simţi şocată de purtarea lui faţă de Florrie din două puncte de vedere: în primul rând ca stăpână a casei, dar aproape tot atât de mult şi ca tânără femeie ţinând la mândria sexului ei. Neîndoielnic, Florrie arăta nespus de drăguţă, aşa cum stătea, cu bărbia ridicată drăgălaş în sus, şi cu tenul chiar mai gingaş ca al Hildei. Avea o privire candidă, plină de blândeţe, un surâs seducător care îi lumina **într-**o clipă chipul şi graţia unui trup tânăr. Taiorul ei, deşi vulgar şi prost croit, era de efect de la distanţă, câştigând în valoare datorită arcuirii trupului şi mişcărilor unduioase. Într-adevăr, era o floare uimitoare, răsărită din grămada de gunoi care era Calder Street.

Corvoada domestică nu o desfigurase şi nu o dezumanizase încă **–** e adevărat că mâinile îi erau ascunse de mănuşi, iar picioarele acoperite de o fustă largă. Atitudinea de acum a domnului Boutwood arăta extrem de limpede că farmecele tinereşti ale lui Florrie produseseră asupra**-**i efectul binecunoscut. Ar fi fost în stare să comită pentru ea cele mai mari nebunii, făgăduind că era doar o roabă, văzând în ea o făptură minunată.

Toate astea o revoltară pe Hilda. O revoltară pentru că domnul Boutwood era văduv, cu alte cuvinte nu avea dreptul la fericire, şi că ar fi trebuit practic să trăiască

veşnic cernit şi în singurătate. Ea nu voia să ţină seama de instinctele lui omeneşti, de nevoia lui de a avea pe cineva aproape, nesfârşitele ore când nu avea ce face. L-ar fi condamnat definitiv, chiar şi numai pentru că era văduv. Dar şi mai mult o revolta în atitudinea lui faptul că era gras şi cam vulgar. Socotea obezitatea lui un păcat. Nu conta că fusese un martir al trândăviei şi al bogăţiei, combinaţie care îl îmbătrânise prematur. Domnul Boutwood era în realitate mai tânăr decât George Cannon, iar Florence Bagster arăta cam de aceeaşi vârstă cu Hilda. Totuşi, alăturarea dintre tânăra, zvelta şi feciorelnica Florrie şi grasul, uzatul domn Boutwood pur şi simplu o ofensa.

Cel care descoperi primul că Hilda se afla în pragul uşii a fost chiar domnul Boutwood. Se fâstâci imediat, luând o înfăţişare prostească. Fapt pentru care Hilda mai adăugă şi dispreţ la dezgustul ei. Florrie, însă, îşi păstră cumpătul, şi apucă cu un zâmbet sfidător mâna întinsă graţios de fosta ei stăpână. Prin**tr-**un obicei universal, un servitor mai păstrează încă pentru câteva minute privilegiile omeneşti, atunci când intră **într-**o nouă slujbă. Domnul Boutwood dispăru.

— Louisa o să te ajute să duci sus cufărul, zise Hilda, după ce o întrebă pe Florrie cum îi plăcuse minunata călătorie făcută singură, şi cum o mai ducea cu sănătatea mătuşa lui Florrie şi familia ei.

— Louisa! strigă ea, uitâ**ndu-**se pe scări în sus, şi apoi în jos spre subsol.

Urcă şi ea scările, pe urma cufărului şi, după ce Louisa coborî, îi arătă lui Florrie cămăruţa în care avea să stea. În încăperea minusculă se aflau două paturi de campanie, un lighean pe un scaun **–** şi cam atât. Prin ferestruica pătrată tăiată în tavanul scund se cernea o

lumină crepusculară în orele din miezul zilei. Florence părea încântată de odăiţă; ar fi putut să doarmă şi sub scară.

— Pune-ţi şorţul de după-amiasră, şi apoi coboară s-o vezi pe domnişoara Gailey, zise Hilda, şi închise uşa, lăsând-o pe Florrie în noul ei cămin.

Când s-o pornească pe scări, dădu cu ochii de George Cannon, stând pe palierul de la jumătatea scării, sub luminator! Nu ştia cum ajunsese acolo, nici dacă intrase în casă înaintea sau în urma ei.

„Mă bucur că nu e gras!” gândi. Şi era ca şi cum şi-ar fi spus: „Dacă ar fi gras, totul ar fi altfel”. Trăsăturile nu i se destinseră pe când cobora cele cinci trepte până la palierul unde o aştepta George Cannon, zâmbind uşor. Se gândi: „În casă trebuie să ne purtăm foarte demni şi cu mare prudenţă. Nu trebuie să dăm prilej nici pentru cea mai mică…”. Dar pe când era încă pe ultima treaptă, el o apucă ferm cu amândouă mâinile de cap şi trăgând-o spre el, o sărută pe gură; iar ea observă iarăşi, printre gene, cele mai mici amănunte de pe chipul lui. Se lăsă în voia lui. Toate gândurile de prudenţă se topiră, ca prin farmec, într-o tandreţe şi într-un abandon de care îi era ruşine, dar pentru care ar fi făcut fără să clipească orice sacrificiu. În clipa următoare, îmbrăţişarea se sfârşi. George Cannon, pe lângă că nu se făcea vinovat de obezitate, nu avea nici defectul de neiertait al stângăciei. Era îndrăzneţ, dar nu nesăbuit, şi nu-l vedeai niciodată fâstâcindu-se. E adevărat, văzuse teamă pe faţa lui în timp ce-i făcea declaraţia, dar clipa aceea fusese unică, şi teama lui o măgulise nespus. Acum, pe palierul scării, era topită de fericire. Se simţea desfrânată; se simţea chiar vulgară. Dar nu-i păsa. Se gândi, speriată parcă: „Asta-i dragostea. Asta trebuie să fie dragostea. Probabil că eram îndrăgostită de

el fără să ştiu. Cât despre faptul că o fată ar trebui să ştie întotdeauna când un bărbat e îndx-ăgostit de ea, să prevadă propunerea de căsătorie şi alte lucruri de felul ăsta…” Dispreţul ei pentru asemenea lucruri nu putea fi exprimat prin cuvinte.

— Tocmai a sosit Florrie, şopti ea, şi printr-o mişcare a capului arătă că Florrie era în odăiţă.

Coborâră amândoi în salonul de la etajul întâi. Era pustiu, toţi locatarii pensiunilor fiind încă pe malul mării. Hilda rămase lângă uşă, pe care o lăsă deschisă, şi îi povesti pe un ton foarte firesc, amănunte despre Florrie. Nu se spuse un cuvânt despre dragostea lor, sau despre noua situaţie creată, ori despre marea afacere cu hotelul Chichester. Subiectul era Florrie, şi rămase aşa, în ciuda eforturilor de a-l înlocui.

Apoi se auziră scările scârţâind: Florrie cobora. Cât ai clipi din ochi, era gata de muncă. Cobora cu sfiiciune, neîndrăznind să se uite nici în dreapta nici în stânga, cu atenţia concentrată asupra treptelor. Păşi pe palierul din faţa salonului şi Hilda crăpă mai mult uşa şi o zări din spate; George Cannon, din mijlocul odăii, o văzu şi el. O priviră dispărând, în căutarea subsolului şi a teribilei Sarah Gailey. Hilda era mişcată de imaginea acestei copile deghizate în femeie voinică, ce fusese îndepărtată de lângă familie şi prieteni, şi de locurile cunoscute, şi dusă sau atrasă în exil la Brighton, unde nu va vedea marea decât o dată pe săptămână, în afară de privelişte a îndepărtată de la fereastră, şi unde va trebui să trudească între paisprezece şi şaisprezece ore pe zi ca să-şi câştige traiul, iar noaptea să doarmă într-un cotlon. Drăgălăşenia, îndrăzneala şi naiva mulţumire a acestei copile ce-şi înfăptuia astfel o ambiţie o mişcau profund.

— E o ruşine, nu-i aşa? zise ea.

— Ce anume?

— **S-**o aducem aici, atât de departe! Nu cunoaşte pe nimeni în Brighton. O să-i fie grozav de dor de acasă…

— Dar tu? o întrerupse George Cannon, politicos. Nu te cunoaşte pe tine? şi zâmbi cu toată amabilitatea.

— Da, dar…

Hilda nu-şi sfârşi fraza. Era zadarnic. George c'annon nu înţelesese. Nu simţea la fel ca ea, şi emoţia ei nu i se transmitea. O presimţire cumplită o năpădi, şi avu aproape o senzaţie fizică de gol în stomac. Dar îi trecu, iute ca o halucinaţie. Fusese o presimţire ca aceea pe care o are aproape orice fiinţă normală, cu puţin timp înainte sau după căsătorie! Dar nu o luă în seamă. Era logodită – şi acesta era lucrul cel mai important! Era logodită, şi hotărâtă din toată inima să-şi ducă marea aventură până la capăt. Existau nenumărate riscuri, dar tocmai asta o silea să le accepte.

IV

În seara aceea, durerile la încheieturile mâinilor o chinuiau cumplit pe Sarah Gailey. Nu era nimic de făcut. Venise doctorul, şi nicio indicaţie din tratamentul prescris nu fusese lăsată deoparte. Cu ajutorul Hildei, ceea ce era un lucru neobişnuit, izbutise să se dezbrace şi să se vâre în pat, şi acum şedea rezemată în perne, la care se mai adăugase una de pe patul Hildei, obloji**ndu-**şi încheieturile; în vremea asta, Hilda îi turna câteva picături de somnifer **într-**un pahar cu apă. În afară de durerile acestea reumatice, sănătatea ei era destul de bună. Putea să mănânce, să stea de vorbă, să se plimbe, şi mintea îi era limpede. Hilda îi ţinu paharul ca să bea, căci i se recomandase să-şi ţină cât mai mult mâinile în repaus.

— Aşa! zise Hilda, ca şi cum ar fi vorbit cu un copil ce se văicărea. Sunt sigură că acum o să poţi dormi!

— Nu cred că o să pot, scânci bolnava.

— Ba da, o să poţi! stărui Hilda cu fermitate, deşi nici ea nu prea era sigură. Lasă-mă să-ţi iau perna asta adăugată şi atunci o să te poţi întinde cum trebuie.

Iar în gând îşi reproşa: „Ce păcat că sărmana de tine nu poţi suporta durerea fără să te vaiţi atâta!” Căci nu numai Sarah era enervată şi obosită de suferinţa ei.

— Unde-i George? întrebă bolnava după ce se întinse.

— În salonaş. De ce?

— Oh, nimic!

— Voiam să te întreb, vorbi Hilda, cuprinsă brusc de un impuls, pricinuit de tonul martirizat şi acuzator în acelaşi timp al sărmanei Sarah, voiam să te întreb cine-i cel care a răspândit bârfeli despre mine şi despre George?

— Bârfeli?

Sarah Gailey păru să protesteze, şocată de cuvânt.

— Pentru că, dacă vrei să ştii, urmă Hilda, ne-am logodit!

— Se gândi, cuprinsă de remuşcări: „Asta n-o **s-**o ajute deloc să adoarmă!” Şi apoi adăugă, cu un accent nou, afectuos, aşteptâ**ndu-**se la o izbucnire de vreun fel din partea ei: – Fireşte, e un secret, draga mea. N-am mai spus nimănui în afară de tine.

După o clipă de tăcere, Sarah vorbi pe un ton degajat, ţinând ochii închişi:

— Ar fi chiar mai bine să nu spui nimănui. Şi cu cât va fi mai scurtă logodna, cu atât mai bine! Să nu afle nimeni din casă până nu veţi fi căsătoriţi.

— Oftă, îşi potrivi mai bine obrazul pe pernă, mişcâ**ndu-**şi câteva secunde, agitată, încheieturile bandajate.

— Dacă stingi gazul, încheie apoi, foarte obosită, cred că o să adorm. Numai de-ar înceta să mai zdrăngăne

la pian acolo sus!

Nu arătase niciun semn de surpriză la auzul unei veşti atât de uluitoare, şi niciun fel de interes sentimental. Adevărul e că încheieturile mâinilor erau pentru Sarah Gailey infinit mai importante decât orice fel de proiect de căsătorie. Durerea atât de răscolitoare, care nu o slăbea o clipă o îndepărtase de întâmplările acestei lumi, făcând-o să uite că trăia printre oameni.

Hilda rămase uimită. Dar se simţea uşurată. Acum, pentru prima dată, avea şi ea senzaţia cu adevărat că era logodită. Şi i se părea că era logodită de multă vreme, şi că logodna este de fapt un lucru foarte obişnuit. Se simţea uşurată; şi totuşi, era şi profund întristată. Micşoră flacăra gazului şi, prin întuneric, privi câteva clipe silueta vagă, ghemuită şi învelită, care gemea încetişor în pat; părul cărunt, răvăşit pe pernă, i se păru dureros de patetic.

rr Noapte bună, zise ea încet.

Noapte bună, îi răspunse Sarah cu glasul slab. plângăreţ.

Ieşi, lăsând uşa puţin întredeschisă.

V

În salonaşul alăturat, George Cannon era aşezat lângă masă. Când Hilda îl văzu şi ochii li se întâlniră, se simţi reconfortată; un val de duioşie păru **s-**o cuprindă. Îşi dădu seama că acest bărbat era al ei, şi gândul era minunat de liniştitor. Sunetul pianului cobora delicat din salon, auzi**ndu-**se ca de la mare depărtare. Din bucătărie răzbătea zornăitul înăbuşit al vaselor şi uneori câte un glas aspru, răstit; era ceasul când disciplina **–** slăbea puţin în bucătărie; terminând cu spălatul vaselor şi stând la taifas şi la glume, Florrie îşi reîncepea cariera **într-**un stil mai mare. Hilda închise cu grijă uşa. Stând cu uşa închisă, singură cu George Cannon, emoţia îi spori şi mai mult.

— Cred că acum va adormi, şopti ea, rămânând lângă uşă.

— I-ai spus?

Hilda încuviinţă.

— Şi ce-a zis?

Sprâncenele Hildei se înălţară.

— Oh!... A zis că am face bine să păstrăm secretul şi ca logodna să dureze cât mai puţin.

După care, se înroşi toată.

— Ştii ceva, zise George. Hai să ieşim, vrei?

— Dar... ce-o să spună lumea?

— Ce naiba contează ce-o să spună? Vreau să ieşi cu mine.

Vorbele astea şoptite şi zâmbetul lui sfidător o încântară.

— Putem ieşi pe scara din spate, urmă el. Sunt doi chiriaşi în hol, dar uşa din faţă e închisă. Hai, du-te şi ia-ţi pălăria.

Hilda ieşi din odaie cu un zâmbet supus. Deschizând foarte încet uşa odăii în care Sarah dormea acum, căută cu mâna pe elrligele din dosul ei, după pălărie. „Nu-i nimic dacă nu-mi iau mănuşile – e întuneric afară”, gândi ea. „Şi-apoi, să n-o deranjez”. Şi înainte de a trage uşa după ea, aruncă iarăşi o privire spre pat. Niciun zgomot şi nicio mişcare. Probabil că Sarah Gailey dormea. Vederea formei nelămurite din pat şi flăcăruia. albastră a gazului din colţ trezіră în Hilda o tristeţe intensă, şi totuşi plăcută.

— Ce-i, ce **s-**a întâmplat? o întrebă George Cannon după ce se întoarse în salonaş.

Ştia că avea ochii umezi de lacrimi. Îşi ridică amândouă mâinile, potrivi**ndu-**şi pălăria. Gestul acesta de a-şi aranja pălăria în faţa lui George îi produse o nouă plăcere. îi zâmbi.

— Nimic! zise, **într-**o şoaptă tainică. Cred că a adormit. Îmi pare grozav de bine. Ştii cât de tare suferă.

Privirea lui arăta că nu înţelegea; dar ei nu-i păsa. Gândul că va ieşi cu el o absorbea acum cu totul.

El aştepta cu mâna pe robinetul de gaz, până când ea fu gata, şi apoi micşoră flacăra.

— Stai puţin, şopti ea din uşă şi, cu un gest, îl chemă înapoi în **–** odaie de pe coridorul pavat cu dale care ducea la scara din spate.

Pe birou se afla paharul cu lapte pe care el îl bea în fiecare seară, iar vara îl dădea pe gât rece. În odaia aproape întunecoasă, Hilda i**-**l oferi ca o slujnicuţă amorezată. Era limpede că George Cannon uitase de lapte. Şi faptul că el uitase şi că ea îşi amintise îi spori şi mai mult fericirea stranie, tristă, extatică.

— Bea şi tu puţin, şopti el, opri**ndu-**se din băut.

Ea termină paharul, înfiorată. Plecară, urcând treptele de pe scara din spate, cu precauţiile cuvenite, furişâ**ndu-**se ca nişte hoţi în stradă. Hilda zări o clipă ferestrele larg deschise ale salonului şi sufrageriei, şi de după obloanele lăsate pe sub care se strecura lumina răzbăteau plutind, vag melancolice, frânturi de cântec şi de conversaţie. Se gândi la Sarah Gailey, culcată şi adormită în subsol. Şi simţi laptele umed pe buze. „Sunt oare fericită, sau nefericită?” se întrebă, şi nu găsi răspuns. Ştia doar că era vie **–** palpitant, dureros de vie.

La colţul dintre Preston Street şi Kmg’s Road aştepta un landou.

— Ăsta**-**i al nostru, zise George, pe un ton nepăsător.

— Al nostru?

Ce minunată idee masculină! Şi cum îi mai dovedea că şi el fusese prins în această aventură! îl admira umilă, ca o fată, ca o fetiţă. Cu politeţea cea mai desăvârşită. O

ajută să se suie în trăsură.

— Mână spre Shoreham, porunci el birjarului, aşezându-se lângă ea.

Da! Era un bărbat matur. Şi om de lume. Avea multă experienţă. Ştia cum să iubească. Faptul că o asemenea fiinţă era a ei, că fără niciun efort cucerise o asemenea fiinţă, o măgulea peste măsură. Radia de încântare, simţindu-se nespus de mândră. Se lăsă pe spate în trăsură, cu o mişcare nepăsătoare, afectând un calm absolut. Găsea tărie în fecioria ei. Nici George Cannon n-ar fi bănuit că numai printr-un miracol de stăpânire de sine nu-i căuta mâna pe sub pătura subţire ce le acoperea genunchii! în momentele acelea îl intimida pe George Cannon, şi în acelaşi timp inima îi era copleşită de ruşine, din cauza violenţei tainice a simţămintelor ei. Se gândi: „Asta trebuie să fie dragostea!” Şi totuşi, conştiinţa ei o acuza în tăcere de falsitate. Dar nu-i păsa, şi nu voia să se gândească. Se gândi că probabil din capriciu, din perversitate, refuza să se gândească; dar în realitate, era complet neputincioasă.

În noaptea liniştită şi fierbinte, landoul înainta domol, între murmurul mării nevăzute şi faţadele iluminate din Hove. Din când în când, alte trăsuri, cu alte perechi, se apropiau, se zăreau o clipă, dispăreau.

— Va să zică ea crede că logodna ar trebui să fie scurtă, zise George Cannon.

— Da.

— Şi eu cred la fel! rosti el răspicat.

Hilda ar fi vrut să-l întrebe: „Cât de scurtă? Dar nu putea. Nu se putea hotărî să-i pună întrebarea. Era prea mândră. Printr-o logodnă scurtă, înţelegea el oare şase luni, trei luni, o lună? Putea ea oare îndrăzni să-şi închipuie că el se gândea la... o lună? Era un gând

îngropat în cea mai adâncă tainiţă a sufletului ei, un gând pentru care şi-ar fi dat şi viaţa ca să nu-l exprime; dar gândul exista.

— Cred că aş prefera să mă întorc, şopti ea cu sfiiciune, înainte ca trăsura să fi trecut de Hove.

Nu era o rugăminte care să poată fi ignorată. Trăsura se întoarse, şi Hilda se simţi uşurată. Senzaţia că era tulburător de vie fusese prea intensă ca **s-**o mai poată suporta şi acum se simţea ceva mai liniştită. Ştia că destinul Îi era irevocabil, că nimic nu o mai putea împiedica de a fi a lui George Cannon. Nu o interesa prea mult dacă destinul era rău sau bun. Dar dorea să se repeadă înainte în braţele sorţii, să-şi cunoască soarta. Nu visa decât la unirea lor prin căsătorie.

CARTEA V Eliberarea”.

Capitolul I

Louisa îşi pierde cumpătul I

DUPĂ O LUNGĂ călătorie cu trenul, Hilda se spăla pe fâtik? pe brae-şi pe gât în marele lavoar dublu din marele dormitor dublu de la etajul doi din Preston Street nr. 59. În dosul lavoarului se afla o uşă nefolosită, care dădea **într-**o odăiţă ocupată de cea mai tânără dintre surorile Watchett. George Camion se apropie tiptil în spatele ei, dar Hilda se prefăcu că nu-l aude. El îşi puse mâinile uşor pe braţele ei ude. Zâmbind cu indulgenţă binevoitoare, ca pentru sine, ea se prefăcea mai departe că nu-l ia în seamă, continuând să se spele.

Întoarcerea din luna de miere, de care se temuse, se desfăşurase simplu şi firesc. Ea se temuse de această întoarcere, pentru că abia la întoarcere căsătoria urma să fie anunţată oficial şi făcută publică. Evident, fusese cu neputinţă, în timpul sezonului încărcat de vară, să se anunţe logodna patronului cu o tânără care locuia sub

acelaşi acoperiş cu el. Urmările unei asemenea nechibzuinţe ar fi fost jenante din mai multe puncte de vedere. De aceea, nu fusese spusă nicio vorbă. Nici nu făcuseră planuri precise pentru căsătorie, până când **într-** o seară George spuse că i**-**ar place să se căsătorească la Chichester. Chichester fiind numele noului său hotel. Această dovadă de sentimentalism o uimise şi în acelaşi timp o mişcase pe Hilda. Totuşi, au trebuit să renunţe la Chichester, datorită dificultăţilor de domiciliu. Subiectul fiind pus astfel în discuţie, George îl continuase şi **într-**o zi, pe un ton degajat, declară că luase o odaie în Lewes şi intenţiona să doarmă acolo în fiecare noapte, pe toată perioada impusă de lege. După mai puţin de trei săptămâni, Hilda plecase nestingherită de la nr. 59, versiunea oficială fiind că urma să petreacă o vacanţă la nişte prieteni, după oboseala din august şi de la începutul lui septembrie. Se dădu jos din tren la Lewes şi acolo, în prezenţa unor străini, se căsători cu George Cannon, care plecase din Brighton cu două zile mai devreme şi se presupunea că se dusese la Londra cu treburi. Nici chiar Sarah Gailey, deşi starea sănătăţii ei se mai îmbunătăţise, nu lua parte la cununie. Sarah, singura deţinătoare a tainei lor, fusese nevoită să rămână ca să aibă grijă de pensiune.

Stranie căsătorie! Nici un singur dar de nuntă, în afară de cele schimbate între ei doi! Şi niciuna din problemele ridicate de această căsătorie nu fusese rezolvată, sau măcar abordată. Ce se va întâmplă eu s-ar ăăi Gailey, de exemplu! O să locuiască mai departe cu ei? Era de neconceput, şi totuşi contrariul era şi el de neconceput. Sarah nu spusese nimic, şi nici ei nu i se spusese nimic. Lucrurile aveau să se aranjeze de la sine. Nu se hotărâse nici măcar care odaie urma să fie ocupată de domnul şi doamna Cannon, ca soţ şi soţie. Era aproape sigur că, în perioada calmă dintre sezonul de vară popular

şi sezonul de toamnă al lumiidistinse, vor exista mai multe odăi libere. Hilda, ca şi George, nu dorea să-şi bată capul cu o mulţime de amănunte plicticoase, fie ele importante sau nu. Atitudinea fiecăruia dintre ei era: „Să mă văd căsătorit mai întâi, şi apoi mă voi ocupa de toate astea”.

Şi astfel, întoarcerea fusese plină de spaime pentru Hilda. Tot drumul din Irlanda până la Brighton îşi spunea: „Va trebui să urc treptele, să intru în casă şi să aud cum mi se spune doamna Cannon! Şi apoi, mai e şi Sarah...!” Dar intrarea în casă nu fusese deloc cumplită. Pretutindeni abilitatea lui George se dovedea admirabilă, extraordinar de liniştitoare şi de reconfortantă, dar nicăieri nu atât de mult ca în vestibulul de la nr. 59. Tonul cu care îi spusese Louisei: „Ia valiza doamnei Cannon, Louisa”, sunase firesc, minunat de firesc. Louisa pălise fără doar şi poate, căci în ciudăţenia ei, Sarah, care păstrase în Brighton cea mai profundă mentalitate din cele Cinci Oraşe, găsise de cuviinţă să nu le spună nimic slujnicelor. Dar veterana experimentată care era Louisa îşi revenise **într-**o clipă, şi răspunsese: „Da, domnule”, cu o simplitate care o făcea egala lui George Cannon... Partea cea mai grea trecuse pentru Hilda. Şi clipele următoare fură uşurate de o veste importantă care, sili**nd-**o pe Sarah Gailey să le**-**o comunice de îndată, monopoliză atenţia, risipind astfel complet jena miresei.

Florence Bagster, după ce se purtase obraznic cu stăp” na ei, părăsise slujba fără preaviz. Domnul Boutwood plecase de asemenea, şi legătura dintre cele două plecări era cât se poate de vizibilă, nu numai pentru Sar ah. dar şi pentru cele trei surori Watchett, sosite de curând. Florence, care nu ştia decât să vorbească în şoaptă, ţipase la stăpâna el. Micuţa, ruşinoasa, modesta Florrie, care până mai ieri fusese o copilă în cele Cinci Oraşe, se făcuse

de râs cu un văduv gras, neîndoielnic destul de bătrân să-i fie tată. Iar văduvul, socotit prieten în această casă, avusese atât de puţin respect pentru părerile lor încât nu pregetase să se etaleze cu Florrie în oraş. Se aflase că trăiau împreună, şi că el stătea ca o pavăză între Florrie şi restul lumii.

II

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să-i scriu imediat maică-sii – sau poate mătuşii ei; mătuşă-sa are mai multă judecată, zise Hilda, pe când lăsa jos buretele şi bâjbâia după un prosop – nu vedea aproape nimic, cu apa care-i intrase în ochi.

Făcuse astfel câţiva paşi, şi scăpase din mâinile lui.

— Ce spui? îl întrebă, căci nu auzise decât un murmur vag prin prosop.

— Spun că poţi să-i scrii dacă vrei.

George vorbise cu un zâmbet indiferent.

Stând în faţa ei, îşi puse mâinile pe umerii umezi. Hilda se uită la el pe deasupra prosopului, aplecându-şi capul şi renunţând să se mai şteargă. Nasul ei era cam la o palmă de al lui. Văzu, cum văzuse de sute de ori, fiecare amănunt al feţei lui mari, de bărbat chipeş, dar puţin cam trecut, fiecare fir de păr din mustaţa lui impresionantă, şi toate nuanţele ce se topeau în ochii lui întunecaţi. George avea un farmec vulgar şi rudimentar, dar era un bărbat abil, şi tocmai aerul lui uzat, uşor depravae, o stârnea. îi plăcea să se simtă tânără, de fapt o copilă în faţa lui; îi plăcea să simtă că în faţa lui, singurul dintre toţi bărbaţii, modestia ei nu slujea la nimic. Începea să înţeleagă şi puterea ei asupra lui, şi cât de mare era; da. era o putere miraculoasă şi misterioasă, pe care ea nu o revendica, iar el nu o recunoştea niciodată, decât prin priviri şi gesturi. Puterea ei consta în faptul că nu se putea lipsi de ea. Nu

era sclavul ei – mai curând ea ar fi putut fi socotită roaba lui – dar era sclavul nevoii sale de Hilda. O iubea. Ea vedea la el ce înseamnă iubirea—; o văzuse din ce în ce mai limpede din ziua logodnei lor. Era şi mândră, dar şi ruşinată de puterea ei. Iar el nu avea o asemenea putere asupra ei. Ştia că ţine la el, şi poate din ce în ce mai mult; dar dominaţia lui asupra simţurilor ei se apropia de sfârşit. Trecuse de atâtea ori printr-un – extaz chinuitor, zdrobitor, de fericire; cunoscuse ceasuri de neuitat, ceasuri care, ştia bine, nu vor reveni niciodată. Şi rămăsese sătulă şi neîndestulată. Astfel că, în virtutea unei dezamăgiri ce nu devenise încă amară, ajunsese să i se considere superioară, mai puţin naivă decât el, chiar mai matură, în fond. Şi când vorbea cu el, avea uneori o înfăţişare gravă, de înţelepciune precoce, ca şi cum ar fi vrut să-i arate că avea acces la surse de cunoaştere care lui îi erau definitiv închise.

— Dar nu crezi că ar *trebui* să-i scriem? se încruntă ea.

— Fireşte, dacă vrei! Dar n-o să servească la nimic. Doar nu crezi că mătuşa ei va veni până aici, nu? Şi chiar dacă ar veni... Asta e, şi nu văd ce-ai putea face!

— Lasă-mă, te rog, să mă şterg pe umeri, îi ceru ea.

Ascultător, luă mâinile de pe umerii ei şi, cum era.

umede, le şterse pe colţul liber al prosopului.

— Ei, şi-acum, zise el, cred că trebuie să plec.

— O să te duci să-l vezi pe domnul Boutwood?

— S-ar putea... Ştiu unde să-l găsesc, oricum.

Hilda avu o clipă imaginea vieţii separate a soţului ei în oraş – locuri şi obiceiuri ale bărbaţilor, despre care ea nu ştia şi nu va şti niciodată nimic. Şi o cuprinse invidia pentru viaţa liberă a bărbaţilor.

— Te duci să-l vezi acum?

— Păi, da, şi George zâmbi strengăreşte.

— Ce-ai să-i spui?

— Ce pot să-i spun? Nu-i treaba mea, vezi tu, în afară de faptul că am pierdut o slujnică destul de bună. Dar cred că de vină e Sarah. Nu mai ştie cum să se poarte cu slujnicele.

— N-o să mai stau de vorbă niciodată cu domnul Boutwood! exclamă Hilda pe un ton destul de pătimaş.

— Oh, dar…

loiii-l purtarea lui e pur şi simplu scandaloasă. E ceva de-a dreptul mârşav. Un om ca el!

George îşi ţuguie buzele, dispreţuitor.

— Poţi fi încredinţată că ea a vr**ut-**o, zise el.

— Poftim?

— Ea a vr**ut-**o, repetă el cu convingere, uitâ**ndu-**se stăruitor la ea.

Roşeaţa îi năvăli uşor pe obraji şi pe gât, şi îşi plecă privirea. În pieptul ei mândria şi ruşinea se amestecau iarăşi.

— Ţine-ţi firea, fetiţo, căută George **s-**o liniştească, şi apoi o sărută.

Îşi luă după aceea pălăria şi bastonul, de pe cuvertura imensă de culoare albă, unde zăceau împreună cu multe alte lucruri, şi o porni cu pas semeţ spre uşă.

— Nu înţelegi, îi aruncă ea cu o delicioasă privire de reproş, în timp ce George deschidea uşa.

În sinea ei se mustra pentru cochetăria amăgitoare a acestei priviri.

— Crezi? replică el nepăsător.

Era încredinţat că nimic nu scăpa inteligenţei sale. Iar Hilda, şocată de grosolănia şi obtuzitatea vădite ale atitudinii lui, acum ca şi cu alte prilejuri, rămânea mâhnită de această siguranţă de sine; era ceva de rău augur.

III

Hilda era acum singură cu imaginea ei din oglindă, şi imaginea era exact aceeaşi pe care-o văzuse dintotdeauna; nu putea desluşi în ea nicio schimbare. îi plăcea să rămână singură, la ea acasă, în această odaie în care înainte intrase doar ca să vadă dacă totul era pus la punct şi pe care nu se aşteptase s-o ocupe. Savura intimitatea camerei – articolele de toaletă de pe lavoar; periile superbe de baga, cumpărate de George în Dublin, pe măsuţa de toaletă; valizele deschise, hainele lui George pe un scaun; şi tot felul de fleacuri ce-i aparţineau, pe pat. Văzu prin oglindă, în dosul imaginii ei, imaginea uşii închise; şi apoi se răsuci să se uite la uşa reală, ca să se încredinţeze că era închisă. Ce copilărie! Şi totuşi…! George închisese uşa. Îşi amintea 4 er pacneiul uşii când fusese închisă. Zgomotul acela, în mintea ei, părea să răsune ca dangătul profund al clopotului sorţii. Putea să audă şi acest dangăt: puternic, precis. Şi deodată, îşi dădu seama, cu spaimă, că destinul îi era acum statornicit. Ajunsese la capătul aventurii, la capătul visurilor ei nedesluşite. Căci visase mereu, nelămurit, o libertate mai mare, preocupări ample, activităţi fără seamăn – aşa cum nicio altă femeie din câte cunoştea ea nu visase vreodată. Asemuise mereu viaţa bărbaţilor cu cea a femeilor, şi înţelesese indignată cât de puţine şanse li se ofereau femeilor. Întrezărise, cândva, imagini din lumea bărbaţilor; devenise singura femeie stenograf din cele Cinci Oraşe, şi una dintre primele din Anglia – ce gând ameţitor! Dar aceste imagini fuseseră zadarnice şi chinuitoare. Intrase cândva în lumea bărbaţilor, dar nu-i aparţinuse, de parcă ar fi fost închisă într-un glob de sticlă pe care nici ea şi nici bărbaţii nu-l puteau sparge. Avusese bani, libertate şi ambiţie, dar din ignoranţă, poate, sau din lipsă de imaginaţie, sau poate de

prilejuri, nu fusese în stare să le folosească. N-a ştiut niciodată ce vrea. Viziunea nu-i apăruse niciodată limpede. Se gândea: „Mă întreb dacă fiica mea, presupunând că voi avea una, ar fi tot atât de diferită de mine pe cât sunt eu de mama?”

Îşi putea aminti cu multă claritate de clipa când se gândise pentru prima dată la căsătorie. Era în tramvaiul cu aburi, după ce-l văzuse pe Edwin Clayhanger în uşa prăvăliei lor. Şi îşi putea aminti de senzaţia de uşurare ce-i adusese gândul la o unire cu un bărbat mai puternic şi mai experimentat deeil ea. Uşurarea cuprindea şi oai eeare stingherealã tainică, de parcă ai fi dat dovadă de laşitate, de parcă **s-**ar fi ferit de greutăţile vieţii şi de chemarea semeţiei ei instinctive. Atunci, 111 tramvai intuise că va sosi o vreme când va aparţine cu adevărat, întru totul, unui bărbat, supu**nându-**i**-**se fără rezerve **–** o vreme când va fi şi ea femeie. Şi luciul acesta se întâmplase! mai ieri fusese doar o copilă ce intrase în biroul lui George Cannon cu <3 – îndrăzneală plină de sfială să**-**i ceară o consultaţie. Mai ieri George Cannon fusese un bărbat străin, extraordinar, infinit mai bătrân şi mai deştept decât ea. Şi acum erau soţ şi soţie! Acum era a lui! îi cunoştea temeinic, şi nu-i mai. părea deloc extraordinar, în ciuda forţei sale. Căci ea avea o tainică putere asupra lui. Se socotea chiar superioară lui în anumite privinţe. El i se dezvăluise; simţea însă că a nu i se dezvăluise, şi că deşi i se dăruise din toată în una, nu-i dăduse totul **–** pentru că el rămânea orb la ceea ce îi oferea. Nu putea să**-**l respecte întru totul. Dar era a lui. Nu era nimic fără el. Era soţia lui.

Şi cu toate că viaţa lui decurgea în mare la fel ca înainte, a ei fusese deviată, îngustată **–** fundamental schimbată. Niciodată nu va mai putea fi acceptată pe viitor în lumea bărbaţilor!

IV

Îşi trase pe ea o bluză nouă, cumpărată la Londra a doua zi după căsătorie. Roşind, încercase bluza aceea L-într-un mare magazin din Oxford Street; atunci spusese ea pentru prima dată „soţul meu” în public. Cât fusese ziua de lungă, se simţise atât de sfârşită, de stingherită, de mică şi neajutorată şi vinovată, încât pur şi simplu nu ştia ce făcea; se mişca parcă într-o lume de fantasme. Dar un lucru de care-şi dăduse seama era că ar trebui să acorde mai multă atenţie îmbrăcăminţii. Vechiul ei dispreţ pentru podoabe dispăru în aureola noii situaţii. Şi acum, în timp ce îşi potrivea eleganta bluză pe umeri şi o încheia. apoi îşi aranja părul, pe urmă lua fusta şi o ridica deasupra capului, avea un aer sever, preocupat, ca şi cum şi-ar fi spus: „Ceea ce fac acum este foarte important. Nu trebuie să mă grăbesc. E absolut necesar să arăt bine, aşa că niciun amănunt al înfăţişării mele nu trebuie să distoneze”. Se şi vedea stând în faţa lui George cinci el se va întoarce la masă – prima masă pe care o vor lua împreună acasă. Simţea parcă ochii lui aţintiţi asupră-i; putea să prevadă şi starea ei sufletească – în care se vor amesteca mândria. neliniştea, plăcerea, descurajarea, abandonul – şi superioritatea ascunsă pe care o simţea în adâncul inimii faţă de el.

Singură în odaie, îi simţea încă mâinile pe umerii ei: o tainică înfiorare… Era femeie măritată. Avea dreptul să discute situaţia în care se afla Florrie cu un dispreţ distant, dacă voia. Respectabilitatea ei era incontestabilă. Nimeni nu-i putea contesta poziţia de femeie măritată. Şi totuşi, în adâncul inimii, se simţea stânjenită. Recunoştea vag, ca şi în alte ocazii înainte de căsătorie, că pângărise un ideal. Conştiinţa ei nu voia să fie în armonie cu conştiinţa societăţii. Se gândi, în timp ce se pregătea să-şi aştepte cu

plăcere soiul: „Nu e bine. Asta nu poate duce la nimic bun. Va duce la ceva rău. Voi ajunge să sufăr din cauza asta. Totul e o greşeală. O ştiu, şi am ştiut-o dintotdeauna”.

Căsătoria ei o şi dezamăgise. Printre fiorii plăcerilor trupului, putea desluşi limpede începutul plictiselii; nu-l va mai vedea pe soţul ei ca pe o figură romantică, uluitoare; îi cercetase sufletul, ajunsese să-i cunoască limitele, şi toate calităţile lui nu puteau compensa platitudinea lui. Se întreba neîncetat unde şi în ce împrejurări dobândise el abilitatea aceea care o fermecase şi încă o mai fermeca. Văzu în faţa ei perspectiva zilelor ce vor veni, când plictiseala probabil va spori şi bucuria va scădea. Îşi îndreptă umerii cu un gest sfidător, şi gândi: „Ei bine, asta e! L-am dorit, şi l-am dobândit. Ceea ce va trebui să îndur, voi îndura!”

Şi în tot acest timp, plutind ca un abur peste adâncuri, simţea o speranţă luminoasă şi o naivă mulţumire imediată, îşi spuse veselă că trebuie să-i scrie neîntârziat lui Janet Orgreave, ca să-i anunţe căsătoria: şi de asemenea că ar trebui informat şi unchiul mamei ei, clin nordul ţării.

Zgomote neobişnuite răzbăteau de pe scai a ce ducea în sus: glasuri răstite, pe care Hilda le putea auzi din ce în ce mai bine, chiar şi prin uşa închisă. În pensiunea de la nr. 59, în sezonul mort, nimeni nu ridica glasul, mai ales pe scări, în afară poate de Florrie când, stând de vorbă cu Louisa, credea că nu o aude nimeni. Când vorbea Hilda, vocea îi suna foarte limpede şi pătrunzătoare, dar nu puternică. Voce, a lui George Cannon în locurile publice, ca pe de pildă, avea o moliciune aproape mângâietoare. Surorile Watchett gângureau ca nişte porumbiţe sfioase, exprimând astfel rafinamentul delicat al firii lor feciorelnice. Glasul bucătăresei nu se auzea niciodată

dincolo de bucătărie. Şi nimeni nu se stăpânea mai mult când vorbea decât Sarah Gailey: şi Louisa, de asemenea. Aceste două femei – şi în special Louisa – păreau să păstreze în sinea lor formidabile forţe ascunse de înverşunare şi dispreţ. Şi acum tocmai aceste două femei dezlănţuiseră un adevărat vacarm, din ce în ce mai mare, spre disperarea unei case scandalizate. Datorită cine ştie cărei întâmplări sau neglijenţe, forţele acelea ascunse izbucniseră.

Hilda clătină din cap. Era limpede că problema pe care o reprezenta Sarah Gailey va trebui abordată şi rezolvată foarte curând. Durerile care o chinuiau pe biata femeie influenţaseră fără îndoială în rău temperamentul şi echilibrul ei. De obicei se pricepea foarte bine să le dirijeze pe slujnice, deşi purtarea ei faţă de ele nu se apropia niciodată de cordialitate. Dar cu Florrie se certase, şi acum iată că începea sfada cu Louisa. Era o situaţie absurdă, supărătoare, şi n-avea rost să continue tot aşa. Hilda nu-şi făcea griji prea mari, având o mare încredere în capacitatea lui George de a restabili ordinea şi liniştea, şi a învinge orice greutăţi legate de administrarea pensiunii; şi mai avea încredere şi în sine; dar tonul ameninţător, şi ranchiuna din glasul Louisei o uimiră, şi simpatia i se îndreptă spre Sarah Gailey, pe care era neîndoielnic că o aşteptau umilinţe – dacă nu imediat din gura Louisei, atunci mai târziu când George va trebui să-i dea de înţeles că nu mai era bună de nimic.

Gâlceava de pe palierul ce duce în pod părea să aibă legătură cu aşternutul pe care Louisa nu-l strânsese de pe patul răvăşit al lui Florrie, din cotlonul unde îşi avea culcuşul.

— Pentru nimic în lume n-o să mă ating de boarfele ei! proclamă Louisa furioasă.

Şi prin această simplă frază, cu toate implicaţiile ei, ea îşi dezvăluia fărâi voie sordida josnicie a inimii ei îmbătrânite; prin felul cum accentuase cuvântul „boarfe”, jâşi arăta în întreaga ei mârşăvie invidia şi dorinţele refulate, ascunse de obicei sub rochia strâmtă şi şorţul curat, sub gesturile cuviincioase şi tonul respectuos. Răbufnirea glasului ei răsuna strident pe scări în jos, umplând şi jignind tot interiorul casei.

Hilda deschise cât mai încetişor uşa dormitorului şi rămase cu urechile ciulite. Să iasă şi să facă ceva, ori să rămână discret unde se afla? Aproape în aceeaşi clipă auzi deschizân**du-**se cu grijă uşa salonului; două dintre surorile Watchett se furişară să tragă cu urechea. Iar de la parter urcă un uşor chicotit. Bucătăreasa, din uşa bucătăriei, găsea în toată întâmplarea prilej de veselie şi, râzând înfundat, acorda **într-**un fel sprijin moral colegei sale. Ei bine, acest chicotit dovedea că stăpânul nu era acasă, că tânăra stăpână nu**-**şi câştigase încă o poziţie precisă, şi că în ultimele săptămâni bătrâna stăpână pierdea mereu din autoritate. Din ascunzătoarea ei, Hilda privi în lungul palierului, pe scară în sus şi în jos; nu putea zări decât covoare, vergele de alamă, trepte şi balustrade **–** totul neînsufleţit; dar ştia că întreaga casă **–** avea senzaţia că până şi casa **–** era atentă şi trăgea cu urechea.

Pe treptele nevăxute de sus se produse o mişcare şovăitoare, şi apoi Hilda putu vedea papucii de pâslă pe care**-**i purta Sarah Gailey şi poalele fustei ei. Şi putu auzi răsuflarea ei agitată.

— Foarte bine, Louisa, am terminat!

Sarah vorbea acum mai liniştit. Încerca să**-**şi stăpânească glasul, şi **într-**o oarecare măsură îşi stăpânea şi intensitatea acestui glas. Dar tremura fără voia ei. Spusese adevărul: terminase, într-adevăr; era la capătul

puterilor.

— Am fost în multe case, rânji batjocoritor Louisa. să ştiţi! Dar n-am mai pomenit casă în care ajutoarea de bucătăreasă să fugă cu un chiriaş, şi nimeni nu spune nimic, şi chiriaşul e chiar prieten cu stăpânul! Şi de-ar fi numai asta!… Boarfe, zău!

— Nu mai am nimic de adăugat, aruncă Sarah o replică inutilă, coborând scara. Am să-i spun domnului Cannon. Şi vom vedea.

— Şi ce-i chestia asta cu *doamna* Cannon? strigă Louisa, neputându-se stăpâni.

Tonul neobişnuit o făcu pe Sarah Gailey să se oprească. Hilda roşi. Surorile Watchett ascultau şi ele. Nu li se spusese încă despre căsătorie. Anunţul urma să le fie făcut oficial mai târziu. Şi iat-o acum pe Louisa anunţând vestea – într-un mod brutal, grosolan. Batjocura acestui episod spori de o sută de ori; era acum o grozăvie de neconceput. Demnitatea Hildei părea să aibă un corp fizic, şi Louisa îl ciopârţea cu un cuţit crestat.

— Domnul Cannon şi-a adus soţia acasă, zise Sarah Gailey scurt, cu o demnitate şi un curaj care creşteau pe măsură ce se îndepărta de îngrozitoarea, incredibila Louisa.

Hilda îi putea vedea acum faţa. Sarah Gailey îşi ridicase sprâncenele şi bărbia, exprimând dispreţ faţă de slujnica mârşavă, dar sărmanul cap îi tremura.

— Şi cum rămâne cu nevasta ailaltă?

— Louisa!

— Sarah Gailey îşi ridică din nou privirea în susul scării.

— Ştiu că eşti furioasă şi nu-ţi dai seama ce spui. Dar ai face bine să iei seama.

Vorbea cu o nepăsare voită, plină de trufie.

— Zău? ţipă Louisa. Ce vreau eu să spun e **–** cum rămâne cu nevasta ailaltă? Cu femeia bătrâioară cu care **s-**a însurat în Devonshire? Păi, să mă bată Dumnezeu, dar Florrie numai de asta vorbea, zău aşa; seara în pat nu mai contenea cu flecăreala! Nu ştiaţi că femeia aia l**-**a căutat pe chipeşul ei soţ în oraşul de unde sunteţi?

— Şi, râzând tare: – Tumhill, parcă aşa**-**i spune?... Iar aici tăceţi cu toţii chitic, şi apoi scorniţi deodată că şi**-**a adus soţia acasă! Frumoasă casă! Aşa ceva n**-**am mai pomenit!

Hilda îşi simţea inima bătâ**ndu-**i cu furie sub bluză, dar alia senzaţie nu avea. O auzi pufnind cu dispreţ zdrobitor pe Louisa; şi apoi o linişte» stranie, teribilă se aşternu pe scări. Nu se auzea nici măcar o mişcare. Surorile Watchett nu se clinteau; bucătăreasa nu se clintea; Sarah Gailey nu se clintea; furia Louisei se potolise. Palierul pustiu stătea parcă în aşteptare la uşa Hildei.

Apoi Sarah Gailey o zări pe Hilda, pe jumătate ascunsă în cadrul uşii, şi se repezi clăti**nându-**se spre ea**. Într-**o clipă erau amândouă în dormitor, cu uşa închisă.

— Când se întoarce George **–** ca **s-**o dea afară imediat? şopti Sarah înnebunită.

— Bănuiesc că în curând, sper, zise Hilda, simţi**ndu-**se foarte stingherită.

Nu mai rostiră nicio vorbă. Era ca şi cum casa ar fi fost împresurată şi asediată, şi numai în odaia aceea se aflau în siguranţă, şi chiar şi acolo numai pentru puţin timp.

Capitolul II

O poveste secretă I

(ARĂ O JXPRBĂ, Sarah ieşise din odaie. Aşezată pe p-at, Hilda aşteptă ca George să se întoarcă din oraş. Dorea

din toată inima, şi în acelaşi timp se temea cumplit de întoarcerea lui. Câteva cuvinte spuse de o slujnică pizmaşă şi furioasă îi zdruncinaseră aproape cu totul încrederea în soţul ei. Lucrul acesta i se părea foarte ciudat, chiar şi ei; şi se întreba dacă avusese vreodată încredere în el, dacă – lăsând la o parte pasiunea – ceea ce simţise faţă de el fusese altceva decât admiraţie pentru impresionanta lui abilitate. Se putea oare să mai aibă încă o soţie în viaţă? Nu, nu se putea! Adică, nu se putea ca o astfel de catastrofă să i se fi întâmplat tocmai ei, Hilda Lessways, fiinţa care şedea aici pe pat, cu mâinile apăsate pe cuvertura de damasc. Şi totuşi – cum ar fi putut Louisa sau Florrie să fi inventat această poveste?… Ce lucru mârşav, şocant, de necrezut ca Florrie, cu glasul ei blând şi purtarea sfioasă, afectuoasă, să fi trăncănit pe ascuns, umblând cu vorbe revoltătoare în toate aceste săptămâni! îşi aminti de expresia de pe chipul îmbujorat al lui Florrie la primirea scrisorii, în dimineaţa aceea când plecaseră de acasă, din Lessways Street. După cât se pare, încă de pe atunci nevinovata, drăgălaşa şi vrednica Florrie îşi avea tainele ei deşucheate!… Hidoasă lume! Şi Hilda, măritată fiind, crezuse serios că ştia totul despre lume! Trebuia să recunoască, nedumerită: „Nu sunt decât o copilă, până la urmă, şi încă una foarte neştiutoare”. Îşi compară simplitatea inimii cu cea a Louisei. Louisa o îngrozea şi o înspăimânta… Louisa şi Florrie erau nişte fiinţe rău intenţionate, cărora le plăcea să umble cu minciuni. Florrie prinsese vreo frântură de bârfeală prostească – Tumhill-ul era faimos pentru bârfelile sale prosteşti – şi împreună o înfloriseră cu răutate.

Râse scurt, dispreţuitor, veştejind bârfelile prosteşti… Absurd!

Şi totuşi – când George îi arătase certificatul de

căsătorie, pe numele de Cannon, şi ea se încumetase să spună, scuzând-se parcă şi cu multă gingăşie: „Am crezut dintotdeauna că numele tău adevărat este Canonges” – ce expresie ciudată avusese el când îi răspunsese: „L-am schimbat de mult… legal!” Da, şi ea căutase să se convingă că expresia lui ciudată fusese doar în închipuirea ei! Dar nu fusese doar în închipuirea ei. Tot felul de bănuieli, de amintiri mărunte şi presimţiri funeste îi năvăliră în minte. Oare nu se îndoise mereu de el? Nu-şi spusese tot timpul că face o greşeală căsătorindu-se şi că va suferi cumplit din cauza asta? Nu renunţase ea la căutarea adevărului spiritual în favoarea unor plăceri frivole?… Fireşte, era o prostie, era ceva demodat, să încerci să desprinzi o concluzie în acest fel! Dar nu se putea stăpâni.

„Sunt distrusă!” îşi zise ea, speriată.

Şi în clipa următoare: „Ce prostie să mă simt astfel numai pentru că Louisa…!”

I se păru că aude un zgomot dedesubt. Inima începu să-i bată iar cu putere. Tremurând, se furişă până la uşă şi o deschise încetişor. Nici cel mai mic sunet în toată casa! întunericul se lăsa repede. Apoi auzi toate zgomotele, parcă mai accentuate ca de obicei, pe care le făcea Louisa pregătind ceaiul în sufragerie pentru surorile Watchett, şi apoi răsună clopoţelul care anunţa că ceaiul e gata. Deşi furioasă foc, şi asta se vedea după zgomotul pe care-l făcea, Louisa nu avusese curajul să nesocotească îndatoririle sacre faţă de chiriaşii pensiunii. Făcea zarvă, arătându-şi atitudinea sfidătoare, dar era nevoită să se supună, intimidată, puterii obişnuinţei şi tradiţiei. Surorile Watchett coborâră din salon, discutând, ca de obicei, tot felul de fleacuri banale. Auziseră fiecare cuvânt, fiecare infamie din tirada Louisei, resimţind o tulburare teribilă dar în acelaşi timp atât de plăcută, şi totuşi coborau scara

liniştite, discutând despre proiectul unui nou dig… Ajunseră în faţa sufrageriei, intrară şi traseră uşa în urma lor.

Din nou tăcere! Louisa ar fi trebuit acum să pregătească ceaiul în salonaşul din subsol. Dar nu. Rămăsese în bucătărie, trăncănind întruna cu bucătăreasa. Făcuse tot ce avusese de gând să facă. Ştia că va trebui să plece imediat, dar până atunci nu va mai mişca un deget! Stăpânul şi stăpânele n-au decât să se descurce cum vor şti. În sinea ei se întreba, plină de nelinişte, unde o să doarmă în noaptea aceea, căci era singură pe lume şi nu avea decât un geamantan şi nişte economii la bancă… Şi când te gândeşti că tot necazul pornise de la boarfele lui Florrie!

Sarah Gailey era în odaia ei, şi nu îndrăznea să iasă, nici măcar ca **s-**o certe pe Louisa că nu pregătise ceaiul în salonaşul de la subsol. Iar Hilda stătea şi nu se mişca de lângă uşa dormitorului, în timp ce întunericul se lăsa tot mai adânc. În cele din urmă, uşa de la intrare se deschise, şi în hol răsunară paşii lui George, pe care Hilda îi recunoscu pălind şi înfiorâ**ndu-**se de spaimă. George o porni în goană pe scări spre subsol, poticni**ndu-**se. „Hei!” îl auzi ea strigând. „Ce**-**i cu ceaiul? Unde sunteţi cu toţii? Sarah!” Niciun răspuns, niciun sunet care să**-**i arate că fusese auzit! Urcă scările în fugă, şi Hilda se întrebă dacă va intra în sufragerie sau va veni în dormitor în căutarea ei? Paşii lui nu se opriră în sufragerie. Hilda vru să închidă uşa dormitorului, dar nu îndrăzni, ştiind că nu o putea închide fără să facă zgomot. Acum el ajunsese la etajul întâi! Hilda se repezi spre pat şi se aşeză pe el, aşa cum şezuse mai înainte, aşteptând, frământată de cele mai cumplite şi iraţionale chinuri. Rămase uimită cât de întuneric se făcuse în odaie. Întorcând capul, văzu doar o

pată albicioasă în locul chipului ei în oglinda măsuţei de toaletă.

n

— Ce **s-**a întâmplat? întrebă el, năpusti**ndu-**se în dormitor, cu pălăria pe cap. Aşa e primit soţul când vine acasă să**-**şi bea ceaiul? Nu tu ceai! Nu tu lumină! Era cât p**-**aci să**-**mi rup gâtul pe scările de la subsol.

O apucă de braţe şi o sărută, dar din cauza întunericului, nimeri stângaci undeva între nas şi gură. Ea nu se feri, dar rămase inertă în îmbrăţişare. Atingerea mustăţii şi buzelor, ca şi unda vagă, dar plăcută, de parfum bărbătesc o lăsară nepăsătoare.

— De ce stai aici? Ascultă, am semnat transferul acţiunilor Continental, şi am achitat şi cecul! Aşa că toiul e gata!

Între logodnă şi căsătorie se ivise ocazia de a cumpăra nişte acţiuni preferenţiale, în valoare de trei mii de lire. ale societăţii Brighton Hotel Continental, care poseda. cel mai nou şi mai mare hotel de pe King’s Road, o clădire imensă cu opt etaje, şi cu băi la toate etajele. Şansa unei asemenea investiţii îl fascinase pe George. îl făcea” să viseze la vremea când va fi director şi coproprietar al unui palat cum era Continental. Hilda se arătase foarte înţelegătoare, aşa că el vânduse acţiunile ei de la societatea căilor ferate şi le cumpărase pe cele ale hotelului, ştiind că face o afacere bună. Acum avea o cotă**-**parţe la trei hoteluri diferite, deşi nu venise în Brighton decât de un an. Rapiditatea cu care făcea progrese, socotea el, era ceva care**-**l caracteriza.

Hilda nu spuse nimic, pentru simplul motiv că nu-i vensa în minte nimic. Cât despre problema investiţiilor, i se părea cu totul lipsită de interes. Pe sub genele coborâte, zări în faţa ei silueta lui nedesluşită.

— Nu cumva Sarah a avut iarăşi vreo izbucnire! încercă el să ghicească.

Tonul era afectuos şi diplomatic, deşi uşor ironic. Îşi dăduse seama că se petrecuse ceva neobişnuit, poate ceva grav, şi ţinea să-şi liniştească soţia şi să-i dea dreptate. Hilda înţelese perfect atitudinea şi intenţia lui, şi se lămuri.

— Nu ţi-a spus Sarah? întrebă ea cu un glas aspru, necontrolat, deşi ştia că nu o văzuse pe Sarah.

— Nu; unde e? se interesă el răbdător.

— E vorba de Louisa, urmă Hilda, simţindu-se speriată şi chinuită, ca un copil silit să înfrunte o primejdie; gura îi era uscată iască.

— Oh!

— Şi-a ieşit din fire şi a făcut o scenă îngrozitoare cu Sarah, pe scară; a spus nişte lucruri cumplite.

George râse încetişor. Îşi închipuia ce talent avea Louisa pentru obrăznicii şi invective murdare.

— Ca, de pildă? o încurajă el.

Ghicea după tonul neobişnuit al Hildei că trebuia să dea dovadă de tact.»

— Zicea că ai o soţie în viaţă, undeva în Devonshire.

Se aşternu tăcerea.

— Şi cine i-a spus ei?

— Florrie.

— *Aşaa*! mormăi George.

Hilda nu-şi putu da seama dacă glasul lui era firesc sau forţat.

Apoi George se îndreptă spre uşă şi o deschise, infe-<2 e-ai de gând să-i faci? întrebă Hilda, cu un fel de disperare în glas.

El însă ieşi din odaie, trântind uşa.

„Nu-i adevărat”, începu să-şi spună Hilda, dar nu

părea să simtă vreo plăcere pe măsură ce-i renăştea speranţa nevinovăţiei lui.

Apoi George intră iarăşi în odaie, şovăi în prag, şi închise uşa cu grijă.

— Cred că n-are rost să mă mai ascund după deget, vorbi el pe un ton de parcă ar fi fost supărat şi enervat pe Hilda. E adevărat, am o soţie în viaţă, şi se află în Devonshire! îmi închipui că s-a interesat în Tumbill dacă mă mai aflu în viaţă. Probabil că o fi vrând şi ea să se recăsătorească.

Hilda se uită la el, şi brusc în faţa ei stătea un străin, dar un străin care o iubise. Şi se gândi: „De ce l-am lăsat pe străinul acesta să mă iubească?" Era aproape de necrezut că îl socotise vreodată, în mod serios, ca soţ. Simţi că îi curgeau lacrimi pe obraji, şi nu mai era decât o copilă firavă, „Oare n-am ştiut clintotdeauna", se întrebă ea cu resemnare, „că nu era ceva adevărat? Ce-am să fac acum?" Catastrofa i se întâmplase cu adevărat, şi nu ştia cum să-i facă faţă! Nu-şi dădea măcar seama de tragedie. Nici măcar nu-i era prea ciudă pe George. Citise prin ziare de asemenea catastrofe, dar realitatea experienţei o punea în încurcătură. „Ar trebui să fac ceva", gândi ea. „Dar ce?"

— Ce rost ar avea să spun că-mi pare rău? întrebă el furibund. Am crezut că fac cum e mai bine. Şansele erau de una la zece mii să se descopere. Dar asta e! Nu poţi să ştii niciodată care ţi-e norocul, spuse dus pe gânduri, cu glas cam răguşit, nedesluşit. Şi totul din cauza lui Florrie, fireşte! Când s-a pus problema s-o angajăm pe fata asta, am ştiut că e periculos. Dar pe urmă am zis că n-o să iasă nimic. Că n-o să se poată întâmpla ceva… Şi uite acum!… Am vrut să rup orice legătură cu cele Cinci Oraşe, absolut orice! Şi apoi, ca un neghiob, am acceptat ca Florrie să vină aici! Dacă n-ar fi venit, femeia aia putea să întrebe

mult şi bine în Tumhill, că tu n-ai fi aflat de ea! Dar asta e!

— Pocni din degete.

— E vina mea că mi s-a dat de urmă! Asta-i singurul lucru de care sunt vinovat... Şi uite ce-a ieşit! Uite ce-a ieşit!

Hilda îşi putea da seama, după mişcările siluetei vagi din colţul de lângă uşă, şi după timbrul vocii, că George Cannon era într-o stare de extremă agitaţie. Niciodată nu-l văzuse atât de tulburat. Frământarea lui o emoţionă şi o măguli. Se gândi ce lucru nemaipomenit ca ea, fetiţa sfioasă care mai ieri fugise de acasă cu patru pence să-şi cumpere de mâncare la un birt ieftin, să pricinuiască atâta tulburare unui asemenea bărbat. Gândi: „Viaţa mea e plină de minuni”. Era ameţită gândindu-se ce capacitate avea trupul şi sufletul ei să acumuleze experienţă. Niciun alt factor, în afară de trupul şi sufletul ei şi al lui, nu fusese necesar pentru a crea această situaţie. Esenţial este doar ca bărbatul şi femeia să fie împreună, şi întovărăşirea lor va produce miracole de experienţă! încetă să mai plângă. Uimitor era că niciodată, privind în ochii lui George, nu bănuise trecutul lui! Era ca şi cum, deodată, el ar fi deschis o uşă secretă în casa pasiunii lor şi ar fi dezvăluit o perspectivă la care ea nici nu visase.

— Dar asta trebuie să se fi petrecut de mult! zise ea cu glas obişnuit.

— Ţinând seama că aveam douăzeci şi doi de ani – da!

— De ce ai părăsit-o?

— De ce am părăsit-o? Pentru că trebuia! Intrasem ca funcţionar într-un birou de avocatură din Torquay, unde ea era clientă. S-a îndrăgostit nebuneşte de mine. Crede-mă. Era necăsătorită, şi trăia într-una din casele acelea mari, de pe dealul din spatele oraşului!

— Se întrerupse câteva clipe; şi apoi glasul i se auzi din nou. din colţul întunecat al odăii.

— A vrut să mă aibă, şi a pus mina pe mine. Şi puţin îi păsa că oamenii ştiau! Căsătoria a fost anunţată în „Torquay Directory”. I-am spus că nu aveam nicio rudă, şi a fost încântată.

— Dar câţi ani avea? Era tânără?

George pufni, dispreţuitor.

— Trecuse de treizeci şi şase, în ziua când **s-**a măritat cu mine. Era femeie frumoasă. Bine îmbrăcată. Foarte elegantă şi aşa mai departe! M-a dat gata. Fireşte, mai erau şi banii... Pot să-ţi spun acum întreg adevărul, dacă tot am început! Mi-a făcut cadou patru mii de lire. A stăruit să mi-i dea – nu eu i-am cerut. Ei da, ştiu că m-am căsătorit pentru bani. Se întâmplă uneori bărbaţilor tineri, la fel ca şi fetelor. Poate că e un lucru dezgustător, dar nu mai dezgustător **într-**un caz decât în celălalt. Şi-apoi, nici nu mi-am dat seama că era vorba de vânzare-cumpărare, în vremea aceea!... Oh! Şi n-a durat decât vreo zece zile. N-am mai putut răbda, aşa că i-am spus-o, şi gata! A pornit o acţiune juridică de repunere în drepturile conjugale, dar curând a renunţat. N-a vrut să primească înapoi cele patru mii de lire. Pur şi simplu, n-a vrut! Era o scorpie, dar asta i-o recunosc. Aşa că i-am păstrat. Patru mii de lire înseamnă o mulţime de bani. Cu ei am pornit afacerile în Tumhill, dacă vrei să ştii!

— Vorbea sfidător acum: – Să fii sigură că n-am scos o vorbă în cele Cinci Oraşe despre minunata mea căsătorie... Asta-i povestea. Şi nu trebuie să uiţi că aveam douăzeci şi doi de ani!

Ea se gândi la Edwin Clayhanger şi la Charlie Orgreave, care aveau cam douăzeci şi doi de ani, şi încercă în închipuire să-l înzestreze pe maturul George Cannon cu

tinereţea lor, cu simplitatea şi prospeţimea lor. Dar gândul acesta o întristă şi chiar q îngrozi; în niciun caz nu o mânie şi nici nu o tortură cu o senzaţie de jignire.

Atunci auzi un suspin în colţ, şi apoi altul. A fost o clipă teribilă pentru ea. Nu desluşea în toată odaia decât umbra unei siluete de bărbat pe tapetul de culoare deschisă, albeaţa cuverturii şi pătratul întunecos al ferestrei, întrerupt de faţa mai întunecată a oglinzii. Se lăsă să alunece jos din pat şi, îndreptân**du-**se spre măsuţa de toaletă, căută pe pipăite o cutie de chibrituri şi aprinse becul cu gaz. Orbită de strălucirea flăcării, se întoarse să privească spre colţul unde stătea George Cannon.

III

Întreaga înfăţişare a odăii era acum schimbată. Fereastra era mai neagră decât orice altceva; lumina lucea pe rama sculptată a oglinzii şi pe vasele de pe lavoar; cuierele aruncau, fiecare, o umbră bine definită; patul era pe jumătate în umbra tăbliei de mahon de la picioare, şi pe jumătate de un alb strălucitor; toate accesoriile de pe măsuţa de toaletă se înşiruiau sub privirea scrutătoare a becului cu gaz; şi sus, deasupra patului, întinzân**du-**se şi pe perete şi pe tavan, reflexul oglinzii înclinate forma un dreptunghi luminos.

Hilda se întoarse spre George, îndreptân**du-**şi umerii, ca şi cum ar fi spus: „Uite că am curajul să aprind lumina şi să privesc în faţă situaţia!” Dar când îl văzu, mândria ei sfidătoare păru să se stingă cu încetul. Deşi nu se zărea nici urmă de lacrimi pe faţa lui, şi deşi era greu de crezut că el ar fi suspinat, totuşi chipul îi trăda o disperare tragică. Fiecare trăsătură era schimonosită din cauza emoţiei. Se prăbuşise, fără să**-**i pese sau să se ruşineze de aparenţe. Nu se gândea la aparenţe şi nu avea mai multă mândrie bărbătească decât un bolnav care

moare în chinuri. Era mai presus de toate astea – într-adevăr, un nou George Cannon! Veni din colţ şi se aşează pe pat, în golul lăsat de Hilda, privind fix peretele, cu mâinile în buzunarele hainei elegante. Ea se simţi impresionată de oboseala gesturilor lui când se mişca, de poziţia lui prăbuşită când se aşează. Puseseră mâna pe el; îl înfrânseseră; îl aduseseră la disperare; dar instinctiv, fără să vrea, îşi păstra demnitatea. Era încă, în prăbuşirea-i totală, omul de lume. matur, căruia îi era imposibil să fie ridicol.

Şi, în mod curios, Hilda se simţi mândră de el. Cu o totală lipsă de legătură, îşi aminti cum, plin de aere ca întotdeauna, chiar şi ca patron de pensiune, George pusese să se tipărească în partea de jos a listei de mâncare, instituită de el, cuvintele: „Oricare sau toate mâncărurile de mai sus vor putea fi repetate, la cerere”. Şi în tot dezastrul care o lovise, începu să fie mândră şi de sine, zicându-şi că forţa misterioasă a personalităţii ei fusese aceea care provocase dezastrul. Senzaţia izolării lor în intimitatea odăii, răvăşită şi presărată cu tot felul de lucruri scoase din cufere, complet singuri în afară de flacăra vie a gazului, senzaţia tragediei şi a responsabilităţii pentru dezastru, în special a responsabilităţii ei, gândul la povara impusă ce trebuia purtată neabătut şi la destinul necunoscut ce trebuia făurit, senzaţia de milă, de tinereţe şi forţă – toate acestea treptat o exaltară şi îi înnobilară durerea.

— De ce mi-ai ascuns? întrebă ea pe un ton clar şi precis, nu îndurerat, ci fatalist şi trist.

— Ce să-ţi ascund?

În sfârşit, întunecat, el îi întâlni privirea.

— Adevărul că erai căsătorit.

— De ce ţi-am ascuns? repetă el aspru, şi apoi tonul

trecu de la sfidare la un regret blând: Am să-ţi spun de ce ţi-am ascuns! Ştiam că, dacă îţi spuneam, n-aş fi avut nicio şansă cu o fată ca tine. Ştiam că totul se va sfârşi, dacă suflam măcar o vorbă! Cred că nici nu-ţi dai seama cât eşti de mândră!

— Eu mândră! protestă ea.

— Ascultă! zise el stăruitor. Să presupunem că ţi-aş fi spus că te doream, şi apoi că am o soţie în viaţă – s ce-ai fi zis?

— Nu ştiu.

— Nu. Dar *eu* ştiu! Şi dacă ţi-aş fi spus că am o soţie în viaţă, şi apoi ţi-aş fi spus că te doream – ce-ai fi zis? Nu, Hilda! Nimeni nu poate să te ducă de nas!

Era măgulită, dar se gândi în sinea ei: „M-ar fi putut câştiga în orice condiţii!... în prima seară când am venit în casa asta, când eram amândoi pe palierul dinspre pod – dacă mi-ar fi spus atunci – mă întreb ce-aş fi răspuns?” Dar aceste slăbiciuni şi nesiguranţe erau acoperite de masca perfectă a expresiei severe, întăr**indu-**i încă o dată convingerea pe care o avea despre ea.

El urmă:

O

— De pildă, în prima seară când am venit aici, acolo sus l – Făcu semn cu capul spre plafon. Ea roşi, nu de ruşine, ci pentru că îi surprinsese gândul.

— Eram gata să-ţi dezvălui totul şi să văd ce-o să zici. Dar n-am făc**ut-**o. Mi-am dat seama că ar fi zadarnic... Şi atunci nici n-a fost singura dată!

Ea rămase tăcută lângă măsuţa de toaletă, privi**ndu-**l calm, şi se întrebă, foarte curioasă: „Când or fi fost celelalte dăţi?”

— Bineînţeles, e numai vina mea! urmă el.

— Ce anume?

— Ce **s-**a întâmplat!… E numai vina mea! Nu încerc să mă scuz. N**-**am nimic de spus în apărarea mea.

În gând, ea îl întrerupse, spu**nându-**şi în taină: „Ba da, ai. N**-**ai fi putut să te descurci fără mine **–** asta nu-i de ajuns?”

— Mi**-**e ruşine! spuse el deodată, fără ocolişuri, înjosi**ndu-**se. Mi**-**e groaznic de ruşine. Aş da orice să pot şterge totul.

Hilda rămase uluită şi ofensată. Nu se aşteptase să**-**l vadă înjosi**ndu-**se. îi era silă de atitudinea lui. Se gândi: „Nu-i numai vina ta. E şi a mea în aceeaşi măsură. Dar chiar dacă mi**-**ar fi ruşine, n**-**aş mărturisi**-**o niciodată. Nu m**-**aş umili niciodată! Şi niciodată n**-**aş vrea să şterg ceva! La urma urmei, ai riscat. Ai făcut cum credeai că e mai bine. De ce să**-**ţi fie ruşine dacă a ieşit prost? Nu ţi**-**ar fi fost ruşine dacă totul ar fi mers bine”.

După câteva clipe de tăcere, el spuse:

— Fireşte, sunt un om terminat!

Vorbea atât de solemn, şi cu o convingere atât de totală, încât Hilda fu speriată, de**-**a dreptul îngrozită, ca singurul supravieţuitor al unui cutremur, care stă şi priveşte din depărtare ruinele presărate cu cadavre ale unui mare oraş.

Şi prin minte îi alerga un gând, ca o veveriţă **într-**un copac: „Cum *ar fi putut* să**-**i refuze cele patru mii de lire? Şi dacă n**-**a mai vrut. să le primească înapoi **–** ce era să facă el? Ce femeie îngrozitoare trebuia să fie!”

*

Un pas greu se auzi urcând scara. Era Louisa, care se opri să scapere un chibrit şi să aprindă becul cu gaz pe palier, apoi trecu mai departe. Sarah Gailey nu dăduse încă niciun semn de viaţă, iar surorile Watchett stăteau închise în sufragerie. Toate aceste femei între două vârste nu se

gândeau decât la cazul lui George Cannon; toate bănuiau acum că învinuirea Louisei nu era neîntemeiată – altminteri, ce rost ar fi avut discuţia misterioasă, care nu se mai termina, între George Cannon şi Hilda în dormitor? Hilda le vedea în închipuire pe toate şi se gândea:; Dar *eu* sunt aceea care stă în dormitor cu el! Eu sunt aceea care trece prin toate astea şi le face faţă! Ele sunt mult mai bătrâne decât mine, dar sunt în afara lucrurilor. Ele nu ştiu ce înseamnă viaţa

George se ridică, luă o valiză, şi o trânti deschisă pe pat.

— Şi ce se poate face? întrebă Hilda, tremurând.

El se întoarse şi o privi.

— Bănuiesc că nu mai are rost să stau aici, nu?

Hilda clătină din pap, cu buzele strânse.

— Nu vrei să vii cu mine? o întrebă el, cu glas răguşit şi pierit.

Şi iarăşi, ea clătină din cap. N-ar fi putut vorbi, simţindu-se tare chinuită.

— Ia spune, vorbi el, cred că pot să mă bizui pe tine că nu chemi poliţia?

— Poliţia? se miră ea. De ce?

— Păi, ştii, e un caz de trei ani, pe puţin. N-ai auzit de cuvântul „bigamie”?

Glasul lui suna uşor ironic.

— Oh, Doamne! exclamă Hilda, tulburată.

Nici nu se gândise la aspectele juridice ale conduitei lui George.

— Dar ce poţi să faci? îl întrebă, cu descurajarea inocentă, neştiutoare a unei fetiţe.

— Pot să dispar, o lămuri el. Asta-i tot ce pot face! Nu mă văd în închisoare. Am vizitat odată închisoarea din Stafford. Directorul ne-a dat. câtorva dintre noi autorizaţia

s-o vizităm. Şi nu mă văd stând în închisoare.

Începu să îngrămădească diferite lucruri în valiză; şi în timp ce făcea asta, fără să arunce măcar o privire spre Hilda, continuă:

— N**-**o să ai probleme cu banii şi celelalte. Dar te**-**aş sfătui să pleci de aici şi să nu te întorci cât mai multă vreme. Asta**-**i cel mai bun lucru pe care**-**l poţi face. Şi fii din nou Hilda Lessways!... Sarah va trebui să se ocupe singură de pensiune, cum ştie ea mai bine. Din fericire, o duce mai bine cu sănătatea. Dacă**-**şi dă silinţa, pensiunea poate să renteze foarte bine. Va obţine un venit. frumvtsel. Tot ce am depus pentru hotelul Chichester şi celelalte va fi confiscat.

— Şi tu? murmură ea.

Stătea cu spatele la ea. Întoarse capul, o privi o clipă enigmatic, şi reîncepu să împacheteze.

Hilda ar fi vrut să**-**l ajute la împachetat; ar fi vrut să**-**i arate oarecare tandreţe; inima i se frângea de milă; dar nu se putea mişca; mândria sau orgoliul o strângeau parcă de gât, împiedicâ**nd-**o să facă un pas.

După ce îşi îngrămădi lucrurile în valiză, se duse la uşă, o deschise larg şi strigă cu glas tare, ferm:

— Louisa, r

De undeva, de sub acoperiş, se auzi slab un răspuns:

— Da, domnule.

— Am nevoie de tine.

Ştia **s-**o ia din scurt pe Louisa. După puţin timp. femeia apăru în uşa dormitorului.

— Dă fuga până pe King: s Road şi adu**-**mi o birjă, îi zise la uşă. de parcă îi împărtăşea un mare secret.

— Da, domnule.

Era supusă, ca o sclavă.

— Iată! Ia valiza cu tine şi las**-**o la uşa din faţă, mai

spuse el întinzând-i valiza.

— Da, domnule.

Şi se făcu nevăzută; apoi se auzi zgomotul uşii din faţă deschizându-se.

George îşi luă pălăria şi, într-o clipă, ieşise din odaie. Hilda se mişcă, începu să umble, nervoasă, de colo până colo prin odaie. Înţepenită după ce stătuse atâta timp nemişcată. Se întreba cum o să se comporte el, şi cum o să se comporte ea, în momentele grele când îşi vor lua rămas bun. După o vreme auzi apropiindu-se o birjă – probabil că Louisa o găsise în drum. Hilda aşteptă, încordată. Şi deodată, auzi trăsura îndepărtându-se. Uluită, se repezi la fereastră. Văzu birja dispărând, cu valiza voluminoasă cocoţată deasupra... George plecase! Plecase fără să-şi ia rămas bun! Aceasta era soluţia pe care o găsise ca să simplifice situaţia. O metodă drastică, dar excelentă. Ieşise din casă şi ieşise din viaţa ei. Privind birja cum se clătina într-o parte şi în alta, ca printr-o magie făcu să-i dispară Ceşul şi putu vedea chipul dinăuntru, distrus şi copleşit, şezând pierdut în întuneric, în timp ce roţile îl duceau departe de ea. Viziunea era de nesuportat. Hilda plecă de la fereastră şi plânse amarnic. Înţelegea că el nu putuse să se poarte altfel. Fusese al ei – amintirea îmbrăţişărilor lui îi spunea cât de total fusese al ei! Tot ce îi spusese era adevărat; şi atunci, cine îl putea condamna pentru felul cum se purtase? Nu făcuse decât să rişte – şi pierduse.

Sarah Gailey apăru pe neaşteptate în odaie, şi închise uşa în urma ei, ca un conspirator.

— Va să zică...? începu ea, îngrozită.

Hilda dădu din cap, încetând să mai plângă.

— Oh! Sărăcuţa de tine! gemu Sarah Gailey uşor, cu capul legându-i-se dintr-o parte în alta, într-o mişcare nervoasă inconştientă.

Văzând-i trăsăturile îmbătrânite, încremenite în tristeţe, Hilda îşi dădu seama cu şi mai multă claritate cât de copilăroasă şi lipsită de experienţă era ea însăşi.

Dar în ciuda loviturii primite, în ciuda suferinţei fără seamăn, în ciuda chinului şi spaimei din inimă şi a uriaşelor greutăţi ale noii situaţii în care fusese aruncată cu violenţă, Hilda găsise şi o mângâiere. Nu simţea deloc ruşinea pe care în mod obişnuit o simţea o fată ce fusese înşelată. Dimpotrivă, în adâncal inimii, ştia că dezastrul era o eliberare. Ştia că soarta o răsfăţa absolvind-o de urmările unei slăbiciuni şi erori tragice. Aceste gânduri îi aprinseră, înfrumuseţând-o, mila şi grija pentru adevărata victimă – care trebuie să înfrunte acum o nouă primejdie, ameninţarea legii.

CARTEA VI

Pedeapsa

Capitolul I

Seară la Bleaksadge I

CÂND BIRJA în care se afla Hilda intră pe poărla, legându-se cam tare, în grădina întunecoasă a familiei Orgreave, Hilda mai zări o birjă, oprită în faţa uşii deschise; şi în porticul iluminat se desluşeau Janet şi Alicia, înveşmântate de călătorie, şi Martha în mână cu câteva şaluri. Faţada lungă a casei era întunecată, în afară de o singură fereastră de la etaj, care arunca doar câteva raze pe ramurile desfrunzite ale ulmilor, sporind astfel tainele nopţii din grădină. Sosirea celei de-a doua birje pricinui agitaţie la intrare; şi Hilda, aplecându-se pe geam în burniţa de noiembrie, tresări de teamă când birja ei se opri în spatele celeilalte. Era prima dată că urma să dea ochii cu prieteni, după aventura ei secretă şi nefericită. Îi era teamă că Janet, printr-o magică intuiţie a afecţiunii, îi va citi de îndată pe faţă întreaga poveste a ultimului an.

Janet îi scrisese, dând-i şi cerând-i veşti, şi rugând-o să-i facă o vizită, chiar a doua zi după scena în care George Cannon îşi recunoscuse ticăloşia. Dacă scrisoarea ar fi fost trimisă cu o zi sau două mai devreme, Hilda ar fi primit-o în timpul voiajului de nuntă, şi neîndoielnic că i-ar fi răspuns împărtăşindu-i formidabila veste a căsătoriei ei. Iar dacă s-ar fi aflat de căsătoria ei în cele Cinci Oraşe, şi ruşinea ei ar fi devenit publică. Numai că avusese noroc şi scăpase de asemenea umilinţă. Nimeni din district nu aflase de căsătoria ei. Din instinct, nu vrusese să anunţe nimănui căsătoria, până nu se va sfârşi luna de miere, într-o scrisoare anterioară, îi scrisese lui Janet pe scurt, lucru obişnuit la ea, făgăduindu-i că va veni în Lane End cât de curând va putea. „Să-i spun, sau să nu-i spun?” cumpănise ea, şi se hotărâse să mai amâne.

Ţinea, însă, foarte mult să facă această vizită. Se săturase de Preston Street şi de Brighton, şi dorea să plece de acolo cu orice preţ. Şi în cele din urmă, „într-o dimineaţă mohorâtă, după ce George se îmbarcase spre America, şi toate treburile erau oarecum aranjate sau se aranjaseră de la sine, când Sarah Gailey se simţea mai bine şi sezonul de toamnă mergea din plin şi angajaseră noi slujnice, îi spusese pe neaşteptate lui Sarah: „Trebuie să plec astăzi la Bursley, pentru câteva zile”. Şi plecase, într-un impuls de moment, fără s-o mai anunţe pe Janet. Schimbând trenul la Knype, greşise trenul şi se pomenise la Shawport, la capătul cel mai îndepărtat al Bursley-ului, în loc să coboare la Bleakridge, chiar lângă casa familiei Orgreave! Şi. fireşte, acolo nu găsi nicio birjă. Din fericire apăru un birjar aducând un pasager la gară, şi la întoarcere, deşi îşi ducea drăguţa în birjă, se oferi cu amabilitate s-o ia şi pe Hilda. Aşa că se aşezase în birjă alături de tânăra fată, care suferea de plămâni; era

vopsitoare la marea fabrică a lui Peel din Shawport şi stătuseră de vorbă despre greva olarilor, care frământa pe atunci tot districtul; birja trecu pe lângă o ceată de olari prost îmbrăcaţi, care se îndreptau prin burniţa rece spre o adunare din Hanbridge; Hilda se simţi foarte impresionată şi o cuprinse mânia împotriva tuturor patronilor. Tânăra femeie se dădu jos din birjă la jumătatea lui Trafalgar Road, şi un zâmbet dulce, de rămas bun, îi înflori faţa albă cu obrajii trandafirii. Hilda se gândise cât de diferite erau toate acestea de Brighton, cât de fireşti, simple şi inteligibile i se păreau. Şi acum se afla în grădina familiei Orgreave…

Martha se apropie ca să vadă cine mai Venise şi cu această birjă, şi strigă bucuroasă:

— Oh, domnişoară Janet, a venit domnişoara Hilda – domnişoara Lessways, vreau să spun!

Alicia scoase un ţipăt. Prima birjă mână mai departe, ca să-i facă loc celeilalte, şi Hilda coborî în faţa intrării luminate, unde toate cele trei fete puteau s-o vadă.

„Oare vor observa ceva?” se întrebă ea, stânjenită, aproape tremurând, gândindu-se ce schimbări mari se produseseră în ea de la ultima vizită.

Dar nimerii nu păru să observe ceva. Nimeni nu-şi dădu seama că fala care venise nu mai era aceeaşi Hilda. Chiar şi după ce se apropie s-o sărute drăgăstos, ridicându-şi voalul, Janet nu păru să aibă niciun fel de bănuială.

— Tocmai plecam la Hiliport, o lămuri Janet. Ce minunat din partea ta să vii aşa!

— Hai să nu mai mergem la Hiliport! propuse Alicia.

Janet şovăi, lăsându-şi iar voalul peste faţă.

— Nici vorbă că trebuie să vă duceţi! zise Hilda cu hotărâre.

— Mă tem că într-adevăr trfibuie să mergem”, vorbi Janet fără tragere de inimă. Ştii, e vorba despre soţii Marrion – verii lui Edie – şi Edie o să fie şi ea acolo i

— Cine-i Edie?

— Cum! Logodnica lui Tom! Dar sunt sigură că ţi-am spus!

— Bineînţeles, zise Hilda, numai că nu-mi aminteam numele. Ce drăguţ!

(Şi se gândi: „Îndată ce vin aici, încep să vorbesc ca ei! Ei, poftim, eu să spun, «Ce drăguţ!»”)

— Oh, în ultimul timp nu e vorba decât despre Edie! zise Alicia, veselă. Trebuie să avem mare grijă, căci altfel – tom ne taie capetele. De-aia mergem cu trăsura! Noi am fi mers altfel, pe jos, nu-i aşa. Janet? Dar nu se cade să mergem *pe jos*. seara, la soţii Marrion! „Trăsura domnişoarelor Orgreave!” se maimuţări ea, fandosindu-se pe vârful picioarelor.

Janet era aceeaşi, dintotdeauna, clar codana Alicia se dezvoltase. În înfăţişarea ei copilărească se strecurau gesturi şi tonuri de domnişoară. Roşea şi pălea neîncetat, se ruşina din te miri ce şi apărea cam vanitoasă, deşi nu în mod supărător.

— Ascultă, Janet, exclamă ea, de ce n-ar veni şi Hilda cu noi?

— La familia Marrion? Oh. nu. mulţumesc! zise Hilda.

— Ba da, Hilda! Sunt sigură că vor fi încântaţi! stărui Janet. Îmi pare rău că nu m-am gândit.

Deşi se simţea măgulită şi, de fapt. puţin cam uimită de seriozitatea cu care stăruia Janet, Hilda clătină din cap.

— Dar Tom unde e? întrebă ea, ca să schimbe vorba.

— Oh! izbucni iar Alicia. A plecat de *ore* întregi ca s-o escorteze pe domniţa lui de la Hanbridge la Hiliport.

— Aşteaptă până ai să te logodeşti «şi tu, Ali cia! zise

Janet.

Dar chiar şi în ochii ei se vedea că întreaga familie se amuza nevinovat pe seama lui Tom.

— În noaptea asta ai să dormi, în orice caz, cu mine în cameră, draga mea, zise Janet după ce Martha şi birjarul duseră cufărul în hol, şi Hilda îi plăti birjarului mult mai mult decât făcea drumul – din cauză că era tânăr şi prietenos şi avea o iubită bolnavă de plămâni. Vino. cfă ă-a1 irică!... Alicia, roagă-l pe Swindells să aştepte câteva minute.

— Swindells, strigă Alicia către primul birjar, aşteaptă numai o clipă!

— Da, domnişoară.

Şi omul, fiind bătrân şi obişnuit, cu seratele din cele Cinci Oraşe, şi ştiind cât durează o clipă, se dădu jos de pe capră ca să-şi dezmorţească braţele şi picioarele. îl urmări cu o plăcere sardonică pe birjarul cel tânăr cum taie cu roata din faţă o dâră. neagră în iarba udă, în timp ce întorcea neîndemânatic ca să plece. Apoi Martha închise uşa din faţă, şi o altă slujnică apăru în hol, şi împreună se apucară să care cufărul în sus pe scări.

„Nu! N-am să fiu în stare să le spun niciodată!" gândi Hilda, urcând în urma cufărului.

Alicia o ştersese înaintea cufărului, ca să-i anunţe pe părinţii ei ce musafir le sosise. Şi Hilda află că doamna Orgreave era ţinută la pat de o criză de astm, iar Osmond Orgreave lucrează în dormitorul lor.

II

În odaia lui Janet, Hilda se opri în faţa căminului în timp ce Janet îi descuia cufărul.

— Ah! Ce bluză drăguţă! exclamă Janet, deschizând cufărul.

— Se ridică şi ţinu bluza, examinând-o, pe când

Hilda îi admira, sub pelerină, rochia de seară splendidă.

— De unde ai luat-o?

„Din Londra”, fu gata să răspundă Hilda, dar se răzgândi:

— Oh! Din Brighton.

Era o minciună. Şi tare ar fi vrut să spună: „Nu, nu din Brighton! La ce mi-era gândul? Am luat-o din Londra, în luna de miere!”

Ce senzaţie ar fi stârnit aceste cuvinte! Dar nu avu curajul să le rostească.

Alicia intră dându-şi un aer important.

— Mama îţi trimite toată dragostea, şi te roagă să te duci în odaia ei, când eşti gata. Martha o să-ţi aducă J6 tavă şi o să mănânci acolo, lângă foc. Totul e aranjat.

— Şi toată dragostea tatii? întrebă Hilda cu o vioiciune care o uimi şi pe ea.

Se gândi: „De ce ţin atâta oamenii aceştia la mine? Nici măcar nu mă întreabă de ce nu le-am scris că vin. Mă acceptă şi mă primesc cu braţele deschise, fără să pună întrebări… Nu! N-o să le pot spune niciodată! E un lucru care pur şi simplu nu poate fi spus aici! Iar dacă or să afle singuri, cu atât mai rău!”

— Întreabă-l pe el! răspunse Alicia, roşind.

— Foarte bine, Alicia. O să fim gata în câteva minute, zise Janet pe un ton plin de înţeles.

Era o poruncă blândă ca Alicia să le lase singure pe fetele mai mari, ca să-şi poată face confidenţe. Şi fără să vrea, Alicia trebui să se supună.

Dar nu urmară confidenţe. Conversaţia păru că şovăie pe marginea confidenţelor, dar nu merse mai departe.

„Oare bănuieşte?” se întrebă Hilda.

Şi conversaţia lâncezi într-atât, încât până la urmă

Janet spuse o banalitate:

— Îmi pare rău că trebuie să plecăm!

Şi Hilda protestă la fel de banal, după care adăugă:

— Bănuiesc că acum ieşiţi foarte des?

— Oh, nu! zise Janet. Ieşim din ce în ce mai puţin, şi ducem o viaţă tot mai liniştită. Vreau să spun, *noi*. Pentru că băieţii sunt mereu plecaţi, ştii.

— Păru să se întristeze dintr-odată.

— Credeam că va mai veni din când în când Edwin Clayhanger, acum că locuiesc alături…

— Va să zică **s-**au mutat în casa nouă! zise Hilda pe un ton nepăsător.

— Oh, de mult! Şi sunt sigură că a trecut un veac de când n**-**a mai venit. Ştii, sora lui, Maggie, mi**-**e tare simpatică”.

Hilda îngenunche lângă cufăr.

— A întrebat vreodată de mine? întrebă ea cu cochetărie, dar ascunzâ**ndu-**şi faţa.

— De fapt, a întrebat, o dată, zise Janet, imitând aerul Hildei.

— Ei, tot e ceva, zise Hilda.

Se auzi o bătaie în uşă.

— Apa caldă, domnişoară! strigă Martha.

În clipa următoare, Martha punea cana şi urciorul, şi câteva prosoape curate, pe lavoar. Chipul îi era plin de bucuria vizitei neaşteptate. Era emoţionată, de parcă Hilda ar fi fost prietena ei şi nu a lui Janet.

— Ei, draga mea, sper să te simţi bine, zise Janet. Cred că acum trebuie să plec. Dar fii încredinţată că o să mă întorc cât pot mai repede.

Cele două tinere fete se sărutară, mai în largul lor decât în hol. Hildei i se păru lucru uimitor, când faţa i se apropie de cea a lui Janet, că aceasta nu exclamă: „Ţi **s-**a

întâmplat ceva. Ia spune! Nu mai eşti cum erai! Nu mai eşti ca mine!” Simţea că era o impostoare.

„De ce i-aş spune?” reflectă Hilda. „La ce bun? Nu-i treaba nimănui, decât a mea. *El* a plecat. Nu se va mai întoarce niciodată. Totul **s-**a terminat… Şi dacă se află, ei bine, or să mă laude pentru discreţia mea. Nu vor putea să facă altceva”.

Totuşi, deşi se temea, ar fi dorit să i se destăinuie lui Janet. După ce aceasta plecă, răsuflă uşurată: primejdia de a i se destăinui fusese pentru moment înlăturată.

III

Ceva mai târziu, după ce mâncă, Hilda, aşa cum îi trimisese vorbă bolnava, şedea în faţa căminului din dormitorul mare şi liniştit al domnului şi doamnei Orgreave. Aceasta din urmă era **într-**o perioadă mai liniştită a bolii, şi stătea întinsă, cu capul ridicat foarte sus pe perne, în jumătatea ei din patul cel uriaş. Plapuma era întinsă peste ea fără nicio cută; cearşaful atârna drept, în jos, mărginind cu alb plapuma; doamna Orgreave stătea nemişcată; nicio şuviţă din părul ei cărunt nu se clintea; din când în când, spunea câte ceva cu glasul stins. Pe noptieră se afla un inhalator cu clorură de amoniu, cu cilindrul lui de sticlă şi şirul triplu de tuburi. Şi numai acesta, împreună cu buzele vinete şi obrajii palizi ai pacientei, aminteau că, nu cu mult timp în urmă, acest pat fusese scena unor mari suferinţe. Domnul Orgreave, în papuci capitonaţi viu coloraţi, şi cu manşete elegante ieşind din mânecile hainei de casă de culoare neagră, stătea în picioare aplecat peste o planşetă uriaşă”, pusă orizontal pe nişte capre în stânga căminului. Planşeta era acoperită de o foaie lungă, de hârtie albăstruie transparentă, pe care din când în când o trăgea spre el, formând valuri de hârtie la picioarele lui şi micşorând treptat un sul care zăcea pe podea dincolo de masă. Un

robinet de gaz pe un braţ din perete, special aranjat, cu un abajur verde care arunca o lumină puternică pe hârtie, dovedea că Osmond Orgreave avea obiceiul să lucreze seara în locul acela.

— Te miră că sunt nevoit să fac singur treaba asta, nu-i aşa? observă el, aplecâ**ndu-**se să înfăşoare din nou hârtia îngrămădită la picioare.

— Dar ce e aceea? întrebă Hilda.

— E un desen de detaliu în mărime naturală. Simplu! … Dar crezi că aş putea să mă încred în vreunul dintre pricepuţii mei fii, să traseze cum se cuvine curbele mulurilor?

— N**-**o să poţi să te încrezi în ei până când n**-**o să începi să te încrezi în ei, grăi cu tâlc doamna Orgreave, din pat.

— Ha! exclamă Osmond Orgreave ironic; era una din replicile lui cele mai eficiente împotriva oricărei discuţii în contradictoriu.

— Adevărul e că e ceva ce**-**i place nespus, nu-i aşa, doamnă Orgreave? zise Hilda.

— Ai perfectă dreptate, draga mea, adeveri doamna Orgreave.

— Ah! exclamă domnul Orgreave.

Desenă ceva cu creionul şi apoi şterse, cu un gest viguros. Apoi privirea lui o întâlni pe a Hildei, şi amândoi zâmbiră, mulţumiţi.

— Le**-**ar plăcea dacă m**-**aş apuca de băutură, de pildă, în loc să lucrez! murmură el opri**ndu-**se şi îşi trecu mâna prin părul frumos.

Se auzi o bătaie în uşă, şi Martha, întotdeauna prevenitoare, îşi făcu apariţia.

— Poftim ziarul, domnule. Chiar acum l**-**a adus băiatul.

— Dă-i-l domnişoarei Hilda, zise domnul Orgreave fără să-şi ridice privirea.

— Să iau tava, doamnă? întrebă Martha, uitându-se spre pat, centrul suprem al ordinii şi autorităţii domestice.

— Poate că domnişoara Hilda încă n-a terminat?

— Ba da, am terminat, mulţumesc.

Cu mişcări rapide, experte ale mâinilor, Martha puse la loc vesela şi tacâmurile pe tavă. Privirea îi era aţintită cu grijă asupra tăvii. Deşi, ca slujnică de încredere, era înzestrată cu privilegii rare, s-ar fi simţit ruşinată dacă privirea ei, rătăcind pe unde nu trebuie, ar fi întâlnit privirea stăpânului sau a musafirei. Apoi ridică tava şi, împingând măsuţa la locul ei cu o răsucire îndemânatică a piciorului, ieşi cu o ţinută dreaptă şi îngrijită, iar uşa se închise peste silueta ei cu talia bine strânsă şi cu panglicile albe ale bonetei fluturând.

— Şi ce să fac cu ziarul? întrebă Hilda, răsfoind ziarul alb, umed încă.

— Te-aş ruga să ne citeşti despre grevă, zise doamna Orgreave. E ceva de-a dreptul îngrozitor.

— Cred şi eu! aprobă Hilda cu căldură. Oh! Ştiţi, în drum de la Shawport, am văzut un grup de oameni, şi nimic nu era mai cumplit…

— Eu mă gândesc la copii! vorbi încetişor doamna Orgreave.

— Păcat că bărbaţii nu! murmură domnul Orgreave, fără să ridice capul”.

— Ce anume? întrebă Hilda sfidător.

— Nu se gândesc la copii.

Stăpânindu-se, Hilda deschise tăcută ziarul şi se apucă să caute prin toate coloanele, cu o nedumerire stingherită, de parcă n-ar fi fost obişnuită să răsfoiască ziarele.

— Este numai despre curse, zise Hilda.

— Ei, poftim! se auzi dinspre pat.

— Atunci, coloana a doua.

— Greva olarilor. Liderii muncitorilor, citi ea titlurile. Nu-i prea mult despre greve.

— Cât de frumos şi de limpede citeşti! zise doamna Orgreave, cu un entuziasm calm. după ce Hilda termină de citit articolul destul de scurt.

— Credeţi? roşi Hilda.

— Asta-i tot ce scrie despre grevă?

— Da. Nu li se pare important că jumătate din oameni mor de foame! nu se mai putu stăpâni Hilda.

— Cine-i de vină dacă mor de foame?

Osmond Orgreave se uită la ea cu capul aplecat.

— Eu cred că e o ruşine S exclamă ea.

— Ştii că oamenii au rupt ultima înţelegere, nu de multă vreme? zise Osmond Orgreave. Ce poţi să faci cu asemenea oameni?

— Au rupt ultima înţelegere? se miră ea.

— Da, au rupt ultima înţelegere! N-au mai vrut să respecte propria lor „convenţie, propriul lor cuvânt. Crede-mă. O fată deşteaptă ca tine n-ar trebui să se lase influenţată la vederea unei cete de oameni **într-**o seară friguroasă.

Şi zâmbi; zâmbi şi ea, dar stingherită. Şi apoi el îi povesti ceva în favoarea patronilor.

— Ce aspru sunteţi cu oamenii! protestă Hilda, după ce el termină.

— Deloc! Deloc!

— Se întinse şi ocoli planşeta ca să dreagă focul.

— Ar trebui să-l auzi pe domnul Clayhanger vorbind despre muncitori, dacă vrei să ştii ce înseamnă să fii aspru.

— Domnul Clayhanger? Vreţi să spuneţi, bătrânul

domn Clayhanger?

— Da.

— Dar nu-i fabricant.

— Nu, Dar foloseşte muncă salariată.

Tulburată, Hilda se ridică de pe scaun, şi se îndreptă spre măsuţa de toaletă din celălalt capăt al odăii, aflată în semiîntuneric”.

— Mi-ar plăcea să vizitez o tipografie, zise ea brusc.

— E ceva destul de uşor, zise domnul Orgreave, răsuflând cu putere şi reîncepând să lucreze.

Hilda se gândi: „De ce-oi fi spus asta?” Şi, pentru a-şi ascunde încordarea, exclamă:

— Oh, ce carte frumoasă!

Pe măsuţa de toaletă, o cărticică legată în piele purpurie era pe jumătate ascunsă **într-**un înveliş de foiţă.

— Da, nu-i aşa? adeveri doamna Orgreave. A adus-o Tom ca să mi-o arate, înainte de a pleca azi după amiază. Este un dar pentru ziua de naştere a lui Edie. A pus să fie legată în mod special. O să-i scriu chiar eu lui Edie şi o **s-**o rog să vină aici ca să te cunoască. Sunt sigură că o să-ţi placă. Este o fată foarte drăguţă. Ci ci că Tom are mare noroc.

— Nu, nu crezi asta, o contrazise Osmond Orgreave, foşni**ndu-**şi hârtiile. Tu crezi Că Edie are un mare noroc.

Hilda întoarse capul şi surprinse zâmbetul arhitectului.

— Cred că amândoi au mare noroc, zise doamna Orgreave cu simplitate.

— Era b fiinţă lipsită aproape complet de simţul umorului.

— Sunt sigură că e într-adevăr o fată foarte bună, şi deşteaptă pe deasupra.

— Destul de deşteaptă ca să ştie cum **s-**o ia pe

viitoarea ei soacră, în orice caz! mormăi domnul Orgreave.

— Din felul cum vorbeşte, lumea ar putea crede că Osmond n-o place pe fată „zise doamna Orgreave. Şi lotuşi, o adoră! Şi n-are niciun rost să se prefacă mereu că nu o place!

— Eu nu te ador decât pe tine! zise Osmond.

— Nu încerca să întorci vorba! murmură soţia lui, zâmbindu-i Hildei.

Fără să ştie de ce, Hildei îi dădură lacrimile, şi se întoarse din nou spre măsuţa de toaletă. Ca printr-o ceaţă, zări toate obiectele. acelea, aranjate într-un şir lung pe şerveţelul alb pus pe lemnul de trandafir; şi se gândi: „Ce frumos e totul! „Şi văzu storurile gălbui trase în jos, în dosul măsuţei, de toaletă, şi draperia deasupra, şi perdelele drapate; şi chipul ei, întunecat, în oglindă. Şi putea aproape să simtă imaginea odăii mari, liniştite, confortabile din spatele ei, şi putea să audă cărbunii căzând pe grătarul căminului, şi foşnetul hârtiilor arhitectului, şi tuşea înceată a doamnei Orgreave. Şi, în gând, putea să vadă toate celelalte odăi din această casă spaţioasă, şi grădina întunecată, umedă de ploaie. Se gândi: „Toată casa asta e frumoasă. E lucrul cel mai frumos pe care l-am văzut sau îl voi vedea vreodată. Aici sunt fericită!” Şi apoi, în imaginaţie, îi urmări pe toţi copiii. Şi-o închipui pe Marian, cea mai mare, cu copiii ei, la Londra; şi pe Charlie, tot la Londra, practicând medicina; pe Tom, Janet şi Alicia, la petrecerea din Hiliport; pe Jimmie şi Johnnie văzând cum e viaţa la Hanbridge; în timp ce părinţii rămâneau în liniştea dormitorului lor. Toate aceste viziuni erau frumoase; chiar şi imaginea lui Jimmie şi Johnnie mânuind tacurile de biliard, şi paharele, şi pipele în atmosfera plină de fum a unui club – chiar şi această imagine era frumoasă, şi la fel de emoţionantă ca

şi celelalte viziuni... Iar ea stătea împreună cu părinţii acestor copii, şi **într-**o intimitate atât de mare încât ar fi putut să se considere un adevărat membru al familiei. Era fericită. Trecutul ei apropiat se risipi ca o iluzie, şi aproape că deveni iar vechea Hilda; aproape că renăscu **într-**o stare de nevinovăţie. Doar figura tragică a lui George Cannon mai plutea vag în ceaţa amintirii, şi o făcu să i se strângă inima. Pasiunea pe care o avusese pentru el se stinsese cu desăvârşire; îi părea extrem de rău pentru el; nutrea faţă. Se el simţăminte de bunătate amestecate cu vinovăţie, aşa cum simţi faţă de o veche greşeală... Şi, de altfel, vraja căminului Orgreave îi risipi cu totul imaginea lui.

Răsfoia cartea. Pe pagina.de titlu scria: „Poemele englezeşti ale lui Richard Crashaw”. Nici măcar nu auzise de Richard Crashaw, şi se întreba cine o fi. Răsfoind mai departe, citi:

Chinurile tale îţi vor zâmbi.
Durerile acum se vor risipi.
Tristeţile aici se vor lumina
Şi suferinţele se vor alina;

Lacrimile se vor face nestemate, şi supărările, diademe, toate.

Citi din nou, ca şi cum cuvintele ar fi fost prea frumoase ca să fie adevărate, şi simţea nevoia să se încredinţeze încă o dată:

Lacrimile se vor face nestemate, şi supărările, diademe, toate.

Se întoarse la începutul poemului şi îi citi titlul: „Imn închinat numelui şi cinstirii minunatei Sfinte Tereza **–** fondatoarea ordinului carmeliţilor desculţi, atât bărbaţi cât şi femei; femeie de o măreţie angelică a gândirii şi de un curaj bărbătesc al împlinirii mai mare decât al unei femei; care încă de copilă a depăşit maturitatea, şi a îndrăznit să

înfrunte martiriul”.

Textul în proză o emoţionă mai mult chiar decât versurile. În sinea ei se tângui: „De ce oare n-am auzit niciodată de Richard Crashaw? De ce Tom nu mi-a spus niciodată?” Deveni pe dată adeptă a sfintei Tereza. Şi fără nicio legătură, se gândi cu strângere de inimă, simţindu-se totodată consolată: „George Cannon n-ar fi înţeles niciodată asta. Dar toţi cei de aici înţeleg”. Cu mâini febrile, întoarse iar paginile şi, după câteva dezamăgiri, citi:

Oh, neînfricată fiică a dorinţei!
Prin zestrea liniştii şi-a suferinţei;
Prin vulturul şi porumbiţa din tine;
Prin vieţile şi morţile iubirii divine;
Prin a raţiunii lacomă sorbire;
Prin setea şi mai mare de iubire;
Prin clipele pline de dorinţă de viaţă;
Prin vâlvătaia din această dimineaţă;
Prin imperiul acestei sărutări finale…

Se opri din citit. Era ca şi cum tot sufletul ei ar fi strigat: „Şi eu sunt Tereza! Asta sunt eu! Asta sunt eu!”

Şi atunci uşa se deschise, şi în prag apăru din nou Martha:

— Vă rog, domnule, a venit domnul Edwin Clayhanger.

— Oh… bine, aproape am terminat. Unde e?

— În sufrageria mică, domnule.

— Spune-i că o să cobor **într-**un minut.

— Hilda, zise doamna Orgreave, te superi dacă te duci să-i spui tu?

Hilda aşezase cartea la locul ei, şi se întorsese repede în scaunul ei. Intrarea Marthei chiar în clipa aceea, pentru a-l anunţa pe Edwin Clayhanger, i se păru extrem

de dramatică. „Iată”, gândi ea, „abia am citit asta, şi vine!”

— Desigur, îi răspunse ea doamnei Orgreave.

Şi în sinea ei: „E a doua oară când mă trimite cu un mesaj la Edwin Clayhanger”.

Deodată se înroşi toată şi se fâstâci în faţa stăpânei casei. „E cu putinţă”, se întrebă ea„E cu putinţă ca doamna Orgreave să nu bănuiască ce s-a întâmplat cu mine? E cu putinţă să nu vadă că sunt diferită de fiinţa care am fost? Dacă ar şti… dacă ei ar şti… cei de aici!”

Ieşi din odaie ca o păcătoasă. În timp ce cobora scara, descoperi că ţinea în mână ziarul. Nu îşi amintea când îl luase, şi nu avea niciun rost să-l câucă în sufrageria mică! Se gândi: „În ce stare mă aflu!”

Capitolul II

O întâlnire I

— BĂNUIESC CĂ NICI nu te-ai gândit vreodată la mine de când am plecat!

Hilda stătea pe canapeaua din sufrageria mică, cu pereţii plini de rafturi, şi îi aruncă aceste vorbe lui Edwin Clayhanger, care stătea în picioare lângă ea. Neîndoielnic, rostise cuvintele acestea din bravadă; erau o provocare la aventură. Se gândi: „E o nebunie din partea mea să spun un asemenea lucru”. Dar an asemenea lucru îi ieşise totuşi cu uşurinţă de pe buze, fără să ştie de ce. Dacă Edwin Clayhanger rămase uluit, la fel rămase şi ea.

— Oh, ba da! îngăimă el; - fireşte, îl făcuse să-şi piardă cumpătul.

Ea zâmbi, şi urmă pe un ton convingător:

— Dar n-ai întrebat niciodată de mine.

— Ba da, răspunse el după o pauză, cu o nuanţă de sfidare în glas.

— Numai o singură dată.

Ea continuă să zâmbească.

— De unde ştii? întrebă el.

Atunci îi spuse calm, şi zâmbetul i se şterse de pe faţă, că sursa ei de informare era Janet.

— Nu poţi să te iei după asta! exclamă el cu o neaşteptată tărie. Nu poţi să te iei după asta – de câte *ori* am întrebat de tine!

II

O făcuse să tacă. Dar se gândea: „Dacă discut atât de nestingherit cu el, probabil că este din cauza discuţiei pe care am avut-o în seara aceea în grădină”. Şi avea impresia că scena din grădină crease pentru totdeauna o intimitate între ei, că, chiar dacă se purtau ca şi cum ar fi fost simple cunoştinţe, vor răzbate prin pojghiţa subţire a formalismului într-o intimitate nebănuit mai profundă, îi privi pe furiş chipul, eu o senzaţie intensă de plăcere. Era romantic, melancolic, gânditor, enigmatic – şi, mai presus de ţoale, cinstit. Hilda ştia că el dorise să se facă arhitect, şi că tatăl lui îi zădărnicise dorinţa, şi asta îi conferea, în ochii ei, aura unei victime. Gândul că îfrtreaga lui viaţă fusese otrăvită şi umbrită.de capriciul unui bătrân i se părea frumos prin tristeţea lui: îl gustă cu un fag sentiment de fericire. La ultima lor întâlnire, la centenarul şcolilor duminicale, o cam plictisise; îşi atrăsese chiar dispreţul ei, prin lipsa lui de iniţiativă şi forţă masculină în incidentul cu bătrânul învăţător de la şcoala duminicală. O dezamăgise profund. Acum, însă, uită pur şi simplu totul”; impresia neplăcută îi dispăru din minte, îşi aminti cum îl zărise prima dată. În cadrul luminat al uşii de la prăvălia tatălui său. Imaginea de acum întărea impresia aceea favorabilă. îi plăcea strângerea francă a mâinii lui şi privirea ochilor timizi şi totuşi agresivi: Şi se bizuia pe el, simţind ce sprijin de nădejde era cinstea lui atât de evidentă. Ştia/ cu certitudinea adevăratei credinţe, că el nu

avea nimic dubios de ascuns, şi că nicio încercare n-ar putea să-i slăbească mărinimia: în timp ce reflecta astfel, se gândea şi la rochia frumoasă a lui Janet, la eleganţa şi bijuteriile ei. dorind să-şi fi. schimbat şi ea vechea rochie neagră cu care călătorise. Gândul că nu va putea fi niciodată ca Janet o descurajă. Dar. În clipa următoare, îşi spuse cu mândrie: – ” Ce contează? De ce să fiu ca Janet?” Şi după încă o clipă. Într-o altă fază a mândriei, îşi spuse: „Am să *fiu* ca Janet!”

Începură să discute despre grevă. Era un subiect care, în acele săptămâni, nu putea fi evitat, nici de bogaţi şi nici de săraci.

— Bănuiesc că eşti la fel ca ceilalţi – împotriva muncitorilor? îi provocă ea. invitindu-l la luptă.

El răspunse tăios:

— Cine-ţi dă dreptul să presupui că sunt la fel ca ceilalţi?

Hilda îşi plecă privirea, astfel încât nu-l mai puteai vedea decât printre gene.

— Îmi pare tare rău, zise ea cu glas scăzut, zâmbind cu un aer meditativ. Am ştiut tot timpul că nu eşti.

Un gând îi trecu prin minte ca o lance: „E de necrezut, şi extrem de primejdios, să stau aici cu el, după tot ce mi s-a întâmplat, şi el nebănuind nimic!… Şi totuşi, ce l-ar putea împiedica să iasă la iveală, mai devreme sau mai târziu? Nimic nu-l poate împiedica”.

Edwin Clayhanger continua să vorbească despre grevă, şi ea îl auzi spunând:

— Dacă mă întrebi, am să-ţi spun ce cred – muncitorii în grevă au totdeauna dreptate;…nu trebuie decât să te uiţi la ei când se adună laolaltă. Nu rămân ei muritori de foame doar ca să se distreze.

Spusele lui o mişcară. Nu era mare lucru în ele, dar

spuneau totul. Generozitatea lui faţă de cei oprimaţi însemna mult pentru ea. Întreaga lui atitudine era cu totul diferită, **într-**un mod misterios, de aceea a oricărui alt bărbat pe care**-**l cunoscuse... Şi cu expresia lui simplă, melancolică!

Discutară mai departe şi apoi, urmări**ndu-**şi în taină şirul propriilor gânduri, ea izbucni deodată:

— N**-**am mai cunoscut niciodată un om ca dumneata.

— Urmă o pauză.

— Nu, niciodată! adăugă cu convingere.

— Aş putea să spun şi eu la fel despre dumneata, replică el, mişcat.

— Oh, nu! Eu nu contez! şopti ea.

Dar îşi ridică privirea, extrem de măgulită. Faţa lui era roşie ca focul. Ce moment încântător, cum stăteau izolaţi de restul lumii în mica sufragerie, lângă foc, ea pe canapea, iar el, în picioare lângă ea **–** ce primejdie fermecătoare! Roşeaţa de pe chipul lui se risipi cu încetul.

III

Osmond Orgreave intră în odaie, cu un aer amuzat, şi începu imediat să**-**l tachineze pe Clayhanger în legătură cu vizitele lui atât de rare. Întorcâ**ndu-**se spre Hilda. zise:

— Aproape că nu vine deloc să ne vadă, decât atunci când eşti şi tu aici.

Era ca şi cum ar fi spus: „Am auzit fiecare vorbă pe care aţi rostit**-**o înainte de intrarea mea, şi v**-**am citit în inimi”. Atât Hilda cât şi Clayhanger erau tulburaţi, mai ales Clayhanger.

— Nu-i chiar aşa! protestă el stângaci.

— Şi apoi, cu o candoare plină de naivitate: – Doamna Orgreave se simte mai bine?

Dar Osmond Orgreave era neîndurător. După câteva clipe îl întrebă:

— Ţi-a spus că ar vrea să vadă o tipografie?

— Nu, răspunse Clayhanger, interesat. Dar aş fi foarte încântat să i-o arăt pe-a noastră, oricând.

Hilda, amuţită, nu răspunse nimic, şi imediat Clayhanger adăugă, pe un alt ton:

— Îmi pare rău, dar trebuie să plec. Am trecut doar pentru câteva clipe – credeţi-mă.

Şi îşi luă rămas bun, fără a da curs insistenţei domnului Orgreave de a fixa o dată pentru viitoarea sa vizită. Pocnetul uşii de la intrare când fu închisă răsună în toată casa.

Domnul Orgreave, după ce îl condusese pe Clayhangerpână la uşă, nu se întoarse imediat în sufragerie. Hilda se ridică de pe canapea, şovăind. Era dezamăgită; era chiar indignată; se simţea categoric umilită. „Oh, nu!” gândi ea. „E un om slab şi înfricoşat… Sunt coaivinsă că a plecat pentru că Janet nu era acasă”. Auzi, prin uşa întredeschisă, papucii domnului Orgreave pe lespezile coridorului ce ducea spre scară.

Martha intră în odaie cu un zâmbet încântat, plin de curiozitate.

— Vă rog, domnişoară, puteţi veni o clipă în hol?… Cineva doreşte să vă vorbească.

Hilda se înroşi dar nu spu’ Se nimic şi se supuse. În holul îngheţat stătea Edwin Clayhanger, cu pălăria în mână. Inima ei tresări.

— Când ai vrea să vizitezi atelierele noastre? murmură el vorbind repede şi cu nervozitate, dar cu o severitate dictatorială. Mâine? Mi-ar plăcea să vii.

Se simţi fermecată de această întoarcere a lui, atât de minunată. Ca să ascundă de el acest lucru, «ce încruntă şi păstră tăcerea.

— La ce oră? întrebă ea pe neaşteptate.

— Oricând.

Nerăbdarea lui era emoţionantă.

— Oh, nu! Trebuie să fixezi ora.

— Să zicem, între şase jumătate şi şapte fără un sfert. Îţi convine?

Ea încuviinţă. Mâinile li se întâlniră. Şi apoi el îşi luă rămas bun. îl văzu cum împinge uşa grea. îi mai zări o clipă spatele, proiectat pe întunericul palid al grădinii, în care se învârtejeau vălătuci de ceaţă. Şi apoi închise uşa, rămânând singură în spaţiul izolat al holului. Se întâmplase un miracol, care o intimida. Dar, printre temerile minunate, o pornise în sensul unic al aventurii… Azi dimineaţă eram în Brighton", gândi ea. „Acum o jumătate de oră nici nu bănuiam că am să-l văd. Şi acum! … Şi mâine?" Urmarea tragică a unei aventuri nu-i alterase instinctul de a da piept cu viaţa. Dimpotrivă, i-l întărise. Însuşi eşecul unei experienţe o împingea către cealaltă. Gustul vieţii renăscuse în ea. Ziua de mâine o chema, miraculoasă şi poleită cu aur. Facultatea bărbaţilor şi femeilor de a-şi crea propriile lor vieţi părea divină, şi gândul acesta o însufleţi.

Capitolul III

La tipografie I

ÎN SEARA ACEEA, Hilda şi Janet se închiseră împreună în dormitor. Clanţa ţăcăni încetişor când Janet împinse uşa, şi ele se pomeniră izolate, ferite de un ochi iscoditor, de parcă uşa ar fi fost de fier „încuiată şi zăvorâtă şi ţintuită. Doar Alicia ar fi putut să le tulbure, dar Alicia dormea. Hilda se simţea în siguranţă în această odaie, cum nu se mai simţise de când plecase din Lessways Street spre Tumhill, **într-**o dimineaţă devreme, cu trăsura, însoţită de Florrie Bagster. Nu că cineva ar fi putut năvăli peste ea în camerele celelalte în care stătuse; dar această

odaie părea să fi devenit inviolabilă ca prin**tr-**o vrajă datorită anilor îndelungaţi de când era ocupată de Janet. „Dormitorul lui Janet!” **–** expresia avea o putere de consfinţire pe care n**-**ar fi put**ut-**o avea, de pildă, expresia „dormitorul Hildei!” Nici chiar „dormitorul mamei” **–** dormitorul mamei fiind, de fapt, la discreţia oricărui membru nepoliticos şi jecmănitor al familiei, un fel de piaţă pentru tranzacţii de afaceri.

Şi, în plus, în ochii Hildei dormitorul lui Janet se asocia cu imaginea deosebită şi atât de plăcută a focului din cămin. Era pe vremea aceea, unul dintre foarte puţinele dormitoare din cele Cinci Oraşe unde focul din cămin reprezenta o trăsătură obişnuită. Se mai făcea focul şi în dormitorul părintesc, atunci când doamna Orgreave nu se putea lipsi de el, dar Osuuind Orgreave mai mult suporta căldura focului decât o aprecia. Cât despre Tom, deşi friguros din fire. mai curând ar fi murit de frig decât să recunoască de bunăvoie că focul din dormitor îl putea face să se simtă mai confortabil. Johnnie şi Jimmie preferau în mod sincer să fie frig în dormitorul lor. Alicia tinjca după un foc. dar doamna Orgreave. eriji**ndu-**se în destin neîndurător, interzicea să se facă foc în dormitorul Aliciei, şi ca urmare uneori Alicia se dezbrăca în dormitorul* lui Janel, după care ţâşnea în fugă spre atmosfera polară. Ideea de dormitor se asocia timp de jumătate de an. În mintea Hildei, cu ideea lipsei de confort. Şi chiar şi acum, în dormitorul lui Janet, oricât de impresionată era de faptul neobişnuit că nu mai trebuia să se vâre în grabă în pat, nu putu totuşi să zăbovească, puterea obişnuinţei fiind prea mare. Se urcase în pat, în ciuda eforturilor de a mai amâna momentul, în timp ce Janet îşi mai peria încă părul.

În timp ce stătea culcată şi o privea pe Janet cum se

dezbracă fără grabă, se familiariza cu multe deprinderi. Şi, încă o dată, se pomeni dorind să fie ca Janet – nu numai ca înfăţişare, dar şi în felul ei dulce de a fi şi de a vorbi. Se gândi: „Cum să mă îmbrac mâine după-amiază?” Toate rotiţele creierului ei se învârteau **într-**un lei în jurul după-amiefcii de mâine. Aştepta vizita, la atelierele tipografice, şi anticiparea acelui moment ardea în inima ei ca o lampă răzbătând prin negura preocupărilor mărunte din prezent. Şi Edwin Clayhanger era tocmai subiectul pe care Janet părea să-l evite în mod special. Janet se interesă de viaţa din Brighton şi de sănătatea lui Sarah Gailey. pomeni chiar şi de numele lui George Cannon; când îi răspunse. Hilda îşi controla glasul, deşi nu se temea, ele fapt, căci întrebările lui Janet. ca şi cele ale întregii familii, erau întotdeauna discrete, ei neobişnuind să se amestece în chestiunile personale. Numai despre Edwin Clayhanger. deşi i se spusese în salon când sosise că le făcuse o vizită. Janet nu scoase o vorbă.

Şi apoi, după ce stinse becul cu gaz, şi mâneca largă a cămăşii de noapte de mătase atinse uşor faţa Hildei, în timp ce Janet se vira în pat, ea zise:

— Ciudat că Edwin Clayhanger a venit în vizită tocmai astă-seară!

Obrajii Hildei ardeau.

— M-a rugat să vin şi să vizitez mâine tipografia lor, se grăbi ea: să spună…

Janel nu-şi ascunse surprinderea.

— Serios? exclamă ea, categoric uluită.

Vorbise cu o clipă prea devreme. Dacă ar mai fi întârziat o clipă, i-ar fi putut ascunde Hildei ceea ce aceasta observase foarte limpede – adică neliniştea şi gelozia. Da, gelozia, în tonul acestei fiinţe adora-Sile şi blânde. Interesul Hildei pentru după-amiaza de mâine

spori.

— O să poţi să vii şi tu? o întrebă ea.

— La ce oră?

— Zicea că pe la şase jumătate, şapte fără un sfert.

— Nu pot, zise Janet ca prin vis. Trebuie să mă duc la adunarea Asociaţiei muzicale, ţi-am spus, nu-i aşa?

În lumina slabă a focului ce se stingea, Hilda putea desluşi acum grămezile mai palide ale hainelor împrăştiate prin cameră, şi toate detaliile încăperii, în care prezenţa musafirei adusese mai multă dezordine. Aventura avea acum o infinită complexitate, această complexitate părând să fie simbolizată de caracterul misterios, atât de sugestiv feminin, a ceea ce vedea şi a ceea ce bănuia în întunecimea camerei. Se gândi: „Mă aflu aici sub un pretext fals. Ar trebui să-mi dezvălui taina. Aşa ar fi corect – n-am dreptul să mă vâr între ea şi el”. Instinctiv, însă, se împotrivi din răsputeri acestor gânduri; le înlătură cu fermitate, aşteptând cu o teamă şi mai plină de delicii ziua de mâine.

II

Ordinea meselor în Lane End era oarecum neobişnuită chiar pe atunci, iar acum ar fi aproape unică. În parte, era expresia firească a unui sentiment instinctiv şi justificat de superioritate, şi în parte se datora discreţiei lor care nu îi lăsa să scandalizeze clasele profesionale din district dejunând seara. Dejunul avea loc la mijlocul zilei, iar pe la nouă seara se servea o cină neprotocolară, dar copioasă. Între aceste două mese, se lua un ceai care nu era nici copios şi nici frugal, şi a cărui oră, în principiu şase, în practică depindea **într-**o oarecare măsură de sosirea domnului Orgreave de la birou. Nu arareori domnul Orgreave venea târziu; uneori foarte târziu. În bucătărie nu se pregătea ceaiul până nu venea poruncă de

la una din stăpâne, fie doamna Orgreave, iie Janet, care pândea de la fereastră să vadă dacă se deschide poarta lungă de la capătul grădinii, sau asculta, când era întuneric, trântitul porţii şi un anumit scârţâit al pietrişului.

În această marţi seara, Osmond Orgreave întârzia mai mult ca de obicei şi treburile în casă nu se desfăşurau la fel de bine ca de obicei, întrucât doamna Orgreave era bolnavă iar Janet se dusese la Hiliport unde urma să se constituie Asociaţia corală din Hiliport. (Dacă Janet ar fi ştiut de vizita Hildei, n-ar fi acceptat invitaţia la un ceai în Hiliport, ca preludiu al întrunirii comitetului provizo – râu.) Hilda era extrem de necăjită. Întâlnirea cu Edwin Clayhanger păr ea să fie absolut sacră pentru ea: să întârzie ar fi fost o crimă; să o rateze cu totul ar fi fost de neconceput. Acele tuturor ceasornicelor din casă se roteau cu o iuţeală ameţitoare – era disperată.

Era disperată, pentru că nu spusese nimic toată ziua despre întâlnire, şi pentru că Janet nu pomenise nici ea nimic. Janet ar fi putut spune înainte de a pleca: „Ar fi bine ca ceaiul să nu întârzie prea mult – Hilda trebuie să se întâlnească cu Clayhanger la şase şi jumătate”. Tăcerea lui Janet o tulbură pe Hilda; nu era numai ciudată – ci cu totul neobişnuită; întreaga zi îi păru altfel. Hilda se gândi: „E oare hotărâtă să nu spună nimic dacă n-o fac eu?” Imediat după ce Janet plecase, Hilda dădu fuga în dormitor. Se gândise să-şi schimbe rochia neagră pe care o purta şi pe care nu putea s-o sufere, şi să îmbrace o fustă şi o bluză pe care Janet le lăudase. Dorea să se facă frumoasă, şi totuşi mai şovăia încă la cinci şi jumătate seara, aşa cum şovăise şi la opt dimineaţa. Până la urmă se hotărî să nu se schimbe – din cauza ploii. Dar ploaia nu avea nicio legătură cu hotărârea ei. Nu se va schimba pentru că era

prea mândră. Se va duce aşa cum era! Nu putea să accepte ajutorul unei bluze atrăgătoare!... Nefeminin, poate, dar femeiesc.

La şapte fără douăzeci şi cinci, se duse în odaia doamnei Orgreave, aproape ca un copil, şi în acelaşi timp ca un om matur **într-**o criză de deznădejde. Tom Orgreave şi Alicia umpleau întreaga casă cu sunetele furtunoase ale unui duet la pian, după „Wilhelm Tell" de Rossini.

— Cred că am să lipsesc de la ceai, doamnă Orgreave, zise Hilda. Edwin Clayhanger m**-**a invitat să**-**i vizitez tipografia la şase şi jumătate, şi acum e şapte fără douăzeci şi cinci.

— Oh, draga mea, strigă doamna Orgreave, dar de ce nu le**-**ai spus jos, sau de ce nu m**-**ai anunţat mai devreme?

Şi trase de şiretul clopoţelului, care atârna la capătul patului. Nicio urmă de ironie maliţioasă în purtarea ei! Întâlnirea Hildei putea fi cea mai serioasă întâlnire de afaceri, căci nimic din atitudinea doamnei Orgreave nu arăta contrariul. Hilda rămase mută şi încruntată.

— Dă fuga jos şi spune**-**le să facă ceaiul imediat, draga mea. Nu pot să te las să pleci fără să iei nimic. Mă întreb ce l**-**o fi reţinut pe Osmond.

Aproape în aceeaşi clipă, Osmond Orgreave intră în dormitor. Sosirea lui trecuse neobservată în mijlocul sunetelor răsunătoare ale duetului.

— Oh, Osmond, zise soţia sa, unde ai întârziat atât? Hilda ar vrea să plece **–** Edwin Clayhanger a invitat**-**o să**-**i viziteze atelierele.

Hilda rămăsese la uşă tremurând, aproape sigură că domnul Orgreave va declara: „Vrei să spui că ea **s-**a invitat singură". Dar Osmond Orgreave primi vestea cu aceeaşi seriozitate politicoasă ca şi soţia sa, cerâ**ndu-**şi parcă scuze, şi Hilda, liniştită, ieşi din odaie.

Zece minute mai târziu, cu voalul pe cap şi cu pelerina pe spate, ieşi în grădină, singură. Într-o clipă chinul i se domoli, şi se simţi fericită. La colţul străzii aşteptă tramvaiul. Dar când acesta se apropie huruind, era plin până la refuz; cu un gest descurajat, conducătorul nu ţinu seama de semnul ei de a opri. Aşa că o porni pe Trafalgar Road, prin ceaţă şi ploaie, bucuroasă că fusese silită să meargă pe jos. Se simţea de parcă ar fi avut o misiune tainică, misterioasă. Nu era ceva surprinzător. Lucrul uimitor era că toţi oamenii grăbiţi cu care se întâlnea păreau şi ei, fiecare în parte, într-o misiune tainică, misterioasă. Pe trotuarul ud, lucios treceau siluete întunecate, sugestive şi enigmatice, Care lunecau pe o suprafaţă întretăiate de reflexe perpendiculare.

— În prăvălia lui Clayhanger, tulburată şi aproape inconştientă de ceea ce făcea, Hilda îşi putu auzi, totuşi, glasul salutându-l pe Edwin Clayhanger pe un ton ferm şi calm; şi observă curând foarte limpede că el era şi mai surescitat decât ea; fapt care o ajută să-şi recapete încrederea, şi în acelaşi timp o umplu de fericire. Cu mişcări stângace şi reţinute, tânărul acesta blond îi luă umbrela şi apoi o sfătui să-şi scoată impermeabilul. Se supuse, timidă şi bucuroasă. Îşi scoase impermeabilul, ca şi cum şi-ar fi scos de pe ea modestia, şi astfel i se dezvălui. Pentru a completa sacrificiul, îşi ridică şi voalul şi îi zâmbi, ca şi cum l-ar fi întrebat: „Ei, şi-acum?” Apoi un bătrân gras, neîngrijit, apăru în uşa unei despărţituri din prăvălie, şi Edwin Clayhanger roşi.

— Tată, aceasta domnişoară Lessways. Domnişoară Lessways, tatăl meu… A… a venit să viziteze atelierele.

— Bună ziua, domnişoară.

Hilda dădu mâna cu tiranicul tată, care părea totuşi, în ciuda reputaţiei sale, la fel de nervos ca şi fiul său.

Urmă un moment extrem de penibil, de tăcere. Şi apoi, uşa prăvăliei se deschise şi tatăl se întoarse să salute un client. Hilda se gândi: „Ce-ar fi ca **într-**o zi acest bătrân gras să fie socrul meu? Aş putea oare să mi-l închipui ca socru?” Şi avu o clipă de curiozitate în legătură cu cele două surori Clayhanger, amintindu-şi cu satisfacţie că Janet o simpatiza pe cea mai mare.

Murmurând câteva cuvinte, Edwin Clayhanger îi arătă o portiţă tăiată în tejghea, şi îndată trecură împreună prin ea, şi apoi printr-o uşă, în spatele prăvăliei. Erau singuri, în faţa curţii în care ploaia şiroia. Edwin Clayhanger strănută.

— Văd că ploaia n-a stat, murmură Edwin. Era mai bine să fi luat umbrela! în orice caz…

Îi aruncă o privire întrebătoare, parcă invitând-o. O porniră împreună la fugă, străbătând curtea, până la o scară acoperită ce ducea în biroul tipografiei. Câteva secunde ploaia îi udă, şi apoi se pomeniră iar la adăpost. Hilda avea impresia că erau doi foxterieri care fugiseră din prăvălie – doi câini prietenoşi scăpând de sub supravegherea unui bătrân imprevizibil şi primejdios. Avea o senzaţie reconfortantă, de încredere plină de prietenie în Edwin Clayhanger – un sentiment liniştit cum nu încercase niciodată pentru George Cannon. După mai bine de un an – şi ce perioadă plină de întâmplări neprevăzute! – se gândi din nou*: „Îmi place”*. Nu dragoste, gândi ea, ci simpatie! îi plăcea să fie cu Edwin Clayhanger. îi plăcea senzaţia de a avea încredere în el. îi plăcea tinereţea lui, şi a ei. îi părea rău că era răcit şi nu se îngrijea… Acum urcau pe o scară întunecoasă, care scârţâia, către o lume nouă şi îndepărtată, despărţită de lumea obişnuită pe care tocmai o părăsiseră, trecând prin curtea bătută de ploaie ca printr-o adevărată aventură… Şi acum se aflau **într-**un

atelier mare cu tavanul din grinzi, plin de maşini şi de miros de ulei… Atelierul tipografic!… Un bărbat uriaş dar foarte respectuos îi salută cu o solemnitate maiestuoasă. Era maistrul, şi după şorţul lui alb părea un meşteşugar, dar trupul lui gigantic **–** probabil cântărea mai mult decât ei doi la un loc **–** şi vârsta lui îl aşezau deasupra lor, aşa încât păreau doi copii în faţa unui uriaş. Iar când Edwin Clayhanger i se adresă, temerar parcă, eu aere de stăpân acestui bărbat impresionant, Hilda se înfioră de plăcere la spectacolul neobişnuit, admirâ**ndu-**l plină de mâncirie pe Edwin. Glasul tunător al maistrului, explicâ**ndu-**i maşinării şi unelte, producea în ea vibraţii fizice. Dar nu înţelegea nimic din ce spunea el **–** absolut nimic. Plutea **într-**un vis de mirosuri de ulei şi construcţii monstruoase de fier, dominate de maistrul uriaş; şi Edwin era şi el în acest vis. Începu să vorbească la întâmplare, pomenind de a patru suta aniversare a inventatorului tiparului, despre care citise în *Istoria tiparului* de Cranswick… la Brighton! Brighton**-**ul rămăsese acum dincolo de limitele amintirii. Chiar şi casa din Lane End era pierduta pe undeva în trecutul neguros. Toată viaţa ei de până acum păli. Se gândi cu un sentiment de vinovăţie: „Acum o să creadă că am citit despre tipar pentru că mă interesa persoana *lui*! Nu**-**mi pasă! Chiar aş vrea să creadă asta!” îi auzi propu**nându-**i că, fiind prea târziu în seara. asta. ca să mai vadă maşina cea mare în funcţiune, să vină în după**-**amiaza următoare. Făgădui imediat, că o să vină… Nerăbdătoare, ar fi vrut să plece acum din încăperea unde se aflau, şi să vadă altceva. Şi îi fu teamă că nu mai era altceva de văzut… Edwin Clayhanger se îndrepta spre uşă… Erau din nou singuri pe scară… Maistrul îi salutase cu o plecăciune din capul scării, ca un şambelan… Hilda se aştepta, cu încântare, că mai existau şi alte locuri, şi mai tainice, pe

care urmau să le viziteze.

IV

Se aflau acum în pod, un loc folosit pentru a depozita suluri imense de hârtie. La lumina unei luminări **într-**un sfeşnic de tablă, străbătuseră, numai ei doi, diferite coridoare şi scări aflate în dosul prăvăliei. Hilda vizitase tot ce avea legătură cu întreprinderea unei tipografii mecanizate, şi acum ajunseseră în podul bătrânei caso şi la capătul plimbării lor.

— Aveam obiceiul să lucrez aici, zise Edwin Clayhanger.

Ea se interesă ce anume lucra.

— Păi, zise el tărăgănat, citeam şi scriam, ştii… chiar la masa asta.

În deschizătura ferestrei, printre grămezi de hârtie, se afla o masă veche şi şubredă, plină de praf.

— Dar nu-i nicio sobă, zise ea cercetând cu privirea odaia şi apoi uitân**du-**se la el.

— Ştiu.

— Şi ce făceai iarna? întrebă ea, nedumerită.

Şi el răspunse scurt, cu oarecare mândrie, caz**-**e Hildei i se păru încântătoare:

— Mă descurcam iară.

Ea simţi un nod în gât şi lacrimile îi înceţoşară ochii. Nu o mişcase imaginea greutăţilor prin care trecuse. Gândul la toată tinereţea lui era ceea ce o întristase atât de tare **–** toţi anii aceia care au fost şi vor rămâne necunoscuţi ei. Ştia că numai ea, dintre toate fiinţele de pe lume, era dăruită cu puterea de a**-**l înţelege pe deplin. Şi de aceea îi părea rău de timpul îndelungat cât nu**-**l înţelesese nimeni. Dorea, prin**tr-**un efort imens de tandreţe, să**-**l răsplătească pentru tot ce suferise. Şi simţea o mare curiozitate să afle cum fusese întreaga lui viaţă în

trecut. Nu avusese niciodată această curiozitate faţă de George Cannon – se întrebase doar ce legături avusese cu alte femei. George Cannon nu-i trezea nici tandreţea care se năştea în ea dintr-un izvor tainic, ce nu seca niciodată, la simpla vedere a zâmbetului trist de pe chipul lui Edwin Clayhanger. Totuşi, în clipa aceea, stând lângă Edwin în liniştea adâncă din podul întunecat, amintirea lui George Cannon o năpădi dureros. Se gândi: „Omul acela mă iubeşte, este ruinat şi nu mă va mai vedea niciodată! Şi eu sunt aici, plină de speranţe reînnoite şi ameţită de bucurie!” Şi-o închipui şi pe Janet, plictisindu-se într-o adunare de comitet. Şi se gândi: „Şi eu sunt aici...!” Fericirea ei avea în ea ceva tragic.

— Cred că trebuie să plec, vorbi ea, încet.

O porniră înapoi prin coridoare, şi în fiecare odaie prin care treceau, Edwin Clayhanger stingea gazul pe care-l aprinsese când urcaseră, şi Hilda îl aştepta. Şi apoi ajunseră din nou în prăvălia puternic luminată. Bătrânul gras şi neîngrijit nu se mai zărea. Edwin o ajută să-şi îmbrace impermeabilul, şi ei îi plăcu stângăcia gesturilor lui.

La uşă îl rugă să nu iasă afară, amintindu-i că e răcit.

— Nu suntem la sfârşitul iernii, ci abia la început, îl preveni ea.

Ştia că nimeni altul nu veghează asupra lui. Dar el stărui să iasă pufm afară.

Stabiliră o întâlnire pentru a doua zi la ora trei, şi apoi îşi strânseră mâna.

— Şi acum, intră în casă, îl rugă ea, dună care Dorni în grabă.

Ploaia încetase. Hilda o luă la fugă triumfătoare, pe Trafalgar Road, cu taina ei, păzind-o. „E îndrăgostit de

mine!” Dacă adevărul ştiinţific este o afirmaţie cu un contrariu de neconceput, atunci pentru Hilda era un adevăr ştiinţific că ea şi Edwin trebuiau să fie împreună. Pur şi simplu nu voia şi nu putea să conceapă viitorul fără el… Şi totul atât de repede, atât de nemaipomenit de repede, după dezastrul ce i se întâmplase! Dar tocmai dezastrul acela o împingea cu atâta putere înainte. Viaţa ei fusese chinuită şi răvăşită de fatalitatea destinului, şi nu va avea pace până când nu-şi va lecui rănile şi nu-şi va reveni. Cu orice risc, era ceva ce trebuia îndeplinit repede… repede!

Capitolul IV Chemarea din Brighton

I

ÎN DUPĂ-AMIAZA următoare, la două şi un sfert, Hilda şi Janet stăteau împreună în sufrageria mică. Casa era cufundată în tăcere. În principiu, sau chiar în practică, bărbaţii erau la treburi. Alicia se dusese la şcoală. Doamna Orgreave stătea culcată sus. Slujnicele strânseseră şi spălaseră vasele de la prânz, şi mâncaseră şi ele. Bucătăria fusese curăţată şi rânduită, şi focul înteţit în cămine. Două slujnice urcaseră în odăile lor, libere pentru o oră; una singură rămânea să trebăluiască. Toate aceste şase femei aveau sentimentul, pe care majoritatea femeilor îl încearcă într-un anumit moment al zilei, că, pentru un timp, viaţa a devenit ceva lipsit de scop, zadarnic, aşteptând, ca în transă, ca un eveniment masculin exterior, aşteptat sau neprevăzut, să-i reînvie virtuţile şi energia.

Hilda era aproape hotărâtă să-i povestească lui Janet ce se petrecuse în ultimul an. Se trezise în timpul nopţii, şi îşi dăduse seama nespus de limpede că o aşteptau necazuri. Relaţiile dintre ea şi Edwin Clayhanger evoluau cu o iuţeală ameţitoare, şi în direcţia dorită de ea; dar îi va fi cu neputinţă, dacă încuraja aceste relaţii, să nu-i

mărturisească lui Edwin că, după ce fusese timp de vreo două săptămâni doamna George Cannon, ea nu mai era ceea ce credea el că este. Cu imaginaţia aprinsă, aştepta acum întâlnirea de la ora trei. O dorea cu extaz; dar nu va putea să se bucure de ea decât cu condiţia pe care i-o fixa conştiinţa ei. Trebuia să-i spună lui Edwin Clayhanger că fusese victima unui bigam. Putea oare să i-o spună? Nu fusese în stare să i-o spună nici măcar lui Janet Orgreave… Da, i-o va spune mai întâi lui Janet. Chiar aici, în această odaie, i-o va spune. Cu orice risc, va trebui să-i spună. Trebuia cu orice preţ să-şi păstreze respectul de sine, şi, aşa cum stăteau lucrurile, nu-l putea păstra.

Janet, în genunchi, aranja alene nişte cărţi pe unul din rafturile de jos. Extrem de nervoasă, Hilda se lăsă şi ea în genunchi pe covoraşul din faţa căminului şi începu să dreagă focul cu vătraiul.

— Ascultă, Janet, începu ea.

— Da?

Janet nu-şi ridică măcar privirea. Hilda, cu inima bătând-i, se gândi cu o iuţeală înfricoşată: „De ce. să-i spun? Nu-i treaba nimănui, decât a *lui*. Am să-i spun lui, şi numai lui, şi apoi am să fac aşa cum va voi el. La urma urmei, nu sunt de vină. Sunt complet nevinovată. Dar n-am să-i mărturisesc astăzi. Nu astăzi! Trebuie să fiu mai sigură. Ar fi ridicol să-i mărturisesc astăzi. Ar fi aproape ca şi cum l-aş invita să mă ceară în căsătorie! Dar când va veni timpul potrivit – atunci am să-i spun. şi el o să înţeleagă! Va trebui să înţeleagă. E îndrăgostit de mine”.

Nu îndrăznea să-i mărturisească lui Janet adevărul. În acest cămin al decenţei, bucuriei şi bunăstării, cuvintele nu puteau pur şi simplu să prindă viaţă. Faptul că ea nu era de vină nu avea nicio greutate. Ea – ea, Hilda – nu avea curajul să fie sinceră… Era un lucru extrem de îngrijorător

pentru respectul de sine. Şi chiar cu Edwin Clayhanger se gândea să tărăgăneze. Nimic nu dorea mai mult decât să-l vadă: şi totuşi, se temea să-l întâlnească.

— Da? repetă Janet.

Un clopoţel se auzi sunind slab undeva, prin casă.

Hilda, luând brusc o hotărâre. zise:

— Am uitat să-ţi spun. Am promis să mă duc la ora trei la Clayhanger. să văd cum funcţionează o maşină – aseară era prea târziu. Vino cu mine. Nu-mi place să mă duc singură.

Era adevărat: în clipa aceea n-ar fi vrut să se ducă singură. Se gândi. ştiind că Janet era liberă şi netrecându-i prin gând că o va refuza: „Sunt salvată – deocamdată”.

Dar Janet. răspunse, tulburată:

— Nu cred că aş putea s-o las pe mama singură. Ai să te simţi foarte bine şi singură.

Hiicla întoarse, cu un gest nestăpânit, capul; privirile h se întâlniră o clipă, bănuitoare, provocatoare, ostile. Aveau o imensă admiraţie una pentru cealaltă; şi totuşi, acum se simţeau înstrăinate. Respectul era anulat de instinct. Hilda se gândi cu înverşunare: „E un pretext că nu vrea s-o lase pe mama ei! Pur şi simplu face pe grozava!” întreaga culoare a vieţii se schimbase.

II

Martha intră în odaie. Niciuna dintre fete nu se mişcă. Sub atitudinea respectuoasă de slujnică, Martha era şi ea o. tânără fată ca şi ele, care le ghicea starea sufletească şi le socotea egale cu ea; iar ele ştiau asta, şi de aceea nu-şi bătură capul să joace teatru în faţa ei.

— O scrisoare, domnişoară, zise Martha apropiindu-se de Hilda. Bătrânul poştaş spune că nu era bine scrisă adresa, căci altfel ar fi sosit cu prima poştă.

— Poştaşul e cel ce a sunat adineaori? întrebă Janet.

— Da, domnişoară.

Hilda apucă scrisoarea cu teamă, recunoscând scrisul înclinat atât de caracteristic pentru Sarah Gailey. Da, adresa nu era completă: „Pentru domnişoara Lessways, la domnul Osmond Orgreave, Lane End House, Knypeon-Trent”, în loc de „Bursley, Knype-on-Trent”. Pe dosul plicului un funcţionar pusese cu creionul: „Încearcă la Bursley”. Nu te mai puteai bizui pe Sarah Gailey să scrie corect o adresă. Însuşi scrisul părea să prevestească nenorociri.

— De la sărmana Sarah. murmură Hilda, cu o linişte prefăcută, reţinută. Mă întreb în ce fel de necazuri îşi mai închipuie că a intrat.

Se gândi: „Dacă aş fi măritată, aş scăpa de răspundere faţă de Sarah. Ar trebui să mă gândesc în primul rând la bărbatul meu. Dar nimic altceva nu mă poate scăpa. Dacă nu mă mărit, sunt legată de Sarah Gailey cât timp va trăi... Şi de ce?... Aş vrea să ştiu P Răspunsul era simplu: obişnuinţa o încătuşase de Sarah Gailey.

Deschise scrisoarea şi se apropie de focul pâlpâitor, mai puternic lângă cămin decât lumina zilei neguroase de noiembrie. Începea: „Draga mea Hilda, îţi scriu imediat ca să-ţi spun că astăzi după-amiază a venit un avocat să se intereseze de acţiunile tale la Hotelul Continental. Mi-a spus că vor fi greutăţi cu Compania şi, dacă acţionarii independenţi, nu vor forma un comitet local puternic, care să aibă grijă de interesele lor, s-ar putea ca dificultăţile să devină serioase. Voia să ştie dacă vei sprijini în adunare formarea unui comitet. I-am dat adresa ta, şi îţi va scrie. Dar m-am gândit să-ţi scriu şi eu... E vorba de avocatul Eustace Broughton, şi îţi dau pentru orice eventualitate adresa lui: East Street, nr. 124. Nădăiduiesc că nu se va

întâmpla nimic rău. Sunt sigură că totul se va aranja! Mi-a fost imposibil **s-**o mai ţin pe femeia cu ziua. Aşa că am concediat-o azi dimineaţă. Poţi să-ţi aminteşti de adresa doamnei Catkin?...”. Şi Sarah Gailey continua să-i relateze de treburile pensiunii, până la sfârşitul celei de-a patra pagini, şi apoi. În câteva cuvinte înghesuite. Încheia trimiţâ**ndu-**i toată dragostea ei.

— Oh, Doamne! exclamă Hilda, ridicâ**ndu-**se. Trebuie să scriu imediat nişte scrisori.

Oftă, prei ăcâ**ndu-**se plictisită. Faptul că averea îi era vag ameninţată nu o neliniştea: de fapt, nici nu-şi dădea bine seama de situaţie. Ceea ce vedea era un prilej de a scăpa de apropiata întâlnire cu Edwin **–** întâlnire pe care, cu câteva minute mai devreme, o dorise mai mult ca orice.

— Când? Acum?

Hilda încuviinţă.

— Dar cum rămâne cu domnişorul Edwin? întrebă Janet, încerc. Înd să facă o glumă.

— N-am să mă pot duce, zise, Hilda nepăsătoare, din pragul uşii. N-are nicio importanţă.

— Martha are o treabă în oraş. Dacă vrei, poate să treacă pe acolo şi să-l anunţe.

Era o mustrare, din partea acestei tinere fete care se gândea mereu la sentimentele celorlalţi.

— Atunci am să-i scriu un bileţel, mulţumesc! răspunse Hilda liniştită, triumfând până la urmă asupra superiorităţii lui Janet. şi gândind: „Janet poate uneori să fie foarte ciudată, zău aşa!”

De mai bine de douăzeci de ore, Hilda fit simţea profund nenorocită. Spre seară, în aceeaşi zi, îşi tot spusese că Edwin Clayhanger va veni negreşit mai târziu. Speranţa nu o părăsise până la nouă şi jumătate; atunci însă începu să pălească şi pe la ora zece se stinse. Numele

lui nu fusese pomenit de nimeni.

Hilda se duse la culcare. Având acum odaia ei, care dădea spre grădina şi casa Clayhangerilor, se uită pe geam. cercetând cu nelinişte, în întuneric, clădirea în care Edwin exista dar care îl ascundea. „El e acolo”, îşi zise. „Chiar în clipa asta o fi l ăcând ceva – poate că citeşte. E aici, aproape. Dacă aş striga, m-ar putea auzi…” Şi totuşi, era complet despărţită de el.

Dimineaţă, din nou, privi clădirea, albă, detaşând-se limpede pe cer, dar tot atât de tainică şi de enigmatică ca în timpul nopţii. „O fi dormind încă”, se gândi ea. „De ce n-a venit? Se simte jignit? E prea mândru?”

Era disperată, pentru că nu putea născoci niciun mijloc de a comunica într-un fel cu el.

A doua zi, imediat după prânz. cele două tinere fete urcară în odaia lui Janet, ca să vadă noua pelerină de iarnă pe care şi-o cumpărase Janet. Şi. În timp ce Janet o încerca în faţa oglinzii, în tot felul de atitudini cochete dar lipsite de afectare. Hilda se gândea cu gelozie: „De ce nu sunt ca ea? Ştiu infinit mai multe lucruri decât ea. Sunt femeie, şi ea e încă fată, şi totuşi pare mult mai femeie decât mine”. Deodată. Alice, neţinând seama de rânduieli. dădu buzna în odaie, cu scuza salvatoare că aducea o telegramă, pe care o ţinea în mână.

— Pentru tine. Hilda! strigă fetiţa, cu însufleţire. Tocmai plecam la şcoală.

Hilda întinse mâna să ia telegrama, dar mina îi şovăi, neavând curajul să apuce bucăţica de hârtie. Ochii îi rămăseseră pironiţi pe un crâmpei de tapet, şi simţi cum întreaga oclaie se învârteşte în jurul ei. Apoi văzu chipul neliniştit al lui Janet.

— Ţi-e rău, Hilda? întrebă Janet. Stai jos.

— Eşti îngrozitor de palidă, zise Alicia. surescitată.

Hilda se aşeză.

— Nu, nu, protestă ea. Cred că desenul tapetului m-a făcut să ameţesc.

— Şi, o clipă, crezu şi ea că desenul tapetului, într-un mod inexplicabil, o tulburase.

— Acum mă simt mai bine.

Ameţeala îi trecu la fel de repede cum venise, şi zadarnic îi mai ţinu Janet nişte săruri la nas.

— Mă simt perfect, stărui Hilda.

— Ce caraghios! râse Alicia.

HVda deschise liniştită telegrama, şi citi: „Te rog vino imediat.

— Gailey".

Îi înmână apoi lui Janet telegrama, fără o vorbă.

— Ce s-o fi întâmplat? întrebă Janet, cu o grijă plină de dragoste, fără rezerve.

Norul care plutise între cele două bune prietene se risipise într-o clipă.

— Habar n-am, zise Hilda, mişcată. Doar dacă n-o fi vorba cumva de acţiunile acelea!

Îi vorbise pe scurt lui Janet despre acţiunile la Hotelul Continental.

— Va trebui să pleci?

Hilda încuviinţă. Niciodată nu va mai nesocoti o telegramă urgentă, deşi nu credea că de data asta telegrama avea cu adevărat vreo importanţă. O atribuia incompetenţei crescânde a lui Sarah şi istericalelor ei.

— Oare pot ajunge în seara asta la Brighton, dacă aş lua trenul de şase? se întrebă Hilda; şi în sinea ei: „N-o fi cumva ceva în legătură cu George?"

Alicia primi însărcinarea să caute un mers al trenurilor, şi se apucă imediat. Dar zadarnic. În cele Cinci Oraşe, orarele trenurilor locale, arătând şi legăturile cu

Londra, erau suficiente pentru orice cetăţean, nelipsind în buzunarul de la piept al fiecăruia.

— Există cu siguranţă un mers al trenurilor la Clayhangeri, strigă Alicia, gâfâind de atâta alergătură prin toată casa.

— Sigur că da, întări Janet.

— Mă duc chiar acum, zise Hilda cu o promptitudine neobişnuită. N-o să dureze nici cinci minute.

— M-aş duce eu, zise Alicia, dar întârzii la şcoală.

— Să trimit pe cineva? sugeră Janet. Să nu te apuce cumva iarăşi ameţeala.

— Nu, mulţumesc, răspunse Hilda înadins. Mă duc eu. N-am absolut nimic. m

— Atunci ar trebui să te grăbeşti, zise Alicia cu îndrăzneală. Nu uita că e joi. La ei se închide la două, şi nu mai e mult până la două.

— Plec **într-**un minut, zise Hilda.

— Şi eu plec **într-**o secundă! i-o întoarse Alicia.

Ieşiră tustrele din odaia lui Janet; pelerina cea nouă, aruncată pe spătarul unui scaun, ajunsese un obiect banal şi plicticos, pe care îl ignorau acum.

În mai puţin de un minut Hilda, cu pălăria pe cap, cu jacheta pe ea şi „pu**nându-**şi mănuşile, străbătea grădina. Şi ca prin**tr-**o minune; se simţea fericită şi încrezătoare, plină de o recunoştinţă ilogică faţă de Alicia, ca şi cum ea ar fi fost binefăcătoarea ei! Dispoziţia i se schimbase cu o iuţeală magică. Şi dacă Janet, din pragul uşii, n-ar fi urmărit-o cu chipul calm, enigmatic, ar fi început să danseze pe aleea aşternută cu pietriş.

Capitolul V

Joi după-amiază I

HILDA MERGEA împreună cu Edwin Cla. yhanger pe Duck Bank, în drum spre gara din Bursley. Nu era decât o

simplă plimbare cu un scop anume – şi totuşi Hilda se simţea copleşită de romantismul aventurii! În mod surprinzător. aventura începuse imediat după ce descoperise că Alicia se înşelase... Există cu „siguranţă un mers al trenurilor la Clayhangeri”, spusese, încrezătoare, Alicia. Dar Clayhangerii nu aveau. Edwin era singur în prăvălie, în afară de un vânzător. O anunţă că tatăl lui nu se simţea prea bine. Şi, dacă vestea că nu avea un mers al trenurilor o lăsă pe Hilda absolut nepăsătoare, vestea că bătrânul Darius Clayhanger era bolnav şi absent îi. pricinui un sentiment neîndoielnic de bucurie. Edwin hotărî că locul cel mai nimerit unde se putea găsi un mers al trenurilor era gara, şi se oferi s-o însoţească până acolo. Nimic n-ar fi putut să fie mai firesc, şi în acelaşi timp mai miraculos.

Soarele lucea palid pe trotuarele uscate şi curate, şi pe drumurile mustind de noroi negru. Şi, mângâiată de razele soarelui, Hilda se simţi foarte fericită. Nu conta că plecase după un mers al trenurilor pentru că tocmai primise o telegramă îngrijorătoare cyre o chema urgent la Brighton. Uitase, şi era fericită. Fiecare lucru care îi atrăgea, atenţia îi sporea fericirea. Aşa că.se bucură nespus de strălucirea soarelui. Iar faptul că lui Edwin îi trecuse puţin răceala o incintă de-a binelea. Era stăpânită de convingerea intimă: „Mă iubeşte!” Şi convingerea asta îi deştepta mândria adormită şi. O făcea să-şi îndrepie umerii. Se gândea cu îngăduinţă binevoitoare la Janet. La urma urmelor Janet, deşi toate împrejurările îi erau prielnice, nu se pricepuse să-l cucerească pe Edwin Clayhanger. Iar ea. Hilda. avea la urma urmei o calitate misterioasă, mai eficace decât eleganţa şi bunătatea lui Janet Orgreave. Se învinuia că avusese mai înainte o părere proastă despre sine şi se mustra pentru lipsa de

încredere în sine: „Eu sunt eu!” Aşa putea fi rezumată starea ei sufletească de acum. Cât despre atitudinea faţă de Edwin Clayhanger, nu şi-o putea explica. De ce îl plăcea, şi de ce îi plăcea să fie cu el? Nu era un tânăr strălucit, nici sigur de el, nici frumos, nici bine îmbrăcat, şi nici impunător în vreun fel. Dimpotrivă, era stângaci şi câtuşi de puţin îngâmfat sau impresionant. Doar privirea-i melancolică, zâmbetul deschis şi farmecul gesturilor sale…! Un lucru derutant, un lucru cu totul de neînţeles şi încântător.

Mergeau alături în tăcere.

După ce dădură colţul în Moorthorne Roacă, de unde se vedea gara, la jumătatea, drumului pe panta ce urca în sus, Hilda îl întrebă ceva în legătură pu o clădire mare de lemn, de unde răsunau ciudate strigăte şi aclamaţii, şi află că olarii în grevă ţineau o întrunire la teatrul oraşului. În faţa uşilor deschise se adunaseră cete de copii flămânzi, îngheţaţi, murdari, jerpeliţi, care se hârjoneau şi vorbeau urât, sau stăteau apatici, cu un aer nefiresc în noroiul adânc, ca nişte fachiri îndeplinind cine ştie ce legământ. Hilclei i se strânse inima văzând acest spectacol. Durerea şi bucuria se amestecară în inima ei, arzând viu: avu viziunea vagă a frumuseţii mistice a suferinţei copiilor.

— Nu ştiam că există un teatru în Bursley, vorbi ea **într-**o doară, simţind nevoia să spună ceva, sub presiunea sentimentelor.

— I se mai spune „Butoiul cu sânge”. zise el. Melodrame cu crime sângeroase **–** înţelegi.

Ea exclamă. Îngrozită:

— De ce**-**or fi oamenii astfel, în cele Cinci Oraşe?

— E forma noastră de poezie. Îmi închipui, zise el.

Eit tresări, impresionată. I se părea că nu înţelesese niciodată tainicul spirit lăuntric al celor Cinci Oraşe, şi că,

prin aceste câteva cuvinte, el o făcuse să-l înţeleagă… „Forma noastră ele poezie”! Cine altul decât, el ar fi putut spune un lucru atât de simplu, dar care arunca totuşi o lumină atât de puternică?

Părând nedumerit de efectul vădit pe **care-**l avusese observaţia sa asupra ei, zise:

— Dar şi dumneata faci parte din cele Cinci Oraşe, nu-i aşa?

Îi răspunse simplu că făcuse parte. Dar inima ei îi spunea: „*Acum* fac parte. M-ai iniţiat. N-am simţit niciodată până acum cele Cinci Oraşe. Tu m-ai făcut să le simt”.

II

La gară, mai-marele hamalilor îi privi nedumerit când îl întrebară de mersul trenurilor, clătinând din cap. Aşa ceva nu se mai ceruse vreodată în gara din Bursley, şi închipuirea bietului om nu mergea mai departe de orarele murdare, agăţate şi lipite pe pereţii caselor de bilete. Hilda veni cu sugestia să fie întrebat vânzătorul de bilete, dar oblonul ghişeului era închis. îl văzu pe Edwin Clayhanger luân**du-**şi inima în dinţi şi bătând în oblon; de data asta nu mai deplânse timiditatea lui, ci îi plăcu şi o găsi plină de farmec. Oblonul fu dat la o parte şi capul bănuitor al vânzătorului de bilete apăru în deschizătură, întrebând din ochi pentru ce era tulburată reveria în care cădea întreaga gară în jumătatea de oră dintre două trenuri. Cu o înclinare caracteristică a capului, Edwin îl Salută.

— Oh, ce mai faci, domnule Brooks? vorbi Edwin destul de zorit, de parcă apariţia bruscă şi neaşteptată a capului în deschizătura ghişeului l-ar fi speriat.

Dar vânzătorul de bilete nu avea nici el un mers al trenurilor. Bănuia însă că şeful gării ar putea să aibă unul. Edwin fu nevoit să-şi ia din nou inima în dinţi, pentru a

porni asaltul asupra şefului de gară.

Şi în fortăreaţa incredibil de mică şi de murdară a şefului de gară, găsiră într-adevăr un mers al trenurilor. Hilda îl luă în grabă şi îl deschise chiar pe biroul şefului de gară. Căută în el Brighton-ul, cum ar fi căutat pe cineva **într-**un oraş. Apoi Edwin se aplecă şi el asupra mersului trenurilor, cu urechea aproape de urechea ei, şi cu mâneca paltonului atingând mâneca ei. Pentru prima dată îi simţea Hilda prezenţa fizică. Se gândi, tulburată: „Dar este un străin pentru mine! Ce ştiu „teu despre el?” Şi apoi: „Mai bine de un an mi-a purtat probabil imaginea în inimă!”

— Ascultă, zise deodată Edwin, cu oarecare superioritate, lasă-mă să mă uit puţin singur în el.

Şi ea se supuse, admiţând tacit că o femeie nu se putea descurca **într-**un mers al trenurilor.

După ce se uită câteva clipe, încruntat şi plin de importanţă, Edwin zise:

— Da, există un tren spre Brighton diseară, la unsprezece şi jumătate!

— Pot să mă uit?

— Fireşte, zise el, îngăduitor.

Ea cercetă pagina, extrem de conştiincios.

— Dar ce înseamnă litera „f”? întrebă ea. Ai observat că are un „f”?

— Da. Înseamnă că circulă numai joia şi sâmbăta, zise Edwin, cu o licărire în ochi.

Era ca şi cum ar fi spus: „Te crezi foarte deşteaptă, dar îţi închipui că nu mă pot descurca **într-**un mers al trenurilor?”

— Păi… şovăi ea”.

— Azi e joi, după cum vezi, remarcă el, scurt.

Hilda era încântată de tonul şi de atitudinea lui. Şi se făcu umilă în faţa lui, căci în decurs de câteva secunde

devenise pentru ea, **într-**un mod misterios, un bărbat puternic. Dar cu toată bărbăţia lui, avea în ochi aceeaşi privire melancolică, cinstită, copilăroasă. Şi ea se gândi: „Dacă mă mărit cu el, va fi din cauza privirii din ochii lui”.

— Atunci am noroc, zise ea, şi zâmbi.

Scotocind nervoasă prin manşon, îşi dădu seama deodată că nu mai avea batista pe care o pusese acolo.

„Cred că mi-a căzut în prăvălia dumitale!” fu pe punctul să spună. Cuvintele îi stăteau pe limbă; dar prin**tr-**o stranie discreţie, instinctivă, şi prudentă, închise gura şi păstră tăcerea. Se gândi: „Poate că ar fi mai bine să nu mai intru azi în prăvălia lui”.

Coborâră panta, de la gară spre oraş. Hilda era foarte stingherită. Îşi spunea mereu: „Acum aventura **s-**a terminat. Nu mai pot **s-**o prelungesc. Nu pot face altceva decât să mă întorc la familia Orgreave, să**-**mi strâng lucrurile şi să plec la Brighton, şi să fac faţă necazurilor care mă aşteaptă acolo”. Perspectiva o întrista. Nu putea îndura să**-**l părăsească pe Edwin Clayhanger înainte de a se lămuri relaţiile dintre ei, şi totuşi ştia că e zadarnic, absurd să se aştepte imediat la o astfel de lămurire; ştia că impetuozitatea firii ei nu era îndreptăţită. Dar, totodată, se temea cumplit să nu fie din nou prinsă în mrejele Brighton**-**ului. Pe măsură ce coborau panta, nefericirea şi neliniştea ei deveneau tot mai intense, până aproape de disperare. Ca să mai amâne momentul despărţirii, zise, pe când treceau prin faţa clădirii de lemn a teatrului:

— N**-**am putea intra să ne uităm puţin? Am timp destul.

Stranie cerere **–** să intre la o întrunire a unor meşteşugari în grevă! îşi dădu seama cât de stranie era ideea; simţea că Edwin Clayhanger nu dorea aşa ceva, dar fusese nevoită să recurgă la mijloace extreme. Trebuia să

facă ceva, şi făcu ceea ce putu.

Trecură strada şi intrară în baraca uriaşă, rămânând stingheriţi lângă uşă. Contrastul dintre strada deschisă şi aerul închis din încăperea întunecoasă, ticsită, era copleşitor. Sute de oameni îmbrăcaţi sărăcăcios şi neîngrijit şedeau în rânduri strânse, aplecaţi înainte cu coatele sprijinite de genunchi şi cu capul ridicat, ascultând un orator urcat pe scena pavoazată. Păreau gata să sară, ca nişte tigri furioşi, înfometaţi. Întrerupându-l pe vorbitor, mârâiau, rânjeau, vociferau şi înjurau cu o formidabilă sinceritate. Blestemele izbucneau în salve, valuri-valuri. În aceşti oameni se trezeau într-adevăr instinctele primare. Se azvârliseră înapoi cu o sută de secole, către viaţa primitivă de la începuturi. Spoiala care învăluia voinţa de a trăi fusese înlăturată. Oamenii aceştia te făceau să înţelegi starea de spirit la jefuirea unui oraş cucerit, când victimele sunt îndeosebi nevinovaţii lipsiţi de apărare. Hilda se simţi în chip straniu surescitată. îi era teamă, dar teama aceasta îi şi plăcea. Era ca şi cum ar fi revenit şi ea la o stare de sălbăticie şi primitivism. În mijlocul primejdiei, nu era decât o femeie sub protecţia unui bărbat, şi nimic altceva. Şi se simţi mult mai apropiată, emoţional, de acest bărbat decât oricând mai înainte.

Brusc, adunarea luă sfârşit. Într-o clipă, masa de oameni fu în picioare, întorcându-se spre ei, ca o ameninţare vie. Hilda şi Edwin se repeziră în stradă, împinşi de un impuls comun. Şuvoiul de oameni întărâtaţi îi urmă ca o inundaţie. Când se văzură în siguranţă şi putură respira aer curat, Hilda fu năpădită de milă. Tragedia vieţii i se înfăţişa în adevăratul ei aspect – nobil, maiestuos, impresionant.

— E cumplit! şopti ea.

Iar în gând îşi spunea: „Nu! în această stare de spirit, mi-e imposibil să mă despart de el! Nu pot! Nu pot!” Primejdia de a intra iarăşi în prăvălie, care acum va fi probabil închisă, o fascina cu totul. Dacă va intra iarăşi cu el în prăvălie, va avea oare curajul de a-i mărturisi că era împreună cu el sub un pretext fals? Putea să se încumete să-i povestească nenorocirea ei? Numai la gândul acesta simţi că dă înapoi. Şi totuşi, primejdia prăvăliei licărea în faţa ei ca o ispită.

Viitorul putea depinde doar de felul cum va acţiona. Dacă îi va spune de batista pierdută, viitorul se va înfăţişa **într-**un fel; dacă nu-i va spune, se va desfăşura altfel.

Groaza de a trebui să aleagă o năpădi, şi o făcu să tremure de teamă. Şi-apoi, mecanic parcă, murmură (dar foarte clar), lipind parcă cuvintele, fără nicio pauză, la o frază despre greve:

— Oh, mi-am pierdut batista; numai să n-o fi lăsat în prăvălie! Probabil că mi-a căzut din manşon.

Oftă uşurată, pentru că alesese. Dar agitaţia îi spori şi mai mult.

IV

Pornind în căutarea batistei pierdute, intrară iarăşi ta prăvălia Clayhanger prin**tr-**o uşă lăturalnică, de obicei nefolosită. Hilda o luă înainte, păşind pe un coridor lung, şi apoi, intrând prin**tr-**o uşă la stânga, se pomeni pe neaşteptate în prăvălie, în dosul tejghelei. Prăvălia primea lumină doar prin câteva deschizături în formă de romb în obloanele din mijloc, şi avea un aspect tulburător, vag ameninţător, cu mărfurile misterios învelite în hârtie albă, cu scaunele răsturnate cu picioarele în sus şi cu ungherele cufundate în umbră. Destinul putea să pândească în vreunul din colţurile acelea înşelătoare. De sus, din plafon, se auzea vibraţia unei maşini care funcţiona, şi maşina era

parcă războiul ce ţesea timpul. Hilda se simţi extrem de speriată. Se gândi: „Iată-mă aici. Clipa plecării mele se apropie. Când va veni, îi voi fi povestit despre nenorocirea mea? Ce se va întâmpla?” Aştepta, surescitată, neliniştită, tremurând ca o victimă care nu poate face altceva decât să aştepte.

— Iată-mi batista! strigă ea, pe un ton de nefirească bucurie copilăroasă, care era unul din efectele panicii din sufletul ei.

Batista lucea pe tejghea, mai albă decât orice altceva în penumbra cenuşie. Probabil că vânzătorul o găsise şi o pusese la vedere pe tejghea.

Erau singuri; erau propriii lor prizonieri, feriţi de zgomotul străzii şi de teama de a fi întrerupţi. Hilda, o dată mai mult şi **într-**o măsură mai mare, înţelese miraculoasa putere omenească de a crea ceva din nimic. Nu aveau altceva decât pe ei înşişi şi puteau, dacă voiau, să-şi creeze întreg viitorul prin**tr-**un singur gest.

Şi brusc, pe Duck Square, în faţa prăvăliei, răsună o larmă înfricoşătoare. Greviştii se revărsaseră de pe Moorthorne Road, răspândi**ndu-**se în Duck Bank şi Duck Square.

Din mijlocul prăvăliei unde se găsea, Edwin se apropie de uşa cu geam din interior şi, deschizâ**nd-**o, trecu spre intrare; acolo, săltă căpăcelul cutiei de scrisori din oblon şi, aplecâ**ndu-**se, privi afară. O chemă şi pe Hilda şi îi spuse, fără să se mişte din faţa deschizăturii, că se încinsese o bătaie. Hilda privi prin geam la spatele lui şi apoi, ocolind pe la capătul tejghelei, se apropie pe tăcute şi se opri chiar lângă el, între uşa cu geam şi obloane. Se aflau amândoi **într-**un spaţiu atât de strâmt, încât n-ar fi putut să se mişte fără să se atingă.

— Lasă-mă să mă uit şi eu, bâigui ea, nemaiputând

rămâne nemişcată.

Edwin Clayhanger se dădu la o parte şi îi ţinu căpăcelul cutiei de scrisori ridicat. Ea îşi aplecă atunci capul Spre imaginea dreptunghiulară a străzii, şi îi văzu pe grevişti **într-**o înfruntare finală obişnuită: îşi îndreptaseră mânia exasperată unii asupra altora**. Într-**o cârciumă din capătul piaţetei, alţi grevişti se apucaseră să bea. Un poliţai se uita la ei.

— Ce ruşine! exclamă ea furioasă, lăsând căpăcelul în jos, şi apoi se îndreptă iute spre prăvălie, unde se dusese şi Edwin.

Când ajunse lângă el, starea de spirit se schimbase iar. Zâmbea cu blândeţe. Apelă la tot farmecul ei; şi ştia că îl fermeca.

— Ştii, zise ea, că m**-**ai făcut să**-**mi schimb complet părerile despre poezie, din cauza celor ce mi**-**ai spus când ne duceam la gară!

— Serios? şi se înroşi tot.

Da, îl vrăjise şi îl încântase. Era de ajuns doar să zâmbească şi să folosească un anumit **–** ton, catifelat şi tremurat… îşi dădea seama de asta.

— Mă *sileşti* să**-**mi schimb părerile, urmă ea, şi glasul limpede îi curgea ca un lichid. Nu ştiu cum se face…

— Se întrerupse. Şi apoi, pe un ton şăgalnic: – Va să zică, acesta este micul dumitale birou!

Ţinea mâna pe clanţa uşii deschise a despărţiturii de lemn, o cuşcă neagră în interiorul prăvăliei, unde Edwin şi tatăl său păstrau registrele şi scriau corespondenţa.

— Da. Intră şi aruncă o privire.

Ea murmurş blând:

— Se poate? **–** şi intră, iar el o urmă.

O clipă, Hildei îi fu frică, şi şopti speriată:

— Acum trebuie să mă grăbesc.

El nu ţinu seama de spusele ei.

— O să stai mult la Brighton? o întrebă.

Era atât de prietenos, simplu, deschis, şi trăsăturile lui aveau o expresie atât de neliniştită, încât teama o părăsi. Se gândi, surprinsă parcă de această descoperire: „E ca un bun prieten”.

— Oh. nu pot să ştiu, răspunse ea. Depinde.

— Cât de curând o să mai vii pe-aici?

Glasul lui suna răguşit. Ea clătină din cap, amuţită. Din nou îi era frică. Chipul lui se schimbă. Se afla chiar lângă ea. Hilda se gândi: „Sunt pierdută! Din cauza mea lucrurile au ajuns până aici!” Şi Edwin nu mai era un bun prieten.

El începu să vorbească, în frânturi de frază:

— Ascultă… ştii…

— La revedere, la revedere, murmură ea neliniştită. Trebuie să plec. Mulţumesc foarte mult.

Şi, din nesăbuinţă, îi întinse mâna, pe care el o reţinu. Se aplecă pătimaş spre Hilda şi o sărută ca un novice, ca un şcolar. Iar ea îi întoarse sărutul fără reţinere, cu întreaga sinceritate profundă a naturii ei. Agitaţia lui ajunsese la culme; dar ea rămânea calmă; era de un calm divin. Savura acest moment de parcă ar fi fost un martor, nu un actor al scenei. Se gândi, cu un tainic suspin de fericire: „Da, e adevărată această clipă! Şi eu am creat-o! Şi sunt oare uimită că a venit atât de curând… sau ştiam că are să vină?” Ochii îi sorbeau chipul, mâinile şi gesturile iubitului ei. Se simţi obosită, şi se aşeză pe scaunul din birou, iar el se rezemă de masă, şi pereţii despărţiturii îi învăluiră, ferindu-i chiar şi de privirile neînsufleţite ale prăvăliei.

V

Stăteau de vorbă, aproape cu ochii înlăcrimaţi, dar cu încredere unul în celălalt, în încăperea aceea strâmtă

care se întuneca din ce în ce mai mult. Şi în timp ce vorbeau, Hilda îi scria în gând o scrisoare înflăcărată: „Înţelegi, a fost ceva atât de neaşteptat, încât n-am avut când să-ţi spun. Am vrut atât de mult să-ţi spun, dar cum puteam? Nu mai spusesem nimănui! Sunt sigură că o să-mi dai dreptate: atunci când e vorba de anumite lucruri, e bine să spui cât mai puţin. Şi când m-ai sărutat, cum puteam să-ţi spun atunci – deodată? Nu puteam. Aş fi stricat totul. Sunt încredinţată că înţelegi. O ştiu, pentru că tu înţelegi totul. Dacă am greşit, spune-mi unde. Nici nu bănuieşti cât de umilă sunt! Când mă gândesc la tine, sunt cea mai umilă fată pe care ţi-o poţi închipui. Iartă-mă, dacă este ceva de iertat. Nu-i nevoie să-ţi spun cât am suferit”.

Şi scria întruna scrisoarea, schimbând pe alocuri frazele ca să le îmbunătăţească, ca să se exprime mai bine, mai sincer, şi mai emoţionant.

— Am să-ţi trimit mâine adresa, îi zise ea. Am să-ţi scriu diseară înainte de a mă culca, sau mâine dimineaţă.

Îşi puse tot focul dragostei în această făgăduială. îi zâmbi fermecător, şi văzu pe chipul lui că fericirea îl copleşea. Era o regină, depăşind prin privilegiile ei o mie de fete elegante ca Janet. Zâmbi; îşi îndreptă umerii cu mândrie (ea, cea mai umilă!), şi iubitul ei fu subjugat.

— Mă întreb ce vor zice ceilalţi, murmură el.

Ea zise, cu inima strânsă de nelinişte la gândul că el va primi scrisoarea ei:

— Te rog, nu spune încă nimănui! – îl ruga ca deocamdată să nu spună nimănui.

— Mai târziu, când nu va părea prea neaşteptat, adăugă ea ca să pară plauzibil. Oamenii sunt atât de absurzi!

Zgomotul unei alte încăierări în Duck Square îi trezi la realitate. Prăvălia era îngheţată şi complet întunecată.

Feţele lor erau doar nişte pete palide în întuneric. Ea se înfioră.

— Trebuie să plec! Am de împachetat.

Edwin o apucă strâns de mână; ea simţea o mulţumire nevinovată: era din nou doar o fetiţă.

— Am să te conduc, zise el pe un ton protector.

Dar Hilda nu-l lăsă s-o conducă, şi trebui să se supună. Aprinse un chibrit. Ieşiră bâjbâind şi, în bezna de pe coridor, îşi luară rămas bun.

Mergând pe Trafalgar Road singură, era atât de fericită, de uluită, de uşurată, de sigură de el şi de delicateţea lui şi de viitor, încât nu-şi mai încăpea în piele de fericire. Era ceva prea intens... în sfârşit, viaţa i se rânduia. Soarta fusese bună cu ea, şi avea de gând s-o merite. Simţea că leşină, atât de ameţitoare îi era uimirea şi bucuria gravă şi dorul ei după o dragoste adevărată.

Capitolul VI

Nenoroc I

DOUĂSPREZECE ZILE mai târziu, într-o seară, Hilda stătea lângă patul lui Sarah Gailey în odaia de la subsol de pe Preston Street nr. 59. În cămin ardea un foc viu, şi în faţa focului un doctor între două vârste tocmai îşi spăla seringa cu care injectase morfină în trupul epuizat al sărmanei Sarah. Bănuiala Hildei că femeia aceasta îmbătrânită îi telegrafiase fără un motiv întemeiat se dovedise greşită.

Intrând în casă în noaptea aceea de joi, Hilda, în ciuda feţei palide şi speriate a noii slujnice care o aşteptase să sosească şi care o rugă să meargă imediat la Sarah Gailey, se dusese mai întâi în odaia ei şi îi scrisese lui Edwin, în grabă, cu pasiune, câteva rânduri care sunau aşa: „Iubitule – Aceasta e adresa mea. Te iubesc. Fiecare părticică din mine îţi aparţine doar ţie. Scrie-mi. – H.L”. îi

dădu scrisoarea slujnicei **s-**o trimită de îndată. Şi în timp ce i**-**o dădea, avu viziunea scrisorii călătorind cu vagonul poştal, fiind apoi sortată, sigilată **într-**un sac, luată din sac şi cercetată de un poştaş din Bursley, dusă de poştaş pe Trafa gar Road şi aruncată în cutia de scrisori a casei lui Edwin, şi în cele din urmă luată de Edwin; şi plăcerea intensă pe care i**-**o producea **–** căci era o scrisoare frumoasă, şi era mândră de ea, pentru că ştia că îi era caracteristică.

Apoi, eliberată de grijă, deschisese uşa odăii şi intrase la Sarah. Neîndoielnic, biata femeie era foarte bolnavă. Avusese dreptate să**-**i trimită o telegramă atât de imperioasă; ar fi greşit dacă n**-**ar fi procedat astfel. Cu o zi mai înainte stătuse în capul scărilor, pe linoleumul nou şi rece, instruind amănunţit o slujnică în meşteşugul lustruirii balustradei. Şi a doua zi dimineaţa se declanşase o criză acută de sciatică. Din**tr-**o mică imprudenţă, era acum condamnată la chinuri cumplite. Hilda o găsise înţepenită în pat. Suferea de dureri groaznice la şale şi în tot piciorul stâng. Genunchiul stâng se sprijinea pe perne şi până şi cuvertura fusese dată la o parte, căci nu putea suferi nicio atingere. Doctorul venise şi apoi plecase, prescriind tot felul de prişniţe şi sticle cu apă caldă, ceva care depăşea până şi experienţa de până atunci a bietei bolnave. Şi Sarah zăcea, fără febră, dar transpirând de durere, neîndrăznind să se mişte sau să răsufle mai adânc, de teamă că o mişcare ar putea pricinui dureri mai presus de puterea ei de a îndura. Nu era în primejdie de moarte. Putea să vorbească. Putea să mănânce şi să bea. Pulsul abia dacă îi era puţin mai mare. Dar suferinţele fizice o degradau şi o umileau până la condiţia animalică. Acesta era destinul ei. Toată noaptea aceea, Hilda rămăsese lângă ea, încercând să**-**i aducă puţină mângâiere, iar dimineaţa

preluase conducerea pensiunii.

Avea taina ei care o consola. Rămânea o taină, pentru că nu avea pe nimeni căruia să i-o poată destăinui. Sarah nu avea urechi pentru lucruri care nu erau legate de boala ei. Într-adevăr, a-i spune ei, în starea în care se afla, ar fi însemnat a duce cruzimea până la limita insultei. Şi astfel Hilda, în mijlocul treburilor şi oboselii, trăise cu taina ei care, fiind la început un fel de plăcere parfumată, se transformase în două zile **într-**o groaznică ameninţare, atât de groaznică încât o împiedică să-i scrie lui Edwin altceva decât scurte bilete. Trăise oră de oră, minut de minut cu teamă, zi şi noapte, aproape fără să poată dormi, devorată de o teamă, monstruoasă şi simplă în acelaşi timp, întemeiată şi incredibilă în acelaşi timp. Cât despre scrisoarea către Edwin pe care o alcătuise în minte de sute de ori, şi pe care i-o datora, după un timp devenise ceva fantastic şi apoi chiar de neconceput.

H

Una din noile slujnice intră în odaie, îi înmână Hildei o scrisoare, apoi ieşi şi închise uşa. Plicul purta adresa: „Domnişoarei Lessways, Preston Street nr. 59, Brighton”, cu scrisul regulat al lui Edwin Clayhanger. În fiecare seară îi sosea câte o scrisoare, trifnisă din Bursley cu o zi înainte. Hilda se gândi: „Oare şi în asta îmi va reproşa nepunctualitatea? Dacă da, nu ştiu cum o să pot îndura”. Şi se uită la scris, mai ales la felul cum era scris numele ei, şi numele ei i se păru numele altcuiva, al unei femei străine. Se simţi ameţită… Uşa şifonierului era întredeschisă, şi în oglindă Hilda se vedea vag, o străină îmbrăcată în negru, cu părul răvăşit, cu obrajii palizi şi „ochii mari şi negri, încercănaţi, privind fix. Imaginea tremură în oglindă. Se gândi: „Iarăşi senzaţia aceasta îngrozitoare! Sper că n-am să leşin!” O auzea pe Sarah

respirând greu; auzea fâşâitul flăcării de gaz. Îşi întoarse privirea de la oglindă, şi văzu capul încărunţit al lui Sarah mişcându-se întruna, ca de obicei. Apoi scrisoarea îi scăpă din mână. Privi în jos spre podea, căutând-o; podeaua întunecoasă se clătină. Se gândi: „Oare de data asta leşin cu adevărat? Nu trebuie să leşin. Trebuie să rezolv în seara asta problema cu şunca şi – oh, o mulţime de treburi! Sarah nu se simte mai bine. Şi va trebui să stau cu ea până adoarme”. Picioarele îi tremurau, şi se simţi copleşită de o senzaţie de nesiguranţă, necunoscută până atunci.

— Oh! murmură ea cu glas stins.

III

— N-a fost decât un leşin, zise doctorul cu glas scăzut. Hilda îşi dădu seama, încetul cu încetul, că zăcea jos.

lângă patul în care se afla Sarah, şi că doctorul era îngenuncheat lângă ea. Patul îşi arunca umbra asupra lor, dar putu distinge foarte clar faţa lui binevoitoare, îngrijorată şi totuşi liniştitoare.

— Poftim? şopti ea, slăbită şi disperată; simţea că rezistenţa îi ajunsese la capăt.

De undeva de deasupra, de pe patul nevăzut, se auzea răsuflarea regulată, tânguitoare a lui Sarah Gailey.

— Ar trebui să te îngrijeşti mai mult, zise doctorul. Bănuiesc că azi trebuia să te odihneşti.

Ea răspunse resemnată:

— Nu, nu-i din cauza asta. Cred că voi avea un copil. Vă rog să… dar nu mai spuse nimic.

— Oh! zise doctorul, cu discreţie. Deci, asta era?

Ciudat, cum cuvintele directe pot crea o situaţie nouă! Nu-i spusese doctorului că trecuse prin ceremonia căsătoriei, şi că fusese o victimă. Nu-i spusese nimic: îi

mărturisise doar gândul care o chinuia şi n-o lăsa în pace. Şi iată! noua situaţie luase fiinţă, şi doctorul o accepta! Nu scosese exclamaţii de uimire…! Datorită cuvintelor ei directe, orice exclamaţii de uimire ar fi fost ridicole şi inutile, iar curiozitatea de-a dreptul jignitoare.

Continua să zacă, nepăsătoare, pe podea. Nu mai era îngrozită de aşteptare.

— Ei şi-acum, zise doctorul, ia să vedem. Cred că te poţi ridica acum, nu-i aşa?

După trei sferturi de oră, intră singură la Sarah în odaie. Nu simţea nicio emoţie. Voia doar, ca orice infirmieră de meserie, să vadă dacă Sarah dormea. Dar Sarah nu dormea. Gemea, cum făcea mereu când era trează. Hilda se aplecă spre capul ei tremurător, cu obrazul drept apăsat în pernă.

„Ce ciudat", gândi Hilda, „ce teribil, că nici măcar n-a auzit ce i-am spus doctorului! Dacă-i spun acum, vestea poate s-o ucidă".

Sarah clipi din ochi. Fără să se mişte, fără să-şi mute privirea fixă, preocupată, de pe perete, mormăi morocănoasă:

— Ce tot ziceai adineauri că o să ai un copil?

Tresărind, Hilda se dădu puţin înapoi de lângă pat.

— Doctorul spune că nu încape nicio îndoială în această privinţă, vorbi ea cu răceală.

— Ce ciudat! zise Sarah. Îmi închipuiam – dar, fireşte, o fată tânără ca tine nu putea fi sigură. Aş mai vrea un biscuit. Dar nu din aceştia – din ceilalţi.

Şi continuă să geamă.

IV

În sâmbăta următoare, dimineaţa – cu ceva mai mult de două săptămâni după logodna ei cu Edwin Clayhanger – Hilda ieşi din bucătăria pensiunii de pe Preston

Street nr. 59, şi închise uşa peste o harababură dezgustătoare, urât mirositoare, de resturi de mâncare şi farfurii murdare, în mijlocul căreia două slujnice îşi înfulecau sfădi**ndu-**se micul dejun. Cu o expresie încruntată de dezgust, ea aruncă o privire în odaia lui Sarah Gailey, care, deşi se simţea ceva mai bine, avea însă dureri mari, stând încă cu genunchiul sprijinit de o pernă, feri**ndu-**l să fie atins de cuvertură, şi nu se putea mişca. Hilda îi zâmbi, şi Sarah Gailey dădu din cap cu un aer ursuz. Apoi, zâmbetul i se stinse, de parcă ar fi fost gazul cel scump, arzând fără rost, şi trecu în salonaşul de la subsol, unde stinse focul. Cu un gest nehotărât, trase sertarul biroului din colţ, şi privi mai întâi un mic teanc de patru scrisori nedesfăcute adresate ei, cu scrisul lui Edwin, şi apoi un volum de Crashaw, pe care entuziastul Tom Orgreave i**-**l trimisese ca răsplată pentru că se arătase încântată de poemele lui Crashaw. Închise brusc sertarul şi urcă în odaia ei; în drum, se opri câteva clipe să schimbe amabilităţi cu cea de-a doua dintre surorile Watchett. În odaia ei, îşi îmbrăcă hainele de stradă, şi apoi coborî. Trebuia să se ducă la oficiul de plasare din North Street, în legătură cu angajarea unei noi bucătărese. La uşa de intrare se opri, şi apoi pe neaşteptate coborî din nou în salonaşul de la subsol. Stând în picioare la birou, scrise următoarea scrisoare: „Scumpa mea Janet **–** M**-**am căsătorit cu George Cannon. Căsătoria nu e încă publică, dar te anunţ pe tine înaintea tuturor, şi poţi să**-**i spui şi lui Edwin Clayhanger.

— A ta iubitoare, H.L”. Vorbă multă sărăcia omului! Şi această concizie o va feri de multe întrebări. Puse scrisoarea în plic, scrise adresa şi lipi timbrele, şi apoi fugi cu ea din casă, şi în două minute o vârî în cutia de scrisori, după care porni încet pe King’s Road, prin faţa

magazinelor.

Scrisoarea era urmarea, rapidă şi disperată, a câtorva zile de frământări absolut sterile. Deocamdată, această scrisoare spunea destul. Mai târziu, va putea explica că soţul ei o părăsise. Nu putea să-i scrie lui Edwin. Nu se putea hotărî să-i scrie nimic. Nu i se putea destăinui, nici nu-l putea ruga s-o ierte, nici măcar să-i ceară s-o înţeleagă nu putea. Nu era în stare să justifice graba nechibzuită cu care se convinsese, fără niciun temei, că ¡Uniunea ei cu George Cannon rămăsese fără urmări, Trebuia să sufere, şi trebuia să sufere şi el. Decât să-i spună, indiferent în ce mod, că, deşi n-o voia, purta copilul altuia în chiar clipa când se logodea cu el, prefera să fie socotită o uşuratică fără suflet. Lucrul cel mai ciudat era că alesese rolul unei femei care-l amăgise, în locul celui de victimă! Că alesese să fie mai curând urâtă şi dispreţuită, decât compătimită! Că n-avea să-i dea lui Edwin nici măcar prilejul de a o trata ca pe o văduvă! Dar asta era! Pentru ea, singura atitudine posibilă faţă de Edwin era aceea a tăcerii. În această tăcere mormântală, dragostea pentru el va dăinui.

În timp ce mergea pe promenada îngheţată, se uita cu o curiozitate discretă la fiecare femeie cu care se întâlnea, încercând să-i ghicească starea. Era ceva la care mai înainte nici nu se gândise, dar care acum o obseda; toate femeile erau pentru ea împărţite în două categorii: cele care aşteptau un copil, şi celelalte. De asemenea, acum era mult mai afectată decât fusese după moartea mamei ei. Nu era înfricoşată – încă nu. În orice caz, nu intrase în panică. Era într-o dispoziţie mai curând înverşunată, aprigă şi de o amărăciune calmă. Se gândi: „Cred că ar trebui să-l informez pe George”. îi trecu prin minte gândul ciudat că, dacă voia, putea să nu se mai

întoarcă în Preston Street. Era liberă. Nu datora nimănui nimic. Şi totuşi, ştia că se va întoarce. În curând va avea nevoie de un cămin. Şi va avea nevoie şi de mijloace de trai, căci acţiunile ei de la Societatea Hotelului Continental din Brighton păreau să fie neproductive, şi oricum nu erau vandabile. Dar, pe lângă toate aceste considerente, ştia că se va întoarce pentru Sarah Gailey – pentru că Sarah Gailey depindea în întregime de ea. O detesta pe Sarah, în ciuda suferinţelor ei, şi totuşi conştiinţa o lega pe vecie de ea.

Viitorul se înălţa în faţa ei ameninţător. Sarah era un om sfârşit, care nu va mai fi decât o povară şi un chin; ultimii ei ani vor fi probabil îngrozitori, atât pentru ea cât şi pentru cei din jur. Perspectivele pensiunii nu erau strălucite. Hilda putea conduce pensiunea, dar nu foarte bine. Putea să muncească, dar nu avea talentul de a-i face pe ceilalţi să muncească. De pe acum în casă se înstăpânise oarecare neorânduială. Şi ea nu putea s-o sufere. Nu-i plăcea nici să se ocupe de aprovizionare. Cât era King’s Road de lungă, mirosurile de la bucătăriile din subsoluri ajungeau până pe trotuar şi îi făceau silă. Pentru Hilda, întreg Brighton-ul nu era decât o prelungire nesfârşită, dezgustătoare a bucătăriei de la nr. 59. Vedea din Brighton fundul şi adâncurile – ceea ce zace ascuns dedesubt şi nu se %rede. Pentru ea, măreţia unei artere ca King’s Road nu însemna nimic. Privirea îi trecea prin această măreţie, cai-e dispărea ca o halucinaţie. Dincolo de ea, Hilda vedea anii ce vor veni, lupta grea şi nesfârşită, zgârcenia necesară şi vicleniile inerente – şi probabil eşecul final. Niciodată nu va câştiga bani – simţea asta! Nu era născută să facă bani – mai ales prin videşuguri şi false politeţuri, de la chiriaşi trândavi şi cu capul sec. Va pierde din ce în ce mai mult. Se văzu cum va arăta peste zece ani:

o proprietăreasă dificilă, gata să profite de orice subterfugiu – cu un copil de hrănit şi educat, şi poate cu o bolnavă cârcotaşă, ţintuită la pat, de suportat. Şi nu vedea nicio alternativă la acest tablou.

Trecu prin faţa hotelului Chiche Ster, care îşi înălţa toate etajele deasupra ei. Cine îl va prelua acum? George Cannon l-ar fi făcut să renteze. El ar fi făcut să renteze orice. Cum?…

Era separată definitiv de luxul de pe King's Road. Străduţele lăturalnice erau destinul ei; străduţele lăturalnice şi sărăcia. Şi totul numai din vina lui George – şi a ei! Sărăcia, dacă va veni, va fi doar din vina lui George. Căci el îi irosise banii în speculaţii. O mira faptul că George, atât de perspicace şi de echilibrat, făcuse o investiţie atât de prostească. Nu-şi dădea seama că patima pentru speculaţii, ca şi patima pentru o femeie, poate distruge echilibrul oricărui bărbat. Şi George Cannon fusese stăpânit de amândouă.

Şi atunci o văzu pe Florrie Bagster, pe partea cealaltă a străzii, plimbându-se alene lângă faleză, singură. Dacă domnul Boutwood ar fi fost mai generos şi mai nesăbuit, i-ar fi îngăduit lui Florrie să-l ruineze în şase luni, cu blănuri, trăsuri şi şampanie. Dar domnul Boutwood era un tip prudent, mai ales în momentele când un om obişnuit nu poate refuza nimic. Florrie era bine îmbrăcată – atât şi nimic mai mult; şi mergea pe jos. Privirea Hildei se fixă asupra ei, şi imediat ghici, după croiala şi felul cum cădea haina, că Florrie avea ceva de ascuns de toţi ceilalţi, în afară de domnul Boutwood al ei. Şi în timp ce Florrie păşea cu un aer fermecător oscilând între neruşinare şi modestie, între sfială şi îngâmfare, Hilda roşi de ruşine şi compătimire. Ea pe un trotuar, şi Florrie pe celălalt!

„În curând", gândi ea, „n-am să mai pot trece pe

acest drum!”

Păcătuise. Recunoştea că păcătuise, nesocotind o anumită însuşire a ei. Dar cu câtă nevinovăţie şi cu câtă neştiinţă! Şi ce pedeapsă cumplită pentru o slăbiciune atât de trecătoare! Şi mereu alte urmări, şi mai dezastruoase decât cele pe care le prevăzuse, se iveau una după alta. George scăpase, dar o simplă flecăreală, o singură şoaptă la urechea femeii aceleia din Torquai, putea pune în mişcare maşinăria legii care să-l ajungă, să-l tragă înapoi, şi să-l arunce în închisoare. George, tatăl copilului ei, la închisoare! Nu era decât o problemă de şansă – de pură şansă! începu să-şi dea seama ce era viaţa în realitate, şi ce importanţă imensă avea întâmplarea. Totuşi, fără slăbiciuni, fără greşeli, ce-ar fi putut să facă întâmplarea? începu să înţeleagă că toate prin câte trecea ea – asta era viaţa. Îşi muşcă buzele. Suferinţe! Ruşine! Dezamăgiri! Greutăţi! Primejdii! Catastrofel Exil! mai presus de orice, exil! La toate trebuia să le facă faţă, şi le va face. Îşi reaminti de versul cel mai înflăcărat din Crashaw, şi îşi îndreptă umerii. Avea în ea calităţile unei adevărate femei… Doar cu puţină vreme în urmă, îl văzuse pe tânărul pe care îl iubea vrăjit de farmecul ei. Acum, ea nu mai avea niciun farmec. Unde era acum blinda fecioară?… Şi totuşi, **într-**un fel magic, miraculos, blinda fecioară era tot acolo! Nebiruita speranţă a tinereţii şi nestăpânita conştiinţă a fiinţei ei erau gata să se aprindă din nou, împotriva oricărei raţiuni, şi să-i lumineze cerul fără stele al sufletului ei.

CUPRINSUL

Cartea I – ÎNCEPUT DE VIAŢA

Capitolul I – Un eveniment în viaţa domnului Skellorn 5

Capitolul II – Sfârşitul scenei 13

Capitolul III – Domnul Cannon 20
Capitolul IV – Tihna casei e tulburată... 28
Capitolul V – Perspicacitatea doamnei Lessways. 38
Capitolul VI – Victor Hugo şi Isaac Pitman... 45
Capitolul VII – Secretara de redacţie 56
Capitolul VIII – Janet Orgreave; 64
Capitolul IX – Pe stradă 71
Capitolul X – Declinul domnişoarei Gailey... 78
Capitolul XI – Dezamăgire... 86
Capitolul XII – Telegrama 93
Capitolul XIII – Lumea Hildei... 100
Capitolul XIV – La Londra.! î 1 3.109
Cartea II – ÎNTREMAREA
Capitolul i – Păcatul;... 117
Capitolul II – Odăiţa:. 126
Capitolul III – Călătorie la Bleakridge 137
Capitolul IV – La familia Orgreave 145
Capitolul V – Edwin Clayhanger 154
Capitolul VI – în grădină 161
Capitolul VII – Următoarea întâlnire l l l. 168
Cartea III – *POVARA*
Capitolul I – Hilda e de neînlocuit 176
Capitolul II – Sarah primeşte ajutor... 186
Capitolul III – La Brighton... 197
Capitolul IV – Marea., ţ.: S). 208
Cartea IV – PRĂBUŞIREA
Capitolul I – întreprindere prosperă I 5!! J 223
Capitolul II – Necunoscuta aventură; I î; 231
Capitolul III – Din nou Florrie... 245
Cartea V – ELIBERAREA
Capitolul I – Louisa îşi pierde cumpătul; Capitolul II – O poveste secretă
Cartea VI – PEDEAPSA

Capitolul I – Seară la Bleakridge. i!

Capitolul II – O întâlnire. S”.

Capitolul III – La tipografie.

Capitolul IV – Chemarea din Brighton!

Capitolul V – Joi după-amiază. I Capitolul VI – Nenoroc

Lector: DENIS A COMĂNESCU Tehnoredactor: VICTOR MAŞEK

Bun *de* tipar J2.0S.1982. Coli tipar 21.

Comanda nr. 20 301 Combinatul poligrafic „Casa Scânteii”, Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti, Republica Socialistă România

Arnold Bennett şi-a câştiga*t în Im* important în literatura engleză prin zugrăvirea vieţii provinciale io Anglia de la sfârşitul *secolului* al XIX-lea* Io roiâianyl HILDĂ LESSWAYS, are reprezintă partea a dooa a trilogiei „Familia Cfaf hanger”, se urmăresc destinelor unor personaje din mica burghezie a *mim* „Cinci Oraşe”.